

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Ы.АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ БІЛІМ АКАДЕМИЯСЫ**

**Жалпы орта білім беру деңгейінің
«Тіл және әдебиет» білім саласы пәндерінің**

**ОҚУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ
(қоғамдық-гуманитарлық және жаратылыстану-математикалық
бағыттағы 10-11 сыныптар)**

Астана 2013

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірде №115 бұйрығымен **бекітілген.**

Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2013 жылы 10 сәуірде № 8424 **тіркелген.**

Жалпы білім беретін мектептің қоғамдық-гуманитарлық және жаратылыстану-математикалық бағыттағы 10-11 сыныптарға арналған «Тіл және әдебиет» білім саласы пәндерінің оқу бағдарламалары. – Астана, 2013. – 192 б.

«Қазақ тілі» пәнінен оқу бағдарламасы (қоғамдық-гуманитарлық бағыт)

1. Түсінік хат

1. Оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы №1080 қаулысымен бекітілген орта білім берудің (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру) мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленген.

2. Қазақ тілін бейіндік бағытта тереңдеп оқытуда тілдің коммуникативті, эстетикалық және кумулятивтік қызметі назардан тыс қалмауы керек. 10-11-сыныптарда оқытылатын сөз мәдениеті және шешендік тілдің жоғарыда айтылған қызметтерін тереңдеп оқытуға бағытталған. Мұнда адамдардың өзара түсінісуі белгілі бір жағдаяттарда, нақтылы тіл бірліктерінің қызмет етуі нәтижесінде толыққанды ақпараттар жүйесі арқылы жүзеге асатынын, адамның тіл байлығы және жан дүниесі, мінез-құлқы сөйлеу барысында, тілдік қарым-қатынас үстінде көрінетіндігі зерделенеді.

3. Сөйлесім әрекетін қарастырғанда оның өзіне тән бірліктерін, сөйлеу нормаларын, сөз мәдениетіне қатысты ұғым-түсініктерді жүйелі түрде жан-жақты оқыту қажеттігі туындайды.

4. Түрлі стильдік жанрдағы тілдің қолданыс ерекшелігін мәтін мазмұнын құраушы мүшелердің құрылымдық-стилистикалық ерекшеліктерінен шығарып, публицистикалық, ғылыми, ауызекі сөйлеу және көркем шығармадағы лексика-семантикалық сипатты салыстыра анықтайды, мәтіннің тілдік-құрылымдық жүйесін ғылыми-теориялық тұрғыдан негіздейді.

5. ХХІ ғасыр үдерісіндегі жаңа қоғамдағы тілдің коммуникативтік қызметін, БАҚ құралдарының тілін, ресми тілдің стильдік ерекшеліктерін, функционалдық стильдердегі өзгерістерді, тілді қолданушының тілдік-стильдік белсенділігін бейіндік бағытта оқып жүрген оқушы өз танымы мен қолданысы арқылы саралайды.

6. Тілді тереңдеп оқытатын мектептерде оқушылар тілдің құрылымдық жүйесін, сөз мағынасын, жұмсалыу ерекшеліктерін, мәтін ішіндегі сан түрлі қызметін, сөз тіркесу заңдылықтары мен сөйлем түрлерін тереңдеп оқып, ғылыми ізденістерге барады, тілдің табиғатын ғылыми тілде түсіндіреді.

7. Пәнді оқытудың басты мақсаты – ұлттық және әлемдік құндылықтарды салыстыра түйін жасай алатын, Қазақстан Республикасы халықтары мен әлемдік қоғамдастықтың мәдениетін игерген, қоғамда қолдануын талап етілетін тілдердің коммуникативтік құзіреттіліктерін игерген Тұлғаның даралануы мен әлеуметтенуіне мүмкіндік жасайтын тілдің лексика-фразеологиялық, грамматика-стилистикалық, мәдени-этикалық және шешендік нормаларын меңгерту, жоғары деңгейде күрделендірілген түрлі жанрдағы мәтінді салыстыру, талдау, ойқорыту әрекеттерін жетілдіру, мәтін түрлеріне сай тілдік бірліктерді қолдана алу біліктілігін арттыру.

8. Пәнді оқытудың міндеттері:

- 1) қазақ тілінің байырғы тіл екендігін тіл дамуындағы кезеңдерді оқыту арқылы меңгерту;
- 2) қазақ тілінің байлығын мәдени мұралар тілін талдату арқылы игерту;
- 3) сөз байлығы ұғымына енетін лексика-фразеологиялық, морфологиялық, синтаксистік жүйелерді меңгерту;
- 4) жазудың тарихын оқыту арқылы қазақ халқының ежелгі мәдениетін таныту;
- 5) қоғам дамуындағы тілдің қызметін негіздеу;
- 6) тілдің табиғи қасиеттері мен функционалды қасиеттерін ажырата білгізу;
- 7) тілдік құзіреттілікті қалыптастыратын тәсілдерді меңгерту;
- 8) сөз сапасына әсер ететін тілдік шарттарды меңгерту;
- 9) заттар мен құбылыстарды бейнелеп айту тәсілдерін игерту;
- 10) стиль түрлеріне сай тілдік бірліктерді таңдап қолдануға төселдіру;
- 11) сөйлесім әрекетіне қажетті заңдылықтар мен талаптарды меңгерту;
- 12) сөйлеу өнерінің талаптарына сай тілді жұмсау біліктілігін дамыту;
- 13) ұлттық этикет нормаларына сай тіл мәдениетін жетілдіру;
- 14) сөз мәдениеті мен шешендіктің бірлігін, сабақтастығын таныту;
- 15) шешендік өнердің тұлға қалыптастырудағы және тұлғаны әлеуметтендірудегі рөлін пайымдату;
- 16) шешендік өнердің адамның мінез-құлқын тәрбиелеудегі күшін таныту;
- 17) пікірталас мәдениетіне төселдіру;
- 18) мәтін құраудың және диалогқа түсудің амал-тәсілдерін меңгерту.

9. Пәнаралық байланыс оқушының дүниетанымын молайтып, қазақ тілін басқа ғылым негіздерімен ұштастыра меңгеруіне жол ашады. Жалпы білім беретін мектептің негізгі орта деңгейінде «Қазақ тілі» пәнін төменде көрсетілген пәндермен байланыстыру көзделеді.

1) «Қазақ әдебиетімен»:

қазақ тілі қазақ әдебиетімен тығыз байланысты;
тіл – әдебиеттің бірінші элементі;
қазақ тілін оқытып-үйретуде кез келген көркем туынды;
әдеби шығарма тіл үшін құнды материал болып саналады, көркем шығармаларды оқу барысында стиль түрлерінің авторлық қолданысын ажырата білу,

әдеби шығармалар арқылы оқушының көңіл күйін, сезімін ояту, көркемдік тәрбие беру, әдеби шығармаларды талдау арқылы сөз мәдениетіне үйрету көзделеді;

2) «Қазақстан тарихымен»:

Қазақстан тарихы пәнімен байланыстырып оқыту оқушының тілді ұлттық құндылық ретінде тануына мүмкіндік береді;

тілді тарихпен байланыстыра оқыту ұлттық дүниетанымға негізделген білім қорын тілдік деректер арқылы дәйектеуге мүмкіндік береді;

қазақ тілінің пайда болуы, дамып жетілуі оның тарихымен тығыз байланыста болғандықтан, оқушылар тарихи деректерді пайдаланып, өзіндік ой-тұжырымдар жасай біледі;

3) Жаратылыстану циклі пәндерімен:

тілдік материалдардың мазмұны жаратылыстану пәндерінің мазмұнымен тікелей байланыста болады;

биологиямен байланыстыру тілді жанды құбылыс ретінде тануға мүмкіндік береді;

басқа пәндермен сабақтастыра оқыту қазақ тілінің терминдер жүйесімен тығыз байланысты;

тіл дыбыстары физикалық құбылыс ретінде танылады;

дыбыстау мүшелерінің қатысы тұрғысынан физиологиямен, компьютермен, қазіргі радио, теледидар тілімен де байланысты;

танымдық бағытта берілетін материалдар жаратылыстану пәндерінің мазмұнымен тікелей байланыста болғандықтан, оқушылардың дүниетанымын қалыптастырады.

10. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында ұсынылған типтік оқу жоспарына сәйкес оқу жүктемесінің көлемі:

1) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағат;

2) 11-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

11. Әрбір тоқсанда алынатын бақылау жұмысының (тест, эссе, диктант, т.б.) саны сол сыныптағы апталық сағат санымен сәйкес келуі керек.

12. Оқушылардың тілдік біліктілігін одан әрі жетілдіре түсу және сөйлеу мәдениетінің ерекшеліктеріне сай сөйлесім дағдыларын жетілдіру, пікірталас әдебін меңгерту мақсатында арнайы сабақтар ұйымдастырылады.

1) 10-сыныпта: «Сөз байлығы»; «Тілдік норма және стиль», «Этнолингвистикалық атаулар сыры», «Сөз мәдениетінің негіздері» ;

2) 11-сыныпта: «Ұлттық шешендіктанудың алғашқы бастаулары», «Шешендік сөз – шеберлік өрнегі», «Журналистика және баспасөз негіздері», «Пікірталас мәдениеті» сияқты үлгі-тақырыптар ұсынылады.

2. Оқу пәнінің 10-сыныптағы базалық мазмұны

13. Сөз мәдениеті.

1) кіріспе - 1 сағат (Тіл – рухани қазына. Сөз мәдениеті. Адам өміріндегі сөз мәдениетінің рөлі. Сөз– адам болмысының айнасы, өмірлік әрекетінің негізгі құралы. Сөз мәдениеті пәніне қатысты ұғымдар);

2) тіл – тарихи құндылық - 2 сағат (Тіл – этностың рухани мәдениетін жасаудың, дүниені тануының, өзін-өзі сақтауының құралы. Тілдегі эстетикалық, логикалық таным іздері. Лингвоэкология ұғымының пайда болуының шарттары. Этномәдени лексика. Тілдердің әлемдік қарым-қатынастағы орнына қарай жіктелуі. Тіл - ұлттық қауіпсіздіктің кепілі);

3) қазақ тілінің түп-тамыры - 10 сағат:

қазақ тілі – түпкі түрін сақтаған байырғы тіл (Қазақ тілі түркі тілдер семьясының батыс ғұн бұтағына, оның ішінде қыпшақ тобына енетіні. Түркітану ғылымында түркі тілдерінің дамуын (Н.Баскаков) алты кезеңге бөліп қарастыру. Жазба мұралардағы әріп таңбаларының қолданылуы);

ескі қазақ жазба тілі (Ескі қазақ жазба тілінің қалыптасуы. Араб әліпбиі негізіндегі ескі жазба тіл. Қазақ хандығынан бастап XX ғасырдың басына дейінгі аралықтағы ескі жазба тілдің қолданылуы. Ескі қазақ жазба тілінің қазақ қоғамы үшін маңызы. Жазба тілінің үш элементі. Ескі жазба тілдің әлеуметтік мәні);

төте жазу (Жазу-сызуды демократияландырудағы А. Байтұрсынұлының реформасы. Тұңғыш қазақ әліпбиі. Жаңа жазу – халықтық тілді қолданудың жүйесі. Тілдің заңдастырылған жазу нормалары. Төте жазудың халықтық, әлемдік деңгейде бағалануы. Төте жазудың кеңестік кезеңдегі тағдыры. Қазақ тілінде пайдаланылған алфавиттер);

қазақ тілі – кемелденген тіл (Тіл кемелдігіне тән объективтік белгілердің қазақ тілінің құрылымдық жүйесінен табылуы. Тілдің грамматикалық дамуының көрсеткіштері. Сөз байлығы-тіл дамуының басты белгісі. Шешендік (бейтарап, кітаби, сөйлеу тілі) жүйе - кемелденген тілдің белгісі. Тілдің дамуындағы қазақ этносының қалыптасу тарихының рөлі;

қазақ тілі – қазақ халқының ұлттық тілі (Ұлттық тілге тән белгілер. Қазақ тілі – ұлт тұтастығын нығайтудың кепілі. Қазақ тілінің әлеуметтік мүмкіндіктері. Жалпыхалықтық тілдің ең жоғарғы формасы - әдеби тіл. Әдеби тілге нәр беретін қайнар көздер. Әдеби тілдің қалыптасуы мен дамуындағы сөз зергерлерінің орны. Қоғам дамуындағы тілдің қызметі, тіл мен қоғам дамуының өзара әсері);

қазақ тілі – Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі (Қазақ тілінің мемлекеттік мәртебесін бекітетін құжаттар. Мемлекеттік тілдің қызмет етуінің алғышарттары, сыртқы және ішкі факторлар. Мемлекеттік тілдің қоғамдық қызметі. Мемлекеттік тілдің өз қызметін толық атқаруының шарттары. Олардың тіл мәдениетін арттырудағы мәні);

4) әдеби тілдің стильдік тармақтары және олардың айырым белгілері - 14 сағат:

сөйлеу тілі туралы түсінік (Қазақ әдеби тілінің белгілері. Әдеби тілдің стильдік тармақтары. Кітаби тілдің ерекшеліктері, ауызша және жазбаша түрлері. Кітаби тіл мен сөйлеу тілінің ортақ белгілері);

сөйлеу тілі және оның айырым белгілері (Сөйлеу тілінің қолданылатын орындары. Сөйлеу тілінің мақсаты. Сөйлеу тілінің лексикалық ерекшеліктері. Сөйлеу тілінің фонетикалық-морфологиялық ерекшеліктері, синтаксистік ерекшеліктері);

кітаби тіл және оның айырым белгілері (Кітаби тілдің өзіндік белгілері. Кітаби тілдің стильдік тармақтары. Монологтың түрлері: сипаттау, баяндау, пайымдау, олардағы кітаби тілдің қолданылу сипаты);

кітаби тілдің жазбаша және ауызша нормалары (Орфографиялық нормалар. Морфологиялық қағидат. Фонетикалық қағидат. Тарихи-дәстүрлік қағидат. Айырым қағидаты. Орфоэпиялық нормалар: сөз үндестігі, сөз екпіні, интонациялық құрылымдар. Орфоэпиялық нормалардың орнығуының алғышарттары);

5) әдеби тіл нормалары - 8 сағат:

тілдік жүйе және норма (Тілдік норманың анықтамасы. Әдеби тілдің «заңдастырылған» нормасы. Тілдік норма-әдеби тілдің ең маңызды элементі. Тілдік норма мен тілдік жүйенің өзара байланысы);

тілдік норма және дағды (Тілдік жүйе мен тілдік дағдының өзара үйлесімі мен қайшылықтары. Тілдік жүйе мен тілдік дағдының тілдік нормаға айналуы);

қатаң норма (Қатаң норманың тіл жүйесімен бұлжымас бірлігі. Қатаң норманың қалыптасуы. Фонетикалық, лексикалық қатаң нормалар);

босаң норма (Босаң нормалардың қолданылуының себептері. Босаң норма –тілдің түрленуінің көрінісі. Босаң нормалардың тіл мәдениетіне қатысы);

тілдік норма және стиль (Вариант сөздердің тіл нормасымен қатысы. Жарыспалы қолданыстардың стильдік реңктері. Терминдер мен терминдік ыңғайдағы сөздердің экспрессиялық баламалары, олардың тілдегі рөлі);

тілдік норма және жаңа қолданыстар (Әдеби тіл нормасының өзіндік ерекшеліктері. Тілде жаңа қолданыстардың туу үрдісі, олардың қоғамда қабылдануы. Жарыспалы сөздерді саралап қолдану шарттарының сөз мәдениеті мен байланысы);

6) сөз сапасы - 14 сағат:

сөз сапасы туралы түсінік (Сөз сапасының тілдік емес шарттары. Сөйлеуші мен тыңдаушының арасындағы тілдік қарым- қатынасқа әсер ететін әлеуметтік факторлар. Сөз сапасына әсер ететін тілдік шарттар. Әдеби тіл нормасын сақтау, сөздерді талғап, саралап, «таза» қолдану. Сөз сапасына кері әсер ететін қолданыстар);

сөз дұрыстығы (Сөз дұрыстығы ұғымы. Сөздің, грамматикалық тұлғалардың, сөйлемнің орынды жұмсалуы. Сөздің рөлі. Ұғымды, заттарды, құбылыстарды бейнелеп айту тәсілдері);

сөз байлығы (Сөз оралымдығының бір шарты – сөз байлығы. Сөз қайталаудың сөз сапасына кері әсері. Сөз байлығы ұғымына енетін лексика – фразеологиялық, морфологиялық, синтаксистік жүйелер. Сөз байлығының стиль түрлерімен байланысы. Лексикологиялық сөздіктер арқылы сөз байлығын болжау мүмкіндігі);

сөз тазалығы (Тіл мәдениетінің маңызды сапасы – тіл тазалығы. Тілдердегі сөз алмасу құбылысы. Сөз тазалығына жат элементтер. Әдеби тіл мен диалектизмнің арақатынасы. Тілдегі бейәдеби элементтер, олардың көркем әдебиетте қолданылуы. «Қыстырынды сөздердің» тілдік қарым – қатынасқа әсері);

сөз қысқалығы мен нұсқалығы (Сөйлемнің есім баяндауышқа аяқталуы – сөз жинақылығының белгісі. Аз сөзге көп мағына сыйдыру – шеберлік. Сөйлеу тіліндегі ықшамдылық, үнемділік. Сөздің қысқалығы мен нұсқалығына қойылатын талаптар);

сөз дәлдігі (Сөйлеудегі дәлдік ұғымы. Сөзді мағынасына лайық қолдану - сөз дәлдігінің талабы. Тілдегі паронимдер. «Зат» - «сөз» қатынастары. Мағыналас сөздерді талғап жұмсау – сөз сапасын арттыратын шарттың бірі. Сөз дәлдігіне қойылатын талап- логикалық дәлдік. Сөз дәлдігінің стильдермен байланысы);

сөз бедері және стиль (Сөз бедері туралы түсінік. Бедерлі сөздегі деректі, дерексіз ұғымдардың қолданылуы. Сөз бедерінің стиль түрлерімен байланысы);

сөйлеу тілінің стильдік бедері (Сөйлеу тілі бедерінің анықтамасы. Сөйлеу тілінің ерекшелігі және ондағы сөз бедерінің көрінісі. Өмірдегі және көркем әдебиеттегі сөйлеу тілі);

публицистикалық шығарма тілінің стильдік бедері (Көпшілікке арналған мерзімді басылымдар тілінің ерекшелігі. Күнделікті қолданыстағы сөздердің қоғамдық пікір қалыптастырудың құралына айналу жолдары. Жағымды және жағымсыз мағынадағы сөздер);

ресми ісқағаздары тілінің сөз бедері (Күнделікті қолданыстағы сөздердің ресми іс қағаздар құралына айналу жолдары. Ісқағаздарындағы дайын сөз үлгілері мен тілдік стандарттар. Ұғым түрлері);

ғылыми әдебиет тілінің сөз бедері (Тұрмыстық және ғылыми ұғымдар. Ғылыми әдебиеттегі атаулардың ерекшелігі. Ғылыми әдебиет тілінің сөз бедері);

көркем әдебиет тілінің сөз бедері (Көркем әдебиеттегі сөз қолданысының ерекшелігі. Суреткердің сөз жұмсау шеберлігі. Өмір шындығы мен көркем қиял. Сөзбен «көркем сурет» салу өнері. Денотат және образ. Көркем әдебиет тілінің сөз бедері);

көркем сөз бедері (Болмысты нақты, өз бедерімен бейнелеудің айрықша тәсілдері. Шығарманың эстетикалық қуаты. Бейнелеуіш құралдардың сөз бедерін түзудегі мәні. Стильдік контраст. Бөгде стильдік элементтер. Сөз әсерлілігінің сөзге, мәтінге, тарауға, бөлімге тұтас шығармаға қатысы);

7) сөз мәдениеті және тілдік қарым--қатынас – 15 сағат

тілдік қарым-қатынас туралы түсінік (Қоғамдағы әдет-ғұрып, қарым-қатынас дәстүрі. Тіл-сезім білдірудің құралы. Сөйлеу этикеті ұғымы. Сөз мағыналарының құбылуы. Сыпайылықты білдіретін сөз орамдары, қаратпа сөздер. Сөйлесушілердің әлеуметтік белгілері. Сөздің ортаға байланысты қолданылу жағдаяты мен мәні);

әлеуметтік-тұрмыстық қатынастағы сөз әдебі (Әлеуметтік-тұрмыстық қатынаста қолданылатын сөз түрлері. Әлеуметтік-тұрмыстық қатынастың тілдік сипаты, тілдік құралдары. Әлеуметтік-тұрмыстық қатынасқа тән сөз әдебі);

амандасу (Сәлемдесудің мақсаты. Сәлемдесу сөздерін талғап жұмсаудың талаптары. Амандасуға жататын сөздердегі мағыналық, стильдік ерекшеліктер

мен әлеуметтік сипат. Амандасу этикеті: ұлттық дәстүр, жалпы адамзаттық нормалар. Синонимдерді талғап қолданудың сөз мәдениетіне қатысы);

қоштасу (Қоштасудың мақсаты. Қоштасу сөздерін талғап жұмсаудың талаптары. Қоштасуға жататын сөздердегі мағыналық, стильдік ерекшеліктері мен әлеуметтік сипат. Қоштасу этикеті: ұлттық дәстүр, жалпы адамзаттық нормалар. Синонимдерді талғап қолданудың сөз мәдениетіне қатысы);

құттықтау (Құттықтаудың мақсаты. Құттықтау жағдаятына қатысты сөздерді талғап жұмсаудың талаптары. Құттықтау сипатындағы сөздердегі мағыналық, стильдік ерекшеліктер мен әлеуметтік сипат. Құттықтау этикеті: ұлттық дәстүр, жалпы адамзаттық нормалар. Синонимдерді талғап қолданудың сөз мәдениетіне қатысты);

көңіл айту (Көңіл айтудың мақсаты. Экспрессивті сөздерді талғап жұмсаудың талаптары. Көңіл айту ерекшелігіне сай таңдалған сөздердегі мағыналық, стильдік ерекшеліктер мен әлеуметтік сипат. Көңіл айту этикеті: ұлттық дәстүр, жалпыадамзаттық нормалар. Синонимдерді талғап қолданудың сөз мәдениетіне қатысы);

тілек айту (Тілек айтудың мақсаты. Экспрессивті сөздерді талғап жұмсаудың талаптары. Тілек айтуға қатысты сөздегі мағыналық, стильдік ерекшеліктер мен әлеуметтік сипат. Тілек айту этикеті: ұлттық дәстүр, жалпы адамзаттық нормалар. Синонимдерді талғап қолданудың сөз мәдениетіне қатысы);

бата беру (Бата сөздің мақсаты. Батаға лайық сөздерді талғап жұмсаудың талаптары. Бата беруге қажетті сөздердегі мағыналық стильдік ерекшеліктер мен әлеуметтік сипат. Бата беру этикеті: ұлттық дәстүр, жаңашылдық синонимдерді талғап қолданудың сөз мәдениетіне қатысы);

қаратпа сөз әдебі (Қаратпа сөздерді қолданудың мақсаты. Қаратпа сөздерді талғап жұмсаудың талаптары. Қаратпа сөздердегі мағыналық, стильдік ерекшеліктер мен әлеуметтік сипат. Қаратпа сөзді жұмсау этикеті: ұлттық дәстүр, жалпы адамзаттық нормалар. Синонимдерді талғап қолданудың сөз мәдениетіне қатысы);

ресми-іскерлік қатынас және сөз әдебі (Ресми қарым-қатынастың анықтамасы. Ресми қатынасқа тән сипаттар);

ресми-іскерлік қатынас тілінің жазбаша түрі (Ресми іскерлік қатынастың жазбаша үлгілері. Мекемедегі. Іс қағаздарының түрлері, олардың құқықтық қатынасты реттеушілік рөлі. Жеке құжаттардың тілдік емес жақтары. Жеке құжаттардың тілдік (лингвистикалық) жақтары. Ресми құжаттардың сөз әдебіне(этикетке) қатысты жақтары);

ресми-іскерлік қатынас тілінің ауызша түрі (Ресми-іскерлік қатынастың ауызша түрлері. Ресми ауызша сөздің биік шыңы-шешендік сөз. Іскерлік қарым-қатынастың алғышарттары. Ресми-іскерлік қатынастағы сөздің тілдік жақтары. Ресми – іскерлік қатынастың тілдік емес (экстралингвистикалық) жақтары. Ресми-іскерлік қатынастың сөз әдебіне қатысты жақтары);

8. Қорытынды сабақтар - 4 сағат.

3. Оқу пәнінің 11-сыныптағы базалық мазмұны

9. Сөз мәдениеті және шешендік өнер.

1) кіріспе. Сөз мәдениеті және шешендік өнер - 3 сағат (Курстың мақсаты. Сөз мәдениетінің шарттары. Шешендік – сөз мәдениетінің жоғары формасы. Шешендіктану мен шешендік сөз. Шешендік сөз: дәстүр мен жанашылдық. Шешендік сөздің монологтік, диалогтік, полилогтік түрлері);

2) шешендік өнердің тарихы - 7 сағат (Шешендіктің өнер, ғылым ретінде дамуының бастаулары. Шешендік – жалпы адамзаттық құндылық);

ежелгі Грекия мен Ежелгі Римдегі шешендіктану арналары (Ежелгі Греция – шешендіктанудың отаны. Шешендіктің дамуының алғышарттары. Софистер – шешендіктанудың негізін қалаушылар. «Әлсіз пікірді күшейту» - софизмнің басты бағыты. Софистердің шешендіктануға қосқан үлестері. Сократ пен Платон – шынайы сөздің теориясын жасаушылар. «Федр» - шешендік туралы диалог. Сөздің адам жанына әсер етуі туралы идеяның қалануы. Аристотель – шешендікті арнайы үйрететін мектептің негізін қалаушы. «Риториканың» - шешендіктануды дамытудағы орны мен рөлі. Квинтилиан – он екі томдық «Шешендік тәлім» еңбегінің және шешендікті оқыту бағдарламасының авторы);

Ресейдегі шешендіктанудың дамуы (Ресейде шешендіктанудың қалыптасуы. М.В. Ломоносов – орыс шешендіктануын жаңа сатыға көтерген ғалым. И.С.Рыжскийдің, А.Ф.Конидің, В.Г.Белинскийдің, П.С.Прохорщиковтың шешендікке қатысты ой-тұжырымдары. Орыс шешендіктанушыларының осы ғылымды өркендетуге қосқан үлестері);

ұлттық шешендіктанудың алғашқы бастаулары (Орта ғасырлардағы түркі ғалымдарының шешендік өнердің ғылым ретінде қалыптасуындағы рөлі. Әл-Фараби – ұлттық шешендіктанудың іргетасын қалаушы. Ғалымның «Риторика» атты еңбегіндегі шешендікке байланысты басты тұжырымдары. Әл-Фарабидің шешендік сөз бен адамгершілік қасиеттердің бірлігі туралы ой-пікірлері. «Қабуснамадағы» өнердің басқа түрлерінен сөз өнерінің артықшылықтары жайлы даналық байламдар. «Құдатғу білік», «Диуани лұғат-ат түрк», «Диуани хикмет», «Тауарих хамса» еңбектеріндегі сөз күдіреті, сөз мәні туралы түйіндеулердің шешендік сөзбен сабақтастықтары. Қазақтың ұлттық шешендік өнерінің дамуы. Ұлттық шешендік сөздің алтын тамырлары – көне түркі жазба мұралары, XII – XVI ғасырдағы Майқы би, Аяз би, Жиренше шешен, Асанқайғы даналықтары. XVII – XVIII ғасырлар – қазақ шешендік сөз өнерінің ерекше дамыған кезеңі. Осы кездегі шешендіктің өркендеуіне әсер еткен қоғамдық-әлеуметтік жағдайлар. Қазақтың атақты би – шешендері. Олардың шешендік өнер жөніндегі ой-пікірлері. Қазақ шешендік өнерінің даму тарихының үш кезеңі);

қазақ шешендіктану ғылымы: қалыптасуы мен дамуы (Ш.Уәлиханов – қазақтың төл шешендігі туралы тұңғыш ғылыми пікір айтқан ғалым. Абайдың қазақ шешендігі туралы тұжырымдары. Қазақ шешендіктану ғылымының көшбасшысы – А.Байтұрсынұлының жаңашыл қағидалары,

Ш.Құдайбердіұлының, Ә.Бөкейхановтың би мен билік туралы ойлары. М.Әуезовтің, С.Сейфуллиннің шешендікті арнайы қарастырған ғылыми еңбектері. XX ғасырдың екінші жартысында шешендіктің зерттелуі. Ә.Мәметованың, Б.Адамбаевтың, Б.Шалабаевтың, С.Садырбаевтың, М.Жармұхамедұлының, С.Негимовтің ғылыми еңбектерінің мәні. Шешендік сөздің тіл мәдениетімен бірлігін, қазіргі заманмен сабақтастығын негіздеген М.Балақаевтың, Р.Сыздықтың, Н.Уәлиевтің зерттеулеріндегі жаңа ой-тұжырымдар);

3) Шешендік сөздің табиғаты - 18 сағат:

шешендік сөзге қойылатын талаптар (Шешендік сөз – жұрт алдында сөйлеудің интеллектуалдық, эмоционалдық шығармашылыққа негізделген түрі. Шешендік сөздегі стильдер тоғысы. Шешендік сөздің сапалары);

шешендік сөздің сазы (Сөйлеу мәнерлілігі. Сөз мазмұны мен сазының бірлігі. Шешеннің сөйлеу техникасы, оның құрамдас бөліктері. Дауыс сазы, сөз мақамы, сөз ырғағы, кідіріс. Сөздің орфоэпиялық нормалары. Сөз әуезі мен әуені);

шешендік сөздің көріктеуіш құралдары (Шешендіктегі ой – сезім – сөз бірлігі. Сөз мазмұны мен формасының үйлесімі. Тілдің бейнелеуіш құралдары: айшықтау, риторикалық сұрау, қайталау, градация, метафора, салыстыру, эпитет, теңеу, т.б. Қазіргі шешендіктегі дәстүр жалғастығы мен жаңа сипаттар. Шешендік сөздердегі мақал-мәтелдердің, дәйексөздердің, қаратпа, қыстырма сөздердің орны);

шешендік сөздің тектері мен түрлері (Дәстүрлі шешендік пен қазіргі шешендіктің ерекшеліктері. Шешендік сөздердің тектерге бөлінуінің белгілері: сөз мақсаты, айтылу орны, тақырыбы мен мазмұны, тілдік құралдары);

әлеуметтік-тұрмыстық шешендік сөз (Әлеуметтік – тұрмыстық шешендік сөздің түрлері, мақсаты. Әлеуметтік-тұрмыстық шешендік сөздерге тән стильдік сипаттар. Ұлттық салт-дәстүрлерге байланысты әлеуметтік-тұрмыстық шешендік сөздер. Жаңа замандағы әлеуметтік-тұрмыстық шешендік сөздердің ерекшеліктері. Әлеуметтік-тұрмыстық шешендік сөздердің тілдік құралдары);

әлеуметтік-саяси шешендік сөз (Әлеуметтік-саяси шешендік сөздің түрлері, мақсаты. Әлеуметтік-саяси шешендік сөздерге тән стильдік сипаттар. Ұлт тарихына қатысты әлеуметтік-саяси шешендік сөздер. Жаңа замандағы әлеуметтік-саяси шешендік сөздердің ерекшеліктері. Әлеуметтік-саяси шешендік сөздердің тілдік құралдары);

академиялық шешендік сөз (Академиялық шешендік сөздің түрлері, мақсаты. Академиялық шешендік сөздерге тән стильдік сипаттар. Академиялық шешендік сөздердің ерекшеліктері. Академиялық шешендік сөздердің тілдік құралдары, сапалық белгілері);

соттағы шешендік сөз (Соттағы шешендік сөздердің түрлері, мақсаты. Соттағы шешендік сөздерге тән стильдік сипаттар. Ұлт тарихына қатысты соттағы шешендік сөздердің түрлері. Жаңа замандағы соттағы шешендік сөздердің ерекшеліктері. Соттағы шешендік сөздердің тілдік құралдары);

діни (Уағыз) шешендік сөз (Діни шешендік сөздердің түрлері, мақсаты. Діни шешендік сөздерге тән стильдік сипаттар. Ұлттық ерекшелікке қатысты діни шешендік сөздер. Жаңа замандағы діни шешендік сөздердің ерекшеліктері. Діни шешендік сөздердің тілдік құралдары);

шешенге қойылатын талаптар (Шешендікке нәр беретін арналар: талант, білім, дағды. Шешен адамға қажетті табиғи сапалар. Шешеннің интеллектуалдық қасиеттері мен болмыс мәдениеті. Шешенге тән қасиеттер мен қабілеттер: тілдік, білімдік, шыншылдық, жинақылық, аңғарымпаздық, т.б.);

шешеннің өзін ұстау әдебі мен мәдениеті (Шешендік сөздің әсерлігін арттыратын сыртқы факторлар: шешеннің өзін-өзі ұстау, әдебі, сыртқы келбеті, бет-жүзі, дене құбылыстары мен дене қимылдары. Шешендік сөздің «көмекші құралдары». Ым-ишаралардың түрлері, ұлттық сипаттары олардың сөз әсерлігін арттырудағы мәні);

4) шешендікке машықтану жолдары -18 сағат (Шешендік - өзіне дейінгі озық үлгілерді үйрену және ешқашан ешкімді қайталамайтын даралыққа қол жеткізу шеберлігі);

шешендік сөздегі риторикалық канондар (Шешендік сөздің сапасын арттырудың қағидалары. Риторикалық канондар – шешендік сөздің өзегі. Риторикалық канондар: тақырыпты ойлап табу, мазмұнды ойда жүйелеу, сөзбен көркемдеу, есте сақтау, сөйлеу барысы. Жұрт алдында сөйлеуде ескерілетін қағидалар. Шешеннің міндеттері);

жұрт алдында сөйлеуге дайындық жолдары (Жұрт алдында сөйлеуге машықтанудың сатылары. Шешендерден үйренудің, топ алдында сөйлеп жаттығудың, есте сақтау қабілетін шыңдаудың қажеттілігі);

психологиялық дайындық. Психологиялық дайындықтың рөлі, қажеттілігі. Психологиялық дайындықтың шарттары. Шешеннің өзіне сенімділігін қалыптастырудың жолдары);

нақты сөзге дайындық (Нақты сөзге дайындықтың кезеңдері. Тақырыпты анықтаудың шарттары. Сөз мақсатын тұжырымдау. Сөздің жоба-жоспарлары. Әдебиеттермен жұмыстың жолдары. Көпшілік алдында сөйлеудің тәсілдері);

күнделікті дайындық (Күнделікті дайындықта қажетті дағдылар. Арнайы папкілердің, күнделіктің, пікірдің, хаттың дайындықтағы рөлі, қажеттілігі. Өз сөзіне талдау жасау мен басқа шешендердің сөзіне талдау жасаудың шешендік қабілетті шыңдаудағы мәні);

көпшілік алдында сөйленетін сөздің құрылымы (Көпшілік алдындағы сөздің бөліктері, олардың орны мен өзара сабақтастығы. Көпшілік алдында сөйленетін сөздің құрылымының бөліктерін жоспарлау);

кіріспе бөлім, оның міндеті мен тілдік ерекшеліктері (Кіріспе сөз, оның ерекшелігі, жеке міндеттері. Кіріспе сөзде қолданылатын тілдік құралдар. Сөзді бастаудың түрлі тәсілдері);

негізгі бөлім, оның міндеті мен тілдік ерекшеліктері (Негізгі бөлім, оның ерекшелігі, жеке міндеттері, ұстанымдары. Тақырыпқа қатысты ой - тұжырымдардың логикалық байланысы. Талдаудың логикалық тәсілдері мен

материалды түсіндірудің негізгі әдістері. Сөздің логикалық, психологиялық сипаттары. Тыңдаушылардың назарын аударудың тәсілдері. Сөздің жүйелігіне кері әсерін тигізетін факторлар, оларды болдырмаудың жолдары);

қорытынды бөлім, оның міндеті мен тілдік ерекшеліктері (Қорытынды сөздің ерекшелігі, жеке міндеттері. Ойды қорытындылау тәсілдері. Қорытынды сөздің тыңдаушыға әсері. Қорытынды сөздегі тілдік құралдар);

сөз бөліктерін байланыстыру әдістері (Сөз мазмұнын біріктіруші тілдік құралдар. Шешеннің субъективтік көзқарасын, реттік қатынастарды білдіретін сөз орамдары. Сөздегі ойларды сабақтастырудың құралдары, ой желісін күшейтетін тәсілдер. Шешендік сөздің композициясының элементтері);

5) пікірталас мәдениеті - 18 сағат:

пікірталас мәдениетін меңгеру – жаңа заман талабы (Демократиялық қоғам – пікірталасының өрістеуінің басты кепілі);

пікірталасының қоғамдағы орны, маңызы, қажеттілігі («Шешендіктің анасы - демократия». Пікірталас – адамның ақыл –ой қабілеті дамуының тетігі. Пікірталасында қажетті іскерліктер. Пікірталастың сипатын анықтайтын факторлар);

пікірталас мәдениетінің талаптары (Пікір таласына қатысушы адамға қажет қасиеттер, тілдік біліктіліктер, сөз сайысына тән іскерліктер. Пікірталасқа қатысушы анықтауы тиіс сауалдар. Айтыскерге қойылатын талаптар);

пікірталас түрлері (Диалогті, полилогті пікірталастар. Пікірталастарына тән ортақ белгілер мен ерекшеленеді);

әңгіме және «Дөңгелек үстел» (Әңгіме мен «Дөңгелек үстелдің» мақсаты. Олардың жүргізудің талаптары. Талданатын тақырыптың ерекшелігі. Қатысушыларға қойылатын талаптар. «ДҮ»-дің тиімділігін арттыру шарттары);

пікір алмасу (дискуссия) (Пікір алмасудың мақсаты мен рөлі. Пікірталасудың түрлері, оларды ұйымдастырудың шарттары. Пікірталасуға қатысушыға қойылатын талаптар. Пікір алмасуға кері әсер ететін факторлар. Пікір алмасудағы жүргізушінің рөлі. Тілдік нормалар);

ойталқы (дипут) (Ойталқының мақсаты мен рөлі. Ойталқыны ұйымдастырудың шарттары. Ойталқыға қатысушыға қойылатын талаптар. Ойталқының пікір алмасудан ерекшелігі);

ойкөкпар (дебат) (Ойкөкпардың мақсаты, қоғамдық пікір қалыптастырудағы рөлі, мәні. Ойкөкпарды ұйымдастырудың ерекшеліктері, кезеңдері. Ойкөкпарға қатысушылардың сөз әдебі. Ойкөкпардағы сарапшылардың рөлі);

сөзталас (спор) (Сөзталастың ерекшелігі, оның өзіндік сипаты. Сөзталастың тұрмыстық қатынасқа тән екендігі. Сөзталастың түрлері);

пікірсайыс (полемика) (Пікірсайыстың өзіне тән ерекшеліктері. Пікірсайысты ұйымдастырудың шарттары. Пікірсайысқа қатысушыға қойылатын талаптар. Қарсыласты ықтырудың шарттары);

айтыс (Көпшілік алдындағы айтыстың тарихы. Айтысу өнері мен мәдениеті туралы талаптар. Ежелгі Греция, Үндістан, Қытай елдерінде

қалыптасқан үрдістер. Қазақ айтыс өнерінің ерекшеліктері. Айтысты ұйымдастырудың шарттары. Айтысқа қатысушыға қойылатын талаптар. Қарсыласты жеңудің шарттары. Айтыстағы дәстүр жалғастығы мен жаңашылдық);

пікірталасында жиі қолданылатын тәсілдер (Пікірталасына тән әдіс-тәсілдер: «қақпан құру», сынау, әзіл, мысқыл, қарсыластың ойын жоққа шығару, «сұрақпен төпелеу». Олардың ұтымды қолданудағы тапқырлық. Тыңдарманмен байланыс жасаудың шарттары, әлеуметтік, табиғи шарттар, олардың байланысқа әсері. Оқушы сөздерді мақсатқа қарай пайдалану жолдары);

қарсыласқа тойтарыс берудің шарттары (Қарсыласқа тойтарыс берудің шарттары, тәсілдері. Ойдың айқын, әсерлі жеткізудегі синоним, антоним сөздердің мәні. Дәлелдеме, оның түрлері, тілдік ерекшеліктері. Пікірдің өтімділігін арттыратын тілдік құралдар. Қарсыласқа тойтарыс жасаудың пікірталас мәдениетімен сабақтастығы. Пікірталастарда сұрақтарға жауап беру өнері. Сұрақтың түрлері, одан қолданылатын сөздердің ерекшеліктері. Жауаптың түрлері, қажетті сөз орамдары. Қарсылыққа тойтарыс берудің шарттары: «қарсы соққы», «көпшілік бағындыру», «қарсыластың қорытындысы сынау», «деректермен дәлелдеу»);

пікірталас шеберлігіне үйренудің жолдары (Сөз шеберлігіне үйренудің жолдары. Өз ой-пікірін жеткізудің тілдік сапалары. Сөздің грамматикалық құрылысы, сөз дәлдігі мен дәлелділігі, мақал-мәтелдердің, троптың түрлерін орынды пайдалану. Белгілі көркем образдарды сөз мақсатына орай кіріктіре алу т.б. Пікірталасының түрлеріне қарай қолданылатын ұтымды сөз орамдары. Ой мен сөздің бірлігі. Өз көзқарасын сыпайы, нақты айта білу шеберлігі. Ұғымдар мен терминдерді, ауыспалы мағынадағы сөздерді орынды қолдану жолдары. Пікір айтудағы сөз мәнері, Интонация. Пікірталастағы ұлттық дәстүрдің көрінісі. Қарсыластың шабуылдарынан қорғанудың шарттары. Пікірталасындағы дәлелдеме мен сынды сауатты қолдан. Пікірталасын ұйымдастыру жолдары. Пікірталасындағы қателіктердің алдын-алу жолдары. Дискуссия сабақтарын жоспарлау. «Саяси айқас» іскерлік ойындарын ұйымдастыру сатылары, оған дайындық жолдары. «Сұраққа жауап» практикумы);

6) қорытынды сабақтар - 4 сағат.

10. Бағдарлама бойынша ұсынылатын практикалық жұмыстар, 10-сынып:

1) қазақ жазба тілінің тарихына қатысты рефераттар дайындату;

2) әлеуметтік-тұрмыстық өмірдегі әртүрлі жағдайлардың ерекшелігіне байланысты тіл жұмсау дағдыларын жетілдіретін тапсырмалар бойынша өздік жұмыстарын орындату;

3) ұлттық салт-дәстүрлерге байланысты сөз орамдарын, тұрақты тіркестерді тауып, олардың қатыстырып сөйлеуге дағдыландыру;

4) мәтіндерді ұсынып, ондағы ұлттық таным мен жаңашылдық сипаттарды ажыратқызу;

5) этнолингвистикалық атаулардың тарихын, мәнін танытатын шығармашылық жұмыстар ұйымдастыру;

6) ата-анасының мүшелтойларына сөз дайындату;

7) досының туған күнінде дастарқан басында сөйлейтін сөз дайындату;

8) әртүрлі тілдік жағдайларда қажетті сөз орамдарын қолдануға рөлдік ойындар арқылы дағдыландыру;

9) әлеуметтік-тұрмыстық қатынаспен іскерлік қатынастың айырмашылығын сезіндіретіндей нақты тақырыптар бойынша диалог құрғызу;

10) тұрмыстық және ресми қатынастардағы кешірім сұрау, өтініш білдіру, сәлемдесу, қоштасу рәсімдеріне байланысты шағын қойылымдар әзірлету;

11) телефонмен сөйлесу мәдениетін қалыптастыратын жаттығу жұмыстарын жүргізу;

12) жазба тіл мәдениетіне қатысты белгілі адамдардың ой-тұжырымдарына талдау жасату, жазба тілге қойылатын талаптарды анықтату;

13) жеке адам өміріне қатысты іс-қағаздары жазуға төселдіретін тапсырмалар бойынша жұмыс жасату;

14) белгілі бір мәселе бойынша жиындар өткізіп, мәжілісхат, оның көшірмелерін жасату, т.б.

15) оқыған көркем әдеби немесе ғылыми-көпшілік әдебиеттер бойынша реферат жаздыру;

16) әркімге өзіне қалаған тақырыбы бойынша эссе, очерк жаздыру, баспасөз материалдарынан осы жанрдағы шығармаларға талдау жасату;

17) интервью жүргізудің жолдарын саралату, нақты тапсырма бойынша өздері қалаған мамандардан, көз көргендерден интервью жасату.

11. Бағдарлама бойынша ұсынылатын практикалық жұмыстар, 11-сынып:

1) шешендік сөз бен айтыстың айырмашылығын айтқызу (мәтін негізінде);

2) «Қандай полемикалық тәсілдер бар?» деген сұраққа жауап жаздыру;

3) Баспасөз материалдарындағы ең ұнаған шешен сөздерді («Қазақ әдебиеті», «Егемен Қазақстан», «Жас алаш», «Ана тілі», т.б. газеттер мен «Парасат», «Зерде», «Қазақстан әйелдері», т.б.) журналдардан теріп жаздыру;

4) шешендік туралы берілген сөздерден (ой-пікірлерден) негізгі талаптарды түйіндеп айтқызу;

5) «Қазақ шешендіктану ғылымы», «Ежелгі Грекия шешендері», «Қазіргі шешендер», т.б. тақырыптарда хабарлама, реферат жаздырту;

6) өздеріне мәтіндерді оқытып, оны ұнтаспадан қайта тыңдату арқылы мәнерлі сөйлеуге, оқуға жаттықтыру;

7) сөздерді орфоэпиялық нормаға сай айтуға жаттықтыру;

8) термин сөздерді (халықаралық) қатыстырып сөйлеуге жаттықтыру;

9) жеке-жеке тұрған синоним сөздерді қажетті сөздермен тіркестіріп, мағыналық реңктеріне түсінік бергізу;

10) басқа тілден енген сөздерді ана тіліндегі баламасын тапқызу, оларды қатыстырып мәтін құрату;

- 11) антоним жұптарды пайдаланып, мақал мәнді сөйлемдер құрату, оларды өз сөздерінде пайдаландыру;
- 12) қате құрылған сөйлемдерге түзету жасату;
- 13) мәтіндерді оқып, олардағы сөздердің қай стильге сәйкестігін анықтау;
- 14) сөздердің түсініктемесін жасату, өз жазғандарын «Түсіндірме сөздіктегі» материалдармен салыстыру;
- 15) пікірталастың әр түріне қатысты дағдыландыру жұмыстарын жүргізу;
- 16) мамандық таңдау бойынша сөз дайындап, сөйлеушіні тыңдарманмен байланыс жасауға үйрету.
- 17) төмендегі тақырыптар бойынша хабарлама жасату:
 - қазіргі елдегі жағдай;
 - ғылым мен техника жаңалықтары;
 - мәдени жаңалықтар;
 - жаңа әдебиеттер;
 - бүгінгі айтыстың дүлдүлі;
 - қазіргі шешендер;
- 18) сөйлеушінің пікірлерін негізгі бөліктер бойынша талдау;
- 19) шешендік туралы берілген мәтіндерден автордың жеке көзқарасын өз пікірімен сабақтастыра айтқызу;
- 20) «Жаңа қазақ деген кім?», «Мектеп киімі қандай болуы керек?», «Демография деген не?», «Мұғалім қандай болуы тиіс?», «Егер сабаққа ерікті қаттыссам...», «Адалдық деген не?», «Достық пен махаббат» тақырыптары бойынша пікірталас түрлерін ұйымдастыру;
- 21) курста өткен тақырыптар бойынша тірек ұғымдардың түсіндірме сөздігін құрату.

4. 10-сынып оқушысының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

11. Пәндік нәтижелер:

- 1) тілдің лексика-фразеологиялық қорын, дыбыстық-грамматикалық және стильдік жүйесін;
- 2) құрмалас сөйлемдердің ойды жеткізудегі рөлін және қолданыс ерекшелігін меңгеруі тиіс;
- 3) тілдің функционалдық қасиеттерін танып, пәннің тілдік деңгейлерін жетік білуі;
- 4) мәтіннің түрлері мен табиғатына, тілдік ерекшеліктеріне талдау жасай білуі;
- 5) әдеби тілдің ауызша және жазбаша түрлері болатынын, оларға тән ерекшеліктерді;
- 6) мәтіннің тақырыбы мен идеясын, мәтіннің құрылымын ажырата білуі;
- 7) сөз мағыналарын мәтіндік қолданыста ажырата білуі;

- 8) сөздердің жасалу тәсілдерін;
- 9) әдеби тілдің нормаларының сөз мәдениетіне қатысын негіздей алуы;
- 10) әлеуметтік-тұрмыстық қатынастағы сөз әдебін;
- 11) әдеби тілдің нормаларын стиль түрлеріне сай қолдана білуі тиіс.

5. 11-сынып оқушысының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

12. Пәндік нәтижелер:

- 1) сөз мәдениеті мен шешендік өнердің талаптарын;
- 2) ұлттық және әлемдік шешендік өнерге тән ортақ қағидаттарды;
- 3) қазіргі шешендіктің түрлерін;
- 4) пікірталас мәдениеті мен пікірталасқа түсу тәсілдерін меңгеруі тиіс;
- 5) шешендік өнер туралы ой-пікірлерге талдау жасап, шешендік өнердің тарихын;
- 6) пікірталас түрлері мен оларға тән ерекшеліктерді;
- 7) көпшілік алдында сөйленетін сөздің құрылымын;
- 8) пікірталастың қоғамдағы орнын, пікірталас мәдениетінің талаптарын;
- 9) таңдаған кәсібіне байланысты тақырыптарда пікірталасқа түсе білуі;
- 10) әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-саяси, ғылым-білім мазмұнды мәтіндерді құрай алуы;
- 11) ұсынылған тақырып бойынша көрсетілген әдебиеттерді пайдаланып, реферат, баяндама түзе білуі тиіс.

6. 10-11-сынып оқушыларының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

13. Тұлғалық нәтижелер:

- 1) ұлттық құндылықтар мен әлемдік азаматтық құндылықтарды салыстыра пайымдап, дәріптей білуінен;
- 2) қолданыстағы тілдерді білуінен, қазақ халқының және Қазақстанда өмір сүріп жатқан басқа да ұлыстардың тарихына, мәдениетіне, салт-дәстүріне және басқа құндылықтарына құрметпен қарауынан;
- 3) қоғамға жат құбылыстарға, идеологиялық, діни ағымдарға және заңды бұзушылық әрекетке қарсы өз көзқарасын шешендікпен негіздей алуынан және жұртты сендіре білуінен;
- 4) адамдармен қарым-қатынаста жоғары мәдениеттілік танытуынан, этикалық нормаларды сақтай білуінен;
- 5) өздігінен білім алуға, өмірден өз орнын табуға және жасампаз еңбекке ынта-ықыласы мен қабілеттілігін танытуынан;
- 6) белсенді азаматтық ұстанымын, жоғары патриоттық сезімін көрсете білуінен көрініс табуы тиіс.

7. 10-11-сынып оқушыларының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

14. Жүйелі-әрекеттік нәтижелер:

- 1) тіл табысуға қажетті коммуникативтік дағдыларды меңгеруі;
- 2) тұрмыстық-әлеуметтік қатынастағы әдептілік нормаларын меңгеруі;
- 3) іскерлік қатынастағы тіл табысуға қажетті тілдік амалдарды орнымен жұмсай алуы;
- 4) жеке адам өміріне, мекеме, ұйым жұмысына қажетті ресми іс-қағаздар жүйесін меңгеруі;
- 5) шешендікке машықтанудың әдіс-тәсілдерін сөйлеу әрекеттерінде қолдануы;
- 6) шешендік өнердің канондарын күнделікті тәжірибеде қолдануы;
- 7) шешенге қойылатын талаптарды жүйелі әрекеттерде саналылықпен меңгеруі;
- 8) зерттеу және шығармашылық әдістерді өз әрекетінде тиімді қолдана білуі;
- 9) түрлі тақырыптарда пікірталасқа түсу еркіндігін және жиі қолданылатын тәсілдерді меңгеруі;
- 10) көпшілік алдында сөйленетін сөздің құрылымы мен міндеттерін түзе алуы;
- 11) қарым-қатынастың түрлеріне сай тілдік белгілерді орынды қолдана білуі;
- 12) сөйлеудің мақсатына сай тыныс белгілерді және интонацияны дұрыс пайдалана білуі;
- 13) ғылыми және шығармашылық ізденісте ақпараттар жүйесін іріктеп, өңдеп, сауатты қолдана білуі тиіс.

«Қазақ тілі» пәнінің оқу бағдарламасы (жаратылыстану-математикалық бағыт)

1.Түсінік хат

1. Оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы №1080 қаулысымен бекітілген Орта білім берудің (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта) мемлекеттік жалпыға міндетті білім стандартына сәйкес әзірленген.

2. Негізгі орта деңгейде оқушылар тіл білімі ғылымының «тіл-құрал» қағидасының аясында қарастыратын негізгі нысандарын игеріп, Қазақстанда мемлекеттік тіл мәртебесін иеленген қазақ тілінің танымдық, қатысымдық, экспрессивтік және кумулятивтік қызметтерін танып-біліп, тіл арқылы қоршаған орта, қоғам, адами және рухани құндылықтарды бағалауды зерделеп,

10-11-сыныптарда сөз мәдениеті мен шешендік өнердің талаптарын білуге ұмтылады.

3. Сөз мәдениетін меңгертуде басты міндеттердің бірі оқушының бойында ұлттық ділді қалыптастыру болып саналады.

4. Сөз мәдениеті оқушының өзіндік көзқарасының қалыптасуына, сол көзқарасы мен жеке ой-тұжырымдарын барлық уақытта мәдениетті жеткізе алуына, өмір жағдаяттарында өзіндік пайымдауларын шеберлікпен айта алуына негізделеді.

5. Сөз мәдениетіне қойылатын талаптар оқушының терең мазмұнды, жүйелі, дәйекті, мәнді сөйлей алу қабілетін ашу міндеттерімен, ал көпшілік алдында сөйлеуге қойылатын талаптар оқушының терең мазмұнды, жүйелі, дәйекті сөйлей алу қабілетін ашу міндеттерімен ұштасады.

6. Еліміздің білім беру жүйесі тілді оқытып үйретуді дүниежүзілік стандарттық үлгілерге жақындастыруды және оларды жүзеге асырудың тиімді жолдарын іздестіруді міндеттейді.

7. 10-11-сыныптардағы қазақ тілінің бағдарламасында, негізінен, тілдің танымдық, коммуникативтік, кумулятивтік, экспрессивтік, т.б. қызметтерін қатар әрі өзара бірлікте меңгерту көзделді.

8. Білім мазмұнын анықтауда, оқу материалдары жүйелілік, коммуникативтік, белсенділік, практикалық бағыттылық, тіл қызметтерін біртұтастықта меңгерту, теория мен практиканы өзара байланысты меңгерту, қоғамдық қажеттікті ескеру, интеграция т.б. ұстанымдар басшылыққа алынды.

9. Оқытудың, білім берудің нәтижесі ретінде оқушының сөз мәдениеті деңгейін көтере отырып, жеке тұлғалық мәдениетін қалыптастыру көзделді. Білім берудің нәтижесі ретінде оқушының сөз мәдениеті деңгейін көтере отырып, жеке тұлғалық мәдениетін қалыптастыру көзделді.

10. Пәнді оқытудың мақсаты - адамзат қоғамының өркендеуі үшін ғылыми жетістіктерді пайдалана алатын, ғылым негіздерін жүйелі меңгерген; ғылыми ақпараттарды талдай, өңдей, жинақтай және қолдана білетін; зерттеу және шығармашылық әдістерді игерген, жоғары деңгейдегі қарым-қатынастық қабілеттілігі дамыған Тұлғаны қалыптастыруға мүмкіндік жасайтын тілдің ақпараттық-танымдық, қатысымдық, кумулятивтік қызметтерін мәтін арқылы меңгерту, ғылым негіздері мен жаңа технологияларды мақсатқа сай қолдану әдістерін игерту, тілдік бірліктерді сөйлеу әрекетінде нормаларға сай қолдануға төселдіру.

11. Пәнді оқытудың міндеттері:

- 1) тілдің функционалдық қасиеттерін меңгерту;
- 2) тілдің танымдық қызметін әртүрлі жанрдағы мәтінде таныту;
- 3) тілдің қатысымдық қызметін тілдік жағдаяттарда қолдануды меңгерту;
- 4) тілдің мұра сақтап жеткізуші кумулятивтік қызметін мәтін арқылы негіздеу;
- 5) танымдық мәтіндер арқылы ғылым негіздерін меңгерту;
- 6) ақпараттарды талдай, өңдей, жинақтай білуге төселдіру;

7) зерттеу және шығармашылық әдістерді тиімді қолдана біліктілігін қалыптастыру;

8) сөйлеудің ауызша және жазбаша түрлерінде тілдік бірліктерді мақсатқа сай қолдана білуге жеткізу;

9) сөз мәдениеті мен шешендік өнердің талаптарын меңгерту;

10) көпшілік алдында сөйленетін сөздің құрылымын үйрету;

11) шешендіктің дамуына қойылатын алғы шарттарды өмірден алынған фактілер бойынша негіздеу;

12) қазіргі шешендіктің түрлерін меңгерту;

13) тілдің мәдени-этикалық нормаларын меңгерту;

14) ұлттық құндылықтар мен әлемдік адамзаттық құндылықтарды салыстыра пайымдату;

15) әлеуметтік ортаның ерекшеліктерін шешендікпен дұрыс бағалауға төселдіру;

16) қоғамға жат құбылыстарға, идеологиялық, діни ағымдарға және заңды бұзушылық әрекетке қарсы көзқарасын шешендікпен негіздеудің және жұртты сендірудің тәсілдерін меңгерту.

12. Оқу үдерісінде жүзеге асырылатын пәнаралық байланыс оқушының дүниетанымын молайтып, қазақ тілін басқа ғылым негіздерімен ұштастыра меңгеруіне жол ашады. Жалпы білім беретін мектептің негізгі орта деңгейінде «Қазақ тілі» пәнін төменде көрсетілген пәндермен байланыстыру көзделеді:

1) «Қазақ әдебиетімен»:

қазақ тілі қазақ әдебиетімен тығыз байланысты;

тіл – әдебиеттің бірінші элементі;

қазақ тілін оқытып-үйретуде кез келген көркем туынды;

әдеби шығарма тіл үшін құнды материал болып саналады, көркем шығармаларды оқу барысында стиль түрлерінің авторлық қолданысын ажырата білу,

әдеби шығармалар арқылы оқушының көңіл күйін, сезімін ояту, көркемдік тәрбие беру, әдеби шығармаларды талдау арқылы сөз мәдениетіне үйрету көзделеді;

2) «Қазақстан тарихымен»:

Қазақстан тарихы пәнімен байланыстырып оқыту оқушының тілді ұлттық құндылық ретінде тануына мүмкіндік береді;

тілді тарихпен байланыстыра оқыту ұлттық дүниетанымға негізделген білім қорын тілдік деректер арқылы дәйектеуге мүмкіндік береді;

қазақ тілінің пайда болуы, дамып жетілуі оның тарихымен тығыз байланыста болғандықтан, оқушылар тарихи деректерді пайдаланып, өзіндік ой-тұжырымдар жасай біледі;

3) Жаратылыстану циклі пәндерімен:

тілдік материалдардың мазмұны жаратылыстану пәндерінің мазмұнымен тікелей байланыста болады;

биологиямен байланыстыру тілді жанды құбылыс ретінде тануға мүмкіндік береді;

басқа пәндермен сабақтастыра оқыту қазақ тілінің терминдер жүйесімен тығыз байланысты;

тіл дыбыстары физикалық құбылыс ретінде танылады;

дыбыстау мүшелерінің қатысы тұрғысынан физиологиямен, компьютермен, қазіргі радио, теледидар тілімен де байланысты;

танымдық бағытта берілетін материалдар жаратылыстану пәндерінің мазмұнымен тікелей байланыста болғандықтан, оқушылардың дүниетанымын қалыптастырады.

13. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында ұсынылған типтік оқу жоспарына сәйкес оқу жүктемесінің көлемі:

1) 10-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында – 34 сағат;

2) 11-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында – 34 сағатты құрайды.

2. Оқу пәнінің 10-сыныптағы базалық мазмұны

14. Сөз мәдениеті.

1) кіріспе - 1 сағат (Тіл – рухани қазына. Сөз мәдениеті. Адам өміріндегі сөз мәдениетінің рөлі. Сөз – адам болмысының айнасы, өмірлік әрекетінің негізгі құралы. Сөз мәдениеті пәніне қатысты ұғымдар);

2) сөз мәдениеті туралы ұғым-түсінік - 5 сағат (Сөз мәдениеті туралы ұғымға кеңейтілген түсінік. Сөз мәдениеті – сөзді дұрыс қолдану, тілдік норманы сақтау. Тіл мәдениетінің тірегі - әдеби тілдің нормалары мен стильдік жүйелері. Адам өміріндегі сөз мәдениетінің рөлі. «Мәдениет» ұғымы. Әдеби норма. Сөз мәдениетіне қатысты ұғымдар. Сөз құдіреті туралы халықтық ұғымдар. Сөз мәдениеті және тілдік қарым-қатынас. Тілдік қарым-қатынастағы сөз сапалары. Сөз сапасына әсер ететін тілдік шарттар. Тілдік норма және жаңа қолданыстар. Тілде жаңа қолданыстардың туу үрдісі, олардың қоғамда қабылдануы. Лексикалық норма. Орфоэпиялық норма. Орфографиялық норма. Грамматикалық норма. Актив сөздер. Пассив сөздер. Тіл табысуға қажетті коммуникациялық дағдылар. Тіл табыса білу өнері. Қарым-қатынас жасау құралдары: тіл-дыбыстау құралдары, тілге көмекші құралдар. Тыңдау әдебі. Тыңдау білу. Анықтау. Қайталап сұрау. Сөз мәдениетінің қосалқы құралдары. Бет-жүз құбылыстары мен дене қимылдары. Тілдік қатынас. Вербалды, бейвербалды амалдар. Дауыс мәнері. Әсерлі сөйлеу. Сөз сазы. Тілдік норманың сақталуы);

3) әлеуметтік-тұрмыстық қатынас және сөз әдебі - 7 сағат (Әлеуметтік-тұрмыстық қатынастың түрлері, тиімділігінің шарттары. Әлеуметтік-тұрмыстық қатынаста тілдесу. Ұлттық үрдіс және сөз мәдениеті. Әлеуметтік-тұрмыстық қатынасқа қатысты этнолингвистикалық атаулар, оларды қолдану жолдары. Этнолингвистика);

4) іскерлік қарым-қатынас және сөз әдебі - 8 сағат (Іскерлік қарым-қатынас ерекшеліктері, тиімділігінің шарттары. Әдеп, әдептілік ұғымдары.

Адамдармен қарым-қатынастағы әдептіліктің рөлі. Іскерлік қарым-қатынас. Іскерлік әдеп нормаларына сай қолданылатын сөз орамдары. Термин қалыптастырудың ұлттық-танымдық негізі. Терминдерді қолданудың ерекшеліктері. Термин жасаудың қайнар көздері. Іскерлік әңгіме, келіссөздер);

5) ресми қарым-қатынас және жазба тіл мәдениеті - 12 сағат (Жеке адам өміріне қатысты іс-қағаздарының түрлері мен тілдік-құрылымдық ерекшеліктері, стиль түрлерімен байланысы. Өмірбаян, өтініш, арыз, түсініктеме, сенімхат, қолхат, хат немесе адамдар арасындағы өмірдастан және олардың түрлері мен тілі, ұсыныс хат, күнделік, жеделхат (телеграмма), телефонограмма, олардың құрылымдық-тілдік ерекшеліктері. Мекеме, ұйым жұмыстарына қатысты іс-қағаздарының түрлері мен тілдік-құрылымдық ерекшеліктері. Хабарландыру, жарнама, анықтама, олардың түрлері құрылымдық-тілдік ерекшеліктері. Алқалық ұйым іс қағаздары. Хаттама, бұйрық, келісімшарт, олардың құрылымдық-тілдік сипаттары);

6) қорытындылаушы сұрақтар мен тапсырмалар - 1 сағат.

3. Оқу пәнінің 11-сыныптағы базалық мазмұны

15. Шешендік өнер.

1) кіріспе. Сөз мәдениеті және шешендік өнер - 1 сағат (Курстың мақсаты. Сөз мәдениетінің шарттары. Шешендік – сөз мәдениетінің жоғары формасы. Шешендіктану мен шешендік сөз. Шешендік сөз: дәстүр мен жаңашылдық. Шешендік сөздің монологтік, диалогтік, полилогтік түрлері);

2) шешендік және сөз мәдениеті - 2 сағат (Шешендік өнер туралы ұғым-түсінік. Шешендік өнер – сөз мәдениетінің жоғарғы сатысы. Шешендік өнер және шешендік сөз анықтамалары. Гректердің шешендік өнері мен білімін аранйы оқып-үйреніп, шешендік өнердің теориясын жасаған Марк Туллий Цицерон, орыс шешендік өнерінің теориялық негізін салушы М.В. Ломоносов, қазақтың ғұлама ғалымы А. Байтұрсыновтың шешендік өнер туралы пікірлеріндегі ортақ ойлар. Шешендік өнер туралы ой-пікірлер. Ұлттық шешендік өнер туралы түсінік. Ұлттық шешендік өнерінің негізі–түркі халықтарына ортақ мұраларда);

3) қазақ шешендік өнерінің тарихы - 9 сағат (Қазақ шешендік өнерінің бірінші кезеңі. Майқы би мен Аяз би. Қазақ шешендік өнерінің екінші кезеңі. Асан қайғы мен Жиренше шешен. Қазақ шешендік өнерінің үшінші кезеңі. Билер кеңесі. «Жеті жарғы». Төле би, Қазыбек би, Әйтеке би. Қазақ шешендік өнерінің төртінші және бесінші кезеңі. Хан-сұлтандарға қарсы шешендер. Бек-болыстарға қарсы шешендер. Қазіргі шешендіктің түрлері. Білім-ғылымдық мазмұндағы шешендік. Әлеуметтік-саяси мазмұнды шешендік. Әлеуметтік-тұрмыстық мазмұнды шешендік. Діни мазмұнды шешендік. Сотта қолданылатын шешендік);

4) шешендік өнердің дамуына қажетті алғышарттар - 1 сағат (Римдіктердің сөз зергерлерін төрт топқа бөлуі. Көне Грекиядағы шешендік өнердің дамуы. «Жеті жарғы». Анақарыс);

5) шешендік сөздің сапалары - 9 сағат (Шешендік сөздің мазмұндылығы. Цицерон. Мазмұнды сөз. Сөздің дәлдігі-ойдың айқындылығы. Сөздердің табиғи мүмкіншіліктерін – тура мағынасын, көп мағыналылығын, синонимдік, антонимдік, омонимдік қасиеттерін кең түрде пайдалану. Сөздерді ауыспалы мағынада, тұрақты тіркестер мен мақал-мәтелдерді дәлдікпен қолдану. Тіл тазалығы. Таза сөйлеу – ой айқындылығының белгісі. Варваризмдер. Варваризмдерді қолданудың түрлі жолдары. Тіл сақтаушылық. Тіл –және әдебиет. Тіл көрнектілігі. Көркем сөз – көрікті ойдың көрінісі. Троп және оның түрлері. Метафора. Кейіптеу. Метонимия. Синегдоха. Эпитет. Теңеу. Фигураның түрлері. Айшықтау (фигура). Қайталау, аллитерация, ассонанс, шендестіру, синтаксистік параллелизм, дамыту. Риторикалық сұрақтар);

6) шешенге қойылатын талаптар - 8 сағат (Көпшілік алдында сөйлеуге дайындық. Сөйлеуге дайындық шарттары. Білімін көтеру. Кітап оқуға құмарлық. Ауызша және жазбаша сөйлеу мәдениетін көтеру. Шешендердің сөйлеу әрекетіне талдау жасай білу. Көпшілік алдында сөйлеу әдістері. Көпшілік алдында сөйленетін сөздің құрылымы. Кіріспе сөз, негізгі бөлім, қорытынды, олардың ерекшеліктері мен міндеттері);

7) пікірталастың түрлері - 4 сағат (Пікір алмасу. Ойталқы. Пікірсайыс. Ойбөліс. Сөзталас. Айтыс. Пікірталас мәдениеті. Пікірталас тақырыбы. Пікірталастағы ой мен сөздің бірлігі. Пікірталас мәдениетінде қарсыласыңды құрметтеу, пікірін сыйлау, оны сабырлылықпен тыңдай білу. Пікірталасқа түсу тәсілдері. Қарсыласына тойтарыс беру шарттары мен тәсілдері. Сайысшының міндеті. Пікірді бекерге шығарудың үш түрлі тәсілі. Монолог пен диалог. Пікірталас шеберлігіне үйренудің жолдары. Пікірталас тақырыбына қажетті ақпараттарды тауып, іріктеу, өндеп қолдану – сөйлеу шеберлігіне апаратын жол. Ойды анық жеткізудің басты тәсілі. Ойбөліс пен пікірталас. Пікірталасты жоспарлау сатылары. Тақырып анықтау. Мақсатын тұжырымдау. Материал таңдау. Дағды қалыптастыру. Іріктелген әдебиеттерді оқып білу. Оқығанды ұғыну. Қосымша. Шешендер өмірінен. Қорқыт. Әбу Насыр әл-Фараби. Жүсіп Баласағұн. Махмұт Қашқари. Едіге би-шешен. Асан қайғы би-шешен. Жиренше шешен. Әнет би-шешен. Төле би-шешен. Қаз дауысты Қазыбек. Әйтеке би-шешен. Мөңке би-шешен. Сырым батыр - әрі шешен, әрі би. Байдалы би-шешен. Есет би-шешен. Сыпыра жырау. Қазтуған жырау. Бұқар жырау. Махамбет жырау. Абай шешен. Айтыс ақындары);

16. Бағдарлама бойынша ұсынылатын практикалық жұмыстар, 10-сынып (оқушылардың, сыныптың ерекшеліктеріне қарай жүргізілетін жұмыстар):

1) қазақ жазба тілінің тарихына қатысты рефераттар дайындату;

2) әлеуметтік-тұрмыстық өмірдегі әртүрлі жағдайлардың ерекшелігіне байланысты тіл жұмсау дағдыларын жетілдіретін тапсырмалар бойынша өздік жұмыстарын орындату;

3) ұлттық салт-дәстүрлерге байланысты сөз орамдарын, тұрақты тіркестерді тауып, оларды қатыстырып сөйлеуге дағдыландыру;

4) мәтіндерді ұсынып, ондағы ұлттық таным мен жаңашылдық сипаттарды ажыратқызу;

- 5) этнолингвистикалық атаулардың тарихын, мәнін танытатын шығармашылық жұмыстар ұйымдастыру;
 - 6) ата-анасының мүшелтойларына сөз дайындату;
 - 7) досының туған күніне (дастарқан басында сөйлейтін) сөз дайындату;
 - 8) әртүрлі тілдік жағдайларда қажетті сөз орамдарын қолдануға рөлдік ойындар арқылы дағдыландыру;
 - 9) әлеуметтік-тұрмыстық қатынас пен іскерлік қатынастың айырмашылығын сезіндіретіндей нақты тақырыптар бойынша диалог құрғызу;
 - 10) тұрмыстық және ресми қатынастардағы кешірім сұрау, өтініш білдіру, сәлемдесу, қоштасу рәсімдеріне байланысты шағын қойылымдар әзірлету;
 - 11) телефонмен сөйлесу мәдениетін қалыптастыратын жаттығу жұмыстарын жүргізу;
 - 12) жазба тіл мәдениетіне қатысты белгілі адамдардың ой-тұжырымдарына талдау жасату, жазба тілге қойылатын талаптарды анықтату;
 - 13) жеке адам өміріне қатысты ісқағаздар жазуға төселдіретін тапсырмалар бойынша жұмыс жасату;
 - 14) белгілі бір мәселе бойынша жиындар өткізіп, мәжілісхат, оның көшірмелерін жасату, т.б.
 - 15) оқыған көркем әдеби немесе ғылыми-көпшілік әдебиеттер бойынша реферат жаздыру;
 - 16) әркімге қалаған тақырыбы бойынша эссе, очерк жаздыру, баспасөз материалдарынан осы жанрдағы шығармаларға талдау жасату;
 - 17) интервью жүргізудің жолдарын саралату, нақты тапсырма бойынша өздері қалаған мамандардан, көз көргендерден интервью жасату.
17. Бағдарлама бойынша ұсынылатын практикалық жұмыстар, 11-сынып:
- 1) шешендік сөз бен айтыстың айырмашылығын айтқызу (мәтін негізінде);
 - 2) «Қандай полемикалық тәсілдер бар?» деген сұраққа жауап жаздыру;
 - 3) баспасөз материалдарындағы ұнаған шешен сөздерді («Қазақ әдебиеті», «Егемен Қазақстан», «Жас алаш», «Ана тілі», «Парасат», «Зерде», «Қазақстан әйелдері» т.б.) теріп жаздыру;
 - 4) шешендік туралы берілген сөздерден (ой-пікірлерден) негізгі талаптарды түйіндеп айтқызу;
 - 5) «Қазақ шешендіктану ғылымы», «Ежелгі Грекия шешендері», «Қазіргі шешендер», т.б. тақырыптарда хабарлама, реферат жаздырту;
 - 6) өздеріне мәтіндерді оқытып, оны ұнтаспадан қайта тыңдату арқылы мәнерлі сөйлеуге, оқуға жаттықтыру;
 - 7) сөздерді орфоэпиялық нормаға сай айтуға жаттықтыру;
 - 8) термин сөздерді (халықаралық) қатыстырып сөйлеуге жаттықтыру;
 - 9) жеке тұрған синоним сөздерді қажетті сөздермен тіркестіріп, мағыналық реңктеріне түсінік бергізу;
 - 10) басқа тілден енген сөздерді ана тіліндегі баламасын тапқызу, оларды қатыстырып мәтін құрату;
 - 11) антоним жұптарды пайдаланып, мақал мәнді сөйлемдер құрату, оларды өз сөздерінде пайдаландыру.

- 12) қате құрылған сөйлемдерге түзету жасату;
- 13) мәтіндерді оқып, олардағы сөздердің қай стильге сәйкестігін анықтау;
- 14) сөздердің түсініктемесін жасату, өз жазғандарын «Түсіндірме сөздіктегі» материалдармен салыстыру;
- 15) пікірталастың әр түріне қатысты дағдыландыру жұмыстарын жүргізу;
- 16) мамандық таңдау бойынша сөз дайындап, сөйлеушіні тыңдарманмен байланыс жасауға үйрету.
- 17) төмендегі тақырыптар бойынша хабарлама жасату:
ғылым мен техника жаңалықтары;
мәдени жаңалықтар;
жаңа әдебиеттер;
бүгінгі айтыстың дүлдүлі;
пікірталастың қоғамдағы орны.
- 18) сөйлеушінің пікірлерін негізгі бөліктер бойынша талдау;
- 19) шешендік туралы берілген мәтіндерден автордың жеке көзқарасын өз пікірімен сабақтастыра айтқызу;
- 20) «Жаңа қазақ деген кім?», «Мектеп киімі қандай болуы керек?», «Демография деген не?», «Мұғалім қандай болуы тиіс?», «Егер сабаққа ерікті қатыссам...», «Адалдық деген не?», «Достық пен махаббат» тақырыптары бойынша пікірталас түрлерін ұйымдастыру;
- 21) курста өткен тақырыптар бойынша тірек ұғымдардың түсіндірме сөздігін құрату.

8. 10-сынып оқушысының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

21. Пәндік нәтижелер:

- 1) танымдық мәтіндер арқылы қоғамдық және жаратылыстық ғылым негіздерін;
- 2) техникалық мамандыққа қажетті ғылыми стильде сөйлеу дағдыларын меңгеруі тиіс;
- 3) тілдің функционалдық қасиеттерін танып білуі;
- 4) мәтіннің түрлері мен тілдік ерекшеліктеріне талдау жасай білуі;
- 5) мәтіннің тақырыбы мен идеясын, мәтіннің құрылымын ажырата білуі;
- 6) экология, табиғат, әлем, ғарыш туралы мәтіндердің тақырыптық-мазмұндық және тілдік ерекшеліктерін ажырата білуі;
- 7) техника, жаратылыстану пәндерінің мазмұнына қатысты кәсіби термин сөздерді тақырыпқа сай қолдана білуі;
- 8) техника ғылымдарына қатысты басылымдар мен сөздіктерден алынған терминдермен сөздік қорын байыта білуі;
- 9) ақпараттарды талдап, өңдеп, жинақтай білуі;
- 10) жаңа сөздер мен термин сөздердің жасалу жолдарын білуі;
- 11) кәсіби сөздердің түрлері мен қолданылу орындарын білуі;

- 12) тілдің танымдық қызметін әртүрлі жанрдағы мәтінде тани білуі;
- 13) тілдің қатысымдық қызметін тілдік жағдаяттарда қолдана білуі;
- 14) тілдің мұра сақтап жеткізуші кумулятивтік қызметін мәтін арқылы негіздей алуы;
- 15) әдеби тілдің нормаларының сөз мәдениетіне қатысын негіздей алуы;
- 16) кәсіби бағдарлы мәтіндердегі ойдың берілу тәсілдерін білуі;
- 17) әлеуметтік-тұрмыстық қатынастағы сөз әдебін білуі тиіс.

9. 10-сынып оқушысының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

22. Пәндік нәтижелер:

- 1) сөз мәдениеті мен шешендік өнердің талаптарын;
- 2) ұлттық және әлемдік шешендік өнерге тән ортақ қағидаттарды;
- 3) пікірталас мәдениеті мен пікірталасқа түсу тәсілдерін;
- 4) қазіргі шешендіктің түрлерін меңгеруі тиіс;
- 5) жаратылыстану бағытындағы басылымдарға талдау жасап, түйіндеме жаза білуі;
- 6) техникалық мамандыққа қатысты айтылған ой-пікірлерге жеке көзқарасын білдіре алуы;
- 7) көпшілік алдында сөйленетін сөздің құрылымын жетік білуі;
- 8) пікірталастың қоғамдағы орнын, пікірталас мәдениетінің талаптарын білуі;
- 9) таңдаған кәсібіне байланысты тақырыптарда пікірталасқа түсе алуы;
- 10) әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-саяси, ғылым-білім мазмұнды мәтіндерді құрай алуы;
- 11) жаратылыстану бағытындағы мәтіндер бойынша тезис түзе алуы;
- 12) ұсынылған тақырып бойынша көрсетілген әдебиеттерді пайдаланып, реферат, баяндама түзе білуі тиіс.

10. 10-11-сынып оқушыларының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

23. Тұлғалық нәтиже (психологиялық-педагогикалық мониторинг формасында зерттеліп, оқушының тәрбиелілік, әлеуметтік және рухани-адамгершілік, шығармашылық-дене дамуының деңгейі түрінде оның портфолиосында көрсетіледі):

- 1) ұлттық құндылықтар мен әлемдік азаматтық құндылықтарды салыстыра пайымдап, дәріптей білуінен;
- 2) әлеуметтік ортаның ерекшеліктерін дұрыс бағалай алуынан;

3) қолданыстағы тілдерді білуінен, қазақ халқының және Қазақстанда өмір сүріп жатқан басқа да ұлыстардың тарихына, мәдениетіне, салт-дәстүріне және басқа құндылықтарына құрметпен қарауынан;

4) қоғамға жат құбылыстарға, идеологиялық, діни ағымдарға және заңды бұзушылық әрекетке қарсы өз көзқарасын шешендікпен негіздей алуынан және жұртты сендіре білуінен;

5) адамдармен қарым-қатынаста жоғары мәдениеттілік танытуынан, этикалық нормаларды сақтай білуінен;

6) өздігінен білім алуға, өмірден өз орнын табуға және жасампаз еңбекке ынта-ықыласы мен қабілеттілігін танытуынан;

7) белсенді азаматтық ұстанымын, жоғары патриоттық сезімін көрсете білуінен көрініс табуы тиіс.

11. 10-11-сынып оқушыларының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

24. Жүйелі-әрекеттік нәтижелер (оқушының пән олимпиадасында, таңдау курстарында, шығармашылық жұмыстарда, сонымен бірге басқа да ізденіс жұмыстарында анықталып, оның нәтижелері портфолиосында жинақталады):

1) сөйлеудің ауызша және жазбаша түрлерінде тілдік бірліктерді мақсатқа сай қолдана білуі;

2) тілдің мәдени-этикалық нормаларын меңгеруі;

3) ауызша, жазбаша және компьютерлік сөйлеуде мәтіндік интерпретациялаудың тәсілдерін қолдана білуі;

4) зерттеу және шығармашылық әдістерді өз әрекетінде тиімді қолдана білуі;

5) тұрмыстық-әлеуметтік қатынастағы әдептілік нормаларын меңгеруі;

6) іскерлік қатынастағы тіл табысуға қажетті тілдік амалдарды орнымен жұмсай алуы;

7) жеке адам өміріне, мекеме, ұйым жұмысына қажетті ресми ісқағаздар жүйесін меңгеруі;

8) шешендік өнердің көпшілік алдында сөйлеу әдістерін меңгеруі;

9) шешендіктің дамуына қойылатын алғышарттарды өмірден алынған фактілер бойынша негіздей алуы;

10) шешендік өнердің қажеттілігін қазіргі шешендердің сөздерін талдау негізінде дәлелдеп көрсетуі;

11) зерттеу және шығармашылық әдістерді өз әрекетінде тиімді қолдана білуі;

12) көпшілік алдында сөйленетін сөздің құрылымы мен міндеттерін түзе алуы;

13) қарым-қатынастың түрлеріне сай тілдік белгілерді орынды қолдана білуі;

14) сөйлеудің мақсатына сай тыныс белгілерді және интонацияны дұрыс пайдалана білуі;

15) ғылыми және шығармашылық ізденісте ақпараттар жүйесін іріктеп, өңдеп, сауатты қолдана білуі тиіс.

«Қазақ әдебиеті» пәнінен оқу бағдарламасы (қоғамдық-гуманитарлық бағыт)

1. Түсінік хат

2. Оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы №1080 қаулысымен бекітілген орта білім берудің (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру) мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленген.

2. Әдебиет – сөз өнері, халықтың сана-сезімін, көркемдік ойлау қабілетін байытатын рухани дүние, халықтың айшықты сөзбен кестелеп, асыл ойлармен зерлеген баға жетпес бай қазынасы, тарихы.

3. Бағдарлама әдебиеттану ғылымы ұстанымдары негізінде түзіліп, оқытудың жаңа талаптарына сай мазмұндық, құрылымдық және әдістемелік жағынан жаңартылып отыр.

4. Білім мазмұнын сұрыптауда ғылымилық, түсініктілік, жүйелілік, іс-әрекеттілік, пәнаралық байланыс, сабақтастық сияқты дидактикалық ұстанымдар басшылыққа алынып, оқушылардың бейіндік ерекшеліктері ескерілді.

5. Бағдарламада ақын-жазушылар шығармашылығы хронологиялық сипатта ұсынылды. Қайталанған шығармалардың орнына басқа ақын-жазушылардың шығармашылықтары енгізілді.

6. XIX-XX ғасырдағы көрнекті ақын-жазушылардың шығармашылығы және тәуелсіздік жылдарындағы әдебиеттің кейбір үлгілерін оқыту көзделді. Тәуелсіздік кезеңіндегі шығармалар осы кезеңнің тарихи-әлеуметтік мазмұнының көрінісі ғана емес, халықтың әдеби қазынасы қызметін де қатар атқаратын туындылар ретінде қарастырылды.

7. Әдебиеттің теориялық мәселелері, әдебиеттанудың салалары, әдеби ағымдар мен бағыттар, көркем шығарманы талдау әдістері, әдеби шығарманың болмыс-бітімі, ұлттық мәдениет, әдебиет және көркемдік шындық, әдебиеттің өзге ғылымдармен байланысы, қазіргі әдебиеттегі проблемалық мәселелер, оқырман мәдениеті, сөз өнері және шығармашылық үдеріс, қаламгер стилі өзек етіліп, көркем шығармашылық туралы жүйелі ұғым қалыптастырылады.

8. «Қазақ әдебиеті» пәнінің оқу бағдарламасында мемлекеттік білім стандартына сәйкес білім мазмұны және оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар пәндік нәтижелер, тұлғалық және жүйелі-әрекеттік нәтижелер түрінде сараланып берілді.

9. Пәнді оқыту мақсаты - қазақ халқының сан ғасырлық тарихын, дәстүрін, өнерін, әдебиеті мен мәдениетін ұлттық құндылық ретінде бағалап, құрметтей білетін, көркем шығармада бейнеленетін қоғамдық-әлеуметтік құбылысты көркемдік тұрғыда қабылдауға қажетті білім, білік, дағдыларын меңгерген, әдебиетті өмірмен байланыстыра қабылдай алатын, қазіргі білім беру жүйесіндегі талаптарға сәйкес өзіндік белсенділік көрсете алатын, азаматтық көзқарасы айқын, адамгершілік, елжандылық қасиеттерді бойына жинақтаған интеллектуалдық әлеуеті жоғары дара тұлға тәрбиелеу.

10. Пәнді оқыту міндеттері:

1) әдебиеттің ұлттық ерекшелігін, көркем шығармалардағы әдет-ғұрып, салт-дәстүрдің бейнеленуін, көркем туындының идеялық мазмұнын ұғындыру;

2) оқушыларға әдебиеттің өнердің бір түрі екендігін танытып, әдеби білім мазмұнын жүйелі меңгеруді ұйымдастыру;

3) көркем шығарма арқылы оқушылардың санасына көркем сөз құдіретін, эстетикалық, танымдық тәрбиені сіңіру;

4) оқушылардың көркем шығарма оқу әрекеттерін, образбен ойлау қабілеттерін өзіндік ізденіс шығармаларымен жетілдіріп, олардың сөз өнерін рухани құндылық ретінде қабылдауына мүмкіндік туғызу;

5) ойын еркін, шешен жеткізе алу, әдеби-теориялық білімін жазба жұмыстарда сауатты қолдана алу біліктілігін қалыптастыру.

11. Оқыту үдерісінде «Қазақ әдебиеті» пәні төмендегі оқу пәндерімен тығыз байланыста оқытылады:

1) «Қазақ тілі»: филологиялық ғылым салаларын байланыстыра оқыту үздіксіз, жүйелі жүргізіледі, бұл арқылы оқушылардың сөйлеу қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту жүзеге асырылады;

2) «Қазақстан тарихы»: әдебиет пен тарихты байланыстыру оқушылардың тарихи шындықты көркем шығармада бейнелеу ерекшеліктерін түсіну дағдыларын қалыптастырады және оқушылар нақты мәліметтерді талдай алуға, өзіндік баға беруге үйренеді;

3) «География»: көркем шығармада бейнеленген, суреттелген немесе оқиғалар өрбіген жердің географиялық ерекшеліктерін автор көзімен көруге, оны өзіндік байқауларымен, білімдерімен салыстыруға үйренеді;

4) «Музыка»: әдеби шығарма мен музыканың ішкі иірімдерін салыстыра алуға дағдыланады, әннің идеялық-көркемдік және эстетикалық маңызын, ұлттық ән-әуендегі мазмұны мен талғамын түсінуге мүмкіндік береді;

5) «Бейнелеу өнері»: әдебиет сабақтарында бейнелеу өнерінің туындыларын пайдалану оқушылардың кейіпкер бейнесі мен оқиғаларды, жалпы суреттелген мәселелерді көзбен көре, терең сезінулеріне мүмкіндіктер жасайды.

12. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында ұсынылған типтік оқу жоспарына сәйкес оқу жүктемесінің көлемі.

10-сыныпта аптасына 2 сағаттан, барлығы – 68 сағат;

11-сыныпта аптасына 3 сағаттан, барлығы – 102 сағатты құрайды.

13. Пәнді оқытудың вариативті бөлігі қосымша оқу бағдарламасы арқылы білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты шеңберінде жүзеге асады.

2. Оқу пәнінің 10-сыныптағы базалық білім мазмұны

14. 10-сыныпта «Қазақ әдебиеті» пәнін оқытуға 68 сағат бөлінген, оның ішінде, шығармаларды оқып, талдауға – 56 сағат, шығармашылық жұмыстарға – 8 сағат, сыныптан тыс оқуға – 4 сағат.

15. Курстың мазмұны мынадай тақырыптарды қамтиды:

1) Жалпы шолу –1 сағат (XIX ғасырдағы қазақ елінің тарихи-әлеуметтік жағдайы. Ресейдің қазақ елін отарлауы, отаршылдыққа қарсы бұқаралық күрес. Кенесары Қасымұлы, Исатай Тайманұлы, Махамбет Өтемісұлы бастаған көтеріліс туралы. Қазақ еліндегі тарихи-әлеуметтік жағдайлардың қоғамдық санаға ықпалы. Қазақ даласындағы өмір құбылыстарын өлең, жыр, толғауларына арқау еткен қазақ поэзиясының көрнекті өкілдері Байтоқ, Жанұзақ, Шернияз, Алмажан туралы. XIX ғасырдың бірінші жартысындағы қазақ әдебиеті тарихында әртүрлі ағымдардың пайда болуы. «Зар заман» ақындарының шығармаларына ортақ сарындар);

әдебиет теориясы: сыншылдық дәстүр;

пәнаралық байланыс: XIX ғасырдағы Қазақстан тарихының I жартысы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: М.Сералиннің «Топжарған» поэмасы;

2) Дулат Бабатайұлы «Аягөз» өлеңі мен «Еспембет дастаны» –3 сағат (Ақынның өмірі мен шығармашылығы туралы мәлімет. Дулат – XIX ғасырдың орта кезіндегі қазақ поэзиясын мазмұн, тақырып, түр жағынан байыта түскен, көркемдік тәсіл тұрғысынан жаңа сатыға көтерген ірі ақын. Дулат өлеңдеріндегі адам образдары, табиғат бейнесі. Мысал өлеңдері. «Аягөз» өлеңінің тақырыбы мен көркемдік ерекшелігі, тіл оралымы. «Еспембет» дастанының сюжеттік маңызы. Дастандағы Еспембет образын сомдаудағы ақындық тәсілдер жанама мінездеу, суреттеу. Еспембет дастанындағы соғыстың жалпы панорамасы, сол сияқты жеке көріністерді, жекпе-жек ұрыстарды сипаттаудағы ақындық шеберлік. Дастандағы Ақбөрте тұлпардың образы. Дулат жырларының көркемдік ерекшеліктері);

әдебиет теориясы: аллитерация, ассонанс, эпитет, метафора, теңеу;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: «Бес ғасыр жырлайды» кітабы;

3) Махамбет Өтемісұлы. «Менің атым Махамбет», «Атадан туған аруақты ер», «Нарын», «Тайманның ұлы Исатай» өлеңдері –3 сағат (Ақынның өмір сүрген дәуірі мен ақын өлеңдерінен көрініс табатын халықтың арман-тілегі. Махамбет жырларындағы Исатай мен ақынның өз бейнесі. Батыр образын сомдаудағы ұлттық дәстүрлі нақыштар мен Махамбетке тән сөз қолданыстар. Үш өлеңнің өз ара ортақ қасиеттері мен ерекшеліктері. Ақын поэзиясындағы реалистік, романтикалық сипат. Көркемдік ерекшелігі мен

жанры. М.Өтемісұлы шығармаларының қазақ әдебиеті тарихындағы орны. Әдебиет теориясы: әдебиеттің қоғам өмірімен байланысы туралы ұғым. Дыбыс қайталау ассонанс, аллитерация Риторикалық сұрау. Өлең құрлысы);

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, музыка Құрманғазы «Кішкентай», электрондық оқулық Махамбет туралы телесабақ;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Т.Медетбектің «Махамбет рухының монологі» өлеңі;

4) Сүйінбай Аронұлы «Бөрілі менің байрағым», «Ту алып жауға шапсаң сен», «Датқалар» «Үмбетәліге» өлеңдері –2 сағат («Сүйінбай мен Тезек төре», «Сүйінбай мен Қатаған» айтыстары. Сүйінбай – қазақ поэзиясын мазмұны, түрі, тақырыбы жағынан байытуда өзіндік орны бар ақын. Ол – халық мұңын мұңдап, үстем тап өкілдерінің әділетсіздігін бетіне басып әшкерелеп отырған батыл да әділ сыншы. Сүйінбай – айтыстың асқан шебері және қазақ пен қырғыз елдеріне өткір тілі, озық ойымен кеңінен танылған ақын);

әдебиет теориясы: Айтыс туралы ұғымды кеңейту;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: М.Жолдасбековтің «Асыл сөздің атасы» - Алматы, 1996;

5) Шортанбай Қанайұлы. «Зар заман», «Опасыз жалған», «Бала зары» жыр-толғаулары–2 сағат (Түркістан қаласы маңында дүниеге келген суырыпсалма ақынның шығармаларында XIX ғасырдың орта тұсындағы патша үкіметінің қазақ даласын отарлау саясатынан туындаған әлеуметтік өмірдің шынайы суреттелуі. Шортанбай – еңбекші бұқараның азапты ауыр тұрмысын, шынжыр балақ, шұбар төстердің әділетсіздігі мен зұлымдығын әшкерелеген ақынның бірі. Ақынның өткен игі жақсылардың іс-әрекетін аңсап, тәлім-тәрбие мәселесін ескі салт-жоба, шариғат тұрғысынан қарастыруы. Шортанбайдың айтыс ақыны ретінде көрінуі);

әдебиет теориясы: жыршылық дәстүр, эпитет, теңеу, метафора, синекдоха;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: С.Қирабаевтың «Әдебиетіміздің ақтаңдақ беттері» - Алматы, 2000;

6) Майлықожа Сұлтанқожаұлы «Толғау», «Үш жігіт», «Аңқау мен қу», «Жылдың төрт мезгілі» жыр-толғаулары –2 сағат (Ақын шығармаларынан көрінетін терең ойшылдық пен өткір сықақшылдық. Көнеден келе жатқан дидактикалық сарынды жалғастырушы ақын екендігі. Адам өмірі, жас ерекшелігі туралы философиялық толғамдары. Майлықожаның адам мінезіндегі кемшіліктерді, еңбекке, елге деген сүйіспеншілікті жырлауы. Оның поэзияда шығыс ақындарына еліктеу сарындары);

әдебиет теориясы: троп түрлері;

пәнаралық байланыс: музыка өнері (терме), Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Б.Омаров «Зар заман поэзиясы» - Алматы, 1999;

7) XIX ғасырдың екінші жартысындағы әдебиет жалпы шолу –1 сағат (XIX ғасырдың екінші жартысындағы қазақ әдебиеті. Ыбырай мен Абай негізін салған демократтық, ағартушылық бағыттағы әдебиеттің тууы. Ағартушы идеяның алдыңғы орынға шығуы. XIX ғасыр поэзиясы – өз дәуірінің шындық жайларын жинақтап қамтыған көркемдік шежіре. Әдебиеттің реалистік сипаты. Романтикалық үлгідегі шығармалардың пайда болуы, «Медғат – Қасым», «Дағыстаны»);

әдебиет теориясы: лирикалық жанр өлең ырғағы;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Х.Сүйіншәлиев «ХҮІІІ-ХІХ ғасырлардағы қазақ әдебиеті» –Алматы;

8) Қашаған Күржіманұлы. «Атамекен», «Есқали сұпыға айтқаны», «Байларға», «Қонақ кәде», «Оразалыға», «Осы күні жолдас болдым сексенменен» өлеңдері. «Атамекен», «Адай тегі» дастандары –2 сағат (Қашаған өлеңдеріндегі ізгілік қасиеттердің дәріптелуі, халық мұратының жырлануы және әділетсіздіктің сыналуы. Қашағанның қазақ әдебиеті тарихындағы ірі ақын, айтыскер жырау болғандығы. Дастандарында халықтың көне тарихымен шежіресін толғауы)

әдебиет теориясы: теңеу, эпитет, толғау туралы ұғымды кеңейту; пәнаралық байланыс; Қазақстан тарихы, XIX ғасырдың аяғы мен XX ғасырдың басы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: «Бес ғасыр жырлайды» II том - Алматы, 1989;

9) Мұрат Мөңкеұлы «Үш қиян» толғауы, «Сарыарқа», «Қарасай – Қазі» дастаны –2 сағат (XIX ғасырдың екінші жартысында өмір сүрген ақындардың бірі Мұрат Мөңкеұлының өлеңдеріндегі замана жайының суреттелуі. «Үш қиян» толғауы «Зар заман» дәуірі әдебиетінің үздік туындысы. Ондағы ел, жер тағдыры туралы толғамдары. Қарасай-Қазі дастанының сюжеттік желісі. Ақынның сатиралық шығармалары. Шығармаларының көркемдік ерекшеліктері. Мұрат – айтыс өнерінің шебері);

әдебиет теориясы: эпитет, метафора, теңеу;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Б.Омарұлы Мұрат Мөңкеұлы - Алматы, 1993;

10) Шоқан Уәлиханов «Ыстықкөл күнделігі», «Жоңғар очерктері», «Қазақ халық поэзиясының түрлері» зерттеу еңбектері –3 сағат (Шоқанның өмірі мен шығармашылығы. Шоқан – қазақ халқының тұңғыш талантты ғалымы, әдебиет зерттеушісі. Шоқан – шығыстанушы ғалым. Шоқан – қазақ, қырғыз ауыз әдебиетін жинап зерттеуші. Ғалымның қазақ әдебиетінің тарихы мен теориясына қатысты ойлары. Ш.Уәлихановтың зерттеу еңбектеріндегі қазақтың жыр-дастандары мен ақын-жыршылары туралы мәліметтер. Қашқария саяхаты)

әдебиет теориясы: әдебиеттің қоғам өміріндегі маңызы;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, театр С.Мұқанов «Шоқан Уәлиханов» пьесасы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ә.Марғұлан «Шоқан және Манас» - Алматы, 1971; Сәтбаева Ш.Уәлиханов - филолог - Алматы, 1987;

11) Ыбырай Алтынсарин «Жаз», «Өзен», «Залым төреге», «Азған елдің хандары», «Азған елдің билері» өлеңдері, «Атымтай Жомарт», «Мейірімді бала» әңгімелері, «Қазақ хрестоматиясы» оқулығы –3 сағат (Ыбырайдың өмірі мен ағартушылық қызметі. Оның жазушылық өмірінің ағартушылық идеясына өзектестігі, демократиялық-ағартушылық көзқарасының қалыптасуы. Ыбырай – қазақ балалар жазба әдебиетін дамытушы. Өлеңдеріндегі әлеуметтік теңсіздік. Табиғат лирикасы. Ы.Алтынсарин – қазақ әңгіме жанрының негізін қалаушы)

әдебиет теориясы: әңгіме туралы түсінікті дамыту;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, өзін-өзі тану, технология;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ә.Қоңыратбаев «Қазақ әдебиетінің тарихы» - Алматы, 1994, С.Қирабаев «Әдебиетіміздің ақтандақ беттері» - Алматы, 1995;

12) Абай Құнанбаев «Жаз», «Күз», «Желсіз түнде жарық ай», «Адасқанның алды жөн, арты соқпақ», «Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат», «Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін», «Мәз болады болысың», «Сегіз аяқ» өлеңдері және «Масғұт» дастаны –8 сағат (Абайдың өмірі, шығармашылық жолы. Ұлы ақын өлеңдерінің күдіреті туралы, Абайдың қазақ поэзиясына енгізген жаңалықтары. Ақынның тіл байлығы. Қарасөздері: бірінші сөз, алтыншы сөз, он сегізінші сөз, он тоғызыншы сөз, жиырма бесінші сөз, жиырма тоғызыншы сөз, отыз үшінші сөз, отыз жетінші сөз. Абай қарасөздерінің көтерген мәселелері, даналық ойлары, насихаттары, пікір жағынан өлеңдерімен тығыз байланысы, өзіндік ерекшелігі. Әдебиет теориясы: әдебиеттің халықтығы туралы. Лирика ұғымын кеңейту)

пәнаралық байланыс: музыка («Абай» операсынан фрагменттер), бейнелеу өнері (Ә.Қастеев «Жас Абай»), электрондық оқулық («Дара Абай – Дана Абай» телесабақ);

пәнаралық байланыс: музыка («Абай» операсынан фрагменттер), бейнелеу өнері (Ә.Қастеев «Жас Абай»), электрондық оқулық («Дара Абай – Дана Абай» телесабақ);

өзіндік ізденіс жұмыстары: З.Ахметов Абайдың ақындық әлемі – Алматы, 1996, С.Назарбекұлы «Абайдың қарасөздері»;

13) Шәкәрім Құдайбердіұлы «Жастарға», «Дүние мен өмір», «Ақындарға», «Кәрілік туралы» өлеңдері, «Еңлік – Кебек» дастаны –4 сағат (Шәкәрімнің өмірі мен шығармашылық жолы. Түрік, араб, парсы, орыс тілдерін жетік меңгеруі, дүниежүзі мәдениетімен таныс болуы. Шәкәрімнің өнер-білім, адамгершілік, болашақ, махаббат туралы лирикалық өлеңдері. Шәкәрім – Абайдың шәкірті. Ақын шығармасындағы азаматтық әуен. Әлеуметтік өмірдегі кесепат кесірді, кертартпалықты әшкерелеуі, әділдікті, ақиқатты, бейбіт тіршілікті жырына арқау етуі. Шынайы адал махаббатты жырлауы. Ақын лирикасындағы нәзік те терең психологизм. «Еңлік-Кебек» дастаны. Дастанда ақынның демократиялық-гуманистік көзқарасының көрінуі, кейіпкерлер бейнесін даралап берудегі шеберлігі поэма оқиғасының терең драматизмге құрылуы)

әдебиет теориясы: дастан туралы ұғым;
пәнаралық байланыс: театр («Еңлік-Кебек» пьесасы), кино («Шәкәрімнің соңғы күзі»);

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ш.Қ.Сәтбаева «Шәкәрім Құдайбердиев» - Алматы, 1990; Б.Әбдіғазизұлы «Шәкәрімтану мәселелері»;

14) Жамбыл Жабаев «Шағым», «Кәрібайдың төбеті», «Кедей күйі», «Мәңке туралы» өлеңдері, Айкүміспен айтысы –2 сағат (Ақынның өмірі мен шығармашылығы туралы. Жамбыл өлеңдеріндегі юмор мен сатира. «Кедей күйі» өлеңіндегі замана шындығының көркем жинақталуы. Айтыстарындағы көркемдік айшықтар. Жамбылдың Айкүміспен айтысындағы лиризм сыршылдық. Басқа айтыстарынан айырмашылығы.

әдебиет теориясы: сатира туралы ұғымды кеңейту;

пәнаралық байланыс: кино «Жамбылдың жастық шағы» (1996, сценарий авторы М.Жолдасбеков; режиссері Қ.Қасымбеков);

өзіндік ізденіс жұмыстары: «Жамбыл мен Құлмамбет» айтысы;

15) Шәңгерей Бөкеев «Бұл дүние пәнилығын етеді екен», «Қайран жерім», «Ғылым», «Қосаяқ», «Құйрық атып құлия» өлеңдері, «Қашқын» поэмасы – 2 сағат (Шәңгерейдің өмірі мен шығармашылық жолы. Оның өз өмірінің әрқилы кезеңдерін бейнелей отырып, замана тынысын, тіршілік сарынын шебер бейнелеп көрсетуі. Шәңгерей поэзиясындағы философиялық ой-түйін. Ақынның табиғат құбылыстарын көркемдеп суреттеуі. Шәңгерейдің аудармашылығы)

әдебиет теориясы: кейіптеу ұғымын тереңдету, аударма шығармалар ұғымы;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: М.Әуезов «Әр жылдар ойлары» - Алматы, 1959, «Бес ғасыр жырлайды» II том - Алматы, 1989;

16) Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы «Шайтанның саудасы» өлеңі, «Хал-ахуал», «Сарыарқаның кімдікі екендігі», «Тірлікте көп жасағандықтан көрген бір тамашамыз» кітаптары «Гүлшат – Шеризат» дастаны –4 сағат (Мәшһүр Жүсіп шығармаларында орын алған білім, жер мәселесі, сөз бостандығы. Халық бостандығы мәселелері. Мәшһүр Жүсіптің халық ауыз әдебиетінің көптеген үлгілерін – дастандар мен хикаяларды, тарихи жырларды «Ер Көкше», «Сайын батыр», т.б. жинап, Бұқар жырау, Шортанбай, Шөже, т.б. ақын-жыраулардың әдеби мұрасын хатқа түсіріп қалдыруы. Мәшһүр поэмалары – ертегі, аңыз негізінде жазылған сюжетті, әңгімелі шығармалар);

әдебиет теориясы: дастан туралы;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: М.Ж.Қуандық, Ж.Көпеев «Көркем сөздің құдіреті», 2000; С.Сүтжан «Мәшһүр мұрасы» - Алматы, 1999;

17) Нарманбет Орманбетұлы «Көпті көрген көнемен», «Шал қайғысы», «Замана», «Сарыарқа сайран жерім-ай», «Бала қайдан?» өлеңдері–2 сағат (Өмірі мен шығармашылығы. Отарлық езгі, отаршылдық өктемдікке қарсы үн көтерген ақын екендігі. Ақын шығармаларындағы Сарыарқа образы. «Сарыарқа

сайран жерім-ай» толғауында ұлт басына төнген ауыр халді суреттеуі. «Шал қайғысы» өлеңінде халық бойындағы бойкүйездік пен жалқаулықты сынауы. Нарманбет өлеңдерінен ұлы Абай жырлары рухының аңғарылуы. Нарманбет мұрасының көп уақыт жабық жатуы);

әдебиет теориясы: әдебиеттің қоғамдық мәні;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Н. Орманбетұлы «Кер заман» поэмасы;

18) Әнші-сазгер ақындар шығармашылығына шолу –3 сағат (XIX ғасырдың соңы мен XX ғасырдың бас кезіндегі әнші-ақындар шоғыры. Жаяу Мұса, Мұхит, Үкілі Ыбырай, Балуан Шолақтар тума талант, табиғи дарын иелері екендігі. Олардың поэзия, музыка саласындағы мол мұрасы);

пәнаралық байланыс: музыка;

өзіндік ізденіс жұмыстары: З.Ақышев «Жаяу Мұса» романы;

19) Біржан сал Қожағұлұлы «Жамбас сипар», «Ләйлім шырақ», «Теміртас», «Сырғақты», «Жанбота», «Көкек» әндері –2 сағат (Үш жүздің ардақты әншісі Біржан – әнді шығарушы, әрі орындаушылығымен қатар әніне лайық сөз өрнегін, бояуын таба білген ақын. «Теміртас» әніндегі трагедиялық сезім. Біржан – өз заманының бай, болыс-билеріне бас иеуі. Біржан әндерінің белгілі бір жағдайға, тақырыпқа байланысты туғандығы);

пәнаралық байланыс: театр М.Төлебаев «Біржан – Сара» операсы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: кино («Біржан сал»);

20) Ақан сері Қорамсаұлы «Жайықтың ақ түлкісі», «Ақ көйлек», «Асыл мен жасық», «Жақсы мен жаман», «Құлагер», «Ләйлім шырақ», «Маңмаңгер», «Сырымбет», «Балқадиша» әндері –3 сағат (Ақан – қазақтың әнші-ақындар тобының көрнекті өкілі. Ақанның өмірі туралы деректер. Ақан – ақын, әнші, сазгер. Ақанның әсемдік туралы таным-түсінігі, эстетикалық көзқарасы. Ақанның өмір, заман туралы толғаулары, жастарды өнерге үндеуі. «Құлагер» ақын трагедиясы. Ақынның сөз саптау ерекшелігі);

әдебиет теориясы: махаббат лирикасы туралы ұғымды кеңейту.

пәнаралық байланыс: театр (Ғ.Мүсірепов. «Ақан сері – Ақтоқты» драмасы), кино («Ақан сері»);

өзіндік ізденіс жұмыстары: І.Жансүгіров «Құлагер» поэмасы, А.Жұбанов «Замана бұлбұлдары» – Алматы: «Жазушы», 1975;

21) Әсет Найманбайұлы «Қор болмас зерек адам ақылы бар», «Үлкен Ардақ», «Кешубай», «Перизат», «Арғынмын, атым Әсет – арындаған» өлеңдері, «Салиха – Сәмен» дастаны –2 сағат (Әсет Найманбайұлының өмірі мен шығармашылығы туралы деректер. Әсет – ойға жүйрік, көркем сөзге шебер, тілге бай ақын, әнші. Шығармашыл тұлғаның өз тұстастарымен ұқсастығы, айырмашылығы, жаңалықтарының әдеби дамуға ықпалы. Ақын-әншінің әдебиет тарихындағы орны);

әдебиет теориясы: әдебиеттің тегі мен түрлері;

пәнаралық байланыс: музыка, электрондық оқулық «Әсет әнін орындаушы – Ж.Кәрменов», телесабақ;

өзіндік ізденіс жұмыстары: А.Жұбанов «Замана бұлбұлдары»
- Алматы, 1975;

3. Оқу пәнінің 11-сыныптағы базалық білім мазмұны

16. 11-сыныпта «Қазақ әдебиеті» пәнін оқытуға 102 сағат бөлінген, оның ішінде, шығармаларды оқып, талдауға – 90 сағат, шығармашылық жұмыстарға - 8 сағат, сыныптан тыс оқуға – 4 сағат.

17. Курстың мазмұны мынадай тақырыптарды қамтиды:

1) XX ғасырдың бас кезіндегі әдебиет жалпы шолу–1 сағат (XX ғасырдың бас кезіндегі Қазақстанның тарихи-әлеуметтік жағдайы. 1905-1907 жж. революция мен 1916 жылғы ұлт-азаттық көтерілістің қоғамдық санаға әсері, әдебиет пен мәдениеттің дамуына ықпалы. XX ғасыр басындағы әдебиетте жаңа жанрлардың пайда болуы. Қазақ тіліндегі басылымдардың жарық көруі және олардың елдің рухани дамуына әсері. «Айқап» журналы мен «Қазақ» газеті. Оларда әдеби туындылар мен әдеби сын еңбектердің жарияланып тұруы. Еуропалық үлгідегі жаңа жанрлардың пайда бола бастауы. Алғашқы қазақ романының өмірге келуі. Проза жанрының классикалық үлгіде дамуы. Әдеби бағыттардың пайда болуы);

әдебиет теориясы: әдеби ағымдар мен бағыттар туралы түсінік;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Әлихан Бөкейхановтың өмірі мен қызметі туралы;

2) Ахмет Байтұрсынұлы «Қырық мысал», «Маса» жинақтары, «Әдебиет танытқыш» зерттеу еңбегі–3 сағат (Ахмет Байтұрсынұлы – қазақ әдебиеті, мәдениеті, тарихындағы ірі тұлға, аса көрнекті ғалым, қоғам қайраткері, ақын, аудармашы. «Маса» жинағындағы өлеңдердің мазмұны мен мәні. Аудармалары. «Қырық мысал». «Әдебиет танытқыш» – қазақ тіліндегі әдебиет теориясын ғылыми негізде жүйелеген алғашқы еңбек екендігі. А.Байтұрсыновтың қазақ тілінде әдебиеттану терминдерін қалыптастырудағы рөлі. «Әдебиет танытқыш» еңбегінде көркем шығарманың сыры мен сипаты, жанрлық ерекшеліктері, композициялық құрылымның жан-жақты қарастырылуы. Аталған еңбектің сөз өнерін танып, пайымдауымыздағы тарихи қызметі);

әдебиет теориясы: әдеби жанр туралы түсінік;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, электрондық оқулық: А.Байтұрсынов (мұражайлық телесабақ, 2009);

өзіндік ізденіс жұмыстары: Әдебиеттану терминдер сөздігі (Құраст. З. Ахметов, Т. Шаңбай) – Алматы;

3) Міржақып Дулатұлы «Шәкірт», «Таза бұлақ», «Оян, қазақ» өлеңдері, «Бақытсыз Жамал» романы –3 сағат (Өмірі мен қоғамдық қызметі. «Оян, қазақ» жинағына кірген өлеңдеріндегі азаттық идеясы. «Бақытсыз Жамал» – қазақ әдебиетіндегі тұңғыш роман. Шығарманың жанрлық ерекшелігі. Романда суреттелген әлеуметтік теңсіздік мәселелері және қазақ әйелдерінің тағдыры.

Жамал бейнесінің реалистік сипаты, автордың образ сомдау және адам психологиясын суреттеу шеберлігі);

әдебиет теориясы: роман, эпикалық жанр;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: М. Жұмабаев «Шолпанның күнәсі» повесі;

4) Жүсіпбек Аймауытов «Ақбілек» романы, «Шернияз» пьесасы –3 сағат (Өмір жолы, шығармашылық мұрасы, қоғамдық-әлеуметтік қызметі. Жүсіпбек Аймауытов – дарынды жазушы, драматург, ғалым, аудармашы, көсемсөз шебері. «Ақбілек» романы. Романның тақырыбы – XX ғасыр басындағы саяси-әлеуметтік жағдай және өмір шындығы. Адамдар тағдырындағы өзгерістерді берудегі жазушының суреткерлік шеберлігі. Ақбілек образының ұлттық сипаты және психологиялық күйзелісінің шығармада көркем жинақталуы. Романдағы басқа да кейіпкерлер. Жазушының пейзаж бен портрет жасау ерекшелігі. «Шернияз» пьесасы. Пьесаның тақырыбы – қазақ жастарының қоғам өміріне араласуы);

әдебиет теориясы: мінездеу;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ж.Аймауытов пьесалары;

6) Сұлтанмахмұт Торайғыров «Қамар сұлу», «Кім жазықты» романдары –3 сағат (С. Торайғыровтың өмірі мен ақындық жолы. «Қамар сұлу» романындағы әйел теңсіздігі және оның эпикалық шығармаға көркем жинақталуы. Көркемдік ерекшеліктері. Отбасылық тәрбие мәселесі. Қамар – типтік образ. «Кім жазықты» романы. Романдағы әлеуметтік, отбасылық, адамгершілік проблемалар. Әжібай мен Байбол образдары. Эпикалық шығармадағы әйелдер бейнесінің көркем жинақталуы. Әке мен бала арасындағы психологиялық қайшылық. Романның көркемдік сипаты. Мінез сомдау ерекшелігі. Авторлық идея);

әдебиет теориясы: авторлық және объективті идея;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Т.Жомартбаев «Қыз көрелік» романы;

7) Мағжан Жұмабаев «Туған жерім Сасықкөл», «Туған жер», «Сен сұлу», «Күміс нұрлы ай», «Жұлдызды жүзік, айды алқа қып берейін», «Шолпы», «Сырдағы Алашқа» өлеңдері, «Қорқыт», «Қойлыбайдың қобызы» поэмалары –3 сағат (Өмірі мен шығармашылық жолы. Мағжан өлеңдеріндегі халықтық рух, азаматтық әуен, ағартушылық-демократтық сарын. Мағжанның табиғат, махаббат лирикасы. Мағжан лирикасындағы ақындық «мен». Поэзиясындағы бейнелілік, суреттілік. Метафоралық қолданыстар. Ақын поэзиясының романтикалық, реалистік сипаты);

әдебиет теориясы: лирика жанры;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, музыка;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Қасым Аманжолов өлеңдерімен салыстыра талдау;

8) 1916 жылғы ұлт-азаттық көтеріліске байланысты туған әдебиет, ұлт-азаттық көтеріліс және оның қазақ тарихындағы орны –1 сағат (Көтеріліске байланысты туған әдебиеттің демократтық дәстүрлермен байланысы. Омар Шипин

(«Аманкелді батыр» дастаны), Иса Дәукебаев («Бекболат» поэмасы), Б.Берденов («1916 жыл»), Жамбыл Жабаев («Зілді бұйрық») шығармаларының көтерген тақырыптары, идеясы, көркемдік деңгейі)

әдебиет теориясы: әдебиеттің халықтығы туралы;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: жоңғар шапқыншылығы кезінде туған өлең-жырлармен салыстыру;

9) 1930-1960 жылдардағы әдебиет, кеңестік дәуірдегі қазақ әдебиетіне жалпы шолу –1 сағат (Кеңес дәуірінде әдебиетті таптық, партиялық деп бөлудің себептері. Әдебиет және цензура. Ел тарихындағы іргелі оқиғалар. Әдеби-мәдени даму бағыттары. Жаңа тақырыптардың пайда болуы. Өндіріс тақырыбы. Қазақ әдебиеті екінші дүниежүзілік соғыс жылдарында. Тың игеру. Жеке басқа табынушылық зардаптары. Поэзияның дамуы. Проза мен драматургиядағы соны бетбұрыстар. Жаңа бағыт пен бет);

әдебиет теориясы: әдеби ағымдар;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі;

8) Сәкен Сейфуллин «Жайлауға көшу», «Сыр сандық» өлеңдері, «Көкшетау», «Аққудың айырылуы» поэмалары –2 сағат (Өмір жолы, шығармашылығы, жеке тұлғасы (шығармасына сүйене отырып). Өлеңдерінің реалистік сипаты, демократтық-ағартушылық бағытта және Қазан төңкерісі туралы жазған шығармалары. Ақынның табиғат лирикасы. Суреткерлік шеберлігі. «Көкшетау» поэмасының тақырыбы, композициялық құрылымы. Ертегі, аңыздарға негізделген оқиғалар жүйесі. Тұтқын қыз, Адақ образдары. Поэмадағы Абылайхан бейнесі. Табиғат суреті. «Аққудың айырылуы» - романтикалық поэма екендігі. Тазалық пен сұлулықтың символы аққудың бейнесі. Поэмадағы аллегориялық тәсіл. Қаламгердің суреткерлік шеберлігі. Сәкен – қазақ мәдениеті мен тарихында қайталанбас өзіндік орны бар азамат, күрескер ақын, тоталитарлық қоғам құрбаны);

әдебиет теориясы: аллегория;

пәнаралық байланыс: қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: С. Сейфуллин «Тар жол, тайғақ кешу» өмірбаяндық романы;

9) Бейімбет Майлин «Азат әйел», «Көңіл айту» өлеңдері, «Майдан» пьесасы –2 сағат (Жазушының өмірі. Лирикасы мен поэмалары. Ақын поэзиясының тақырыптары мен көркемдік ерекшеліктері. Б.Майлиннің прозасы. Шығармашылығының басты тақырыбы – қарапайым еңбек адамы, қазақтың қалың бұқарасының қоғамдық-әлеуметтік өмірдегі жаңалықтарға байланысты сана-сезімдегі өзгерістері. Майлин – әңгіме жанрының шебері. Б.Майлин – драматург. Роман, хикаяттарына жалпы шолу);

әдебиет теориясы: шағын көлемді эпикалық жанр туралы түсінік;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Б. Майлиннің әңгімелері (мұғалімнің ұсынуы бойынша);

11) Ілияс Жансүгіров «Ағынды менің Ақсуым», «Жетісу суреттері» өлеңдері, «Құлагер» поэмасы –2 сағат (Өмірі мен әдеби-шығармашылық қызметі. Ілияс лирикасының негізгі тақырыптары. Табиғат лирикасы. Ақын лирикасындағы суреттілік, бейнелілік. «Құлагер» поэмасының тақырыбы, сюжеті, көркемдігі, тіл айшығы. Поэмадағы Ақан мен Құлагер бейнесі. Күреңбай сыншы мен Батыраш образы. Ақынның мінез сомдау шеберлігі. Поэманың композициялық құрылымы. Идеясы. Автордың көркемдік шешімі); әдебиет теориясы: әдеби жанр туралы түсінік; пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, музыка, «Ақан сері» фильмі; өзіндік ізденіс жұмыстары: Ақан серінің «Құлагер» өлеңі;

12) Жамбыл Жабаев «Сұраншы батыр», «Өтеген батыр» жырлары –1 сағат (Жамбылдың өмір жолы. Жамбылдың эпикалық жырларының тақырыбы мен идеясы. Жамбылдың дастандарындағы жаңашылдық пен дәстүр жалғастығы. Батырлар жырына ұқсастығы мен ерекшеліктері. Сұраншы, Өтеген батырлардың өмірде болған тарихи тұлғалар екендігі, Сұраншы батырдың ХІХ ғасырдың орта тұсында Қоқан хандығына қарсы күрестегі ерлігі туралы. Өтеген батырдың Жоңғар шапқыншылығында көрсеткен ерлігін шынайы суреттеуі); әдебиет теориясы: айтыс өнері туралы түсінік; пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, электрондық оқулық: Ж.Жабаев (телесабақ); өзіндік ізденіс жұмыстары: Жамбылдың сатиралық өлеңдері;

13) Мұхтар Әуезов «Абай жолы» роман-эпопеясы үзінді, «Еңлік-Кебек», «Қарагөз» драмалары –8 сағат (Мұхтар Әуезов – қазақ әдебиетінің классигі. М.Әуезовтің шығармашылық өмірбаяны. Проза және драматургия жанрларын өркендетуге қосқан үлесі. Жазушының әңгімелері «Қорғансыздың күні», «Қыр суреттері», «Көксерек», т.б. Тақырыптық және идеялық ерекшелігі. Адам мінезін ашудағы психологиялық ізденістері. Пьесаларындағы тартыс пен мінез. Монолог пен диалог. «Абай жолы» роман-эпопеясының әлемдік әдебиеттің алтын қорына енген шығарма екендігі. Эпопеяның тарихилық, этнографиялық сипаты. Романдағы Абайдың азаматтық, ақындық бейнесі. Абай образының өсу, даму динамикасы. Абай жолындағы әйелдер бейнесі. Сөз өнерінде сәтті сомдалған образдың бірі - Құнанбай образы екендігі. Тарихи шындық және көркемдік шешім. Романның композициясы. Сюжет пен характер. Кейіпкер тілінің даралануы. Шешендік сөз үлгісі. М.Әуезов бейнелеген пейзаж бен портрет, әдебиет теориясы: образ туралы түсінік, «классика» ұғымы);

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, музыка, география, электрондық оқулық (Бөрілі мұражайы);

өзіндік ізденіс жұмыстары: М. Әуезов Абай (Ибраһим) Құнанбайұлы (1845-1904) (Монография) Жиырма томдық шығармалар жинағы –Алматы: Жазушы, 1985. Т.20. 3-245 бб.

14) Сәбит Мұқанов. «Сұлушаш» поэмасы, «Аққан жұлдыз» романы үзінді–3 сағат (С.Мұқановтың өмірбаяны, шығармашылығы (ақын, жазушы, әдебиет зерттеушісі. «Сұлушаш» - өлеңмен жазылған роман, ақынның шоқтығы биік шығармасы екендігі. Романның кейіпкерлері, автордың көркемдік

ізденістері. «Аққан жұлдыз» романының көркемдік, композициялық ерекшеліктері, кейіпкерлерді даралау, адам мінезін сомдау шеберлігі. «Аққан жұлдыз» - тарихи роман. Шоқан образы. Айғаным мен Шыңғыс бейнелері. Тіл көркемдігі);

әдебиет теориясы: айтыс өнері туралы түсінік;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, география, электрондық оқулық (С.Мұқанов мұражайы);

15) Ғабит Мүсірепов «Қазақ солдаты» романы үзінді, «Ақан сері - Ақтоқты» трагедиясы –3 сағат (Ғ. Мүсірепов – көркемсөз зергері. Ана туралы әңгімелеріне шолу. «Қазақ солдаты» - екінші дүниежүзілік соғыс жылдарындағы қазақ жауынгерлерінің ерлігін көркем бейнелеген патриоттық шығарма. Қаламгердің соғыс тақырыбын меңгеру жолындағы ізденістері. Жазушының адам портретін жасау шеберлігі, тіл көркемдігі, стилі. Шығарманың өн бойындағы халқымыздың адамгершілік, азаматтық, батырлық, ерлік болмысының жарқын көріністері)

әдебиет теориясы: әдебиеттің ұлттық ерекшелігі;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, электрондық оқулық (Ғ.Мүсірепов мұражайы);

16) Ғабиден Мұстафин «Шығанақ», «Дауылдан кейін» романдары –2 сағат (Ғ. Мұстафиннің жазушылық қызметі туралы. Тарихи тақырыптағы және өндіріс тақырыбындағы шығармаларын шолу. Романдарындағы еңбек адамының образы. Шығанақ бейнесі. «Дауылдан кейін» романындағы адамдар арасындағы тартыстың әлеуметтік тартысқа ұласуы. Жазушының стилі, сөз қолдану ерекшелігі);

әдебиет теориясы: стиль туралы ұғым;

17) Қасым Аманжолов «Ұлы Отан соғысы туралы жыр», «Байқал», «Орал», «Ақын өлімі туралы аңыз», «Елге хат» өлеңдері –2 сағат (Қасым Аманжоловтың өмірі мен шығармашылығы. Ұлы Отан соғысына дейінгі кезеңдегі шығармашылық ізденістері. Ұлы Отан соғысы кезінде туған шығармалары. Соғыстан кейінгі жылдары жазылған өлеңдері. Лирикасы. Поэмалары. Ақын поэзиясындағы романтизм мен реализм. Поэзиясындағы достық пен пен махаббат, елдік пен ерлік мәселелерінің көркем жинақталуы) әдебиет теориясы: поэма туралы ұғымды тереңдету;

18) 1960-1990 жылдардағы әдебиетке жалпы шолу 60-жылдар – қазақ әдебиетіндегі жаңа бетбұрыс кезеңі –1 сағат (Оның себептері мен салдары. Поэзиядағы тың ізденістер. Жаңа толқын ақындардың өлеңдеріндегі нәзік лиризм, жаңа ойлар мен соны тақырыптардың игеріле бастауы. Өлең өріміндегі жаңалықтар. Қ.Мырзалиев, М.Мақатаев, Т.Айбергенов, Т.Молдағалиев, Ф.Оңғарсынова, т.б. ақындардың алғашқы қадамдары. Проза мен драматургиядағы жаңалықтар. Шағын әңгіме мен повестерде революционер коммунистің образын сомдаудан алшақтап, жеке адамның психологиялық болмысын танытуға ұмтылуы. Тарихи тақырыптың игеріле бастауы. Ұлттық құндылықтарға мән беруі. Ә.Кекілбаев, А.Сүлейменов, Д.Исабеков, О.Бөкей, І.Есенберлин, т.б.);

әдебиет теориясы: сентиментализм;

19) Әбділда Тәжібаев «Портреттер» толғау-эссесі, «Монологтар» поэмасы –1 сағат (Ақынның өмірі мен шығармашылығы. Жазушының поэзия, драматургия және әдебиеттану ғылымы саласында қатар еңбек етуі. Лирикасы, поэмалары. Толғауларындағы замана жайлы ірі ойлары. Шығармаларының тақырыптық ерекшеліктері. Комедия жанрындағы ізденістері: «Дубай Шубаевич» комедиясы. Әдебиеттану саласындағы зерттеу еңбегі: «Өмір және поэзия»)

әдебиет теориясы: образды жинақтау мен даралау тәсілдері;

20) Хамза Есенжанов «Ақ Жайық» романы –1 сағат (Өмірбаяны мен шығармашылығы. «Ақ Жайық» романы – XX ғасыр басындағы қоғам өміріндегі аласапыранды кезеңнің жанды суреттелген шежіресі. Романның реалистік сипаты. Шығармадағы тарихи тұлғалар. Жазушының пейзаж, портрет жасау шеберлігі. Жүніс қажы бейнесі. Хәкім образы. Шығарманың жанрлық ерекшелігі. Романдағы диалог пен монолог)

әдебиет теориясы: трилогия, дилогия;

21) Мұқан Иманжанов. «Алғашқы айлар» повесі–1 сағат (М. Иманжановтың өмірі мен қызметі. Повестің тақырыбы мен сюжеттік даму ерекшелігі. «Алғашқы айлар» повесіндегі жас ұстаз Жақыпбектің және оның оқушы-шәкірттері Сапар, Сейтен, Жарқын образдарының көркем жинақталуы. Шығармадағы мектеп өмірі, бала тәрбиелеу жұмысының қиыншылықтары мен қуаныштары, өзіндік ерекшеліктері. Жазушының балалар мінез-құлқын суреттеудегі ізденістері мен жетістіктері. Шығарманың идеялық мұраты) Әдебиет теориясы: образды жинақтау мен даралау тәсілдері;

22) Жұбан Молдағалиев «Мен – қазақпын», «Қыран дала» поэмалары –1 сағат (Ақынның шығармашылық өмірі. Ж.Молдағалиев – эпик ақын. Поэмадағы халық тарихы, ұлт болмысы. «Мен - қазақпын» поэмасының жанры, ондағы публицистикалық сарын. Тіл көркемдігі, сюжеттік даму сипаты, ұйқас үйлесімі, екпін мен ырғақ ерекшелігі. Поэманың идеялық мұраты. «Қыран дала» поэмасының тақырыбы мен идеясы, өлең өлшемдерінің алмасып келіп отыру себептері. Ақын көксеген елге, жерге қатысты ойлардың бүгінгі күнмен сәйкестігі. Дастанның көркемдік жүйесі)

әдебиет теориясы: екпін;

23) Сырбай Мәуленов «Боранда», «Қош бол, сәулем», «Түбірлер», «Жастығым сені жоғалттым», «Ақ түн» өлеңдері –1 сағат. (Өмірі мен шығармашылық жолы. Кеңес дәуірі әдебиетіндегі С.Мәуленовтің орны. С.Мәуленов – лирик ақын. Табиғат лирикасы. Ақын өлеңдеріндегі соғыс суреттері. Сырбай өлеңдеріндегі сыршыл сезім. Сырбай өлеңдеріндегі ұйқас, ырғақ, тіл көркемдігі)

әдебиет теориясы: силлабикалық өлең;

24) Тахауи Ахтанов «Боран», «Шырағың сөнбесін» романдары –2 сағат (Жазушының өмірі, шығармашылығы. «Боран» романындағы адам тағдыры, өмір сүйгіштік рух. Кейіпкерлердің психологиялық жай-күйі. Жазушының тілі. «Шырағың сөнбесін» романының тақырыбы, идеясы. Нәзира бейнесі.

Кейіпкердің ұлттық болмысы. Шығарманың реалистік сипаты. Соғыс адамзат баласына не берді, ол туралы авторлық көзқарас);

әдебиет теориясы: тақырып пен идея;

25) Әбдіжәміл Нұрпейісов. «Қан мен тер» трилогиясы –2 сағат (Жазушының өмірі мен шығармашылығы. «Қан мен тер» трилогиясының көтерген тақырыбы – XX ғасыр басындағы Арал балықшыларының өмірі, қазақ даласындағы қоғамдық-саяси өзгерістер. Шығарманың жанрлық сипаты. Шығармадағы Еламан, Ақбала, Тәңірберген, Судыр Ахмет образдары - типтік бейне. Романдағы тартыс. Жазушының мінез сомдау шеберлігі);

әдебиет теориясы: сарказм, ирония;

26) Зейін Шашкин. «Доктор Дарханов» романы –2 сағат (З. Шашкиннің өмірі мен қызметі. «Доктор Дарханов» романы дәрігерлер өмірі мен қызметі туралы тұңғыш шығарма екендігі. Романда сол кезеңнің қоғамдық, психологиялық құбылыстарын, замандастар өмірі мен санасындағы сапалық өзгерістердің бейнеленуі. Дәрігер Дархан образы. Тақырып пен идея, көркемдік ерекшелігі);

әдебиет теориясы: роман туралы;

27) Әзілхан Нұршайықов «Ақиқат пен аңыз» романы –2 сағат (Қаламгердің өмірі мен шығармашылығы. Ә.Нұршайықовтың очерк жанрының шебері екендігі. «Ақиқат пен аңыз» роман-дилогиясы, оның жанрлық ерекшелігі. Романның жазылу тарихы. Шығармадағы Б.Момышұлының азаматтық бейнесі. Жазушының кейіпкер мінезін диалог арқылы суреттеу ерекшелігі. Шығарманың көркемдік сипаты);

әдебиет теориясы: монолог пен диалог;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география, кино («Москва үшін шайқас» кинофильмі), электрондық оқулық (мұражайлық телесабақ) ;

28) Зейнолла Қабдолов «Менің Әуезовім» роман-эссе үзінді –2 сағат (Жазушының өмірі мен шығармашылық жолы туралы қысқаша мәлімет. Роман-эссенің заңғар жазушы Мұхтар Әуезовтің өмірі, ұстаздығы мен шығармашылығы туралы жазылған көркем шығарма екендігі. Романның көтерген тақырыбы, идеясы. Сюжеті мен композициялық құрылымындағы ерекшеліктер. Шығармадағы қаламгердің кейіпкер монологы мен диалогын берудегі шеберлігі. Шығармада сомдалған М.Әуезовтің әдеби-көркем бейнесі. Автордың ұстазына деген сүйіспеншілігі, інілік ізеті мен шәкірттік адал пейілі. Шығарманың жанрлық сипаты. Авторлық позиция және объективті идея); Әдебиет теориясы: роман-эссе туралы түсінік;

29) Мұқағали Мақатаев «Қайран, Қарасазым-ай» лирикасы, «Дариға, жүрек» поэмасы –1 сағат (Өмірі мен шығармашылық қызметі. Қазақ поэзиясына қосқан үлесі. Лирикасы мен поэмалары. Мұқағали өлеңдерінің өзге ақындар шығармаларынан өзгешелігі. Поэмаларының тақырыптары. «Дариға, жүрек» поэмасының сюжеті, композициялық құрылымы. Ұйқас, ырғақ ерекшелігі. Табиғат лирикасы. Лирикасындағы ақындық «мен». Тілінің көркемдігі, оралымдығы, тілге жеңілдігі, ойға тереңдігі, айшықты суреттілігі, т.б.)

әдебиет теориясы: баллада, сонет;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география, электрондық оқулық («Бір өлеңі бір елдің мұрасындай» телесабақ) ;

30) Шерхан Мұртаза «Қызыл жебе» романы –2 сағат (Өмірі мен шығармашылығы. Драмалық шығармалары мен аудармалары жөнінде мәлімет. «Қызыл жебе» романының тақырыбы мен идеясы. Романдағы Рысқұл мен Тұрар образдары. XX ғасыр басындағы қазақ даласындағы саяси-әлеуметтік қайшылықтардың көркем шығармада реалистікпен бейнеленуі. Тұрардың азамат болып өсіп, саяси қайраткер дәрежесіне көтерілуінің көркем жинақталуы. Тип және прототип мәселесі);

Әдебиет теориясы: тип және прототип;

31) Мұхтар Шаханов «Танакөз» поэмасы, «Ғашықтық ғаламаты» өлеңі –1 сағат (Өмірі мен шығармашылық қызметі. Ақын өлеңдерінің құрылымдық ерекшелігі. Т.Айбергенов пен М.Шаханов поэзиясы арасындағы байланыстар. Шаханов поэзиясына тән өршілдік, қызу интонация, жоғары пафос мәселелері. Мұхтар поэзиясындағы сюжеттілік. Шығармаларында тартыстың оқиға соңында ерекше шешімін табу сипаты. Шаханов лирикасындағы көне дәстүр мен жаңашылдық. «Танакөз» поэмасындағы биік адамгершілік, мораль мәселесі. «Ғашықтық ғаламаты» өлеңінің идеялық мұраты);

Әдебиет теориясы: метонимиялық қолданыстар;

32) Сәкен Жүнісов «Заманай мен Аманай» повесі –2 сағат (Өмірі мен шығармашылық жолы. «Заманай мен Аманай» повесінде туған жерге деген перзенттік махаббат пен Отанға деген сүйіспеншіліктің суреттелуі. Немересін ата мекенге жеткізуді мұрат тұтқан Балзияның өткен өмірі, тағдыры. Заманай мен Аманай образдары. Повестегі сәукеле тау туралы аңыз бен оның шығарма сюжетіне қатысы. Шығарманың тілі, көркемдігі. Өмір шындығы мен көркемдік шешім);

әдебиет теориясы: Сюжет пен композиция.

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, музыка, «Заманай» көркем фильмі;

33) Қадыр Мырза Әли «Домбыра» өлеңі –1 сағат (Оның XX ғасырдың екінші жартысындағы қазақ поэзиясындағы философиялық лириканың аса ірі өкілі екендігі. Қадыр – балалар ақыны. Ақынның тапқыр ой, тың теңеу, соны сурет салуға шеберлігі. Өлеңдерінің тәрбиелік мәні. «Домбыра» өлеңінің көркемдік сипаты, идеялық мұраты. Қадыр поэзиясының ұлттық сипаты) әдебиет теориясы: әдебиеттің қоғамдық мәні;

34) Тұманбай Молдағалиев «Шақырады көктем», «Құстар қайтып барады», «Өмір, қымбаттым менің» өлеңдері–1 сағат (Ақынның шығармашылығы туралы. Лирикалық шығармаларындағы нәзік сезім, асқақ арман, кіршіксіз сезім мен ынтық жүрек жылуы)

әдебиет теориясы: теңеу;

35) Қабдеш Жұмаділов «Тағдыр» романы –2 сағат (Жазушының өмірі мен шығармашылық жолы. «Тағдыр» романында көтерілген ел бірлігі, ұлт мүддесі мәселелері. Бүтін бір халық жерінің екі империя арасында таласқа түсіп,

бөлінуі. Демежан бейнесі. Оның тарихта болған тарихи тұлға екендігі. Жазушының тіл көркемдігі. Кейіпкер, портрет, пейзаж жасау ерекшелігі. Шығармада суреттелген ұлттық этнографиялық әрекеттер мен бояулар айшығы)

әдебиет теориясы: пейзаж бен портрет;

36) Әбіш Кекілбаев «Үркер», «Елең-алаң» романдары –2 сағат (Өмірі мен шығармашылығы туралы. «Үркер», «Елең-алаң» тарихи романдары. Тақырыбы, идеясы. Композициясы. Тарихи негізі. Романдағы халықтық бейнелер. Әбілқайыр тұлғасы, тарихи шындық және көркемдік шешім. Жазушының тіліндегі тың теңеулер, метафоралық қолданыстар, айшықты бояулар мен соны тіркестер. Адам мінезін сомдаудағы суреткерлік шеберлігі);

әдебиет теориясы: метонимиялық қолданыстар;

37) Мұхтар Мағауин «Аласапыран» роман-дилогиясы –2 сағат (Жазушының өмірі мен шығармашылық жолы. Әдебиеттану ғылымы саласындағы зерттеулері. Зерттеушілік еңбегі мен жазушылық шығармашылығы арасындағы байланыс. «Аласапыран» романындағы XV ғасырдың аяғы мен XVII ғасырдың бас кезіндегі қазақ қоғамының тұрмыс-тіршілігі, алғашқы орыс-қазақ қатынастары. Тарихи роман екендігі, оның жанрлық сипаты. Романдағы тарихи оқиғалар желісі және көркемдік шешім. Тарихи тұлғалардың көркем бейнелену амалдары. Ораз-Мұхамед, Тәуке хан, Қадырғали Жалайри, Б.Годунов, т.б. образдары. Шығарманың көркем тілі және ондағы архаизмдер мен историзмдердің қолданылу ерекшеліктері. Романның сюжеті мен композициясы)

әдебиет теориясы: тарихи роман туралы түсінікті кеңейту;

38) Оралхан Бөкей «Қар қызы» повесі –2 сағат (О.Бөкейдің өмірі мен шығармашылық жолы. Қаламгердің алғашқы әңгімелері мен повестері. «Қар қызы» повесінің тақырыптық ерекшелігі, мазмұнында реализм мен романтизмнің араласып келуі. Повестің образдар жүйесі. Сюжеті мен композициясы. Повестің тіл көркемдігіне қатысты ой-пікірлер. Әдеби сында бағалануы. Жазушы шығармаларындағы адам мен табиғат тұтастығы. «Қар қызы» повесінің жазушының басқа шығармаларымен сабақтастығы. Тіл көркемдігі)

әдебиет теориясы: суреткер қиялы;

пәнаралық байланыс: театр. «Кербұғы» (балет-спектакль) ;

39) Қалтай Мұхамеджанов «Көктөбедегі кездесу» пьесасы –2 сағат (Қ.Мұхамеджановтың шығармашылық өмірбаяны. Пьесаларының тақырыптық сипаты, жанрлық құрамы, сюжеттік желісі, көркемдік ізденістері. Ш.Айтматовпен бірігіп жазған «Көктөбедегі кездесу» пьесасындағы образдар жүйесі, тартыс табиғаты. Адамның мансапқорлық, пенделік қасиеттері. Адамзатқа ортақ мәселелер. Адамның қандай жағдайда да адам боп қалу мәселесінің көтерілуі. Көктөбедегі достар. Олардың қуанышы мен қайғысы. Драманың кейіпкерлері – Досберген, Исабек, Өсіпбай. Олардың шындық жолындағы айтыстары. Айша апайдың өз шәкірттері туралы толғаныстары, өмір, адамгершілік, ар-ұят туралы көзқарасы);

әдебиет теориясы: драма, пьеса;

40) Тәуелсіздік жылдарындағы әдебиет, поэзия –4 сағат (Қазақ әдебиетінің тәуелсіздік жылдарындағы даму бағыттары. Ұлттық рухани жаңаруы және сөз бостандығы. Ұшқыр жанр лирикадағы ел егемендігінің жырлануы. Қазақ қаламгерлерінің елдің тәуелсіздігін, халықтың арман-мүддесін жырлауы. Поэзиядағы тың тақырып, жаңа идеялар мен соны теңеулер. Эпикалық жанрдағы тың ізденістер, қол жеткен табыстар. Поэзияда дәуір шындығының көркем жинақталуы. А.Бактыгерееваның «Наурыз» лирикасы. Ақын лирикасындағы ата дәстүрді аңсау, тарихи жадтың қайта оянуы. «Наурыз» жырының көркемдік ерекшелігі, ұйқас пен ырғақ мәселелері. Жарасқан Әбдіраш поэзиясының көркемдік сипаты. Иранбек Оразбай поэзиясындағы шеберлік үрдістер. Лирикалық пафос, интонациялық қызулық. Нұрлан Оразалин, Ұлықбек Есдәулетов, Серік Ақсұңқарұлы, Рафаэль Ниязбек, Несіпбек Айтұлы поэзиясындағы автор тұлғасы және өлеңдеріндегі бейнелілік. Темірхан Медетбек лирикасының тақырыптары, жанрлық ерекшеліктері. «Мінез», «Бір уыс топырақ» лирикаларындағы отаншылдық рух. Ақын поэзиясындағы көне түркілік сарын. Тәуелсіздік жылдарындағы поэзиядағы уақыт пен кеңістік. Жұматай Жақыпбаев, Есенғали Раушанов, Тынышбай Рахимов, Исрайыл Сапарбаев, Ғалым Жайлыбай, Тыныштықбек Әбдікәкімов, Гүлнар Салықбаева, т.б. ақындардың өлең-жырларындағы ел тәуелсіздігі, азаттық, бостандық сияқты ұғымдардың көркем жинақталуы, отаншылдық рух. Адам бойындағы нәзік сезім иірімдерінің сөзбен кестеленуі);

41) Проза 4 сағат (Кеңес дәуірінде жабық тақырып болып келген қазақ халқының басынан өткерген ашаршылық С. Елубаевтың «Ақ боз үй» трилогиясы, саяси қуғын-сүргін Д. Досжановтың «Алыптың азабы» романы, тоталитарлық дәуірдің шындығын Ш.Мұртазаның «Ай мен Айша», К. Оразалиннің «Абайдан соңғы арыстар», З.Қабдолов «Менің Әуезовім», Ә.Таразидің «Жаза», Б. Мұқайдың «Өмірзая» романдары, Р.Мұқанованың «Мәңгілік бала бейне» повесі, шет ел өмірін Т. Нұрмағамбетовтің «Айқай» повесі суреттейтін шығармалардың дүниеге келуі. Барлық әдеби жанрларда егемен еліміздің жеткен жетістіктері мен жеңістерінің суреттеле бастауы. Ұлттық құндылықтардың негізгі тақырып ретінде алға шығуы М. Сәрсекеевтің «Сәтбаев», Р. Токтаровтың «Абайдың жұмбағы», Б. Нұржекеұлы «Жау жағадан алғанда» романдары. Қазақ әдебиетінің әлем әдебиетімен байланысы А. Кемелбаева. Көркем прозадағы жаңа көркемдік ізденістер. Ойшылдық пен философияның көркем шығармашылықта алдыңғы планға шығуы. М. Мағауиннің «Жармақ», Т. Әбдіковтің «Парасат майданы» туындылары. Тарихи тақырыптың қайта сарапталып, өмір шындығының нақты материалдармен толығып, көркем жинақталуы Қ.Жұмаділовтің «Дарабоз», Т.Жұртбайдың «Дулыға» романдары. «Мәдени мұра» бағдарламасы және әдебиет);

42) Қазіргі драматургия 2 сағат (Драма жанрының өзіндік ерекшеліктері. Қазақ драматургиясының пайда болуы мен қалыптасу кезеңдері туралы қысқаша шолу. 60-90-жылдарға дейін драматургия саласында қалам тартып келген қаламгерлер (Қ.Мұхамеджанов, Қ.Шаңғытбаев, О.Бөкеев,

А.Сүлейменов, т.б.). Тәуелсіздік жылдарындағы қазақ драматургиясының жай-күйі. Драматургияда қазақ халқының басынан өткен тарихи оқиғаларды баяндайтын пьесалар Ә.Кекілбаев «Абылай хан», И.Оразбаев «Мен ішпеген у бар ма?». Тәуелсіздік жылдарында жазылған драмалық шығармалардың тақырыптық ерекшеліктері (Д.Исабеков, О.Бодықов, Н.Оразалин, И.Сапарбаев, Б.Мұқай, Р.Мұқанова, Е.Аманшаев). Комедиялық жанрда жазылған драмалық шығармалар. С. Балғабаев («Ең әдемі келіншек», «Тойдан қайтқан қазақтар»). Көркемдік-идеялық деңгейі. Трагедия табиғаты. Конфликт пен характер мәселесі. Драма жанрының қазақ әдебиеттануында зерттелуі);

Әдебиет теориясы: элегия, сонет, трагедия, комедия;

43) Әдебиеттану мәселелері – 2 сағат (Әдебиеттанудың сөз өнерін, тарихи – әдеби үрдісті, әдебиет дамуының заңдылықтарын, көркем шығармаларды, жазушылардың шығармашылық ғұмырнамасын зерттейтін ғылым екендігі.

Әдеби сын – көркем шығармаларды талдап, баға беріп, олардың идеялық орнын анықтайтын әдебиеттану ғылымының негізгі бір саласы. Сынның әдебиет тарихы және теориясымен байланысы);

44) Қорытынды, әдеби-теориялық ұғымдар – 1 сағат.

4. 10-11-сынып оқушысының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

18. 10-сыныптың соңында оқушылар пәндік нәтижелер бойынша:

1) әдеби шығармаларды ұлттық құндылық ретінде ұғынып, ХІХ ғасыр және әлем әдебиеті үлгілерін;

2) эпикалық, лирикалық және драмалық туындылардағы басты кейіпкер келбетін;

3) көркем шығарма кейіпкерлеріне мінездеме беруді;

4) көркем шығарма мазмұнын әлем әдебиетінің үлгілерімен салыстыра талдай білуі;

5) ХІХ ғасыр және қазіргі заман әдебиеті үлгілерін әдебиеттің тектері мен жанрларына сәйкес талдауды;

6) шығарма немесе оның ішіндегі кейіпкерлер бойынша ой толғау, пікірнама, сыни мақала жазуды;

7) көркем бейнелі сөздерді орынды қолданып, жазба жұмыстарының күрделі түрлерін (эссе, шығарма, өлең құрастыру, сценарий жазу, т.б.) орындай білуі тиіс;

8) көркем шығарманың негізгі мазмұнын, идеялық-тақырыптық мәнін айқындауды;

9) өзіндік ізденіс жұмыстарына ұсынылатын шығармаларды өздігінен оқып талдауды;

10) көркем шығарма кейіпкерлеріне мінездеме беруді;

11) сыныптан тыс және өзіндік ізденіс жұмыстарына ұсынылған әдеби-көркем шығармаларды өздігінен оқуды;

- 12) мәтіндерді баяндалу тәсіліне қарай жүйелі жеткізе алуды;
 - 13) өзіндік көзқарасын білдіруді, шешен сөйлеу дағдыларын;
 - 14) көркем шығарманың негізгі мазмұнын, идеялық-тақырыптық, эстетикалық, тәрбиелік, танымдық мәнін айқындауды;
 - 15) көркем бейнелі сөздерді орынды қолданып, жазба жұмыстарын (эссе, шағын шығарма жазу т.б.) орындауды;
 - 16) шығарманы көркемдік тұтастықта талдаудың жолдарын, амал-тәсілдерін меңгеруі тиіс.
19. 11-сыныптың соңында оқушылар:
- 1) әдеби шығармада бейнеленген оқиғалар мен кейіпкерлер әрекетіне өзіндік көзқарасын білдіруді;
 - 2) өлең сөздің құрылымдық элементтерінің (өлшем, ырғақ, ұйқас, шумақ) мән-мағынасын, негізгі ұғымдарын білуді;
 - 3) мәнерлеп оқудың барлық элементтерін қолдануды;
 - 4) ұлттық мұра ретінде танылған үздік шығармалардың тарихи сипатын, маңызын;
 - 5) әдеби тақырыпқа реферат жазып, жоспарын, тезисін дайындауды;
 - 6) компьютермен, техникалық ақпарат құралдарымен жұмыс істеп, интернет арқылы әлем әдебиетімен таныса алуды;
 - 7) әдебиеттің басқа өнер түрлерімен (бейнелеу, сәулет, саз, мүсін, театр, кино, т.б.) байланысын түсіндіре алуды;
 - 8) сыныптан тыс және қосымша оқуға ұсынылған әдеби-көркем шығармаларды өздігінен оқуды;
 - 9) берілген мәтіндерді баяндалу тәсіліне қарай жүйелеп, толықтырулар енгізуді білуі тиіс;
 - 10) әдеби шығармаларды ұлттық құндылық ретінде ұғынып, XX ғасыр және қазіргі заман әдебиеті мен тәуелсіз жылдардағы әдебиет үлгілерін;
 - 11) көркем шығарманың негізгі мазмұнын, мәнін;
 - 12) әдебиеттің өнер түрлерімен байланысын;
 - 13) оқыған көркем туынды бойынша шығармашылық жазба жұмыстар орындауды;
 - 14) көркем шығарма мазмұнын әлем әдебиетінің үлгілерімен салыстыра талдауды;
 - 15) әдебиеттің өзге ғылымдармен сабақтастығын;
 - 16) сөйлеу дағдыларын меңгеріп, өзіндік көзқарасын білдіруді;
 - 17) әдебиеттану терминдері сөздіктерін, энциклопедияларды пайдалануды;
 - 18) ұлттық мұра ретінде танылған үздік шығармалардың тарихи сипатын, маңызын көркемдік шындық тұрғысынан түсінуді;
 - 19) әдеби білімдері негізінде көпшілік алдында өзіндік пікір білдіруді;
 - 20) шығармада бейнеленген өмір шындығы мен автордың ойын тани алуды және т.б. меңгеруі тиіс.
20. Тұлғалық нәтижелер:

1) қазақ халқының және Қазақстанда өмір сүріп жатқан басқа да ұлыстардың тарихына, мәдениетіне, салт-дәстүріне және басқа құндылықтарына құрметпен қарауынан;

2) ұлттық құндылықтар мен әлемдік азаматтық құндылықтарды салыстыра пайымдап, дәріптей білуінен;

3) адамдармен қарым-қатынаста жоғары мәдениеттілік танытуынан, этикалық нормаларды сақтай білуінен;

4) көркем туындының кейіпкері туралы қойылған жағдаяттық сұрақтарға жауап беруде әдеби тіл нормалары мен пікірталас мәдениеті талаптарын сақтай білуінен;

5) әдебиеттің өзге ғылымдармен (тіл, философия, тарих, қоғамтану, психология, әлеуметтану, мәдениеттану, жаратылыстану т.б.) сабақтастығын көрсетуінен;

6) қоғамға жат құбылыстарға, идеологиялық, діни ағымдарға және заңды бұзушылық әрекетке қарсы өз көзқарасын негіздей алуынан және жұртты сендіре білуінен;

7) өздігінен білім алуға, өмірден өз орнын табуға және жасампаз еңбекке ынта-ықыласы мен қабілеттілігін танытуынан;

8) белсенді азаматтық ұстанымын, жоғары патриоттық сезімін көрсете білуінен көрініс табуы тиіс.

21. Жүйелі-әрекеттік нәтижелер:

1) қазақ әдебиетінен алған білімдерін шығармашылық жұмыстарда;

2) қазақ әдебиетінен алған білімдерін басқа салаларда ақпарат көзі ретінде пайдалана алуы;

3) қазақ әдебиетінен алған білімдері негізінде көркем ойлай алатын және өз ойларын бейнелі тілмен шешен жеткізуге дағдылануы;

4) оқырман мәдениеті мен қаламгер шығармашылығына құрметпен қарау мәдениетін игеруі;

5) қазақ әдебиетін әлем әдебиеті аспектісінде түсініп, әдеби үдеріске талдау жасай алуы;

6) өзіне қажетті ақпаратты іріктеп алып, өндеп, өзгелерге түсінікті етіп жеткізуге дағдылануы;

7) әдебиеттану терминдері сөздіктерін, энциклопедияларды;

8) көркем әдебиет туралы ғылыми сын мақалаларды түсініп оқып, көркемдегіш құралдарды әдеби талдауда орынды қолдануы тиіс.

«Қазақ әдебиеті» пәнінен оқу бағдарламасы (жаратылыстану-математикалық бағыт)

1. Түсінік хат

1. Оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1080 қаулысымен бекітілген Орта білім берудің (бастауыш,

негізгі орта, жалпы орта) мемлекеттік жалпыға міндетті білім стандартына сәйкес әзірленген.

2. Қазақ халқының ғасырлар бойы жинаған асыл қазынасы оның көркем әдебиетінде көрініс табады. Оқушыларды көркемдік әлеміндегі тұтастықты, қоршаған ортадағы үйлесім мен жарастықты және адамзат баласына тән барлық ізгі қасиеттерді оқушы бойына ұялатуға ерекше орын алатын бағдарлама оқытудың жаңа талаптарына сай мазмұндық, құрылымдық және әдістемелік жағынан жаңартылып ұсынылып отыр.

3. Жаратылыстану-математика бағытындағы қазақ әдебиеті бағдарламасы қоғамдық-гуманитарлық бағыттағы қазақ әдебиеті бағдарламасының білім мазмұнын толық қамтиды. Бағдарламада сағат санының аздығына байланысты ақын-жазушылардың өмірі мен шығармашылығына тоқталу тек шолу түрінде болады.

4. Білім мазмұнын сұрыптауда ғылымилық, түсініктілік, жүйелілік, іс-әрекеттілік, пәнаралық байланыс, сабақтастық сияқты дидактикалық ұстанымдар басшылыққа алынып, оқушылардың бейіндік ерекшеліктері ескерілді.

5. Бағдарламада ақын-жазушылар шығармашылығы хронологиялық сипатта ұсынылды. Қайталанған шығармалардың орнына басқа ақын-жазушылардың шығармашылықтары енгізілді.

7. Әдебиеттің теориялық мәселелері, әдебиеттанудың салалары, әдеби ағымдар мен бағыттар, көркем шығарманы талдау әдістері, әдеби шығарманың болмыс-бітімі, ұлттық мәдениет, әдебиет және көркемдік шындық, әдебиеттің өзге ғылымдармен байланысы, қазіргі әдебиеттегі проблемалық мәселелер, оқырман мәдениеті, сөз өнері және шығармашылық үдеріс, қаламгер стилі өзек етіліп, көркем шығармашылық туралы жүйелі ұғым қалыптастырылады.

8. Пәнді оқыту мақсаты - әдебиетті өмірмен байланыстыра оқыту, әдеби шығарманың тәрбиелік мәнін тиімді пайдалану арқылы оқушылардың рухани дүниесін байыта отырып, оларға азаматтық, адамгершілік, елжандылық, көркемдік-эстетикалық тәрбие беру және олардың ой-өрісін кеңейтіп, ауызша сөйлеу мен жазба тіл мәдениетін қалыптастыру.

9. Пәнді оқыту міндеттері:

1) көркем шығарма арқылы оқушылардың санасына көркем сөз құдіретін, эстетикалық, танымдық тәрбиені сіңіру;

2) оқушыларға әдебиеттің өнердің бір түрі екендігін танытып, әдеби білім мазмұнын меңгертуді ұйымдастыру;

3) әдебиеттің ұлттық ерекшелігін, шығармалардағы әдет-ғұрып, салт-дәстүрдің көркем бейнеленуін, көркем туындының идеялық мазмұнын ұғындыру;

4) оқушылардың көркем шығарма оқу әрекеттерін, образбен ойлау қабілеттерін өзіндік ізденіс шығармашылықпен жетілдіріп, олардың сөз өнерін рухани құндылық ретінде қабылдауына мүмкіндік туғызу;

5) ойын еркін, шешен жеткізе алу, әдеби-теориялық білімін жазба жұмыстарда сауатты қолдана алу біліктілігін қалыптастыру болып табылады.

10. Оқыту үдерісінде «Қазақ әдебиеті» пәні төмендегі оқу пәндерімен тығыз байланыста оқытылады:

1) «Қазақ тілі»: филологиялық ғылым салаларын байланыстыра оқыту үздіксіз, жүйелі жүргізіледі, бұл арқылы оқушылардың сөйлеу қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту жүзеге асырылады;

2) «Қазақстан тарихы»: әдебиет пен тарихты байланыстыру оқушылардың тарихи шындықты көркем шығармада бейнелеу ерекшеліктерін түсіну дағдыларын қалыптастырады және оқушылар нақты мәліметтерді талдай алуға, өзіндік баға беруге үйренеді;

3) «География»: көркем шығармада бейнеленген, суреттелген немесе оқиғалар өрбіген жердің географиялық ерекшеліктерін автор көзімен көруге, оны өзіндік байқауларымен, білімдерімен салыстыруға үйренеді;

4) «Музыка»: әдеби шығарма мен музыканың ішкі иірімдерін салыстыра алуға дағдыланады, әннің идеялық-көркемдік және эстетикалық маңызын, ұлттық ән-әуендегі мазмұны мен талғамын түсінуге мүмкіндік береді;

5) «Бейнелеу өнері»: әдебиет сабақтарында бейнелеу өнерінің туындыларын пайдалану оқушылардың кейіпкер бейнесі мен оқиғаларды, жалпы суреттелген мәселелерді көзбен көре, терең сезінулеріне мүмкіндіктер жасайды.

11. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында ұсынылған типтік оқу жоспарына сәйкес оқу жүктемесінің көлемі.

10-сыныпта аптасына 2 сағаттан, барлығы – 68 сағат;

11-сыныпта аптасына 2 сағаттан, барлығы – 68 сағатты құрайды.

12. Пәнді оқытудың вариативті бөлігі қосымша оқу бағдарламасы арқылы білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты шеңберінде жүзеге асады.

2. Оқу пәнінің 10-сыныптағы базалық білім мазмұны

13. 10-сыныпта «Қазақ әдебиеті» пәнін оқытуға 68 сағат бөлінген, оның ішінде, шығармаларды оқып, талдауға – 56 сағат, шығармашылық жұмыстарға - 8 сағат, сыныптан тыс оқуға – 2 сағат.

14. Курстың мазмұны мынадай тақырыптарды қамтиды:

1) жалпы шолу -1 сағат (XIX ғасырдағы тарихи-әлеуметтік жағдай, ел ішіндегі отаршылдыққа қарсы күрес, оның сол кездегі әдебиетте Махамбет, Дулат, Сүйінбай, Нысанбай шығармашылықтарында көрініс табуы. Тәуелсіздікті, азаттықты аңсаудан туған өлең-жырлар, XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті тарихында әртүрлі ағымдардың пайда болуы, «Зар заман» ақындарының шығармаларына ортақ сарын. XIX ғасырдың екінші жартысындағы қазақ әдебиеті, Ыбырай мен Абай негізін салған демократтық, ағартушылық бағыттағы әдебиеттің тууы. Ағартушылық идеяның алдыңғы орынға шығуы. XIX ғасыр поэзиясы – өз дәуірінің шындық жайларын жинақтап

қамтыған көркемдік шежіре, әдебиеттің реалистік сипаты, романтикалық үлгідегі шығармалардың пайда болуы);

әдебиет теориясы: сыншылдық дәстүр;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Х.Сүйіншәлиев, XIX ғасыр әдебиеті – Алматы, 1992);

2) Абыл Тілеуұлы (1777-1864 жж.) «Арғымақ атта сын болмас» жыр-толғауы мен «Қырымның қырық батыры» дастаны - 2 сағат (Абылдың туған, тәлім алған ортасы. Абыл шығармаларының бізге жету тарихы. «Арғымақ атта сын болмас» толғауындағы дидактикалық сарын. Жырларында халық қамын ойламаған бай-сұлтандарды сынауы. Абыл шығармаларының өзінің алдындағы жыраулармен үндестігі. «Қырымның қырық батыры дастанындағы» тарихилық пен көркемдік мәселелері. Абыл дәстүрін жалғастырушылар);

әдебиет теориясы: эпикалық жанр;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: «Жеті ғасыр жырлайды» кітабы;

3) Дулат Бабатайұлы (1802-1874 жж.) «Еспембет» дастаны– 2 сағат (Ақынның өмірі мен шығармашылығы, «Еспембет» дастанының тақырыбы мен идеясы, сюжеттік даму ерекшелігі, ұлттық салт-дәстүрдің сипатталуы, кейбір сюжеттердің басқа ақын шығармаларында көрініс табуы, композициялық құрылымы, дастандағы Ақбөрте тұлпардың образы. Дулат жырларының көркемдік ерекшеліктері, ақын шығармаларындағы отаршылдықтың зардаптарына қарсылық идеясы, «Еспембет» поэмасының батырлар жырына ұқсастығы мен айырмашылығы);

әдебиет теориясы: аллитерация, ассонанс, эпитет, метафора, теңеу;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: «Бес ғасыр жырлайды» кітабы;

4) Махамбет Өтемісұлы (1803-1846 жж.) «Менің атым Махамбет», «Атадан туған аруақты ер», «Тайманның ұлы Исатай» өлеңдері –3 сағат (Махамбет Өтемісұлының шығармашылығы, ақынның ел азаттығы, халық бостандығы туралы ойлары, оның шығармаларындағы ел қорғайтын азамат ердің тұлғасы, «Менің атым Махамбет», «Атадан туған аруақты ер», «Тайманның ұлы Исатай» өлеңдеріндегі Исатай батыр бейнесінің ақын шығармаларында көркем жинақталуы, үш өлеңдегі батыр образының ұқсастықтары мен ерекшеліктері, ақынның халықтың қолдауына сенуі. Поэзиясындағы реалистік, романтикалық сипат, көркемдік ерекшелігі мен жанры, ақын шығармаларының қазақ әдебиеті тарихындағы орны);

әдебиет теориясы: әдебиеттің қоғамдық мәні;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

музыка (Құрманғазы, «Кішкентай» күйі), электрондық оқулық– Махамбет туралы телесабак;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: «Бес ғасыр жырлайды» кітабы;

5) Сүйінбай Аронұлы «Бөрілі менің байрағым», «Ту алып жауға шапсаң сен», «Бала Жамбылға бата», «Датқалар» өлеңдері, «Сүйінбай мен Қатаған» айтысы—3 сағат (Сүйінбай – XIX ғасырдағы қазақ поэзиясының ірі өкілі, ақын шығармалары мазмұнының өз замандастарына ұқсастығы және ерекшеліктері, оның толғаулары, айтыстары, дастандары, Сүйінбай шығармаларындағы замана шындығының көркем бейнеленуі, Сүйінбай – айтыс өнерінің шебері және қазақ, қырғыз елдеріне өткір тілі, озық ойымен кеңінен танылған ақын. Қатағанмен айтысуының себептері мен жеңіске жетуінің негізгі мәні, Қатағанмен айтысындағы уытты уәж бен көркем сөз кестелері)

әдебиет теориясы: айтыс туралы ұғымды кеңейту;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы.

өзіндік ізденіс жұмыстары: М.Жолдасбековтің «Асыл сөздің атасы» - Алматы, 1996;

6) Қашаған Күржіманұлы (1841-1929 жж.) «Есқали сұпыға айтқаны», «Осы күні жолдас болдым сексенменен» өлеңдері, «Адай тегі» дастаны—2 сағат (Қашаған өмір сүрген кезеңдегі тарихи-әлеуметтік жағдай және ол дүниеге келген өңірдегі ақындық дәстүр.

Оның өлеңдеріндегі ізгілік қасиеттердің дәріптелуі, халық мұратының жырлануы және әділетсіздіктің сыналуы. Адамдар арасындағы қарым-қатынас туралы, адамның жас ерекшелігі туралы толғамдары. Дастандарында халықтың көне тарихы мен шежіресін жырлауы. Қашағанның қазақ әдебиеті тарихында ірі ақын, айтыскер жырау болғандығы);

әдебиет теориясы: толғау туралы ұғымды кеңейту.

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: «Бес ғасыр жырлайды» II том, - Алматы, 1989;

7) Мұрат Мөңкеұлы (1843-1906 жж.) «Үш қиян» толғауы мен «Сарыарқа», «Қарасай – Қазі» дастандары— 2 сағат (М.Мөңкеұлы поэзиясындағы елдің азаттығы, жердің бүтіндігі туралы толғамдары. «Үш қиян» толғауы «Зар заман» дәуірі әдебиетінің үздік туындысы. Шығармаларының идеялық мазмұны, көркемдік ерекшеліктері. Ақынның эпикалық дастандары. Тақырыбы мен идеясы. Тарихи негіздері. Мұрат – айтыс өнерінің шебері);

Әдебиет теориясы: эпитет, метафора, теңеу;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Б.Омарұлы, М.Мөңкеұлы - Алматы, 1993;

8) Шоқан Уәлиханов (1835-1865 жж.) «Ыстықкөл күнделігі», «Жоңғар очерктері», «Қазақ халық поэзиясының түрлері» - 4 сағат (Шоқанның өмірі мен шығармашылығы. Шоқан – қазақ халқының әлемдік деңгейдегі тұңғыш ғалымы, шығыстанушы, әдебиет зерттеушісі. Шоқан – қазақ, қырғыз ауыз әдебиетін жинап зерттеуші. Қашқария саяхаты);

әдебиет теориясы: әдебиеттің қоғам өміріндегі маңызы;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география, театр— С.Мұқановтың «Шоқан Уәлиханов» пьесасы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ө. Марғұлан «Шоқан және Манас» Алматы, 1971;

9) Ыбырай Алтынсарин (1841-1889 жж.) «Жаз», «Азған елдің билері» өлеңдері, «Атымтай Жомарт», «Мейірімді бала» әңгімелері, «Қазақ хрестоматиясы» оқулығы– 4 сағат (Ыбырайдың өмірі мен қызметі. Тәлім алған ортасы, демократиялық-ағартушылық көзқарасының қалыптасуы. Ыбырай – қазақ балалар жазба әдебиетінің негізін қалаушы. Өлеңдерінің идеялық мазмұны. Әңгімелерінің тәрбиелік мәні. «Қазақ хрестоматиясының» қазақ рухани әлеміндегі маңызы);

әдебиет теориясы: әңгіме туралы түсінікті дамыту;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, технология;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ө.Қоңыратбаев «Қазақ әдебиетінің тарихы» - Алматы, 1994;

10) Абай Құнанбайұлы (1845-1904 жж.) «Жаз», «Күз», «Желсіз түнде жарық ай», «Адақанның алды жөн, арты соқпақ», «Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат», «Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін», «Мәз болады болысың», «Сегіз аяқ» өлеңдері мен «Ескендір» дастаны–10 сағат (Алтыншы, он тоғызыншы, жиырма бесінші, жиырма тоғызыншы, отыз үшінші, отыз жетінші қарасөздері. Абайдың өмірі, шығармашылық жолы. Ұлы ақын өлеңдерінің идеялық мазмұны, көркемдігі туралы. Абайдың қазақ поэзиясына енгізген жаңалықтары. Ақынның тіл байлығы. Абай қарасөздерінің көтерген мәселелері, даналық ойлары, ой-пікір жағынан өлеңдерімен тығыз байланысы. «Ескендір» дастаны. Дастанның тақырыбы, идеялық-көркемдік маңызы);

әдебиет теориясы: әдебиеттің халықтығы туралы. Лирика ұғымын кеңейту.

пәнаралық байланыс: музыка (Абай әндері), бейнелеу өнері (Ө.Қастеев. «Жас Абай»), электрондық оқулық («Дара Абай – Дана Абай» телесабақ);

өзіндік ізденіс жұмыстары: З.Ахметов «Абайдың ақындық әлемі» – Алматы;

11) Жамбыл Жабаев «Өтеген батыр» «Сұраншы батыр» дастандары –4 сағат (Жамбылдың эпикалық дастандары. Жырдың бас кейіпкерлері Өтеген, Сұраншы батырлардың өмірде болған тарихи тұлғалар екендігі. Ақынның Өтеген батырдың Жоңғар шапқыншылығында көрсеткен ерлігін эпикалық сарында көркем бейнелеуі. Сұраншы батыр жырына арқау болған сюжеттік желі қазақ халқының ХІХ ғасырдың орта тұсында Қоқан хандығына қарсы күресі екендігі);

әдебиет теориясы: айтыс өнері туралы түсінік;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: мұғалімнің таңдауы бойынша.

12) Шәкәрім Құдайбердіұлы «Жастарға», «Дүние мен өмір», «Ақындарға», «Кәрілік туралы» өлеңдері, «Еңлік – Кебек» дастаны –6 сағат (Шәкәрімнің өмірі мен шығармашылығы. Шәкәрім шығармаларының Абай шығармаларымен үндестігі. Лирикасындағы адамгершілік, ар-ождан мәселелері. «Еңлік-Кебек» дастанының тақырыбы мен идеясы. Поэманың

сюжеттік желісі, композициялық құрылымы. Поэмаға арқау болған тарихи шындық және көркемдік шешім. Поэманың көркемдік ерекшелігі);

әдебиет теориясы: дастан туралы ұғым;

пәнаралық байланыс: кинофильм («Шәкәрімнің соңғы күзі»);

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ш.Қ.Сәтбаева, Шәкәрім Құдайбердиев - Алматы, 1990, Б.Әбдіғазизұлы– Шәкәрімтану мәселелері;

13) Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы (1858-1931 жж.) «Шайтанның саудасы», «Гүлшат – Шеризат» мысал өлеңі мен дастаны, «Сарыарқаның кімдікі екендігі» кітабы –3 сағат (Мәшһүр-Жүсіп Көпеевтің өмірі мен шығармашылық мұрасы туралы мағлұматтар. Мәшһүр-Жүсіп қазақ фольклорын жинап, жеткізуші. Ақынның шығармашылық мұрасы. 1907 жылы Қазанда басылып шыққан кітаптары. Ондағы көтерілген саяси-әлеуметтік мәселелер. «Сарыарқаның кімдікі екендігі» кітабындағы ел тарихы туралы, жер мәселесі туралы ойлары. Мәшһүрдің жыр-толғаулары, ондағы заман, қоғам, адам туралы философиялық толғамдары. «Гүлшат – Шеризат» дастанының көтерген тақырыбы, идеясы);

әдебиет теориясы: дастан туралы;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы.

өзіндік ізденіс жұмыстары: Қ. Мәшһүр Жүсіпов «Көркем сөздің құдіреті», 2000 жыл;

14) Нарманбет Орманбетұлы «Көпті көрген көнемен», «Шал қайғысы», «Замана», «Сарыарқа сайран жерім-ай», «Бала қайдан?» өлеңдері – 3 сағат (Өмірі мен шығармашылығы. Отарлық езгі, отаршылдық өктемдікке қарсы үн көтерген ақын екендігі. Ақын шығармаларындағы Сарыарқа образы. «Сарыарқа сайран жерім-ай» толғауында ұлт басына төнген ауыр халді суреттеуі. «Шал қайғысы» өлеңінде халық бойындағы бойкүйездік пен жалқаулықты сынауы. Нарманбет өлеңдерінен ұлы Абай жырлары рухының аңғарылуы. Н. Орманбетұлы мұрасының көп уақыт жабық жатуы);

әдебиет теориясы: әдебиеттің қоғамдық мәні;

әдебиет теориясы: әдебиеттің қоғамдық мәні;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

15) Әнші-сазгер ақындар шығармашылығына шолу, XIX ғасырдың соңы мен XX ғасырдың бас кезіндегі әнші-ақындар поэзиясы –5 сағат (Үкілі Ыбырай, Балуан Шолақ, Жаяу, Әсет, Мұхит, Мәдилердің тума талант, табиғи дарын иелері екендігі. Әнші ақындардың шығармашылық ерекшеліктері. Олардың басқа халықтарда кездесе бермейтін көптеген өнер түрлерінің басын қосып ұстауы. Ыбырайдың «Гәкку», «Жиырма бес», «Қалдырған», «Арарай» әндері. Балуан Шолақтың «Ғалия», «Құлан кісінес», «Желіп-желіп», «Қынжыл», «Кенже қоңыр» әндері. Арқаның әншілік өнерін дамытуы. Балуан Шолақтың махаббат лирикасы. Жаяу Мұсаның «Ақ сиса», «Көк аршын», «Сұрша қыз», «Хаулау», «Сәулем қыздар» өлеңдері. Әнші-ақынның дәуір, замана жайларын, өз өмірінің шындығын, ел басқарған әкімдердің іс-әрекеттерін көрсететін әлеуметтік тақырыптағы шығармалары. Әсеттің «Адамның жасы жөнінде», «Тоты», «Қисмет» әндері. Дастандары: «Пушкин», «Салиха-Сәлмен», айтыстары);

әдебиет теориясы: махаббат лирикасы туралы ұғымды кеңейту;
 пәнаралық байланыс: С.Мұқанов «Балуан Шолақ» романы;
 өзіндік ізденіс жұмыстары: А.Жұбанов «Замана бұлбұлдары» - Алматы, 1975;
 16) Біржан сал Қожағұлұлы (1834-1897жж.) «Жамбас сипар», «Ләйлім шырақ», «Жанбота» әндері –2 сағат (Біржанның өмірі мен шығармашылығы. Лирикасы мен айтыстары. Шығармашылық өнеріндегі синкреттілік сипат. Әншілік дәстүрі. Біржан әндерінің белгілі бір жағдайға, тақырыпқа байланысты туғандығы);
 әдебиет теориясы: элегия;
 пәнаралық байланыс: театр М.Төлебаев «Біржан – Сара» операсы, кино «Біржан сал»;
 өзіндік ізденіс жұмыстары: М.Әуезов «Абай жолы» романынан үзінді;
 17) Ақан сері Қорамсаұлы (1843-1913 жж.) «Асыл мен жасық», «Жақсы мен жаман», «Құлагер», «Ләйлім шырақ», «Маңмаңгер», «Сырымбет», «Балқадиша» өлеңдері (2 сағат) (Ақан серінің өмірі мен шығармашылығы. Білім алған ортасы. Ақан – қазақтың әнші-ақындар тобының көрнекті өкілі. Ақан – ақын, әнші, сазгер. Ақанның эстетикалық таным-түсінігі, әлеуметтік өмірге көзқарасы, заман жайлы толғаулары, жастарды өнерге үндеуі. «Құлагер» ақын трагедиясы. Ақынның өзіндік сөз саптауы);
 әдебиет теориясы: махаббат лирикасы туралы ұғымды кеңейту;
 пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, электрондық оқулық Әсет әнін орындаушы – Ж.Кәрменов, телесабақ;
 өзіндік ізденіс жұмыстары: С.Жүнісов «Ақан сері» романы;

3. Оқу пәнінің 11-сыныптағы базалық білім мазмұны

15. 11-сыныпта «Қазақ әдебиеті» пәнін оқытуға 68 сағат бөлінген, оның ішінде, шығармаларды оқып, талдауға – 60 сағат, шығармашылық жұмыстарға - 6 сағат, сыныптан тыс оқуға – 2 сағат.

16. Курстың мазмұны мынадай тақырыптарды қамтиды:

1) Жалпы шолу –1 сағат (XX ғасырдағы Қазақстанның тарихи-әлеуметтік жағдайы. XX ғасырдағы қазақ әдебиетінің даму сипаты. Әдебиеттің жанрлық, мазмұн мен түр, тақырып пен идеялық жағынан жаңа сатыға көтерілу себептері. Қазақ тіліндегі басылымдардың жарық көруі және оның елдің рухани дамуына әсері. Алғашқы қазақ романының өмірге келуі. Драматургияның пайда болуы. Проза жанрының классикалық үлгіде дамуы. Әдеби ағымдар мен бағыттар. Әдебиет теориясы: әдеби ағымдар мен бағыттар туралы түсінік);

әдебиет теориясы: әдеби ағымдар мен бағыттар туралы түсінік;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Әлихан Бөкейхановтың өмірі мен қызметі туралы;

2) Ахмет Байтұрсынұлы «Маса» жинағы мен «Әдебиет танытқыш» зерттеу еңбегі –2 сағат (Ахмет Байтұрсынұлы – қазақ әдебиеті мен мәдениеті

тарихындағы аса ірі тұлға, көрнекті ғалым, қоғам қайраткері, ақын, аудармашы. «Маса» жинағындағы өлеңдердің мазмұны мен мәні. «Әдебиет танытқыш» – қазақ тіліндегі әдебиет теориясы туралы алғашқы еңбек екендігі. А.Байтұрсынов қазақ тілінде тұңғыш рет әдебиеттану терминдерін қалыптастыруы. «Әдебиет танытқыш» еңбегінде көркем шығарманың сыры мен сипаты, жанрлық ерекшеліктері, композициялық құрылымның жан-жақты қарастырылуы. Аталған еңбектің сөз өнерін танып, пайымдауымыздағы рөлі);

әдебиет теориясы: әдеби жанр туралы түсінік;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, электрондық оқулық– А.Байтұрсынов мұражайлық телесабақ, 2009;

өзіндік ізденіс жұмыстары: әдебиеттану терминдер сөздігі, З. Ахметов, Т. Шаңбай– Алматы, 1996;

3) Міржақып Дулатұлы. «Оян, қазақ» жинағы, «Бақытсыз Жамал» романы –2 сағат (Өмірі мен қоғамдық қызметі. «Оян, қазақ» жинағындағы ұлт-азаттық идеясы. Ақын өлеңдерінде бостандық, тәуелсіздік рухының жырлануы. «Бақытсыз Жамал» – қазақ роман жанрындағы алғашқы шығарма. Шығарманың жанрлық ерекшелігі. Романда суреттелген әлеуметтік теңсіздік мәселелері және қазақ әйелінің тағдыры. Жамал бейнесінің реалистік сипаты, автордың образ сомдау және адам психологиясын суреттеу шеберлігі);

әдебиет теориясы: роман, эпикалық жанр;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: М. Жұмабаев «Шолпанның күнәсі» повесі;

4) Жүсіпбек Аймауытов «Ақбілек» романы –2 сағат (Өмір жолы, шығармашылық мұрасы, қоғамдық-әлеуметтік қызметі. Жүсіпбек Аймауытов – дарынды жазушы, драматург, ғалым, аудармашы, көсемсөз шебері. «Ақбілек» романы. Романның тақырыбы. XX ғасыр басындағы саяси-әлеуметтік жағдай және шығармада суреттелген өмір шындығы. Адамдардың сана-сезіміндегі өзгерістерді бейнелеудегі жазушының суреткерлік шеберлігі. Ақбілек образының ұлттық сипаты және психологиялық күйзелісінің шығармада көркем жинақталуы. Романдағы басқа да кейіпкерлер. Жазушының пейзаж бен портрет жасау ерекшелігі);

әдебиет теориясы: мінездеу;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ж. Аймауытов пьесалары;

5) Сұлтанмахмұт Торайғыров «Туған еліме», «Сарыарқаның жаңбыры» өлеңдері, «Қамар сұлу» романы –2 сағат (С. Торайғыровтың өмірі мен ақындық жолы. Ақын лирикасының көркемдік ерекшеліктері. «Қамар сұлу» романындағы әйел теңсіздігі және оның эпикалық шығармаға көркем жинақталуы. Көркемдік ерекшеліктері. Отбасылық тәрбие мәселесі. Қамар – типтік образ);

Әдебиет теориясы: авторлық және объективті идея;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Т.Жомартбаев «Қыз көрелік» романы;

6) Мағжан Жұмабаев «Жазғы таң», «Толқын», «Туған жер», «Сен сұлу», «Шолпы», «Мені де өлім, әлдиле» өлеңдері, «Қойлыбайдың қобызы» поэмасы –2 сағат (Өмірі мен шығармашылық жолы. Мағжан өлеңдеріндегі азаматтық рух, ағартушылық-демократтық сарын. Мағжанның табиғат, махаббат лирикасы. Мағжан лирикасындағы ақындық «Мен». Поэзиясындағы бейнелілік, суреттілік. Метафоралық қолданыстар. «Қойлыбайдың қобызы» поэмасының тақырыбы. Жанрлық ерекшелігі. Эпикалық дастан мазмұнындағы романтикалық сарын. Тіл көркемдігі. Образ сомдау шеберлігі);

әдебиет теориясы: лирика жанры;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, музыка;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Қасым Аманжолов өлеңдерімен салыстыра талдау;

7) 1930-1960 жылдардағы әдебиет. Кеңестік дәуірдегі қазақ әдебиетіне жалпы шолу –1 сағат (Кеңес дәуіріндегі қазақ әдебиеті және социалистік реализм әдісі. Әдебиеттің кеңес идеологиясының құралы ретіндегі қызметі. Ел тарихындағы іргелі оқиғалардың көркем шығармашылықта бейнеленуі. Әдеби-мәдени даму бағыттары. Жаңа тақырыптардың пайда болуы. Өндіріс тақырыбы. Қазақ әдебиеті екінші дүниежүзілік соғыс жылдарында. Тың игеру. Жеке басқа табынушылық зардаптары. Поэзияның дамуы. Проза мен драматургиядағы соны бетбұрыстар. Жаңа бағыт пен бет. Әдебиеттегі көркемдік ізденістер);

әдебиет теориясы: әдеби ағымдар;

пәнаралық байланыс;

8) Сәкен Сейфуллин. «Сыр сандық» өлеңі мен «Көкшетау» поэмасы –1 сағат (Өмір жолы, қоғамдық-саяси қызметі, ұстанған бағыты. Өлеңдерінің реалистік сипаты, демократтық-ағартушылық бағытта және Қазан төңкерісі туралы жазған шығармалары. Ақынның табиғат лирикасы. Сыр сандық лирикасының көркемдік ерекшелігі. Суреткерлік шеберлігі. «Көкшетау» поэмасының тақырыбы, композициялық құрылымы. Ертегі, аңыздарға негізделген оқиғалар жүйесі. Тұтқын қыз, Адақ образдары. Поэмадағы Абылайхан бейнесі. Сәкен – қазақ мәдениеті мен тарихында қайталанбас өзіндік орны бар азамат, күрескер ақын, тоталитарлық қоғам құрбаны); әдебиет теориясы: аллегория;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география;

өзіндік ізденіс жұмыстары: С. Сейфуллин «Тар жол, тайғақ кешу» өмірбаяндық романы;

9) Бейімбет Майлин. «Күлтай болыс» әңгімесі, «Шұғаның белгісі» повесі –1 сағат (Б.Майлиннің өмірі мен қызметі. Поэзияда қол жеткізген табыстары. Б.Майлиннің прозасы. Шығармашылығының басты тақырыбы – қарапайым еңбек адамы, қазақтың қалың бұқарасының қоғамдық-әлеуметтік өмірдегі жаңалықтарға байланысты сана-сезімдегі өзгерістері. Майлин – әңгіме жанрының шебері. Күлтайдың жаңа заманға бейімделуі. Автордың мінез сомдау шеберлігі. Б.Майлиннің «Шұғаның белгісі» повесінің баяндау стилі, образ жасау шеберлігі. Шығарма тіліндегі суреттілік, бейнелілік, дәлдік);

Әдебиет теориясы: шағын көлемді эпикалық жанр туралы түсінік;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, тіл білімі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Б. Майлиннің әңгімелері (мұғалімнің ұсынуы бойынша);

10) Ілияс Жансүгіров. «Ағынды менің Ақсуым», «Жетісу суреттері» өлеңдері, «Құлагер» поэмасы –2 сағат (Өмірі мен әдеби-шығармашылық қызметі. Ілияс лирикасының негізгі тақырыптары. Табиғат лирикасы. Ақын лирикасындағы суреттілік, бейнелілік. «Құлагер» поэмасының тақырыбы, сюжеті, көркемдігі, тіл айшығы. Поэмадағы Ақан мен Құлагер бейнесі. Күреңбай сыншы мен Батыраш образдары. Ақынның мінез сомдау шеберлігі. Поэманың композициялық құрылымы. Идеясы. Автордың көркемдік шешімі);

әдебиет теориясы: әдеби жанр туралы түсінік;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, музыка, кино («Ақан сері»);

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ақан серінің «Құлагер» өлеңі;

11) Ұлы Отан соғысы жылдарындағы әдебиет –1 сағат (Лирика Ж.Жабаев, Қ.Аманжолов, Ж.Саин, С.Мәуленов, т.б., публицистика Б.Бұлқышев, Б. Момышұлы, т.б., көркем проза Ғ.Мүсіреповтің «Қазақ солдаты», Ә. Нұрпейісовтің «Курляндия», М.Әуезовтің «Абай жолы» романдары. Поэма жанрында қалам тартқан көрнекті қаламгерлер: Қ.Аманжолов «Ақын өлімі туралы аңыз», Х. Ерғалиев «Әке сыры», т.б. Драматургияның дамуы: Ғ. Мүсірепов «Амангелді», С. Мұқанов «Шоқан Уәлиханов», Ә.Әбішев «Достық пен махабат»);

12) Мұхтар Әуезов «Абай жолы» роман-эпопеясы, «Еңлік-Кебек», «Қарагөз» драмалары –5 сағат (Мұхтар Әуезов – қазақ әдебиетінің классигі. М. Әуезовтің шығармашылық өмірбаяны. Проза және драматургия жанрларын өркендетуге қосқан үлесі. «Абай жолы» роман-эпопеясының әлемдік әдебиеттің алтын қорына енген шығарма екендігі. Эпопеяның тарихилық, этнографиялық сипаты. Романдағы Абайдың азаматтық, ақындық бейнесі. Абай образының өсу, даму динамикасы. Абай жолындағы әйелдер бейнесі. Сөз өнерінде сәтті сомдалған образдың бірі – Құнанбай образы екендігі. Тарихи шындық және көркемдік шешім. Романның композициясы. Сюжет пен характер. Кейіпкер тілінің даралануы. Шешендік сөз үлгісі. М.Әуезов бейнелеген пейзаж бен портрет. Драматургия саласындағы еңбектері. «Еңлік-Кебек» пьесасының өмірге келу тарихы, «Қарагөз» драмасының тақырыбы мен идеялық ерекшелігі. Адам мінезін ашудағы психологиялық ізденістері);

әдебиет теориясы: образ туралы түсінік, «классика» ұғымы;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география, электрондық оқулық (Бөрілі мұражайы);

өзіндік ізденіс жұмыстары: М.Әуезов Абай (Ибраһим) Құнанбайұлы (1845-1904) (Монография), жиырма томдық шығармалар жинағы – Алматы: Жазушы, 1985;

13) Сәбит Мұқанов «Сұлушаш» поэмасы –2 сағат (С.Мұқановтың өмірбаяны, шығармашылығы (ақын, жазушы, әдебиет зерттеушісі). «Сұлушаш» - өлеңмен жазылған роман, ақынның шоқтығы биік шығармасы екендігі.

Сұлушаш образын сомдаудағы қаламгердің көркемдік ізденістері. Романның басқа кейіпкерлері);

әдебиет теориясы: айтыс өнері туралы түсінік;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, география, электрондық оқулық С.Мұқанов мұражайы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: С.Мұқанов «Өмір мектебі» романы;

14) Ғабит Мүсірепов «Оянған өлке» романы –2 сағат (Ғ. Мүсіреповтің өмірі мен қызметі. Шығармашылық еңбектеріне шолу. «Оянған өлке» романы және ондағы өндіріс тақырыбының көтерілуі. Романдағы Игілік пен Жұман образдары. Кейіпкерлер арасындағы психологиялық тартыс. Жазушының портрет пен пейзаж, монолог пен диалог жасаудағы шеберлігі. Қаламгердің өндіріс тақырыбын меңгеру жолындағы ізденістері. Жазушының адам портретін жасау шеберлігі, тіл көркемдігі, стилі);

әдебиет теориясы: әдебиеттің ұлттық ерекшелігі, реалисттік бейне; пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, электрондық оқулық Ғ.Мүсірепов мұражайы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Қ.Қайсенов «Жау тылында» романы;

15) Ғабиден Мұстафин «Дауылдан кейін» романы –2 сағат (Ғ. Мұстафиннің өмірі мен жазушылық қызметі. Шығармашылығына шолу. «Дауылдан кейін» романындағы адамдар арасындағы тартыстың әлеуметтік тартысқа ұласуы. Аман образының көркем жинақталуы. Жазушының стилі, сөз қолдану ерекшелігі);

әдебиет теориясы: стиль туралы ұғым;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ғ.Мұстафин «Қарағанды» романы;

16) Қасым Аманжолов «Ақын өлімі туралы аңыз» поэмасы –1 сағат (Қасым Аманжоловтың өмірі мен шығармашылығы. Ұлы Отан соғысына дейінгі кезеңдегі шығармашылық ізденістері. Соғыстан кейінгі жылдары жазылған өлеңдері. Лирикасы. Поэмалары. Ақын поэзиясындағы романтизм мен реализм. Поэзиясындағы достық пен махаббат, елдік пен ерлік мәселелерінің көркем жинақталуы);

әдебиет теориясы: поэма туралы ұғымды тереңдету;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Қ.Аманжолов «Дариға, сол қыз» өлеңі;

17) 1960-1990 жылдардағы әдебиетке жалпы шолу 60-жылдар – қазақ әдебиетіндегі жаңа бетбұрыс кезеңі –1 сағат (Оның себептері мен салдары. Поэзиядағы тың ізденістер. Жаңа толқын ақындардың өлеңдеріндегі нәзік лиризм, жаңа ойлар мен соны тақырыптардың игеріле бастауы. Өлең өріміндегі жаңалықтар. М.Мақатаев, Қ.Мырзалиев, Т.Айбергенов, Т.Молдағалиев, Ф.Оңғарсынова, т.б. ақындардың алғашқы қадамдары. Проза мен драматургиядағы жаңалықтар. Шағын әңгіме мен повестерде революционер коммунистің образын сомдаудан алшақтап, жеке адамның психологиялық болмысын танытуға ұмтылуы. Тарихи тақырыптың игеріле бастауы

І.Есенберлин, Ә.Кекілбаев, С.Сматаев, М.Мағауин. Ұлттық құндылықтарға мән беруі А.Сүлейменов, Т.Әбдіков, Д.Исабеков, О.Бөкей, Б.Нұржекеев);

әдебиет теориясы: сентиментализм;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: І. Есенберлин «Қаһар» романы;

18) Әбділда Тәжібаев «Портреттер» толғау-эссесі –1 сағат (Ақынның өмірі мен шығармашылығы. Жазушының поэзия, драматургия және әдебиеттану ғылымы саласында қатар еңбек етуі. Лирикасы, поэмалары. Толғауларындағы замана жайлы ірі ойлары. Шығармаларының тақырыптық ерекшеліктері. Комедия жанрындағы ізденістері: «Дубай Шубаевич» комедиясы. Әдебиеттану саласындағы зерттеу еңбегі: «Өмір және поэзия»); әдебиет теориясы: образды жинақтау мен даралау тәсілдері;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ә. Тәжібаев «Майра» драмасы;

19) Мұқан Иманжанов «Алғашқы айлар» повесі –1 сағат (М. Иманжановтың өмірі мен қызметі. Повестің тақырыбы мен сюжеттік даму ерекшелігі. «Алғашқы айлар» повесіндегі жас ұстаз Жақыпбектің және оның оқушы-шәкірттері Сапар, Сейтен, Жарқын образдарының көркем жинақталуы. Шығармадағы мектеп өмірі, бала тәрбиелеу жұмысының қиыншылықтары мен қуаныштары, өзіндік ерекшеліктері. Жазушының балалар мінез-құлқын суреттеудегі ізденістері мен жетістіктері. Шығарманың идеялық мұраты);

әдебиет теориясы: образды жинақтау мен даралау тәсілдері;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: мұғалімнің таңдауы бойынша;

20) Жұбан Молдағалиев «Мен – қазақпын» поэмасы –1 сағат (Ақынның өмірі мен шығармашылығы. Ж.Молдағалиев – эпик ақын. Поэмадағы халық тарихы, ұлт болмысы. «Мен - қазақпын» поэмасының жанры, ондағы публицистикалық сарын. Тіл көркемдігі, сюжеттік даму сипаты, ұйқас үйлесімі, екпін мен ырғақ ерекшелігі. Поэманың идеялық мұраты);

әдебиет теориясы: екпін;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: М.Әлімбаев «Менің Қазақстаным» поэмасы;

21) Сырбай Мәуленов «Шөңге», «Қаратау», «Торғай қақпасы», «Ізгілік», «Ілияс» өлеңдері –1 сағат (Өмірі мен шығармашылық жолы. Кеңес дәуірі әдебиетіндегі С.Мәуленовтің орны. С.Мәуленов – лирик ақын. Табиғат лирикасы. Ақын өлеңдеріндегі соғыс суреттері. Сырбай өлеңдеріндегі сыршыл сезім. Сырбай өлеңдеріндегі ұйқас, ырғақ, тіл көркемдігі);

әдебиет теориясы: силлабикалық өлең;

пәнаралық байланыс: қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Тоқаш Бердияров поэзиясы;

22) Тахауи Ахтанов «Шырағың сөнбесін» романы –1 сағат (Жазушының өмірі, шығармашылығы. «Шырағың сөнбесін» романының тақырыбы, идеясы. Нәзира бейнесі. Кейіпкердің ұлттық болмысы. Шығарманың реалистік сипаты. Соғыс адамзат баласына не берді, ол туралы авторлық көзқарас);

әдебиет теориясы: тақырып пен идея;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ә.Шәріпов «Партизан қызы» повесі;

23) Әбдіжәміл Нұрпейісов «Соңғы парыз» романы –2 сағат (Жазушының өмірі мен шығармашылығы. «Соңғы парыз» романының көтерген тақырыбы – XX ғасырдың екінші жартысындағы Арал теңізінің экологиялық тағдыры, балықшылар өмірі, адамдар арасындағы тартыс. Шығарманың жанрлық сипаты. Шығармадағы Жәдігер, Бәкизат, Әзім, Сары шая образдары - типтік бейнелер. Жазушының мінез сомдау шеберлігі);

әдебиет теориясы: сарказм, ирония;

пәнаралық байланыс: география, экология, кино («Қан мен тер» кинофильмі);

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ә. Нұрпейісов «Қан мен тер» трилогиясы;

24) Зейін Шашкин «Теміртау» романы –1 сағат (З. Шашкиннің өмірі мен қызметі. Теміртау романының тақырыптық ерекшелігі. Шығарманың реалистік сипаты. Шығарманың сюжеті мен композициясы. Қаламгердің монолог пен диалог құрудағы ізденістері);

әдебиет теориясы: мінездеу түрлері;

пәнаралық байланыс: тарих, география;

өзіндік ізденіс жұмыстары: З. Шашкин «Доктор Дарханов» романы;

25) Әзілхан Нұршайықов «Ақиқат пен аңыз» романы –2 сағат (Қаламгердің өмірі мен шығармашылығы. Ә.Нұршайықовтың очерк жанрының шебері екендігі. «Ақиқат пен аңыз» роман-дилогиясы, оның жанрлық ерекшелігі. Романның жазылу тарихы. Шығармадағы Бауыржан Момышұлының батырлық бейнесі. Жазушының кейіпкер мінезін диалог арқылы суреттеу ерекшелігі. Көркемдік сипаты);

әдебиет теориясы: монолог пен диалог;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география, кино («Москва үшін шайқас»), электрондық оқулық (мұражайлық телесабақ);

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ә. Нұршайықов «Махаббат қызық мол жылдар» романы;

26) Қалтай Мұхамеджанов «Көктөбедегі кездесу» пьесасы –1 сағат (Қ.Мұхамеджановтың шығармашылық өмірбаяны. Пьесаларының тақырыптық сипаты, жанрлық құрамы, сюжеттік желісі, көркемдік ізденістері. Ш.Айтматовпен бірігіп жазған «Көктөбедегі кездесу» пьесасындағы образдар жүйесі, тартыс табиғаты. Ондағы Қазақстан шекарасы, адамзатқа ортақ мәселелер. Адамның қандай жағдайда да адам боп қалу мәселесінің көтерілуі. Көктөбедегі достар. Олардың қуанышы мен қайғысы. Драманың кейіпкерлері – Досберген, Исабек, Өсіпбай. Олардың шындық жолындағы айтыстары. Айша апайдың қатынасы, көзқарасы);

әдебиет теориясы: драма, пьеса;

пәнаралық байланыс: театр;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Қ. Мұхамеджанов «Бөлтірік бөрік астында» комедиясы;

27) Зейнолла Қабдолов «Ұшқын», «Жалын» романдардан үзінді–2 сағат (Жазушының өмірі мен шығармашылық жолы туралы қысқаша мәлімет. Романның көтерген тақырыбы мен идеясы. Сюжеттік даму желісі. Шығармадағы көзқарастар қайшылығы. Адамдар арасындағы психологиялық тартыс. Тайман, Қабен, Жанар, Сардар бейнелері. Портрет пен пейзаж жасау шеберлігі. Шығарманың тілі);

әдебиет теориясы: өндіріс тақырыбына жазылған роман туралы;

өзіндік ізденіс жұмыстары: мұражай материалдары, деректер;

28) Мұқағали Мақатаев «Махаббат диалогі», «Қайран, Қарасазым-ай» өлеңдері, «Дариға, жүрек» поэмасы –1 сағат «Өмірі мен шығармашылық қызметі. Лирикасы мен поэмалары. Мұқағали өлеңдерінің өзге ақындар шығармаларынан өзгешелігі. Табиғат лирикасы. Лирикасындағы ақындық «мен». Тілінің көркемдігі, оралымдылығы, тілге жеңілдігі, ойға тереңдігі, айшықты суреттілігі т.б. Поэмаларының тақырыптары. «Дариға, жүрек» поэмасының сюжеті, композициялық құрылымы. Ұйқас, ырғақ ерекшелігі) Әдебиет теориясы: баллада, сонет;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география, электрондық оқулық («Бір өлеңі бір елдің мұрасындай» телесабақ);

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ш.Айтматов «Жәмілә» повесі;

29) Қадыр Мырза Әли «Домбыра», «Бұлбұл бағы», «Ақ отау» өлеңдері –1 сағат (Қадыр XX ғасырдың екінші жартысындағы қазақ поэзиясындағы философиялық лириканың ірі өкілі. Қ. Мырза Әли – балалар ақыны. Ақынның тапқыр ой, тың теңеу, соны сурет салуға шеберлігі. Өлеңдерінің тәрбиелік мәні. «Домбыра» өлеңінің идеялық мұраты. Қ. Мырза Әли поэзиясының көркемдік ерекшелігі. Қадыр поэзиясының ұлттық сипаты); Әдебиет теориясы: әдебиеттің қоғамдық мәні;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Қ. Мырза Әли «Дала дидары», «Бұлбұл бағы» өлеңдер жинағы;

30) Мұхтар Шаханов «Ғашықтық ғаламаты» өлеңі, «Танакөз» поэмасы –1 сағат (Өмірі мен шығармашылық қызметі. Ақын өлеңдерінің құрылымдық ерекшелігі. Т.Айбергенов пен М.Шаханов поэзиясы арасындағы байланыстар. Шаханов поэзиясына тән өршілдік, қызу интонация, жоғары пафос мәселелері. «Ғашықтық ғаламаты» өлеңінің идеялық мұраты. Мұхтар поэзиясына тән сюжеттілік. Шығармаларында тартыстың оқиға соңында ерекше шешімін табу сипаты. Шаханов лирикасындағы көне дәстүр мен жаңашылдық. «Танакөз» поэмасындағы биік адамгершілік, мораль мәселесі); Әдебиет теориясы: метонимиялық қолданыстар;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Т. Айбергенов «Аруана бауыр дүние...» өлеңі;

31) Сәкен Жүнісов «Заманай мен Аманай» повесі –1 сағат (Өмірі мен шығармашылық жолы. «Заманай мен Аманай» повесінде туған жерге деген

перзенттік махаббат пен Отанға деген сүйіспеншіліктің суреттелуі. Балзия, Атымтай, Заманай мен Аманай образдары. Повестің тақырыбы мен идеясы. Сюжеті мен композициясы. Шығарманың тілі, көркемдігі. Өмір шындығы мен көркемдік шешім);

әдебиет теориясы: сюжет пен композиция;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, музыка, «Заманай» көркем фильмі;

32) Қабдеш Жұмаділов «Тағдыр» романы –2 сағат (Жазушының өмірі мен шығармашылық жолы. «Тағдыр» романында көтерілген ел бірлігі, ұлт мүддесі мәселелері. Бүтін бір халық жерінің екі империя арасында таласқа түсіп, бөлінуі. Демежан бейнесі. Оның тарихта болған тарихи тұлға екендігі. Жазушының тіл көркемдігі. Кейіпкер, портрет, пейзаж жасау ерекшелігі. Шығармада суреттелген ұлттық этнографиялық әрекеттер мен бояулар айшығы);

әдебиет теориясы: пейзаж бен портрет;

пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, география;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Қ. Жұмаділов «Соңғы көш» роман-дилогиясы;

33) Әбіш Кекілбаев «Үркер» романынан үзінді –2 сағат (Өмірі мен шығармашылығы туралы. «Үркер» тарихи романы. Тақырыбы, идеясы. Композициясы. Тарихи негізі. Романдағы халықтық бейнесі. Әбілқайыр тұлғасы, тарихи шындық және көркемдік шешім. Жазушының тіліндегі тың теңеулер, метафоралық қолданыстар, айшықты бояулар мен соны тіркестер. Адам мінезін сомдаудағы суреткерлік шеберлігі);

әдебиет теориясы: метонимиялық қолданыстар;

пәнаралық байланыс: тарих, география;

өзіндік ізденіс жұмыстары: Ә. Кекілбаев «Шыңырау» повесі, «Аңыздың ақыры», «Бір шөкім бұлт» әңгімелері;

34) Оралхан Бөкей «Қар қызы» повесі –1 сағат (О. Бөкейдің өмірі мен қызметі туралы мәлімет. Қаламгердің алғашқы әңгімелері мен повестері. «Қар қызы» повесіндегі реализм мен романтизмнің араласып келуі. Повестің образдар жүйесі. Сюжеті мен композициясы. Повестің тіл көркемдігіне қатысты ой-пікірлер. Әдеби сында бағалануы. Жазушы шығармаларындағы адам мен табиғат тұтастығы);

әдебиет теориясы: суреткер қиялы;

пәнаралық байланыс: қазақ тілі;

өзіндік ізденіс жұмыстары: О. Бөкей «Атау кере» повесі;

35) Тәуелсіздік жылдарындағы әдебиет. Поэзия –3 сағат (Қазақ әдебиетінің тәуелсіздік жылдарындағы даму бағыттары. Ұлттық рухани жаңаруы және сөз бостандығы. Ұшқыр жанр лирикадағы ел егемендігінің жырлануы. Қазақ қаламгерлерінің елдің тәуелсіздігін, халықтың арман-мүддесін жырлауы. Поэзиядағы тың тақырып, жаңа идеялар мен соны теңеулер. Эпикалық жанрдағы тың ізденістер, қол жеткен табыстар. Поэзияда дәуір шындығының көркем жинақталуы. А.Бақтыгерееваның «Наурыз» лирикасы. Ақын лирикасындағы ата дәстүрді аңсау, тарихи жадтың қайта оянуы.

«Наурыз» жырының көркемдік ерекшелігі, ұйқас пен ырғақ мәселелері. Жарасқан Әбдіраш поэзиясының көркемдік сипаты. Иранбек Оразбай поэзиясындағы шеберлік үрдістер. Лирикалық пафос, интонациялық қызулық. Нұрлан Оразалин, Ұлықбек Есдәулетов, Серік Ақсұңқарұлы, Рафаэль Ниязбек, Несіпбек Айтұлы поэзиясындағы автор тұлғасы және өлеңдеріндегі бейнелілік. Темірхан Медетбек лирикасының тақырыптары, жанрлық ерекшеліктері. «Мінез», «Бір уыс топырақ» лирикаларындағы отаншылдық рух. Ақын поэзиясындағы көне түркілік сарын. Тәуелсіздік жылдарындағы поэзиядағы уақыт пен кеңістік. Жұматай Жақыпбаев, Есенғали Раушанов, Тынышбай Рахимов, Исрайыл Сапарбаев, Ғалым Жайлыбай, Тыныштықбек Әбдікәкімов, Гүлнар Салықбаева, т.б. ақындардың өлең-жырларындағы ел тәуелсіздігі, азаттық, бостандық сияқты ұғымдардың көркем жинақталуы, отаншылдық рух. Адам бойындағы нәзік сезім иірімдерінің сөзбен кестеленуі);

36) Проза –3 сағат (Кеңес дәуірінде жабық тақырып болып келген қазақ халқының басынан өткерген ашаршылық С. Елубаевтың «Ақ боз үй» трилогиясы, саяси қуғын-сүргін Д. Досжановтың «Алыптың азабы» романы, тоталитарлық дәуірдің шындығын Ш.Мұртазаның «Ай мен Айша», К. Оразалиннің «Абайдан соңғы арыстар», З.Қабдолов «Менің Әуезовім», Ә.Таразидің «Жаза», Б. Мұқайдың «Өмірзая» романдары, Р.Мұқанованың «Мәңгілік бала бейне» повесі, шет ел өмірін Т. Нұрмағамбетовтің «Айқай» повесі) суреттейтін шығармалардың дүниеге келуі. Барлық әдеби жанрларда егемен еліміздің жеткен жетістіктері мен жеңістерінің суреттеле бастауы. Ұлттық құндылықтардың негізгі тақырып ретінде алға шығуы М. Сәрсекеевтің «Сәтбаев», Р. Токтаровтың «Абайдың жұмбағы», Б. Нұржекеұлы «Жау жағадан алғанда» романдары. Қазақ әдебиетінің әлем әдебиетімен байланысы А. Кемелбаева. Көркем прозадағы жаңа көркемдік ізденістер. Ойшылдық пен философияның көркем шығармашылықта алдыңғы планға шығуы. М. Мағауиннің «Жармақ», Т. Әбдіковтің «Парасат майданы» туындылары. Тарихи тақырыптың қайта сарапталып, өмір шындығының нақты материалдармен толығып, көркем жинақталуы Қ.Жұмаділовтің «Дарабоз», Т.Жұртбайдың «Дулыға» романдары. «Мәдени мұра» бағдарламасы және әдебиет);

37) Қазіргі драматургия –1 сағат (Драма жанрының өзіндік ерекшеліктері. Қазақ драматургиясының пайда болуы мен қалыптасу кезеңдері туралы қысқаша шолу. 60-90-жылдарға дейін драматургия саласында қалам тартып келген қаламгерлер (Қ.Мұхамеджанов, Қ.Шаңғытбаев, О.Бөкеев, А.Сүлейменов, т.б.). Тәуелсіздік жылдарындағы қазақ драматургиясының жай-күйі. Драматургияда қазақ халқының басынан өткен тарихи оқиғаларды баяндайтын пьесалар Ә.Кекілбаев «Абылай хан», И.Оразбаев «Мен ішпеген у бар ма?». Тәуелсіздік жылдарында жазылған драмалық шығармалардың тақырыптық ерекшеліктері (Д.Исабеков, О.Бодықов, Н.Оразалин, И.Сапарбаев, Б.Мұқай, Р.Мұқанова, Е.Аманшаев). Комедиялық жанрда жазылған драмалық шығармалар. С. Балғабаев («Ең әдемі келіншек», «Тойдан қайтқан қазақтар»). Көркемдік-идеялық деңгейі. Трагедия табиғаты. Конфликт пен характер мәселесі. Драма жанрының қазақ әдебиеттануында зерттелуі);

Әдебиет теориясы: элегия, сонет, трагедия, комедия;

38) Әдебиеттану мәселелері –1 сағат (Әдебиеттану – сөз өнерін зерттейтін ғылым. Ол әдебиеттің тарихын, әдебиет теориясын, әдебиет сынын қарастырады. Әдебиеттің тарихы - халық тарихы. Әдебиет сынының әдебиет тарихы және теориясымен байланысы);

4. 10-11-сынып оқушысының дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

17. 10-сыныптың соңында оқушылар пәндік нәтижелер бойынша:

1) әдеби шығармаларды ұлттық құндылық ретінде ұғынып, ХІХ ғасыр және әлем әдебиеті үлгілерін;

2) эпикалық, лирикалық және драмалық туындылардағы басты кейіпкер келбетін;

3) көркем шығарма кейіпкерлеріне мінездеме беруді;

4) көркем шығарма мазмұнын әлем әдебиетінің үлгілерімен салыстыра талдай білуі;

5) ХІХ ғасыр және қазіргі заман әдебиеті үлгілерін әдебиеттің тектері мен жанрларына сәйкес талдауды;

6) шығарма немесе оның ішіндегі кейіпкерлер бойынша ой толғау, пікірнама, сыни мақала жазуды;

7) көркем бейнелі сөздерді орынды қолданып, жазба жұмыстарының күрделі түрлерін (эссе, шығарма, өлең құрастыру, сценарий жазу, т.б.) орындай білуі тиіс.

8) көркем шығарманың негізгі мазмұнын, идеялық-тақырыптық мәнін айқындауды;

9) өзіндік ізденіс жұмыстарына ұсынылатын шығармаларды өздігінен оқып талдауды;

10) көркем шығарма кейіпкерлеріне мінездеме беруді;

11) сыныптан тыс және өзіндік ізденіс жұмыстарына ұсынылған әдеби-көркем шығармаларды өздігінен оқуды;

12) мәтіндерді баяндалу тәсіліне қарай жүйелі жеткізе алуды;

13) өзіндік көзқарасын білдіруді, шешен сөйлеу дағдыларын;

14) көркем шығарманың негізгі мазмұнын, идеялық-тақырыптық, эстетикалық, тәрбиелік, танымдық мәнін айқындауды;

15) көркем бейнелі сөздерді орынды қолданып, жазба жұмыстарын (эссе, шағын шығарма жазу т.б.) орындауды;

16) шығарманы көркемдік тұтастықта талдаудың жолдарын, амал-тәсілдерін меңгеруі тиіс.

18. 11-сыныптың соңында оқушылар:

1) әдеби шығармада бейнеленген оқиғалар мен кейіпкерлер әрекетіне өзіндік көзқарасын білдіруді;

2) өлең сөздің құрылымдық элементтерінің (өлшем, ырғақ, ұйқас, шумақ) мән-мағынасын, негізгі ұғымдарын білуді;

- 3) мәнерлеп оқудың барлық элементтерін қолдануды;
 - 4) ұлттық мұра ретінде танылған үздік шығармалардың тарихи сипатын, маңызын;
 - 5) әдеби тақырыпқа реферат жазып, жоспарын, тезисін дайындауды;
 - 6) компьютермен, техникалық ақпарат құралдарымен жұмыс істеп, интернет арқылы әлем әдебиетімен таныса алуды;
 - 7) әдебиеттің басқа өнер түрлерімен (бейнелеу, сәулет, саз, мүсін, театр, кино, т.б.) байланысын түсіндіре алуды;
 - 8) сыныптан тыс және қосымша оқуға ұсынылған әдеби-көркем шығармаларды өздігінен оқуды;
 - 9) берілген мәтіндерді баяндалу тәсіліне қарай жүйелеп, толықтырулар енгізуді білуі тиіс;
 - 10) әдеби шығармаларды ұлттық құндылық ретінде ұғынып, XX ғасыр және қазіргі заман әдебиеті мен тәуелсіз жылдардағы әдебиет үлгілерін;
 - 11) көркем шығарманың негізгі мазмұнын, мәнін;
 - 12) әдебиеттің өнер түрлерімен байланысын;
 - 13) оқыған көркем туынды бойынша шығармашылық жазба жұмыстар орындауды;
 - 14) көркем шығарма мазмұнын әлем әдебиетінің үлгілерімен салыстыра талдауды;
 - 15) әдебиеттің өзге ғылымдармен сабақтастығын;
 - 16) сөйлеу дағдыларын меңгеріп, өзіндік көзқарасын білдіруді;
 - 17) әдебиеттану терминдері сөздіктерін, энциклопедияларды пайдалануды;
 - 18) ұлттық мұра ретінде танылған үздік шығармалардың тарихи сипатын, маңызын көркемдік шындық тұрғысынан түсінуді;
 - 19) әдеби білімдері негізінде көпшілік алдында өзіндік пікір білдіруді;
 - 20) шығармада бейнеленген өмір шындығы мен автордың ойын тани алуды және т.б. меңгеруі тиіс.
19. Тұлғалық нәтижелер:
- 1) қазақ халқының және Қазақстанда өмір сүріп жатқан басқа да ұлыстардың тарихына, мәдениетіне, салт-дәстүріне және басқа құндылықтарына құрметпен қарауынан;
 - 2) ұлттық құндылықтар мен әлемдік азаматтық құндылықтарды салыстыра пайымдап, дәріптей білуінен;
 - 3) адамдармен қарым-қатынаста жоғары мәдениеттілік танытуынан, этикалық нормаларды сақтай білуінен;
 - 4) көркем туындының кейіпкері туралы қойылған жағдаяттық сұрақтарға жауап беруде әдеби тіл нормалары мен пікірталас мәдениеті талаптарын сақтай білуінен;
 - 5) әдебиеттің өзге ғылымдармен (тіл, философия, тарих, қоғамтану, психология, әлеуметтану, мәдениеттану, жаратылыстану т.б.) сабақтастығын көрсетуінен;

6) қоғамға жат құбылыстарға, идеологиялық, діни ағымдарға және заңды бұзушылық әрекетке қарсы өз көзқарасын негіздей алуынан және жұртты сендіре білуінен;

7) өздігінен білім алуға, өмірден өз орнын табуға және жасампаз еңбекке ынта-ықыласы мен қабілеттілігін танытуынан;

8) белсенді азаматтық ұстанымын, жоғары патриоттық сезімін көрсете білуінен көрініс табуы тиіс.

20. Жүйелі-әрекеттік нәтижелер:

1) қазақ әдебиетінен алған білімдерін шығармашылық жұмыстарда;

2) қазақ әдебиетінен алған білімдерін басқа салаларда ақпарат көзі ретінде пайдалана алуы;

3) қазақ әдебиетінен алған білімдері негізінде көркем ойлай алатын және өз ойларын бейнелі тілмен шешен жеткізуге дағдылануы;

4) оқырман мәдениеті мен қаламгер шығармашылығына құрметпен қарау мәдениетін игеруі;

5) қазақ әдебиетін әлем әдебиеті аспектісінде түсініп, әдеби үдеріске талдау жасай алуы;

6) өзіне қажетті ақпаратты іріктеп алып, өңдеп, өзгелерге түсінікті етіп жеткізуге дағдылануы;

7) әдебиеттану терминдері сөздіктерін, энциклопедияларды;

8) көркем әдебиет туралы ғылыми сын мақалаларды түсініп оқып, көркемдегіш құралдарды әдеби талдауда орынды қолдануы тиіс.

«Орыс тілі» пәнінен оқу бағдарламасы (қоғамдық-гуманитарлық бағыт)

1. Пояснительная записка

1. Учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом среднего образования (начального, основного среднего, общего среднего образования), утвержденным постановлением Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2012 года №1080.

2. Целями обучения предмету являются:

1) совершенствование посредством языкового и речевого материала коммуникативной компетенции учащихся, основанной на закреплении знаний о системе разноуровневых языковых средств, соблюдении норм русского литературного языка, правил речевого этикета и употребления семантически связанных языковых единиц в речевой деятельности, ориентированной на ситуации профессионально-ориентированного общения, осведомленности о культуре и реалиях жизни русского и казахского народов, умении пользоваться русской речью при параллельном двуязычии/полиязычии;

2) воспитание на основе тематического содержания речевого материала языковой личности, придерживающейся активной гражданской позиции, ориентирующейся на нравственно-духовные ценности казахстанского общества, проявляющей толерантное отношение к другим культурам, готовой к сохранению и приумножению природного богатства, ведущей и пропагандирующей здоровый образ жизни, стремящейся к созидательному труду, обладающей технологической культурой.

3. Задачи обучения предмету представлены в рамках компетенций.

4. Совершенствование языковой компетенции, проявляющейся в умении учащихся употреблять в речи фонетические, лексико-фразеологические, морфемико-словообразовательные, морфологические и синтаксические средства. Задачи определены по классам.

5. Задачи обучения предмету в 10 классе:

1) произношение и написание русских слов в рамках тематического минимума в соответствии с нормами русского литературного языка;

2) свободное оперирование лексико-фразеологическими средствами русского языка (знание и учет стилистической, эмоциональной окраски слова, синонимическая замена, толкование значения слова, владение этнокультуроведческой лексикой) в рамках тематического минимума;

3) учет морфемной структуры слова при его орфографическом оформлении;

4) владение основными способами образования слов разных частей речи, знание приставок и суффиксов, активных в образовании слов тех или иных частей речи (у существительных: -ник, -чик/-щик, -тель, -(-е)ств-, -(е)ствий-, -(е)ний-; у глаголов: вы-, за-, на-, по-, вы-, -ну-, -а-, -е-, -и-; у прилагательных: не-, без-, -н-, -ск-; у наречий: из-/ис-.....-а; на--о и т.д.);

5) знание особенностей знаменательных и служебных частей речи;

6) правильное употребление падежных форм существительных; знание особенностей типов склонения существительных (1-е, 2-е, 3-е, разносклоняемые, несклоняемые); оформление грамматических связей существительных с другими словами в предложении;

7) определение разряда прилагательных в контекстном окружении, знание особенностей функционирования полных и кратких имен прилагательных в текстах разных стилей, согласование прилагательных с другими словами в предложении; активное употребление в письменной речи прилагательных в форме сравнительной и превосходной степени;

8) правильное склонение числительных (количественные, собирательные, дробные, порядковые; составные и сложные) и согласование их с другими словами в предложении;

9) уместное употребление местоимений разных разрядов, разграничение омонимичных форм и разрядов местоимений в контексте (его, ее, их (Р.п. или В.п., личное местоимение / притяжательное местоимение; вопросительные местоимения / относительные местоимения; отрицательные

местоимения/неопределенные местоимения), правильно оформлять на письме местоимения с приставками;

10) правильное употребление глаголов совершенного и несовершенного вида в разных наклонениях, временных форм глаголов в изъявительном наклонении, учет особенностей функционирования глагольных форм (наклонения глагола) в разных стилях речи с учетом правил русского речевого этикета, определение спряжения глагола и в соответствии с ним правильное орфографическое оформление личных окончаний глаголов, знание особенностей использования безличных глаголов и страдательных форм глагола в научном и официально-деловом стилях;

11) правильное употребление действительных и страдательных причастий в письменной речи, расстановка соответствующих знаков препинания при обособлении определений, выраженных причастными оборотами, анализ особенностей функционирования причастий в научных текстах;

12) правильное употребление деепричастий и деепричастных оборотов в письменной речи, расстановка соответствующих знаков препинания при обособлении обстоятельств, выраженных одиночными деепричастиями и деепричастными оборотами;

13) оперирование синонимичными предложениями с причастными и деепричастными оборотами и без них, выявление стилистической целесообразности выбора варианта из синонимического ряда в конкретном тексте;

14) правильное и уместное употребление и орфографическое оформление наречий и их форм сравнительной степени, различение форм сравнительной степени прилагательного и наречия в предложении;

15) нормативное употребление русских предлогов с учетом их значений (на основе сопоставления с передаваемым смыслом в родном языке учащихся), различение сочинительных и подчинительных союзов, знание русских частиц и их роли в передаче смысла предложения, правильное оформление междометий в письменной речи;

16) владение механизмом построения текстов типа описания, повествования, рассуждения, знание особенностей художественной речи.

6. Задачами обучения предмету в 11 классе являются:

1) соблюдение норм русского литературного языка в области орфоэпии, лексики, фразеологии, словообразования, морфологии;

2) соблюдение орфографических и пунктуационных норм, умение обосновывать выбор той или иной орфограммы или пунктограммы;

3) стилистически грамотное употребление лексико-фразеологических, словообразовательных и морфологических средств русского языка в рамках тематического минимума;

4) анализ словосочетания по структуре и семантике, определение способов связи слов в словосочетании, выделение словосочетаний разных типов из предложения;

5) анализ простого предложения, выделение грамматической основы предложения, определение способов выражения главных и второстепенных членов предложения, типов сказуемого, видов дополнения, определения и обстоятельства;

6) различение типов односоставных предложений;

7) анализ простого осложненного предложения, определение типа осложнения простого предложения, расстановка знаков препинания при обособленных членах предложения;

8) анализ сложного предложения, различение видов сложного (сложносочиненного, сложноподчиненного и бессоюзного) предложения;

9) анализ сложного предложения многочленной структуры и сложного предложения с разными видами связи;

10) анализ текстов разных функционально-семантических типов (описания, повествования, рассуждения) и разных стилей; структурная и стилистическая корректировка текста;

7. Формирование и совершенствование речевой компетенции:

1) умение учащихся понимать смысл высказываний на русском языке в устной и письменной формах;

2) умение читать на русском языке с соблюдением орфоэпических и акцентологических норм;

3) умение оформлять речь в соответствии с нормами и правилами русского литературного языка, создавать структурно и содержательно правильное речевое высказывание;

4) умение писать на русском языке тексты следующих жанров: сочинение-эссе, аннотацию, реферат, доклад, обзорную статью, заявление, доверенность, расписку, характеристику, объяснительную, автобиографию, резюме, справку.

8. Формирование и совершенствование коммуникативной компетенции, включающей:

1) умения учащихся реализовывать стратегию и соответствующие ей тактики общения средствами русского языка на основе учета ситуации общения и заданных сфер деятельности (учебной, социально-бытовой, социально-культурной, профессионально-трудовой);

2) умения соблюдать правила русского речевого этикета;

3) умения активно участвовать в диалогическом и полилогическом общении, инициировать диалог, свободно реагировать на реплики собеседника.

9. Формирование этнокультуроведческой компетенции, реализующейся во владении основными сведениями об этнических (национальных) особенностях лингвокультуры русского и казахского народов.

10. Формирование страноведческой компетенции, выражающейся в знании о Казахстане и России как государствах, на территории которых функционирует русский язык в качестве средства межнациональной и межкультурной коммуникации, о специфике русского речевого этикета.

11. Формирование толерантного отношения к языкам и культурам разных народов, определяющегося перспективами развития дву-/полиязычной и поликультурной личности.

12. Развитие языковой личности, характеризующейся вербальными, когнитивными, энциклопедическими, прагматическими, коммуникативными знаниями и умениями выражать патриотические чувства к Родине и родной природе, проявлять стремление к созидательности и процветанию, пропагандировать духовно-нравственные ценности и здоровый образ жизни.

13. Формирование у учащихся умений пользоваться современными информационно-коммуникационными и компьютерными технологиями на основе интегрированных уроков по русскому языку.

14. Объем учебной нагрузки составляет:

1) 10 класс (ОГН) – 68 часов;

2) 11 класс (ОГН) – 68 часов.

15. Тематический минимум содержит ключевые темы, способствующие совершенствованию речевых навыков, и является основой профессиональной ориентации учащихся по выбранному направлению.

16. Сведения о языковой системе. Материал по языковой компетенции представлен темами для повторения и изучения.

17. Сведения о речи. Речевая компетенция формируется путем тематической организации уроков. На основе текстов совершенствуются навыки аудирования, чтения, говорения и письма.

18. Сведения о процессе общения. Коммуникативная компетенция. В рамках указанного тематического минимума организуется процесс речевой коммуникации в учебных условиях, моделируются возможные ситуации профильно ориентированного общения, в рамках которых отрабатываются способы реализации стратегии и тактических шагов ведения профессионально-делового разговора, правила русского речевого этикета, умения учитывать тип взаимоотношений собеседников, проигрываются потенциальные роли.

19. Материал для совершенствования орфографической и пунктуационной грамотности используется при изучении частей речи, синтаксических тем и при работе с текстом с целью формирования соответствующих навыков.

20. В программе впервые системно вводится перечень пунктуационных правил, которым должен руководствоваться учитель при работе над текстом: устное беглое объяснение учащимися знаков препинания или постановка недостающих знаков препинания дает существенный результат при пунктуационном оформлении собственных текстов;

21. Требования к уровню подготовки обучающихся (предметные, личностные и системно-деятельностные результаты) реализуются в соответствующей системе упражнений в рамках одного тематически организованного урока.

22. Этнокультуроведческий материал в силу специфики направления обучения – общественно-гуманитарного – подбирается учителем

соответственно теме урока (информация о знаменитых людях, сведения из истории, культуры России) .

23. Предметные результаты представляют собой сформированную языковую правильность устной и письменной речи, личностные результаты проявляются в выражении авторской позиции в продуцируемых устных и письменных высказываниях на определенную тему, системно-деятельностные результаты – в сформированности языковой личности, способной свободно вступать в коммуникативный процесс на русском языке в неофициальной и официальной обстановке общения, применять разные методы исследования, использовать программные знания в профессионально ориентированной учебно-практической и исследовательской деятельности.

24. Соответственно Европейской системе уровней владения языком (А – элементарное владение; В – самостоятельное владение; С – свободное владение) и в соответствии с государственной задачей развития полиязычия в Казахстане овладение русским языком должно соответствовать среднему уровню - 3 подуровень (В 2.1 - В 2.2) – 10 класс и послесреднему уровню (В 2) – 11 класс.

2. Базовое содержание учебного предмета в 10 классе

25. Тематический минимум представлен тремя блоками:

1) «Человек» (Человек как представитель народа. Личность и история. Способности и возможности человека. На пути к выбору профессии. «Человек – он ведь тоже природа»);

2) «Общество» (Русский язык в межкультурной коммуникации. Язык как знаковая система. Язык как отражение картины мира. Человек и общество. Обычаи, традиции и культура страны. Средства массовой информации. Земля отцов – богатое наследие. Мир и согласие – основа будущего. О государственных и профессиональных праздниках);

3) «Природа» (Природа – наша боль и забота. Национальные парки и заповедники – наша гордость. Степь, воспетая в поэзии).

26. Языковая компетенция: знания о языковой системе и языковые умения. Каждая тема представлена языковой и речевой темами.

27. Материал для повторения. Речевая тема: «Русский язык в межкультурной коммуникации». Языковая тема: «Языковой анализ текста» (3 часа):

1) аспект орфоэпии, орфографии, состава слова, словообразования (Выявление слов в тексте, имеющих несоответствие в произношении и написании, их анализ. Постановка ударения в словах соответственно акцентологическим нормам. Работа со справочными материалами по орфоэпии и орфографии. Нахождение орфограмм в словах текста, их группировка. Обоснование выбора варианта написания орфограммы в словах. Практика анализа орфограмм на основе принципов: фонетического, морфологического,

традиционных написаний. Работа с орфографическими справочниками. Работа по группировке слов с одинаковыми приставками и суффиксами. Определение текстообразующей и стилистической функций однокоренных слов. Анализ гнезд однокоренных слов, данных в словообразовательном словаре. Выявление чередований букв в однокоренных словах. Определение способов образования слов. Морфологические способы: а) с помощью морфем; б) с помощью сложения. Неморфологические способы образования слов (переход слов из одной части речи в другую; лексико-синтаксический способ: сумасшедший, нижеподписавшиеся; лексико-семантический способ (расщепление на омонимы: 1. мир («Вселенная»); 2. мир («согласие, покой, отсутствие войны»)). Определение структуры сложных слов, их орфографический анализ. Подбор к ключевым словам текста однокоренных слов и определение их способов словообразования. Работа с орфографическим и словообразовательным словарями);

2) материал для развития речевой компетенции: особенности организации текста, анализ текстообразующих средств (тема, микротемы, тематические группы слов, ключевые слова текста, употребление временных форм глаголов в тексте, употребление наклонения глагола, местоименная и синонимическая замена в тексте, однокоренные слова в тексте, средства связи между микротемами);

3) материал для развития коммуникативной компетенции: практика интервьюирования о роли русского языка в межкультурной коммуникации.

4) репродуктивное письменное высказывание – контрольный диктант (1 час).

28. Речевая тема: «Язык как отражение картины мира». Языковая тема: «Языковой анализ текста» (3 часа):

1) аспект лексики и фразеологии (Классификация слов в тексте на основе их прямых и переносных значений. Анализ функционирования синонимов в тексте. Выявление заимствованных слов в тексте. Заимствования из разных языков. Интернациональные слова. Этнокультурная лексика. Распознавание тюркизмов в толковых словарях русского языка. Толкование значений новых слов в тексте на основе толковых словарей русского языка. Определение в тексте стилистически нейтральных и стилистически окрашенных слов. Стилистически нейтральные и стилистически окрашенные слова. Наблюдения за тематической классификацией слов русского языка в тематическом словаре русского языка. Группировка слов в тексте по микротемам. Выявление фразеологизмов (устойчивых сочетаний) в тексте, замена их словами-синонимами, определение стилистической роли фразеологизма в тексте, подбор к фразеологизму в тексте смыслового эквивалента из казахского языка. Активизация фразеологизмов в продуктивной речи. Контекстуальное (тематическое) употребление пословиц, поговорок и афоризмов. Работа по обогащению текста изобразительно-выразительными средствами: эпитетами, метафорами, сравнениями, Работа с толковыми и фразеологическими

словарями, словарями синонимов, антонимов, эпитетов, двуязычными словарями);

2) материал для развития речевой компетенции: практика анализа особенностей организации текста, функционирования текстообразующих средств (тема, микротемы, тематические группы слов, ключевые слова текста, употребление временных форм глаголов в тексте, употребление наклонения глагола, местоименная и синонимическая замена в тексте, однокоренные слова в тексте, средства связи между микротемами);

3) материал для развития коммуникативной компетенции: практика «общения со сверстниками из разных стран в ситуации приезда на международный конкурс научных проектов» (обсуждение заимствованной лексики, отражающей культуру разных народов: аул, аил, хата, домбра и т.д.);

4) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

29. Речевая тема: «Язык как знаковая система». Языковая тема: «Языковой анализ текста» (3 часа):

1) «Синтаксис и пунктуация» (1 час):

словосочетание (Подчинительная связь в словосочетании: управление, согласование, примыкание);

предложение (Грамматическая основа предложения. Различение простого и сложного предложения. Закрепление знаков препинания в простых предложениях, осложненных однородными, обособленными, уточняющими членами; обращениями, вводными и вставными словами и конструкциями. Закрепление знаков препинания в предложениях с прямой и косвенной речью, диалогом. Пунктуационный анализ предложений разных типов и структур);

стили и типы речи;

высказывание – единица речевого уровня, текст;

2) материал для развития речевой компетенции (практика анализа особенностей организации текста, функционирования текстообразующих средств (тема, микротемы, тематические группы слов, ключевые слова текста, употребление временных форм глаголов в тексте, употребление наклонения глагола, местоименная и синонимическая замена в тексте, однокоренные слова в тексте, средства связи между микротемами));

3) материал для развития коммуникативной компетенции (общение на научную тему в ситуации научной конференции);

4) продуктивное письменное высказывание: сочинение – рассуждение (1 час);

30. Речевая тема: «Человек и общество». Языковая тема: «Лексика» (4 часа):

1) материал для изучения (Общеупотребительная и общенаучная лексика. Книжная и разговорная лексика русского языка. Нейтральные и эмоционально окрашенные слова. Профессионально ориентированная лексика (профессионализмы, термины) в текстах из области общественно-гуманитарных наук);

2) материал развития речевой компетенции (прагматические и языковые особенности официально-делового стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Официальная и неофициальная обстановки общения. Сравнение двух диалогов единого содержания, но разного стилового оформления);

4) продуктивное письменное высказывание: Оформление официальных документов по образцам: заявление, доверенность, расписка, справка, характеристика.

31. Речевая тема: «Человек как представитель народа». Языковая тема: «Морфология» (4 часа):

1) лексическое и грамматическое значения слов, части речи в русском языке;

комплексный подход к определению принадлежности слова к той или иной части речи, самостоятельные части речи;

2) материал развития речевой компетенции (прагматические и языковые особенности публицистического стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Правила русского речевого этикета. Активизация формул РРЭ в разных ситуациях. Работа над установлением ассоциативной связи между устойчивой формулой этикета и ситуацией);

4) продуктивное письменное высказывание: сочинение-повествование с элементами описания (1 час).

32. Речевая тема: «Личность и история». Языковая тема: «Имя существительное как часть речи» (3 часа):

1) склонение имен существительных (Употребление падежных форм существительных на -ий, -ие, -ия и их орфографическое оформление. Разносклоняемые имена существительные. Несклоняемые имена существительные. Особенности склонения существительных, образованных от имен прилагательных);

способы образования имен существительных;

2) материал развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности публицистического стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Правила русского речевого этикета);

4) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

33. Речевая тема: «Человек – он ведь тоже природа...». Языковая тема: Имя прилагательное как часть речи (3 часа):

1) разряды имен прилагательных: качественные, относительные, притяжательные, употребление имен прилагательных одного разряда в значении другого;

особенности функционирования полных и кратких имен прилагательных в текстах разных стилей;

склонение полных прилагательных, склонение притяжательных

особенности морфемной структуры притяжательных прилагательных (различение омонимичных суффикса и окончания –ий в прилагательных);

степени сравнения прилагательных: сравнительная и превосходная степени, особенности значения и образования форм сравнения прилагательных; способы образования имен прилагательных.

2) материал для развития речевой компетенции (прагматические и языковые особенности публицистического стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции: Учет положительной/отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату.

4) продуктивное письменное высказывание: сочинение –рассуждение (1 час).

34.Речевая тема: «О государственных и профессиональных праздниках».

Языковая тема: «Имя числительное как часть речи» (4 часа):

1) разряды имен числительных;

количественные числительные, синтаксические функции количественных имен числительных в предложении, склонение количественных числительных, особенности нормативного употребления форм количественных числительных в речи;

собирательные числительные, синтаксические функции собирательных имен числительных в предложении, склонение собирательных числительных, особенности нормативного употребления форм собирательных числительных в речи;

дробные числительные, синтаксические функции дробных имен числительных в предложении, склонение дробных числительных, особенности нормативного употребления форм дробных числительных в речи;

порядковые числительные, синтаксические функции порядковых имен числительных в предложении, склонение порядковых числительных, особенности нормативного употребления форм порядковых числительных в речи;

особенности образования имен числительных разных разрядов, простые, составные, сложные числительные.

2) материал развития речевой компетенции: Прагматические и языковые особенности публицистического стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства.

3) материал для развития коммуникативной компетенции: Учет положительной/отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату.

4) репродуктивное письменное высказывание: контрольный диктант – 1 час

5) продуктивное письменное высказывание: сочинение-повествование (1 час).

35. Речевая тема: «На пути к выбору профессии». Языковая тема: «Местоимение как часть речи» (3 часа):

1) разряды местоимений, личные местоимения, особенности склонения личных местоимений, возвратное местоимение, вопросительные и относительные местоимения, склонение вопросительных и относительных местоимений, особенности функционирования вопросительных и относительных местоимений в текст, неопределенные местоимения, некто и нечто как неопределенные местоимения, орфографические и структурные особенности неопределенных местоимений, определительные местоимения, особенности склонения определительных местоимений, синтаксические роли определительных местоимений в тексте, орфографические особенности определительных местоимений, указательные местоимения, особенности употребления указательных местоимений с точки зрения культуры общения, отрицательные местоимения, некого и нечего (и их производные формы) как отрицательные местоимения, орфографические особенности отрицательных местоимений, особенности употребления отрицательных местоимений с точки зрения культуры общения, притяжательные местоимения, орфографические и структурные особенности притяжательных местоимений;

2) материал развития речевой компетенции: типы речи (описание, повествование, рассуждение), особенности каждого типа речи (композиция, языковые средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции: наблюдения за ролью грамматических средств в оформлении этикетной рамки предложения-высказывания;

4) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

36. Речевая тема: «Способности и возможности человека». Языковая тема: «Глагол как часть речи» (4 часа):

1) виды глагола, функционирование глаголов совершенного и несовершенного видов в тексте, в процессе общения, практика правильного употребления видов глагола как специфического явления русского языка;

наклонение глагола, особенности функционирования форм наклонения глагола в официально-деловых и научных текстах;

категория времени, функционирование временных форм глагола в тексте;

спряжение глагола, орфографическое оформление окончаний глаголов 1 и 2 спряжения, разноспрягаемые глаголы;

безличные глаголы, особенности функционирования безличных глаголов в текстах научного и официально-делового стилей;

особенности образования глаголов.

2) материал развития речевой компетенции. Прагматические и языковые особенности научного стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства.

3) материал для развития коммуникативной компетенции: Русский деловой этикет.

4) продуктивное письменное высказывание: сочинение-описание с элементами рассуждения (1 час).

37. Речевая тема: «Обычай, традиции и культура страны». Языковая тема: «Причастие как часть речи» (4 часа):

1) разряды причастий (Действительные причастия. Способы образования действительных причастий. Страдательные причастия. Способы образования страдательных причастий);

причастный оборот, причастный оборот как признак письменного текста книжного стиля, употребление в речи причастий, пунктуационное оформление причастных оборотов в предложении (особенности использования знаков препинания в препозиции и постпозиции);

синтаксическая роль причастий;

2) материал развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности научного стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Грамотная и корректная речь);

4) репродуктивное письменное высказывание: изложение текста научного стиля (1 час).

38. Речевая тема: «Земля отцов – богатое наследие». Языковая тема: «Деепричастие как часть речи» (3 часа):

1) образование деепричастий совершенного и несовершенного времени;

употребление в речи деепричастий, функционирование деепричастных оборотов в письменных текстах книжного стиля;

пунктуационное оформление одиночных деепричастий и деепричастных оборотов в предложении;

2) материал развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности научного стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции: Грамотная и корректная речь;

4) репродуктивное устное высказывание: изложение-рассуждение.

39. Речевая тема: «Природа – наша боль и забота». Языковая тема: «Наречие как часть речи» (2 часа):

1) разряды наречий, образование наречий, особенности орфографического оформления суффиксов наречий, степени сравнения наречий, различение форм сравнительной степени прилагательных и наречий в контексте, употребление наречий в речи;

2) материал развития речевой компетенции: описание человека и предмета;

3) материал для развития коммуникативной компетенции: участие в диалогическом и полилогическом общении;

4) продуктивное письменное высказывание: сочинение-описание – 1 час.

40. Речевая тема: «Средства массовой информации». Языковая тема: «Служебные части речи: предлог, союз, частицы» (3 часа):

1) различие служебных частей речи, их разряды по значению, структуре и употреблению;

2) материал развития речевой компетенции (Рассуждение: тезис, доказательство, объяснение, вывод);

3) материал для развития коммуникативной компетенции: межкультурная коммуникация.

41. Речевая тема: «Национальные парки и заповедники – наша гордость». Языковая тема: «Междометие как особая часть речи» (1 час):

1) практическая работа: омонимия частей речи и способы их разграничения в контексте, звукоподражательные слова;

2) материал развития речевой компетенции: описание места.

3) материал для развития коммуникативной компетенции: межкультурная коммуникация.

4) репродуктивное письменное высказывание: контрольный диктант – (1 час).

42. Речевая тема: «Мир и согласие – основа будущего». Языковая тема: «Обобщение по морфологии» (2 часа):

1) определение способов образования слов разных частей речи, синтаксические функции слов разных частей речи;

2) материал развития речевой компетенции» рассуждение (тезис, доказательство, объяснение, вывод);

3) материал для развития коммуникативной компетенции: участие в диалогическом и полилогическом общении;

4) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

43. Речевая тема: «Степь, воспетая в поэзии». Языковая тема: «Обобщение по тексту» (2 часа):

1) структура текста, типы текста, особенности текста-описания, особенности текста-повествования, особенности текста-рассуждения, особенности художественной речи;

2) материал развития речевой компетенции: рассуждение (тезис, доказательство, объяснение);

3) продуктивное письменное высказывание : сочинение смешанного типа (2 часа);

4) контрольный урок, репродуктивное письменное высказывание: диктант (1 час).

44. Сведения о речи. Речевая компетенция:

1) материал для совершенствования речевых навыков в рамках тематического минимума (Диалогическая и монологическая речь. Текст как высказывание. Основные характеристики текста: тема и основная мысль; средства связи предложений; план текста. Речь книжная и разговорная. Стили речи – разговорный, научный, официально-деловой, публицистический,

художественный. Прагматические и языковые особенности каждого стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства. Сопоставительная характеристика разговорного, научного, официально-делового, публицистического, художественного стилей речи. Стилистический анализ текста. Типы речи. Повествование. Описание. Рассуждение. Особенности каждого типа речи (композиция, языковые средства). Описание человека, предмета, места. Повествование информативное. Рассуждение: тезис, доказательство, объяснение, вывод. Речевые жанры: изложение; сочинение-повествование, сочинение-описание, сочинение-рассуждение, сочинение смешанного типа).

45. Сведения о процессе общения. Коммуникативная компетенция:

1) материал для совершенствования коммуникативных навыков в рамках тематического минимума (Стратегия и тактики общения. Официальная и неофициальная обстановки общения. Учет статуса собеседника и типа взаимоотношений с собеседником. Правила русского речевого этикета. Учет положительной/отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату. Наблюдения за ролью грамматических средств в оформлении этикетной рамки предложения-высказывания. Русский деловой этикет. Грамотная и корректная речь. Участие в диалогическом и полилогическом общении. Межкультурная коммуникация).

46. Сведения о культуре страны изучаемого языка. Этнокультуроведческая компетенция. Особенности русской культуры в рамках тематического минимума.

3. Базовое содержание учебного предмета в 11 классе

47. Тематический минимум состоит из трех блоков:

1) «Человек» (Человек и его профессия. Образование – на протяжении всей жизни. Красноречие – шаг к успеху. Человек в социуме: каким он должен быть? Активная жизненная позиция – долг каждого гражданина);

2) «Общество» (Казахстанский флаг на мировой арене. Электронное обслуживание населения. Благополучие народа – забота государства. Предпринимательство как современный образ жизни. Геопарки как путь развития туризма в Казахстане. Культура Казахстана: от древности до наших дней. Средневековые мавзолеи Казахстана. Преемственность в сохранении культуры народа. Культура русского народа в традициях и обычаях. Путешествие по древним городам России. Благоустройство сел: состояние и пути развития. Поэтический мир родного края. Известные люди родного края);

3) «Природа» (Экологические проблемы Казахстана. Городу – чистый воздух!).

48. Языковая компетенция. Повторение. Материал для совершенствования языковой правильности речи. Речевая тема: «Красноречие – шаг к успеху». Языковая тема: «Языковой анализ текста» – 2 часа:

1) аспект фонетики, орфоэпии, орфографии. (Совершенствование орфоэпических навыков на основе текста. Работа со справочными материалами по орфоэпии и орфографии);

аспект орфографии, морфемики и словообразования (Практика анализа орфограмм на основе изученных орфографических правил. Работа над правописанием приставок и суффиксов. Нахождение в тексте однокоренных слов и определение корня (и его вариантов). Работа с орфографическим и словообразовательным словарями);

2) материал развития речевой компетенции: диалогическая и монологическая речь. Текст как высказывание.

3) материал для развития коммуникативной компетенции: стратегия и тактики общения.

4) репродуктивное письменное высказывание: контрольный диктант – 1 час

49. Речевая тема: «Образование – на протяжении всей жизни». Языковая тема: «Языковой анализ текста» – 2 часа:

1) аспект лексики и фразеологии (Нахождение слов с переносными значениями. Анализ функционирования синонимов в тексте. Определение в тексте стилистически нейтральных и стилистически окрашенных слов. Раскрытие значений незнакомых слов. Активизация в речи пословиц, поговорок и афоризмов. Работа по обогащению текста изобразительно-выразительными средствами: эпитетами, метафорами, сравнениями. Работа с толковыми и фразеологическими словарями, словарями синонимов, антонимов, эпитетов, двуязычными словарями);

2) материал развития речевой компетенции: основные характеристики текста: тема и основная мысль; средства связи предложений; план текста;

3) материал для развития коммуникативной компетенции: стратегия и тактики общения.

4) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

50. Речевая тема: «Предпринимательство как современный образ жизни». Языковая тема: «Языковой анализ текста» (2 часа):

1) аспект морфологии. Самостоятельные части речи: имя существительное, имя прилагательное, имя числительное, местоимение, глагол причастие, деепричастие, наречие. Служебные части речи: предлог, союз, частицы. Их разряды по значению, структуре и употреблению. Междометие как особая часть речи.

2) материал развития речевой компетенции: Речь книжная. Научный стиль речи. Научно-популярный жанр.

3) материал для развития коммуникативной компетенции: Официальная обстановка общения: научная сфера.

4) продуктивное письменное высказывание: сочинение-рассуждение с элементами описания (2 часа).

51. Материал для изучения. Языковая компетенция: знания о языковой системе. Речевая тема: «Казахстанский флаг на мировой арене». Языковая тема: «Синтаксис. Понятие о синтаксисе и пунктуации» (2 час).

1) материал развития речевой компетенции: прагматические и языковые особенности публицистического стиля (сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции: официальная обстановка общения, интервью;

3) продуктивное письменное высказывание: сочинение-повествование с элементами описания (2 часа).

52. Речевая тема: «Человек и его профессия». Языковая тема: «Словосочетание и предложение как основные единицы синтаксиса»:

1) словосочетание, способы связи слов в словосочетаниях (2 час);

2) материал развития речевой компетенции: прагматические и языковые особенности публицистического и научного стилей (сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции: правила дистанционного общения.

53. Речевая тема: «Электронное обслуживание населения». Языковая тема: «Предложение. Главные члены предложения. Способы выражения главных членов предложения» (2 часа):

1) материал развития речевой компетенции: прагматические и языковые особенности публицистического и научного стилей: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства, практика электронного оформления документации (покупка железнодорожных билетов, рассылка резюме и т.д.);

2) материал для развития коммуникативной компетенции: правила ведения дискуссии;

3) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

54. Речевая тема: «Благосостояние народа – забота государства». Языковая тема: «Второстепенные члены предложения Дополнение. Прямое и косвенное дополнение» (2 час).

1) материал для развития речевой компетенции: прагматические и языковые особенности публицистического и научного стилей (сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции: выражение личной позиции в социуме.

55. Речевая тема: «Человек в социуме: каким он должен быть?». Языковая тема: «Определение. Согласованное и несогласованное определение. Приложение» (2 часа):

1) материал развития речевой компетенции: прагматические и языковые особенности научного и художественного стилей (сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции: презентация научного проекта в официальной обстановке общения;

3) репродуктивное письменное высказывание: контрольный диктант – (1 час).

56. Речевая тема: «Путешествие по древним городам России». Языковая тема: «Обстоятельство. Виды обстоятельств» (2 часа):

1) материал развития речевой компетенции: типы речи (описание, повествование, рассуждение), особенности каждого типа речи (композиция, языковые средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции: наблюдения за ролью грамматических средств в оформлении этикетной рамки предложения-высказывания, учет положительной/отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату;

3) продуктивное письменное высказывание: сочинение-рассуждение с элементами описания (1 час).

57. Речевая тема: «Культура русского народа в традициях и обычаях». Языковая тема: «Односоставные предложения» (3 часа):

1) материал развития речевой компетенции: прагматические и языковые особенности разговорного и публицистического стиля (сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции: выражение одобрения и положительных эмоций в неофициальной и официальной обстановке общения;

3) репродуктивное письменное высказывание: контрольный диктант – (1 час).

58. Речевая тема: «Геопарки как путь развития туризма в Казахстане». Языковая тема: «Осложненные предложения и знаки препинания в них. Однородные члены предложения, обобщающие слова при однородных членах предложения» (1 час):

1) материал развития речевой компетенции: прагматические и языковые особенности научного стиля (сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции: грамотная и корректная речь, обращенная к читателям газеты.

59. Речевая тема: «Культура Казахстана: от древности до наших дней». Языковая тема: «Обособленные члены предложения» (4 часа):

1) материал развития речевой компетенции: прагматические и языковые особенности научного стиля (сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции: научное сообщение (доклад) перед слушателями;

3) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

60. Речевая тема: «Средневековые мавзолеи Казахстана». Языковая тема: «Уточняющие члены предложения» (3 часа):

- 1) материал развития речевой компетенции: описание предмета;
- 2) материал для развития коммуникативной компетенции: рекламирование какого-либо результата науки перед слушателями;

61. Речевая тема: «Преемственность в сохранении культуры народа». Языковая тема: «Обращения, вводные и вставные слова и конструкции в предложении» (2 час):

- 1) материал развития речевой компетенции: описание предмета;
- 2) материал для развития коммуникативной компетенции: участие в диалогическом и полилогическом общении, учет положительной/отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату;

3) продуктивное письменное высказывание: сочинение-описание (1 час).

62. Речевая тема: «Экологические проблемы Казахстана». Языковая тема: «Сложное предложение. Сложносочиненное предложение» (2 часа):

1) сочинительные союзы как средства связи частей сложносочиненного предложения, типы сложносочиненных предложений;

2) материал развития речевой компетенции: рассуждение (тезис, доказательство, объяснение, вывод);

3) материал для развития коммуникативной компетенции: межкультурная коммуникация.

63. Речевая тема: «Городу – чистый воздух!». Языковая тема: «Сложноподчиненное предложение» (4 часа):

1) подчинительные союзы как средства связи частей сложноподчиненного предложения, типы сложноподчиненных предложений, СПП с несколькими придаточными;

2) материал развития речевой компетенции: рассуждение (тезис, доказательство, объяснение, вывод);

3) материал для развития коммуникативной компетенции: межкультурная коммуникация;

4) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

64. Речевая тема: «Благоустройство сел: состояние и пути развития». Языковая тема: «Бессоюзное предложение. Типы бессоюзных предложений» (3 часа).

1) материал развития речевой компетенции: составление тезисов по тексту как подготовка к выступлению;

2) материал для развития коммуникативной компетенции: участие в диалогическом и полилогическом общении (обсуждение идеи).

3) продуктивное письменное высказывание: сочинение-описание (2 часа).

65. Речевая тема: «Известные люди родного края». Языковая тема: «Сложноподчиненные предложения многочленной структуры. Сложное предложение с разными видами связи» (2 часа):

1) материал развития речевой компетенции: аннотирование и рецензирование научной статьи;

2) материал для развития коммуникативной компетенции: устное выступление по телевидению;

3) продуктивное письменное высказывание: сочинение-повествование – 1 час.

66. Речевая тема: «Поэтический мир родного края». Языковая тема: «Способы передачи чужой речи: прямая, косвенная, диалог» (2 часа):

1) материал развития речевой компетенции: письмо сверстнику;

2) материал для развития коммуникативной компетенции: участие в диалогическом и полилогическом общении (обсуждение идеи);

3) репродуктивное письменное высказывание: контрольный диктант (1 час).

67. Речевая тема: «Активная жизненная позиция – долг каждого гражданина». Языковая тема: «Обобщение по синтаксису» (6 часов):

1) материал развития речевой компетенции: составление резюме;

2) материал для развития коммуникативной компетенции: представление человека перед коллективом в официальной обстановке общения;

3) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

1) Сведения о речи. Речевая компетенция. Материал для совершенствования речевых навыков в рамках тематического минимума (Диалогическая и монологическая речь. Основные характеристики текста: тема и основная мысль; средства связи предложений; план текста. Стили речи. Речь книжная и разговорная; разговорный, научный, официально-деловой, публицистический, художественный стиль речи (сфера употребления, задачи речи, характерные языковые средства) и их особенности. Сопоставительная характеристика разговорного, научного, официально-делового, публицистического, художественного стилей речи. Стилистический анализ текста. Типы речи. Повествование, описание, рассуждение. Описание человека, предмета, места в научном и официально-деловом стилях. Научное рассуждение: доказательство, объяснение. Речевые жанры: изложение, сочинение типа описания, сочинение типа повествования, сочинение типа рассуждения, сочинения с разными функционально-смысловыми типами; резюме, письмо, аннотация, рецензия, тезисы, реферат, доклад, научный проект);

68. Сведения о процессе общения. Коммуникативная компетенция. Материал для совершенствования коммуникативных навыков в рамках тематического минимума.

1) ситуация общения (Стратегия и тактики общения. Официальная и неофициальная обстановка общения. Учет статуса собеседника и типа взаимоотношений с собеседником. Правила русского речевого этикета. Учет положительной / негативной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату. Наблюдения за ролью грамматических средств в оформлении этикетной рамки предложения-высказывания. Русский деловой этикет. Правила дистанционного общения. Грамотная и корректная речь. Участие в диалогическом и полилогическом общении. Правила поведения

участника дискуссии. Выражение личной позиции в социуме. Интервью. Рекламирование. Устное выступление по телевидению. Межкультурная коммуникация).

69. Сведения о культуре страны изучаемого языка. Этнокультуроведческая компетенция. Особенности русской культуры в рамках тематического минимума.

70. Из 68 часов выделено на повторение и изучение языкового материала – 50 часов. На письменные работы – 18 часов (диктант - 4 ч.; изложение – 6 ч.; сочинение – 8 ч.).

71. Материал для совершенствования орфографической грамотности при работе с текстом (внеурочная индивидуальная работа с учащимися 10-11 классов). Орфографические правила, связанные с морфологией:

1) имя существительное (Буквы Е и И в падежных окончаниях существительных. Буквы О и Е после шипящих и Ц в окончаниях существительных. Буква Е в суффиксе –ЕН – существительных на –мя. Слитное и раздельное написание НЕ с существительными. Буквы Щ и Ч в суффиксе - ЩИК (-ЧИК). Гласные Е и И в суффиксах существительных -ЕК и ИК. Гласные О и Е после шипящих в суффиксах существительных. Употребление Ъ на конце существительных после шипящих. Буквы Е и И в падежных окончаниях имен существительных);

2) имя прилагательное (Буквы О и Е после шипящих и Ц в окончаниях прилагательных. Безударные гласные в окончаниях имен прилагательных. Краткие прилагательные с основой на шипящую. Слитное и раздельное написание НЕ с прилагательными. Буквы О и Е после шипящих и Ц в суффиксах прилагательных. Одна и две буквы Н в суффиксах прилагательных. Различение на письме суффиксов прилагательных -К- и -СК-. Дефис в сложных прилагательных. Одна и две буквы Н в суффиксах полных прилагательных, образованных от глаголов. Одна и две буквы Н в суффиксах кратких прилагательных, образованных от глаголов. Гласные перед одной и двумя буквами Н в прилагательных, образованных от глаголов);

3) глагол (Не с глаголами. Мягкий знак после шипящих в неопределенной форме глаголов и во втором лице единственного числа. –ТСЯ и -ТЬСЯ в глаголах. Буквы Е и И в окончаниях глаголов 1 и 2 спряжения. Мягкий знак в глаголах повелительного наклонения. Гласные в суффиксах глаголов -ОВА- (–ЕВА-) и -ЫВА- и (-ИВА-));

4) имя числительное (Мягкий знак в середине числительных. Буква И в окончаниях количественных числительных от 11 до 19);

5) причастие (Гласные в суффиксах действительных причастий настоящего времени. Гласные в суффиксах страдательных причастий настоящего времени. Слитное и раздельное написание НЕ с причастиями. Одна и две буквы Н в суффиксах полных страдательных причастий прошедшего времени. Одна и две буквы Н в суффиксах кратких страдательных причастий прошедшего времени. Гласные перед одной или двумя Н в страдательных

причастиях. Буквы Е и Е после шипящих в суффиксах страдательных причастий прошедшего времени);

6) деепричастие (Раздельное написание НЕ с деепричастиями);

7) наречие (Слитное и раздельное написание НЕ с наречиями. Буквы Е и И в приставках НЕ- и НИ- отрицательных наречий. Одна и две буквы Н в наречиях на –О и –Е. Буквы О и А на конце наречий. Дефис между частями слова в наречиях. Мягкий знак после шипящих на конце наречий);

8) предлог (Слитное и раздельное написание предлогов, образованных от наречий. Слитное и раздельное написание предлогов, образованных от существительных с предлогами. Буквы Е на конце предлогов в течение, в продолжение, вследствие);

9) союз (Слитное написание союзов также, тоже, чтобы);

10) частица (Дефисное написание частицы -ТО со словами. Дефисное написание частицы –КА со словами. Междометие. Дефис в междометиях).

72. Материал для совершенствования пунктуационной грамотности при работе с текстом (внеурочная индивидуальная работа с учащимися 10-11 классов):

1) знаки препинания на конце предложения, знаки препинания при однородных членах предложения без обобщающих слов и с обобщающим словом, знаки препинания при обращениях, знаки препинания при междометиях. знаки препинания при вводных словах и вводных конструкциях;

2) тире в неполном предложении, тире между подлежащим и сказуемым;

3) знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения;

4) знаки препинания в предложениях с уточняющими членами предложения;

5) знаки препинания в предложениях со сравнительным оборотом, знаки препинания в предложениях с прямой речью, знаки препинания при цитировании, пунктуационное оформление диалога, знаки препинания в ССП;

6) знаки препинания в СПП. Знаки препинания в БСП.

4. Требования к уровню подготовки учащихся

73. Уровень подготовки обучающихся оценивается с учетом предметных, личностных и системно-деятельностных результатов.

74. Предметные результаты отражены в двух аспектах: должны знать и уметь.

75. Учащиеся 10 класса должны знать:

1) лексико-фразеологический и терминологический состав общеупотребительного и книжного фонда (в соответствии с профильным направлением)

2) узкоспециальную лексику в рамках учебных предметов (язык и литература; история, обществознание, право) являющихся базовыми дисциплинами на начальной ступени профессионального обучения.

3) способы толкования значения незнакомой лексики.

4) изученные орфографические правила;

5) основные орфоэпические нормы;

6) нормы пунктуации;

7) типы значений слова;

8) лексическую характеристику слова;

9) различие слова и фразеологизма;

10) характеристику морфем и морфемный состав слова;

11) способы словообразования (морфологические и неморфологические);

12) различие словообразования и словоизменения;

13) грамматическую характеристику слов изученных частей речи (соответственно схеме анализа той или иной части речи);

14) особенности функционирования в речи существительных разного рода, разных типов склонения, разной стилистической окраски, в форме единственного и множественного числа, учет существительных, имеющих форму только единственного, или только множественного числа, род несклоняемых существительных и согласование с ними;

15) особенности функционирования в речи прилагательных разных разрядов, разной стилистической окраски, правила согласования прилагательных со склоняемыми и несклоняемыми существительными;

16) особенности стилистического функционирования в речи глаголов и их неспрягаемых форм – причастия и деепричастия: видовой пары глагола, форм наклонения, числа; правильное орфографическое оформление окончаний глаголов 1 и 2 спряжения; систему форм разноспрягаемых глаголов; действительные и страдательные причастия; деепричастия совершенного и несовершенного вида;

17) особенности стилистического функционирования местоимений разных разрядов, способы различения омонимичных местоимений;

18) особенности функционирования в речи количественных, собирательных, дробных, порядковых числительных, склонения сложных и составных числительных всех разрядов, орфографического оформления сложных числительных;

19) особенности функционирования в речи наречия и их форм сравнительной степени;

20) функциональные различия служебных частей речи – союзов, предлогов и частиц – в предложении;

21) грамматическую характеристику единиц синтаксиса: словосочетания, простого и сложного предложения;

22) структурную и смысловую характеристику текстов разных функционально-смысловых типов (описания, повествования, рассуждения);

23) основные словари и справочники, отражающие нормы современного русского литературного языка;

24) основы комплексного анализа текста, принципы его интерпретации; разновидности стилей в русском языке, особенности функциональных стилей языка (книжного: официально-делового, научного, публицистического, художественного; разговорного);

25) внешние условия формирования речи определенного стиля, их языковые особенности;

26) теоретические основы комплексного анализа текста, принципы интерпретации и стилистического редактирования;

27) нормы, правила и требования к оформлению аннотаций, рефератов, научных проектов;

28) различные формы письменной рефлексии и риторические приемы оформления речи;

29) беспереводную (безэквивалентную) лексику и фразеологизмы из заимствований в русском языке (в том числе устойчивые сочетания терминологического характера);

76. Учащиеся 10 класса должны уметь:

1) применять изученные орфографические правила;

2) соблюдать орфоэпические нормы при произношении слов из лексического минимума;

3) соблюдать нормы пунктуации;

4) характеризовать смысловые и стилистические особенности фразеологизма;

5) различать однокоренные слова и формы слов;

6) правильно употреблять в речи существительные разного рода, разных типов склонения, разной стилистической окраски, в форме единственного и множественного числа, существительные, имеющие форму только единственного, или только множественного числа, согласовывать определения и формы прошедшего времени глагола-сказуемого с несклоняемыми и разносклоняемыми существительными ;

7) правильно употреблять в речи прилагательные разных разрядов, разной стилистической окраски, соблюдать правила согласования прилагательных и причастий, определительных местоимений со склоняемыми и несклоняемыми существительными;

8) правильно употреблять в речи видовые пары глаголов, формы наклонения, числа; правильно писать окончания глаголов 1 и 2 спряжения; правильно употреблять разноспрягаемые глаголы, действительные и страдательные причастия, деепричастия совершенного и несовершенного вида;

9) правильно употреблять в речи местоимения разных разрядов, способы различения омонимичных местоимений;

10) правильно употреблять в речи количественные, собирательные, дробные, порядковые числительные, падежные формы сложных и составных числительных всех разрядов, грамотно писать сложные числительные;

- 11) активно употреблять в речи наречия и соблюдать орфографические нормы при их написании;
- 12) правильно использовать союзы, предлоги и частицы в предложении;
- 13) давать грамматическую характеристику словосочетанию;
- 14) осуществлять синтаксический анализ простых и простых осложненных предложений;
- 15) определять тип сложного предложения по смысловым отношениям между частями и средствам связи;
- 16) продуцировать монологические высказывания разных функционально-смысловых типов и смешанных типов (описание с элементами повествования; повествования с элементами описания; повествования с элементами рассуждения и т.д.);
- 17) продуцировать монологические высказывания в разных стилях;
- 18) осуществлять стилистическую корректировку и стилистическую трансформацию текста;
- 19) пользоваться словарями и справочниками, отражающими нормы современного русского литературного языка;
- 20) продуцировать высказывания с учетом ситуации общения (неофициальной или официальной обстановки общения, типа взаимоотношений с собеседником, возрастного и социального статуса собеседников);
- 21) соблюдать правила русского речевого этикета;
- 22) производить комплексный анализ текста (тема, основная мысль, микротемы, стиль, функционально-смысловой тип), интерпретировать и редактировать;
- 23) оформлять научные тексты разных подстилей и жанров;
- 24) соблюдать правила лексической и грамматической сочетаемости слов при продуцировании речи;
- 25) отбирать слова и фразеологизмы по микротемам в рамках заданной речевой темы;
- 26) использовать разнообразные коммуникативные стратегии и тактики в устной и письменной речи, компьютерные тексты и способы презентации, литературоведческой интерпретации услышанного или увиденного;
- 27) активно реагировать на речевое и неречевое поведение собеседника в соответствии с ситуацией общения;
- 28) выражать побуждение разных типов (просьбу, совет, приказ, требование, приглашение, призыв и т.д.) соответственно статусу (социальному и возрастному) собеседника, типам взаимоотношений говорящего и собеседника, официальности/неофициальности общения;
- 29) оперировать общечеловеческими умозаключениями или делать собственные выводы в соответствии с социальными нормами коммуникативного поведения;
- 30) извлекать необходимую информацию из компьютерных текстов;

31) осуществлять комплексный анализ текста (определять/формулировать тему, выявлять основную мысль, видеть композицию, тип и стиль текста, особенности использованных языковых средств);

32) трансформировать тексты разных стилей с учетом заданной ситуации;

33) создавать тексты смешанного типа на основе текста определенного типа (повествование с элементами описания и/или рассуждения, описание с элементами повествования/рассуждения, рассуждение с элементами повествования/описания);

34) редактировать собственные тексты в соответствии с литературными нормами;

35) выявлять и сравнивать эстетическое своеобразие и этнокультурную специфику различных языков;

36) создавать монологические высказывания (реферат, тезисы, доклад) по нормам научного стиля речи;

37) использовать риторические приемы в публичной социально ориентированной монологической речи.

77. Учащиеся 11 класса должны знать:

1) лексико-фразеологический и терминологический состав общеупотребительного и книжного фонда (в соответствии с профильным направлением)

2) узкоспециальную лексику в рамках учебных предметов (язык и литература, история, обществоведение, государство и право) являющихся базовыми дисциплинами на начальной ступени профессионального обучения.

3) беспереводную (безэквивалентную) лексику и фразеологизмы из заимствований в русском языке (в том числе устойчивые сочетания терминологического характера);

4) способы толкования значения незнакомой лексики.

5) грамматическую характеристику слов изученных частей речи (соответственно схеме анализа той или иной части речи);

6) особенности изменения слов изученных частей речи;

7) грамматическую характеристику единиц синтаксиса: словосочетания, простого и сложного предложения;

8) структурную и смысловую характеристику текстов разных функционально-смысловых типов (описания, повествования, рассуждения);

9) основные словари и справочники, отражающие нормы современного русского литературного языка;

10) разновидности стилей в русском языке, особенности функциональных стилей языка (книжного: официально-делового, научного, публицистического, художественного; разговорного); внешние условия формирования речи определенного стиля, их языковые особенности;

11) теоретические основы комплексного анализа текста, принципы интерпретации и стилистического редактирования;

12) структурно-семантические особенности текстов научного стиля, его подстилей и жанров:

13) нормы, правила и требования к оформлению научных текстов разных жанров;

14) различные формы письменной рефлексии и риторические приемы оформления речи;

76. Учащиеся 11 класса должны уметь:

1) использовать словарно-фразеологический и терминологический запас общеупотребительной и книжной лексики;

2) использовать изученную лексику в рамках учебных предметов (химия, биология, география; математика, информатика, черчение; язык и литература, история, обществоведение, государство и право), являющихся базовыми дисциплинами на начальной ступени профессионального обучения;

3) осуществлять морфологический анализ слов разных частей речи;

4) давать грамматическую характеристику словосочетанию;

5) осуществлять полный синтаксический анализ простого предложения;

6) осуществлять полный синтаксический анализ простого осложненного предложения;

7) осуществлять полный синтаксический анализ сложносочиненного предложения;

8) осуществлять полный синтаксический анализ сложноподчиненного предложения;

9) осуществлять полный синтаксический анализ бессоюзного предложения;

10) оперировать лексическими средствами путем использования парадигматических отношений (синонимических, антонимических, омонимических, паронимических);

11) соблюдать правила лексической и грамматической сочетаемости слов при продуцировании речи;

12) отбирать слова и фразеологизмы по микротемам в рамках заданной речевой темы;

13) использовать разнообразные коммуникативные стратегии и тактики в устной и письменной речи, компьютерные тексты и способы презентации, литературоведческой интерпретации услышанного или увиденного;

14) реагировать на речевое и неречевое поведение собеседника в соответствии с ситуацией общения;

15) выражать побуждение разных типов (просьбу, совет, приказ, требование, приглашение, призыв и т.д.) соответственно статусу (социальному и возрастному) собеседника, типам взаимоотношений говорящего и собеседника, официальности/неофициальности общения;

16) оперировать общечеловеческими умозаключениями или делать собственные выводы в соответствии с социальными нормами коммуникативного поведения;

17) извлекать необходимую информацию из компьютерных текстов;

18) осуществлять комплексный анализ текста (определять/формулировать тему, выявлять основную мысль, видеть композицию, тип и стиль текста, особенности использованных языковых средств);

19) трансформировать тексты разных стилей с учетом заданной ситуации;

20) оформлять научные тексты разных подстилей и жанров;

21) редактировать собственные тексты в соответствии с литературными нормами;

22) выявлять и сравнивать эстетическое своеобразие и этнокультурную специфику различных языков;

23) создавать монологические высказывания (реферат, тезисы, доклад) по нормам научного стиля речи;

24) использовать риторические приемы в публичной социально ориентированной монологической речи;

25) продуцировать монологические высказывания разных функционально-смысловых типов и смешанных типов (описание с элементами повествования; повествования с элементами описания; повествования с элементами рассуждения и т.д.);

26) пользоваться словарями и справочниками, отражающими нормы современного русского литературного языка;

27) осуществлять комплексный анализ текста (тема, основная мысль, микротемы, стиль, функционально-смысловой тип), интерпретировать и редактировать текст; осуществлять стилистическую корректировку и стилистическую трансформацию текста;

28) продуцировать высказывания с учетом ситуации общения (неофициальной или официальной обстановки общения, типа взаимоотношений с собеседником, возрастного и социального статуса собеседников);

29) соблюдать правила русского речевого этикета.

77. Личностные результаты должны проявлять:

1) уважение к государству и государственной символике, Конституции Республики Казахстан, внешней и внутренней политике государства, основным Законам РК и правопорядку;

2) активную гражданскую позицию, высокие патриотические чувства, готовность к служению своей Родине и защите ее интересов;

3) уважение к государственному и родному языкам, толерантное отношение к русскому языку и языкам других национальностей и этносов, проживающих на территории Казахстана;

4) уважение к истории, культуре, традициям и другим ценностям казахстанского народа;

5) стремление оберегать и приумножать природные богатства страны, родного края;

6) экологическую культуру, активную жизненную позицию в охране окружающей среды;

7) положительное отношение к здоровому образу жизни, стремление к сохранению своей безопасности и безопасности окружающих людей;

8) высокую культуру успешной речевой коммуникации, соблюдение этических норм, принципов и постулатов общения;

9) инициативу, готовность и способность к самообразованию, самореализации, созидательному труду;

10) уважение к ветеранам войны и труда, старшему поколению, заботу о младших и социально незащищенных, доброжелательность и внимательность к другим;

11) адекватную оценку особенностей социальной среды, противостояние к антиобщественным явлениям, деструктивным воздействиям идеологического, противоправного, националистического, религиозно-экстремистского характера;

12) заинтересованность и самостоятельную позицию в выборе профессии и специальности.

78. Системно-деятельностные результаты должны применять:

1) систему полученных знаний по основам наук в учебно-практической и исследовательской деятельности;

2) анализ, обработку, синтез современных достижений науки, техники и технологий, полученную научную информацию в целях прогресса и развития общества;

3) методы познания, прогнозирования, проектирования, конструирования, исследования, эксперимента, креативности;

4) комплекс знаний и умений успешного речевого общения в условиях полиязыковой и межкультурной коммуникации.

«Орыс тілі» пәнінен оқу бағдарламасы (жаратылыстану-математикалық бағыт)

1. Пояснительная записка

17. Учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом среднего образования (начального, основного среднего, общего среднего образования), утвержденным Постановлением Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2012 года №1080.

18. Целями обучения предмету являются:

1) совершенствование посредством языкового и речевого материала коммуникативной компетенции учащихся, основанной на закреплении знаний о системе разноуровневых языковых средств, соблюдении норм русского литературного языка, правил речевого этикета и употребления семантически связанных языковых единиц в речевой деятельности, направленной на профессионально-ориентированные ситуации общения, осведомленности о культуре и реалиях жизни русского и казахского народов, умении пользоваться русской речью при параллельном двуязычии/полиязычии;

2) воспитание на основе тематического содержания речевого материала языковой личности, придерживающейся активной гражданской позиции, ориентирующейся на нравственно-духовные ценности казахстанского общества, проявляющей толерантное отношение к другим культурам, готовой к сохранению и приумножению природного богатства, ведущей и пропагандирующей здоровый образ жизни, стремящейся к созидательному труду, обладающей технологической культурой.

3. Задачи обучения предмету представлены в рамках основных компетенций.

4. Формирование языковой компетенции, проявляющейся в умении учащихся системно характеризовать языковые средства на фонетическом, лексико-фразеологическом, морфемико-словообразовательном, морфологическом и синтаксическом уровнях:

1) произношение и написание русских слов в рамках тематического минимума в соответствии с нормами русского литературного языка;

2) правильное оперирование лексико-фразеологическими средствами русского языка (знание и учет стилистической, эмоциональной окраски слова, синонимическая замена, толкование значения слова, владение этнокультуроведческой лексикой) в рамках тематического минимума;

3) учет морфемной структуры слова при его орфографическом оформлении;

4) владение основными способами образования слов разных частей речи;

5) правильное употребление форм существительных;

6) знание особенностей функционирования полных и кратких имен прилагательных в текстах разных стилей, ;

7) правильное склонение числительных (количественные, собирательные, дробные, порядковые; составные и сложные) и согласование их с другими словами в предложении;

8) уместное употребление местоимений разных разрядов;

9) правильное употребление глаголов в речи, оперирование видовыми парами;

10) правильное употребление действительных и страдательных причастий и деепричастий в письменной речи, расстановка соответствующих знаков препинания при обособлении определений и обстоятельств, выраженных причастными и деепричастными оборотами, одиночными деепричастиями, анализ особенностей функционирования причастий и деепричастий в научных текстах;

11) правильное и уместное употребление и орфографическое оформление наречий и их форм сравнительной степени, различение форм сравнительной степени прилагательного и наречия в предложении;

12) нормативное употребление русских предлогов с учетом их значений (на основе сопоставления с передаваемым смыслом в родном языке учащихся), различение сочинительных и подчинительных союзов, знание русских частиц и

их роли в передаче смысла предложения, правильное оформление междометий в письменной речи;

13) владение механизмом построения текстов типа описания, повествования, рассуждения, знание особенностей художественной речи;

5. формирование и совершенствование речевой компетенции, отражающейся в умении учащихся понимать смысл высказываний на русском языке в устной и письменной формах, читать на русском языке с соблюдением орфоэпических и акцентологических норм, оформлять речь в соответствии с нормами и правилами русского литературного языка, создавать структурно и содержательно правильное речевое высказывание на уровне предложения, текста:

1) умение учащихся понимать смысл высказываний на русском языке в устной и письменной формах;

2) умение читать на русском языке с соблюдением орфоэпических и акцентологических норм;

3) умение оформлять речь в соответствии с нормами и правилами русского литературного языка, создавать структурно и содержательно правильное речевое высказывание;

4) умение писать на русском языке тексты следующих жанров: сочинение-эссе, аннотацию, реферат, доклад, обзорную статью, заявление, доверенность, расписку, характеристику, объяснительную, автобиографию, резюме, справку;

6. формирование и совершенствование коммуникативной компетенции, включающей умения учащихся реализовывать стратегию и соответствующие ей тактики общения средствами русского языка на основе учета ситуации общения и заданных учебной, социально-культурной, профессионально-трудовой сфер деятельности; соблюдать правила речевого этикета в деловом общении на русском языке.

7. формирование этнокультуроведческой компетенции, реализующейся во владении основными сведениями о национальных особенностях лингвокультуры русского и казахского народов.

8. формирование страноведческой компетенции, выражающейся в знании о Казахстане и России как государствах, на территории которых функционирует русский язык в качестве средства межнациональной и межкультурной коммуникации или родного языка, о специфике русского речевого этикета.

9. формирование толерантного отношения к языкам и культурам разных народов, определяющегося перспективами развития дву-/полиязычной и поликультурной личности.

10. Развитие языковой личности, характеризующейся вербальными, когнитивными, энциклопедическими, прагматическими, коммуникативными знаниями и умениями выражать патриотические чувства к Родине и родной природе, проявлять стремление к созидательности и процветанию, пропагандировать духовно-нравственные ценности и здоровый образ жизни.

11. Формирование у учащихся умений пользоваться современными информационно-коммуникационными и компьютерными технологиями на основе интегрированных уроков по русскому языку.

12. Объем учебной нагрузки составляет:

1) в 10 классе – в неделю 1 час , всего – 34 часа;

2) в 11 классе – в неделю 1 час , всего – 34 часа.

13. Межпредметные связи. В программе предусмотрена междисциплинарная связь предметов естественно-математического цикла, которая реализована в содержании тематического минимума. Структура языковой системы является единой для всех языков, что способствует транспозиции знаний о схожих явлениях родного и изучаемого языков.

14. Тематический минимум содержит ключевые темы, способствующие совершенствованию речевых навыков, и является основой профессиональной ориентации учащихся по выбранному направлению.

15. Сведения о языковой системе. Материал по языковой компетенции представлен темами для повторения и изучения.

34. Сведения о речи. Речевая компетенция формируется путем тематической организации уроков. На основе текстов совершенствуются навыки аудирования, чтения, говорения и письма.

1) Сведения о процессе общения. Коммуникативная компетенция. В рамках указанного тематического минимума организуется процесс речевой коммуникации в учебных условиях, моделируются возможные ситуации профильно ориентированного общения, в рамках которых отрабатываются способы реализации стратегии и тактических шагов ведения профессионально-делового разговора, правила русского речевого этикета, умения учитывать тип взаимоотношений собеседников, проигрываются потенциальные роли.

35. Материал для совершенствования орфографической и пунктуационной грамотности используется при изучении частей речи, синтаксических тем и при работе с текстом с целью формирования соответствующих навыков.

36. В программе впервые системно вводится перечень пунктуационных правил, которым должен руководствоваться учитель при работе над текстом: устное беглое объяснение учащимися знаков препинания или постановка недостающих знаков препинания дает существенный результат при пунктуационном оформлении собственных текстов;

19. Требования к уровню подготовки обучающихся (предметные, личностные и системно-деятельностные результаты) реализуются в соответствующей системе упражнений в рамках одного тематически организованного урока.

20. Этнокультуроведческий материал в силу специфики направления обучения – естественно-математического – может носить сопутствующий характер (при обращении к мысли великих людей, при знакомстве с учеными России, при знакомстве с русской историей столиц и т.д.) .

21. Соответственно Европейской системе уровней владения языком (А – элементарное владение; В – самостоятельное владение; С – свободное владение) и в соответствии с государственной задачей развития полиязычия в Казахстане овладение русским языком должно соответствовать среднему уровню – 3 подуровень (В 2.1 - В 2.2) – 10 класс и послесреднему уровню (В 2) – 11 класс.

2. Базовое содержание учебного предмета в 10 классе

22. Тематический минимум состоит из трех основных блоков:

1) «Человек» (Людей неинтересных в мире нет. Человек и наука. Каков он – лидер 21 века? Человек и его эмоции. Человек и его профессия. Человека знают по труду);

2) «Общество» (Многоязычие в Казахстане. Язык науки. На Выставке мировых достижений. Пути развития экономики: из опыта развитых стран. Семь чудес света. Из истории знаков и символов. Загадки египетских пирамид. Из истории столиц);

3) «Природа» (Промышленность и охрана окружающей среды. Химические и физические законы в биосистемах).

23. Языковая компетенция: знания о языковой системе, языковые умения. Повторение. Материал для совершенствования языковой правильности речи. Речевая тема: «Многоязычие в Казахстане». Языковая тема: «Орфоэпия, орфография, морфемика, словообразование» (1 час):

1) материал для развития языковой компетенции (Нормы произношения ударных и безударных гласных, звонких и глухих, твердых и мягких согласных. Нормы русского ударения. Работа с орфоэпическими, акцентологическими, орфографическими словарями по освоению норм русского литературного произношения в рамках тематической лексики. Освоение единообразного оформления русских морфем. Анализ гнезд однокоренных слов, данных в словообразовательном словаре. Выявление чередований букв в однокоренных словах. Определение способов образования слов. Морфологические способы: а) с помощью морфем; б) с помощью сложения. Неморфологические способы образования слов. Закрепление навыков обозначения гласных и согласных звуков в корнях слов. Работа по освоению норм правописания аффиксов. Наблюдения за чередованиями в корневых и аффиксальных морфемах. Наблюдения за стилистическим функционированием вариантов окончаний. Соблюдение на письме норм слитных, дефисных, раздельных написаний слов. Написание Ъ и Ь в частях и между частями слова. Правила употребления прописных и строчных букв. Перенос слов. Правописание частей речи. Орфографические и словообразовательные словари и справочники);

2) материал для развития речевой компетенции (Диалогическая и монологическая речь. Текст как высказывание);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Стратегия и тактики общения).

24. Речевая тема: «На Выставке мировых достижений». Языковая тема: «Лексика и фразеология» (1 час):

1) материал для развития языковой компетенции (Распознавание в тексте прямого и переносного значений слов. Функционирование в тексте синонимов и антонимов. Активизация синонимов и антонимов в речи в рамках тематического минимума. Заимствования из разных языков. Интернациональные слова. Этнокультурная лексика. Распознавание тюркизмов с помощью толковых словарей русского языка. Стилистически нейтральные и стилистически окрашенные слова. Наблюдения за тематической классификацией слов русского языка в тематическом словаре русского языка. Активизация фразеологизмов в продуктивной речи. Наблюдения за смысловым соответствием русских и казахских фразеологизмов. Различия в контексте свободных и устойчивых сочетаний, их перевод на родной язык. Стилистически нейтральные и стилистически окрашенные фразеологизмы. Терминологические сочетания. Пословицы, поговорки и афоризмы как разновидность фразеологизмов, раскрытие их этнокультурного значения, использование в творческих письменных работах. Работа со словарями при корректировке творческих письменных работ (словари синонимов, антонимов, паронимов; тематический словарь; словарь эпитетов; фразеологический словарь));

2) материал для развития речевой компетенции (Основные характеристики текста: тема и основная мысль; средства связи предложений; план текста);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Стратегия и тактики общения).

25. Речевая тема: «Пути развития экономики: из опыта развитых стран». Языковая тема: «Синтаксис и пунктуация» (1 час):

1) материал для развития языковой компетенции (Предложение. Грамматическая основа предложения. Различение простого и сложного предложения. Закрепление знаков препинания в простых предложениях, осложненных однородными, обособленными, уточняющими членами; обращениями, вводными и вставными словами и конструкциями. Закрепление знаков препинания в предложениях с прямой и косвенной речью, диалогом. Пунктуационный анализ предложений разных типов и структур);

2) материал для развития речевой компетенции (Речь книжная и разговорная. Разговорный художественный стили речи. Прием стилизации);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Официальная и неофициальная обстановки общения).

4) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

26. Материал для изучения. Речевая тема: «Человек и его профессия». Языковая тема: «Лексика» (2 часа):

1) Материал для развития языковой компетенции (Общеупотребительная и общенаучная лексика. Книжная и разговорная лексика русского языка.

Нейтральные и эмоционально окрашенные слова. Профессионально ориентированная лексика (профессионализмы, термины) в текстах из области экономики, медицины, техники, биологии, экологии);

2) Материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности официально-делового стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) Материал для развития коммуникативной компетенции (Официальная и неофициальная обстановки общения. Продуктивное письменное высказывание: Оформление официальных документов по образцам: заявление, доверенность, расписка, справка, характеристика).

27. Речевая тема: «Загадки египетских пирамид». Языковая тема: «Морфология» (1 час):

1) материал для развития языковой компетенции (Лексическое и грамматическое значения слов. Части речи в русском языке. Комплексный подход к определению принадлежности слова к той или иной части речи. Самостоятельные части речи);

2) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности публицистического стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Правила русского речевого этикета);

4) продуктивное письменное высказывание: сочинение-повествование с элементами описания (1 час).

28. Речевая тема: «Людей неинтересных в мире нет». Языковая тема: «Имя существительное как часть речи» (2 часа):

1) склонение имен существительных;

употребление падежных форм существительных на -ий, -ие, -ия, их орфографическое оформление;

разносклоняемые имена существительные;

несклоняемые имена существительные;

особенности склонения существительных, образованных от имен прилагательных;

способы образования имен существительных.

2) материал для развития речевой компетенции (прагматические и языковые особенности публицистического стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции. Правила русского речевого этикета.

29. Речевая тема: «Каков он – лидер 21 века?». Языковая тема: «Имя прилагательное как часть речи» (2 часа):

1) разряды имен прилагательных: качественные, относительные, притяжательные;

употребление имен прилагательных одного разряда в значении другого в контексте;

особенности функционирования полных и кратких имен прилагательных в текстах разных стилей;

склонение полных прилагательных;

склонение притяжательных прилагательных;

особенности морфемной структуры притяжательных прилагательных;

степени сравнения прилагательных: сравнительная и превосходная степени;

особенности значения и образования форм сравнения прилагательных;

способы образования имен прилагательных.

2) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности публицистического стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства. Материал для развития коммуникативной компетенции: Учет положительной/ отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату).

3) продуктивное письменное высказывание: сочинение-рассуждение (1 час).

30. Речевая тема: «Семь чудес света». Языковая тема: «Имя числительное как часть речи» (2 часа):

1) разряды имен числительных;

количественные числительные, синтаксические функции количественных имен числительных в предложении, склонение количественных числительных, особенности нормативного употребления форм количественных числительных в речи;

собирательные числительные, синтаксические функции собирательных имен числительных в предложении, склонение собирательных числительных, особенности нормативного употребления форм собирательных числительных в речи;

дробные числительные, синтаксические функции дробных имен числительных в предложении, склонение дробных числительных, особенности нормативного употребления форм дробных числительных в речи;

порядковые числительные, синтаксические функции порядковых имен числительных в предложении, склонение порядковых числительных, особенности нормативного употребления форм порядковых числительных в речи;

особенности образования имен числительных разных разрядов. Простые, составные, сложные числительные.

2) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности публицистического стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Учет положительной/отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату);

4) Репродуктивное письменное высказывание: контрольный диктант (1 час).

31. Речевая тема: «Из истории знаков и символов». Языковая тема: «Местоимение как часть речи» (2 часа).

1) разряды местоимений;

личные местоимения, особенности склонения личных местоимений;

возвратное местоимение;

вопросительные и относительные местоимения, склонение вопросительных и относительных местоимений, особенности функционирования вопросительных и относительных местоимений в тексте;

неопределенные местоимения, некто и нечто как неопределенные местоимения, орфографические и структурные особенности неопределенных местоимений;

определительные местоимения, особенности склонения определительных местоимений, синтаксические роли определительных местоимений в тексте, орфографические особенности определительных местоимений;

указательные местоимения, особенности употребления указательных местоимений с точки зрения культуры общения, отрицательные местоимения, некого и нечего (их производные формы) как отрицательные местоимения, орфографические особенности отрицательных местоимений, особенности употребления отрицательных местоимений с точки зрения культуры общения;

притяжательные местоимения, орфографические и структурные особенности притяжательных местоимений;

2) материал для развития речевой компетенции (Типы речи: описание, повествование, рассуждение. Особенности каждого типа речи (композиция, языковые средства));

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Наблюдения за ролью грамматических средств в оформлении этикетной рамки предложения-высказывания).

4) Репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

32. Речевая тема: «Промышленность и охрана окружающей среды». Языковая тема: «Глагол как часть речи» (3 часа):

1) виды глагола, функционирование глаголов совершенного и несовершенного видов в тексте, в процессе общения;

наклонение глагола, особенности функционирования форм наклонения глагола в официально-деловых и научных текстах;

категория времени, функционирование временных форм глагола в тексте;

спряжение глагола, орфографическое оформление окончаний глаголов 1 и 2 спряжения, разноспрягаемые глаголы;

безличные глаголы, особенности функционирования безличных глаголов в текстах научного и официально-делового стилей;

особенности образования глаголов;

2) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности научного стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Русский деловой этикет);

4) репродуктивное письменное высказывание: сочинение-описание с элементами рассуждения (1 час).

33. Речевая тема: «Физические и химические законы в биосистемах». Языковая тема: «Причастие как часть речи» (2 часа):

1) разряды причастий, действительные причастия, способы образования действительных причастий, страдательные причастия, способы образования страдательных причастий;

причастный оборот, функционирование причастных оборотов в письменных текстах книжного стиля;

употребление в речи причастий;

пунктуационное оформление причастных оборотов в предложении;

синтаксическая роль причастий.

2) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности научного стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Грамотная и корректная речь);

4) репродуктивное письменное высказывание: изложение текста научного стиля (1 час);

34. Речевая тема: «Человек и наука». Языковая тема: «Деепричастие как часть речи» (1 час):

1) образование деепричастий совершенного и несовершенного видов, настоящего и прошедшего времен;

употребление в речи деепричастий, функционирование деепричастных оборотов в письменных текстах книжного стиля;

пунктуационное оформление одиночных деепричастий и деепричастных оборотов в предложении.

2) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности научного стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Грамотная и корректная речь);

4) репродуктивное устное высказывание: изложение текста-рассуждения (1 час);

35. Речевая тема: «Человека знают по труду». Языковая тема: «Наречие как часть речи» (1 час).

1) разряды наречий;

образование наречий, особенности орфографического оформления суффиксов наречий;

степени сравнения наречий;

употребление наречий в речи.

2) материал для развития речевой компетенции (Описание человека и предмета);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Участие в диалогическом и полилогическом общении);

4) продуктивное письменное высказывание: сочинение-описание (1 час);

36. Речевая тема: «Язык науки». Языковая тема: «Служебные части речи: предлог, союз, частицы» (1 час):

1) различие служебных частей речи, их разряды по значению, структуре и употреблению;

2) материал для развития речевой компетенции (Рассуждение: тезис, доказательство, объяснение, вывод);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Межкультурная коммуникация).

37. Речевая тема: «Человек и его эмоции». Языковая тема: «Междометие как особая часть речи» (1 час):

1) омонимия частей речи, способы их разграничения в тексте, звукоподражательные слова;

2) материал для развития речевой компетенции (Рассуждение: тезис, доказательство, объяснение, вывод);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Межкультурная коммуникация);

4) репродуктивное письменное высказывание: контрольный диктант (1 час).

38. Речевая тема: «Из истории столиц». Языковая тема: «Обобщение по морфологии» (1 час):

1) определение способов образования слов разных частей речи, синтаксические функции слов разных частей речи;

2) материал для развития речевой компетенции (Описание места);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Участие в диалогическом и полилогическом общении, ведения о речи).

39. Речевая компетенция. Материал для совершенствования речевых навыков в рамках тематического минимума:

1) диалогическая и монологическая речь, текст как высказывание;

2) основные характеристики текста: тема и основная мысль; лексические и грамматические средства связи предложений; план текста;

3) речь книжная и разговорная, стили речи – разговорный, научный, официально-деловой, публицистический, художественный;

4) прагматические и языковые особенности каждого стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства;

5) сопоставительная характеристика разговорного, научного, официально-делового, публицистического, художественного стилей речи;

6) стилистический анализ текста;

7) типы речи (Повествование. Описание. Рассуждение. Особенности каждого типа речи (композиция, языковые средства). Описание человека,

предмета, места. Повествование информативное. Рассуждение: тезис, доказательство, объяснение, вывод);

8) речевые жанры: изложение; сочинение-повествование, сочинение-описание, сочинение-рассуждение, сочинение смешанного типа.

40. Сведения о процессе общения. Коммуникативная компетенция. Материал для совершенствования коммуникативных навыков в рамках тематического минимума:

1) стратегия и тактики общения, официальная и неофициальная обстановки общения, учет статуса собеседника и типа взаимоотношений с собеседником;

2) правила русского речевого этикета, учет положительной/отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату, наблюдения за ролью грамматических средств в оформлении этикетной рамки предложения-высказывания, русский деловой этикет;

3) грамотная и корректная речь, участие в диалогическом и полилогическом общении, межкультурная коммуникация.

41. Сведения о культуре страны изучаемого языка. Этнокультуроведческая компетенция (Особенности русской культуры в рамках тематического минимума).

42. . Из 34 часов выделено повторение и изучение языкового материала (24 часа), на письменные работы (10 часов).

3. Базовое содержание учебного предмета в 11 классе

43. Тематический минимум состоит из трех блоков:

1) «Человек» (Человек как часть биосферы. Человек и его интеллект. Каков потенциал человека? Как стать успешным человеком. Правила делового общения. Человек и его созидательный труд);

2) «Общество» (Русский язык как средство научной информации. Бизнес как основа экономики.. Казахстан и научно-технический прогресс. Архитектура. Мегаполис будущего. Транспорт будущего. Великие изобретения XIX-XX вв. XXI век – век технологий. Мир и безопасность – основная цель современного общества. Интеллектуальная нация – основа будущего. Медицина долголетия и продления жизни);

3) «Природа» (Недропользование: проблемы и перспективы. Техно-экономические аспекты экологической проблемы. Водные ресурсы Казахстана. Флора и фауна как условие жизни на Земле).

44. Языковая компетенция. Повторение. Материал для совершенствования языковой правильности речи. В данный раздел включены языковые и речевые темы.

45. Речевая тема: «Русский язык как средство научной информации». Языковая тема: «Языковой анализ текста» (1 час):

1) Аспект фонетики, орфоэпии, орфографии (Совершенствование орфоэпических навыков на основе текста. Работа со справочными материалами по орфоэпии и орфографии);

Аспект орфографии, морфемики и словообразования (Практика анализа орфограмм на основе изученных орфографических правил. Работа над правописанием приставок и суффиксов. Нахождение в тексте однокоренных слов и определение корня (и его вариантов). Работа с орфографическим и словообразовательным словарями);

2) Материал для развития речевой компетенции (Диалогическая и монологическая речь. Текст как высказывание);

3) Материал для развития коммуникативной компетенции (Стратегия и тактики общения).

46. Речевая тема: «Человек и его интеллект». Языковая тема: «Языковой анализ текста» (1 час).

1) аспект лексики и фразеологии;

2) материал для развития речевой компетенции (Основные характеристики текста: тема и основная мысль; средства связи предложений; план текста);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Стратегия и тактики общения);

4) Изложение (1 час).

47. Речевая тема: «Человек как часть биосферы». Языковая тема: «Языковой анализ текста» (1 час):

1) аспект морфологии (Самостоятельные части речи: имя существительное, имя прилагательное, имя числительное, местоимение, глагол причастие, деепричастие, наречие. Служебные части речи: предлог, союз, частицы. Их разряды по значению, структуре и употреблению. Междометие как особая часть речи);

2) материал для развития речевой компетенции (Речь книжная. Научный стиль речи. Научно-популярный жанр);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Официальная обстановка общения: научная сфера);

4) продуктивное письменное высказывание: сочинение-рассуждение с элементами описания (1 час).

48. Материал для изучения. Языковая компетенция: знания о языковой системе. Речевая тема: «Флора и фауна как условие жизни на Земле». Языковая тема: «Синтаксис. Понятие о синтаксисе и пунктуации» (1 час):

1) Материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности публицистического стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) Материал для развития коммуникативной компетенции (Официальная обстановка общения: интервью).

49. Речевая тема: «Казахстан и научно-технический прогресс». Языковая тема: «Словосочетание и предложение как основные единицы синтаксиса».

1) Словосочетание, способы связи слов в словосочетаниях (1 час);

2) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности публицистического и научного стилей: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Правила дистанционного общения).

50. Речевая тема: «Водные ресурсы Казахстана». Языковая тема: «Предложение. Главные члены предложения. Способы выражения главных членов предложения» (1 час).

1) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности публицистического и научного стилей: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (Правила поведения при диспуте);

3) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час):

51. Речевая тема: «Недропользование: проблемы и перспективы». Языковая тема: «Второстепенные члены предложения. Дополнение. Прямое и косвенное дополнение» (1 час):

1) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности публицистического и научного стилей: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (выражение личной позиции в социуме).

52. Речевая тема: «Транспорт будущего». Языковая тема: «Определение. Согласованное и несогласованное определение. Приложение» (1 час):

1) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности научного и художественного стилей: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (Презентация научного проекта в официальной обстановке общения).

53. Речевая тема: «Как стать успешным человеком». Языковая тема: «Обстоятельство. Виды обстоятельств» (1 час):

1) материал для развития речевой компетенции (Типы речи: описание, повествование, рассуждение. Особенности каждого типа речи (композиция, языковые средства));

2) материал для развития коммуникативной компетенции (Наблюдения за ролью грамматических средств в оформлении этикетной рамки предложения-высказывания. Учет положительной/отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату);

3) продуктивное письменное высказывание: сочинение-рассуждение с элементами описания (1 час).

54. Речевая тема: «Архитектура. Мегаполис будущего». Языковая тема: «Односоставные предложения» (2 часа):

1) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности разговорного и публицистического стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (Выражение одобрения и положительных эмоций в неофициальной и официальной обстановке общения);

3) репродуктивное письменное высказывание: контрольный диктант – 1 час

55. Речевая тема: «Технико-экономические аспекты экологической проблемы». Языковая тема: «Осложненные предложения и знаки препинания в них. Однородные члены предложения, обобщающие слова при однородных членах предложения» (1 час):

1) материал для развития речевой компетенции (Прагматические и языковые особенности научного стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (Грамотная и корректная речь, обращенная к читателям газеты).

56. Речевая тема: «Великие изобретения XIX-XX вв.». Языковая тема: «Обособленные члены предложения» (3 часа):

1) материал для развития речевой компетенции (прагматические и языковые особенности научного стиля: сфера употребления, задачи речи, лексико-грамматические средства);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (научное сообщение (доклад) перед слушателями);

3) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

57. Речевая тема: «XXI век – век технологий». Языковая тема: «Уточняющие члены предложения» (1 час):

1) материал для развития речевой компетенции (описание предмета);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (Рекламирование какого-либо результата науки перед слушателями).

58. Речевая тема: «Правила делового общения». Языковая тема: «Обращения, вводные и вставные слова и конструкции в предложении» (1 час):

1) материал для развития речевой компетенции (описание человека);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (Участие в диалогическом и полилогическом общении. Учет положительной/отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи, обращенной к адресату);

3) продуктивное письменное высказывание: сочинение-описание (1 час).

59. Речевая тема: «Бизнес как основа экономики». Языковая тема: «Сложное предложение. Сложносочиненное предложение» (1 час):

1) сочинительные союзы как средства связи частей сложносочиненного предложения, типы сложносочиненных предложений;

2) материал для развития речевой компетенции (рассуждение: тезис, доказательство, объяснение, вывод);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Межкультурная коммуникация).

60. Речевая тема: «Мир и безопасность – основная цель современного общества). Языковая тема: «Сложноподчиненное предложение» (1 час):

1) подчинительные союзы как средства связи частей сложноподчиненного предложения, типы сложноподчиненных предложений, СПП с несколькими придаточными;

2) материал для развития речевой компетенции (рассуждение: тезис, доказательство, объяснение, вывод);

3) материал для развития коммуникативной компетенции (Межкультурная коммуникация);

4) репродуктивное письменное высказывание: изложение (1 час).

61. Речевая тема: «Интеллектуальная нация – основа будущего». Языковая тема: «Бессоюзное предложение. Типы бессоюзных предложений» (1 час):

1) материал для развития речевой компетенции (составление тезисов по тексту как подготовка к выступлению);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (участие в диалогическом и полилогическом общении (обсуждение идеи)).

62. Речевая тема: «Медицина долголетия и продления жизни». Языковая тема: «Сложные многочленные предложения. Сложное предложение с разными видами связи» (1 час):

1) материал для развития речевой компетенции: аннотирование и рецензирование научной статьи;

2) материал для развития коммуникативной компетенции: устное выступление по телевидению;

3) продуктивное письменное высказывание: сочинение-повествование (1 час).

63. Речевая тема: «Каков потенциал человека?». Языковая тема: «Способы передачи чужой речи: прямая, косвенная, диалог» (1 час):

1) материал для развития речевой компетенции (письмо сверстнику);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (участие в диалогическом и полилогическом общении (обсуждение идеи));

3) репродуктивное письменное высказывание: контрольный диктант – (1 час).

64. Речевая тема: «Человек и его созидательный труд». Языковая тема: «Обобщение по синтаксису» (2 часа):

1) материал для развития речевой компетенции (составление резюме);

2) материал для развития коммуникативной компетенции (представление человека перед коллективом в официальной обстановке общения).

65. Сведения о речи. Речевая компетенция. Материал для совершенствования речевых навыков в рамках тематического минимума:

1) диалогическая и монологическая речь, основные характеристики текста: тема и основная мысль; средства связи предложений; план текста;

2) стили речи (Речь книжная и разговорная. Разговорный, научный, официально-деловой, публицистический, художественный стили речи (сфера употребления, задачи речи, характерные языковые средства) и их особенности. Стилистический анализ текста);

3) типы речи (Повествование, описание, рассуждение. Описание человека, предмета, места в научном и официально-деловом стилях. Научное рассуждение: доказательство, объяснение);

4) речевые жанры (изложение, сочинение типа описания, сочинение типа повествования, сочинение типа рассуждения, сочинения с разными функционально-смысловыми типами; резюме, письмо, аннотация, рецензия, тезисы, реферат, доклад, научный проект).

66. Сведения о процессе общения. Коммуникативная компетенция:

1) материал для совершенствования коммуникативных навыков в рамках тематического минимума (Ситуация общения. Стратегия и тактики общения. Официальная и неофициальная обстановка общения. Учет статуса собеседника и типа взаимоотношений с собеседником. Правила русского речевого этикета. Учет положительной/отрицательной эмоциональной окраски слов при оформлении речи., обращенной к адресату. Наблюдения за ролью грамматических средств в оформлении этикетной рамки предложения-высказывания. Русский деловой этикет. Правила дистанционного общения. Грамотная и корректная речь. Участие в диалогическом и полилогическом общении. Дискутирование. Выражение личной позиции в социуме. Интервью. Рекламирование. Устное выступление по телевидению. Межкультурная коммуникация).

67. Сведения о культуре страны изучаемого языка. Этнокультуроведческая компетенция. Особенности русской культуры в рамках тематического минимума.

68. На повторение и изучение языкового материала – 25 часов. На письменные работы – 9 часов (диктант – 2 ч., изложение – 3 ч., сочинение – 4 ч.).

69. Материал для совершенствования орфографической грамотности при изучении языкового материала и при работе с текстом (внеурочная индивидуальная работа с учащимися):

1) орфографические правила, связанные с морфологией:

имя существительное (Буквы Е и И в падежных окончаниях существительных. Буквы О и Е после шипящих и Ц в окончаниях существительных. Буква Е в суффиксе -ЕН-существительных на -мя. Слитное и раздельное написание НЕ с существительными. Буквы Щ и Ч в суффиксе -ЩИК- /-ЧИК-. Гласные Е и И в суффиксах существительных -ЕК-/-ИК-. Гласные О и Е после шипящих в суффиксах существительных. Употребление Ъ на конце существительных после шипящих);

имя прилагательное (Буквы О и Е после шипящих и Ц в окончаниях прилагательных. Безударные гласные в окончаниях имен прилагательных. Краткие прилагательные с основой на шипящую. Слитное и раздельное

написание НЕ с прилагательными. Буквы О и Е после шипящих и Ц в суффиксах прилагательных. Н и НН в суффиксах прилагательных. Различение на письме суффиксов прилагательных -К- и -СК-. Дефис в сложных прилагательных. Н и НН в суффиксах полных прилагательных, образованных от глаголов. Н и НН в суффиксах кратких прилагательных, образованных от глаголов. Гласные перед одной и двумя буквами Н в прилагательных, образованных от глаголов);

глагол (Не с глаголами. Мягкий знак после шипящих в неопределенной форме глаголов и во втором лице единственного числа. -ТСЯ и -ТЬСЯ в глаголах. Буквы Е и И в окончаниях глаголов 1 и 2 спряжения. Мягкий знак в глаголах повелительного наклонения. Гласные в суффиксах глаголов -ОВА- (-ЕВА-) и -ЫВА- (-ИВА-));

имя числительное (Мягкий знак в середине числительных. Буква И в окончаниях количественных числительных от 11 до 19);

причастие (Гласные в суффиксах действительных причастий настоящего времени. Гласные в суффиксах страдательных причастий настоящего времени. Слитное и раздельное написание НЕ с причастиями. Одна и две буквы Н в суффиксах полных страдательных причастий прошедшего времени. Одна и две буквы Н в суффиксах кратких страдательных причастий прошедшего времени. Гласные перед одной или двумя Н в страдательных причастиях. Буквы Е и Е после шипящих в суффиксах страдательных причастий прошедшего времени);

деепричастие (Раздельное написание НЕ с деепричастиями);

наречие (Слитное и раздельное написание НЕ с наречиями. Буквы Е и И в приставках НЕ- и НИ- отрицательных наречий. Н и НН в наречиях на -О и -Е. Буквы О и А на конце наречий. Дефис между частями слова в наречиях. Мягкий знак после шипящих на конце наречий);

предлог (Слитное и раздельное написание предлогов, образованных от наречий. Слитное и раздельное написание предлогов, образованных от существительных с предлогами. Буквы Е на конце предлогов в течение, в продолжение, вследствие);

союз (Слитное написание союзов также, тоже, чтобы);

частица (Дефисное написание частиц -ТО со словами. Дефисное написание частицы -КА со словами);

междометие (Дефис в междометиях);

2) материал для совершенствования пунктуационной грамотности при работе с текстом (внеурочная индивидуальная работа с учащимися):

знаки препинания на конце предложения;

знаки препинания при однородных членах предложения без обобщающих слов и с обобщающим словом;

знаки препинания при обращениях и междометиях;

знаки препинания при вводных словах и вводных конструкциях;

тире в неполном предложении;

тире между подлежащим и сказуемым;

знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения;

знаки препинания в предложениях с уточняющими членами предложения;

знаки препинания в предложениях со сравнительным оборотом;

знаки препинания в предложениях с прямой речью;

знаки препинания при цитировании и пунктуационное оформление диалога;

знаки препинания в ССП;

знаки препинания в СПП;

знаки препинания в БСП.

3. Требования к уровню подготовки учащихся

70. Уровень подготовки обучающихся оценивается с учетом предметных, личностных, системно-деятельностных результатов.

71. Предметные результаты отражены в двух аспектах: должны уметь и должны знать.

72. Учащиеся 10 класса учащиеся должны знать:

1) изученные орфографические правила;

2) основные орфоэпические нормы;

3) нормы пунктуации;

4) типы значений слова (прямое и переносное);

5) лексическую характеристику слова в рамках тематического минимума;

6) различие слова и фразеологизма;

7) способы словообразования (морфологические и неморфологические: переход слов из одной части речи в другую; слияние слов типа сейчас; расщепление на омонимы типа мир – «Вселенная» и мир – «состояние покоя, отсутствия войны и т.д.»);

8) грамматическую характеристику слов изученных частей речи (соответственно схеме анализа той или иной части речи): имени существительного, имени прилагательного, имени числительного, местоимения, глагола, причастия, деепричастия, наречия;

9) особенности изменения слов изученных частей речи;

10) функции служебных частей речи: предлогов, союзов и частиц;

11) классификацию союзов и их функции в предложениях;

12) структурную и смысловую характеристику текстов разных функционально-смысловых типов (описания, повествования, рассуждения);

13) особенности функциональных стилей языка (книжного: официально-делового, научного, публицистического, художественного; разговорного);

14) основные словари и справочники, отражающие нормы современного русского литературного языка;

73. Учащиеся 10 класса учащиеся должны уметь:

- 1) грамотно писать слова в рамках изученных тем;
- 2) соблюдать орфоэпические нормы при произношении слов из лексического минимума;
- 3) соблюдать пунктуационные нормы в простом осложненном (при однородных и уточняющих членах предложения, обособленных второстепенных членах предложения, выраженных причастными и деепричастными оборотами, обращениях, сравнительных оборотах) и сложном предложениях;
- 4) осуществлять лексический анализ слова в рамках тематического минимума;
- 5) осуществлять разбор слова по составу;
- 6) определять способы образования слов в рамках тематического минимума;
- 7) осуществлять морфологический анализ имени существительного, имени прилагательного, имени числительного, местоимения, глагола, причастия, деепричастия, наречия;
- 8) правильно употреблять предлоги с существительными в зависимости от их значения;
- 9) определять функции сочинительных и подчинительных союзов;
- 10) разграничивать на основе контекста омонимичные части речи;
- 11) определять синтаксическую роль слов и сочетаний в простых, простых осложненных, сложносочиненных, сложноподчиненных и бессоюзных предложениях;
- 12) продуцировать монологические высказывания разных функционально-смысловых типов и смешанных типов (описание с элементами повествования; повествования с элементами описания; повествования с элементами рассуждения и т.д.);
- 13) продуцировать монологические высказывания в научном, публицистическом, официально-деловом стилях ;
- 14) осуществлять стилистическую корректировку и стилистическую трансформацию текста;
- 15) пользоваться словарями и справочниками, отражающими нормы современного русского литературного языка;
- 16) осуществлять комплексный анализ текста (тема, основная мысль, микротемы, стиль, функционально-смысловой тип);
- 17) продуцировать высказывания с учетом ситуации общения (неофициальной или официальной обстановки общения, типа взаимоотношений с собеседником, возрастного и социального статуса собеседников);
- 18) соблюдать правила русского речевого этикета.

74. Учащиеся 11 класса должны знать:

- 1) изученные орфографические правила;
- 2) основные орфоэпические нормы в рамках тематического минимума;
- 3) нормы пунктуации в предложениях всех типов;

- 4) грамматическую характеристику словосочетания;
 - 5) грамматическую характеристику простого предложения;
 - 6) грамматическую характеристику простого осложненного предложения;
 - 7) условия обособления членов предложения (обособленного определения, выраженного прилагательными, причастными оборотами; обособленного обстоятельства, выраженного одиночными деепричастия и и деепричастными оборотами);
 - 8) особенности пунктуационного оформления уточняющих членов предложения;
 - 9) грамматическую характеристику сложного предложения (ССП, СПП, БСП); сложного предложения с разными типами связи;
 - 10) определять средства связи между частями сложносочиненного и сложноподчиненного предложений;
 - 11) определять по интонации смысловые отношения между частями бессоюзного предложения;
 - 12) структурную и смысловую характеристику текстов разных функционально-смысловых типов (описания, повествования, рассуждения);
 - 13) особенности функциональных стилей языка (книжного: официально-делового, научного, публицистического, художественного; разговорного);
 - 14) основные словари и справочники, отражающие нормы современного русского литературного языка;
 - 15) основы комплексного анализа текста, принципы его интерпретации;
75. Учащиеся 11 класса должны уметь:
- 1) – соблюдать нормы орфографии в письменной речи;
 - 2) соблюдать пунктуационные нормы при обособлении уточняющих членов предложения, второстепенных членов предложения, выраженных причастными и деепричастными оборотами, выделении обращения, при однородных членах предложения, при оформлении сложных предложений из двух и более частей;
 - 3) учитывать при употреблении смысловые и стилистические особенности слов и фразеологизмов;
 - 4) давать грамматическую характеристику словосочетанию;
 - 5) осуществлять синтаксический анализ простого предложения;
 - 6) осуществлять синтаксический анализ простого осложненного предложения;
 - 7) осуществлять синтаксический анализ сложносочиненного предложения;
 - 8) осуществлять синтаксический анализ сложноподчиненного предложения;
 - 9) осуществлять синтаксический анализ бессоюзного предложения;
 - 10) определять средства связи между частями сложного предложения;
 - 11) продуцировать монологические высказывания разных функционально-смысловых типов и смешанных типов (описание с элементами

повествования; повествования с элементами описания; повествования с элементами рассуждения и т.д.);

12) продуцировать монологические высказывания в официально-деловом, научном, публицистическом, художественном стилях;

13) осуществлять стилистическую корректировку и стилистическую трансформацию текста;

14) пользоваться словарями и справочниками, отражающими нормы современного русского литературного языка;

15) осуществлять комплексный анализ текста (тема, основная мысль, микротемы, стиль, функционально-смысловой тип);

16) продуцировать высказывания с учетом ситуации общения (неофициальной или официальной обстановки общения, типа взаимоотношений с собеседником, возрастного и социального статуса собеседников);

17) соблюдать правила русского речевого этикета.

76. Личностные результаты. Учащиеся должны проявлять:

1) уважение к внешней и внутренней политике государства;

2) активную гражданскую позицию, высокие патриотические чувства, готовность к служению своей Родине и защите ее интересов;

3) уважение к государственному и родному языкам, толерантное отношение к русскому языку и языкам других национальностей и этносов, проживающих на территории Казахстана;

4) уважение к истории, культуре, традициям и другим ценностям казахстанского народа;

5) стремление оберегать и приумножать природные богатства страны, родного края;

6) экологическую культуру, активную жизненную позицию в охране окружающей среды;

7) положительное отношение к здоровому образу жизни, стремление к сохранению своей безопасности и безопасности окружающих людей;

8) высокую культуру успешной речевой коммуникации, соблюдение этических норм, принципов и постулатов общения;

9) инициативу, готовность и способность к самообразованию, самореализации, созидательному труду;

10) уважение к ветеранам войны и труда, старшему поколению, заботу о младших и социально незащищенных, доброжелательность и внимательность к другим;

11) адекватную оценку особенностей социальной среды, противостояние к антиобщественным явлениям, деструктивным воздействиям идеологического, противоправного, националистического, религиозно-экстремистского характера;

12) заинтересованность и самостоятельную позицию в выборе профессии и специальности.

77. Системно-деятельностные результаты. Учащиеся должны применять:

- 1) систему полученных знаний по основам наук в профессионально ориентированной учебно-практической и исследовательской деятельности;
- 2) анализ, обработку, синтез современных достижений науки, техники и технологий, полученную научную информацию в творческой деятельности;
- 3) методы познания, прогнозирования, проектирования, конструирования, исследования, эксперимента;
- 4) современные и новейшие научные технологии в производственной и учебно-научной сферах;
- 5) комплекс знаний и умений успешного речевого общения в условиях полиязыковой и межкультурной коммуникации.

«Орыс әдебиет» пәнінен оқу бағдарламасы (қоғамдық-гуманитарлық бағыт)

1. Пояснительная записка

19. Учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом среднего образования (начального, основного среднего, общего среднего образования), утвержденным постановлением Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2012 года №1080.

2. Цель обучения предмету – приобщение учащихся к сокровищницам русской литературы как части мировой культуры путем изучения классических произведений во взаимосвязи с другими видами искусства и раскрытия русско-казахских литературных связей; овладение методикой анализа художественных произведений на русском языке.

3. Задачами обучения предмету в области предметных результатов являются:

- 1) формирование знаний об общих тенденциях развития русской литературы, связи литературного произведения с эпохой его написания;
- 2) сообщение биографических данных и сведений о творческой деятельности писателей-классиков русской и казахской литературы;
- 3) формирование представления о художественном произведении с точки зрения его идейной, историко-литературоведческой, нравственно-этической основы;
- 4) формирование у учащихся комплекса умений и навыков анализа художественного произведения с использованием теоретико-литературных и эстетических понятий;
- 5) развитие умений соотносить оригинал и перевод художественного произведения, сопоставлять произведения русской, казахской и других национальных литератур, выявлять их взаимосвязь в контексте диалога культур, определять их национально-культурное своеобразие;

6) развитие способности высказывать оценку о прочитанном с использованием философских, культурологических и литературоведческих материалов;

7) совершенствование устной и письменной речи на основе лучших образцов художественного слова;

4. Задачами обучения предмету в области личностных результатов являются:

1) воспитание духовно развитой личности, владеющей эстетическими ценностями культуры и способной воспринимать художественное многообразие литературы разных народов;

2) формирование гуманистического мировоззрения, гражданского патриотизма, уважения и толерантности к литературе и культуре разных этносов Республики Казахстан;

3) формирование читательской культуры, мотивации к чтению, эстетического наслаждения при соприкосновении с миром русской художественной литературы;

4) совершенствование навыков аргументированного суждения с ссылкой на авторитетные источники (монография, научная статья, критическая литература и др.);

5) развитие творческого потенциала учащихся на образцах художественной литературы как искусства слова;

5. Задачами обучения предмету в области системно-деятельностных результатов являются:

1) формирование умений самостоятельного поиска, анализа, обобщения и систематизации знаний в области общественно-гуманитарных предметов;

2) формирование умений находить, обрабатывать и транслировать полученную информацию с применением современных достижений научной мысли;

3) развитие навыков использования различных источников получения информации (справочная и критическая литература, периодика, телевидение, сеть Интернет) при выполнении самостоятельной работы (сообщение, реферат, доклад, презентация, проект).

6. Содержание предмета «Русская литература» построено с учетом принципов системности, последовательности и преемственности в изложении материала, доступности художественных произведений для восприятия обучающихся, их психолого-возрастных особенностей и знаний о родном языке.

7. Содержание учебного материала включает произведения русской, зарубежной и казахской литературы для обязательного изучения, внеклассного чтения и заучивания наизусть. Для текстуального изучения в курсе русской литературы выделяются лишь отдельные произведения писателей, изучаемых монографически. При рассмотрении монографических тем учащиеся знакомятся с основными фактами жизни и творчества писателя, получают представление о его личности и особенностях творчества. С повествованием о жизненном и творческом пути писателя органически связывается рассказ о

произведениях, в которых содержится необходимый комментарий. Для систематизации и пополнения историко-литературных знаний учащимся предлагается несколько обзорных тем.

8. Программой предусматривается сообщение сведений по теории литературы, которые усваиваются в процессе чтения и анализа художественных произведений. По каждой из программных тем предлагается изучение, повторение и углубление определенных теоретико-литературных понятий. В связи с профилизацией школьного образования предусматривается углубленное изучение художественных текстов, теоретико-литературного материала.

9. В связи с ориентацией на развитие функциональной грамотности обучающихся необходимо при обучении литературе усилить работу по развитию речи, что, с одной стороны, осуществляется при изучении и анализе художественного произведения (часы не выделены отдельно), с другой, при написании сочинений, эссе и изложений, которые будут проводиться по определенным темам по усмотрению учителя (часы указаны).

10. В процессе обучения реализуются межпредметные связи:

1) «Русский язык» (литература выступает одним из основных источников, помогающих учащимся овладеть коммуникативными ресурсами речевой культуры и навыками письменной речи; взаимосвязанное и совместное обучение видам речевой деятельности (аудирование, говорение, чтение, письмо));

2) «Казахский язык», «Родной язык в школах с уйгурским, таджикским, узбекским языками обучения» (изучение русской литературы сквозь призму родного языка обучающихся);

3) «Казахская литература», «Родная литература в школах с уйгурским, таджикским, узбекским языками обучения» (обогащение общего кругозора обучающихся, выработка у них толерантного отношения к культуре и литературе русского, казахского и других народов, формированию умения участия в «диалоге культур»).

4) «История Казахстана», «Всемирная история» (изучение произведений мировой (в том числе русской и казахской) литературы с учетом историко-культурных процессов развития общества);

5) «Человек и общество» (взаимосвязь личности и общества, активная гражданская позиция, проявление патриотизма и интернационализма);

6) «Самопознание» (познание личностных возможностей, своего интеллектуального и духовного потенциала посредством приобщения к великому искусству мысли и слова).

7) Информатика: обработка информации, транслирование, создание презентаций, проектов.

11. Объем учебной нагрузки по учебному предмету составляет:

1) 10 класс– 68 часов, 2 раза в неделю;

2) 11 класс– 34 часа, 1 раз в неделю.

12. Результаты обучения представлены в Требованиях к уровню подготовки обучающихся и задают систему итоговых результатов обучения,

достижение которых является обязательным условием положительной аттестации ученика за курс основной школы.

2. Базовое содержание учебного предмета в 10 классе

13. На изучение курса выделено 68 часов, из них на чтение и изучение - 58 часов, внеклассное чтение - 4 часа, развитие речи - 6 часов.

14. Содержание курса включает следующие темы:

1) «Художественная литература как искусство слова. Краткие сведения о русской литературе до XIX века» – 1 ч. (Искусство как основа художественной культуры. Значение художественной литературы. «Слово о полку Игореве» как вершина поэтического искусства Древней Руси. М.В. Ломоносов, Н.М. Карамзин, Д.И. Фонвизин (обзор));

теория литературы (литературный процесс, литературное направление, классицизм, сентиментализм, реализм, ода, художественный образ);

2) «Русская литература первой половины XIX века» – 2 ч. (Романтизм в русской литературе начала века. Новое направление – реализм. Типичные характеры. И.А. Крылов. Басни. А.С. Грибоедов. «Горе от ума». В.Г. Белинский как литературный критик);

теория литературы (романтизм, реализм, басня, литературная критика, типичный характер);

3) «А.С. Пушкин» – 9 ч. (Жизненный и творческий путь поэта. Лирика. Проза Пушкина. «К Чаадаеву», «К морю», «Я помню чудное мгновение», «Я вас любил», «Осень» (отрывок), «Вновь я посетил», «Я памятник себе воздвиг нерукотворный». А.С. Пушкин о предназначении поэта и поэзии. Роман в стихах «Евгений Онегин» (в сокращении). Онегин и Татьяна. Общечеловеческое значение нравственных проблем романа (цель и смысл жизни, губительность индивидуализма и эгоизма, стремление к нравственному совершенству). Интерес Пушкина к истории, культуре, творчеству других народов. Мировое значение творчества А.С. Пушкина. А.С. Пушкин и Абай);

теория литературы (лирика, стих, ритм, рифма, строфа, роман в стихах, онегинская строфа, проза);

4) «М.Ю. Лермонтов» – 9 ч. (Очерк жизненного и творческого пути. Лермонтов и Пушкин. Лермонтов и Байрон. Декабристские настроения. Лирика Лермонтова. «Смерть поэта». «Поэт». «Родина». Проза М.Ю. Лермонтова. «Герой нашего времени» - социально-психологический роман. Жанровое своеобразие. Роман как цикл повестей. Повести «Бэла», «Тамань». Образ Печорина. Сложность и противоречивость характера. Роль композиции. М.Ю. Лермонтов и казахская литература);

теория литературы (лирика, средства выразительности, роман, социально-психологический роман, композиция, экспозиция, завязка, развязка);

5) «Н.В. Гоголь» – 6 ч. (Очерк жизненного и творческого пути писателя. «Вечера на хуторе близ Диканьки» - цикл повестей. «Ночь перед

рождеством», «Старосветские помещики». «Петербургские повести» - третий цикл произведений Гоголя (обзор). Комедия «Ревизор». Основной конфликт в комедии. Разоблачение нравственных и социальных пороков чиновничества. Смех – единственное «честное, благородное лицо в комедии». «Хлестаковщина» как социально – психологическое явление. Значение драматургии Н.В. Гоголя для становления и развития драматургии казахской литературы);

теория литературы (драма как род литературы, основные драматические жанры, комедия, конфликт).

б) «Русская классическая литература 2 половины XIX в.» (обзор) – 1 ч. (Политическая и культурная жизнь России во второй половине XIX века. Творчество писателей–шестидесятников (Н.Г.Чернышевский, Н.А.Добролюбов и др.). Журнал «Современник» и его сотрудники. Новое слово в истории мирового театра. Эстетическая теория «искусство для искусства», или «чистое искусство»);

теория литературы (теория «чистого искусства», литературная критика);

7) «И.С. Тургенев» – 7 ч. (Очерк жизни и творчества. «Записки охотника» (отдельные рассказы). Антикрепостнический пафос рассказов. Лиризм и художественное мастерство в обрисовке картин родной природы «Хорь и Калиныч», «Бирюк». Типы народных характеров. Бунтарское начало и рабская покорность в образе мужика. Изображение нищеты крестьянского быта. «Стихотворения в прозе» (два-три по выбору учителя). Их жанровое своеобразие. Лаконизм и емкость формы стихотворений в прозе. Основные мотивы «Стихотворений в прозе». Роман «Отцы и дети» (обзор с чтением глав). Социальная и нравственно - философская проблематика романа. И.С.Тургенев и казахская литература);

теория литературы (род и жанр художественной литературы, жанр стихотворения в прозе, миниатюра);

8) «Ф.И.Тютчев» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Человек и природа - главные темы лирики Ф.И. Тютчева. Выражение в его поэзии тончайших человеческих переживаний. Преклонение перед красотой и тайнами природы. «Весенние воды», «Есть в осени первоначальной», «Чародейкою Зимою», «Я встретил вас». Романсы Тютчева);

теория литературы (метафора, олицетворение, звукопись, аллитерация, ассонанс);

9) «А.А.Фет» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Лирика А. Фета. «Я пришел к тебе с приветом», «Шепот, робкое дыханье». Основные мотивы и образы лирики);

теория литературы (пейзаж, изобразительно-выразительные средства языка, экспрессия, параллелизм);

10) «А.Н.Островский» – 2 ч. (А.Н. Островский и русский театр, его новаторство. «Темное царство» в изображении писателя. «Гроза», «Бесприданница» (по выбору). Самодурство как социально-психологическое явление. «Гроза» – новый тип народной трагедии. Система действующих лиц и

основной конфликт «Грозы». Катерина как трагическая героиня. Тема бедной девушки в «Бесприданнице». Развитие темы гибели красоты при столкновении с миром корысти. Мотивы искушения, блеска, одиночества. Конфликт и трагический финал драмы);

теория литературы (трагедия).

11) «Ф.М.Достоевский» – 6 ч. (Жизненный и творческий путь писателя. Роман «Преступление и наказание». Сюжет, проблематика романа. Социально-психологические и философские проблемы романа. Добро и зло, социализм и революция, атеизм и религия. Роман «Преступление и наказание» (в сокращении). Главные образы романа. Изображение внутренних противоречий в развитии личности героя. Тема преступления, неотвратимости наказания и духовного воскресения. Актуальность романа. Роль Ф.М.Достоевского в русской и мировой литературе. Ф.М.Достоевский и Ч.Валиханов);

теория литературы (нравственно-психологический и философский роман, эпилог);

12) «Л.Н.Толстой» – 7 ч. (Очерк жизненного и творческого пути писателя. Военные рассказы Л.Н. Толстого «Севастополь в декабре месяце», «Севастополь в мае». Рассказ «После бала». «Война и мир» - роман-эпопея. Общая характеристика произведения. Жанровые и композиционные особенности произведения. Многоплановость и масштабность повествования. Историзм романа. Многозначность заглавия. «Мысль народная» в романе. Героизм и патриотизм русского народа. Люди «мира» в романе. Мировое значение творчества Л.Н.Толстого. Толстой и Восток);

теория литературы (роман-эпопея, рассказ, композиция, гуманизм);

13) «А.П.Чехов» – 3 ч. (Очерк жизни и творчества писателя. Рассказы А.П. Чехова. Умение писателя увидеть смешное, нелепое в заурядном, обыденном. Темы бездуховности, обывательной трусости и беспомощности перед жизненными обстоятельствами, отсутствия жизненной позиции и цели у героев рассказов А.П. Чехова. «Человек в футляре». Пьеса «Вишневый сад». Мировое значение творчества А.П.Чехова. Чехов и театр. Чехов и казахская драматургия. Особенности прозы А.П. Чехова: точность, лаконизм, выразительность, пьеса);

теория литературы (пьеса).

14) «Заключение. Мировое значение русской классической литературы XIX века» – 1 ч. (Художественное богатство и мировое значение русской классической литературы. Гуманизм, психологизм и народность литературы. Влияние русской классической литературы на развитие национальных литератур. Диалог культур).

15. Произведения для внеклассного чтения:

- 1) А.А.Грибоедов «Горе от ума»;
- 2) А.С.Пушкин «Станционный смотритель»;
- 3) Н.В.Гоголь «Мертвые души», «Шинель»;
- 4) И.А.Гончаров «Обыкновенная история», «Обломов»;

- 5) Н.А. Некрасов «В дороге», «Родина», «Пророк», «Поэт и гражданин», «Размышления у парадного подъезда», «Кому на Руси жить хорошо»;
- 6) И.С. Тургенев «Рудин», «Накануне»;
- 7) А.А. Островский «Лес», «Волки и овцы»;
- 8) М.Е. Салтыков-Щедрин «Дикий помещик», «Премудрый пескарь»;
- 9) Ф.М. Достоевский «Униженные и оскорбленные»;
- 10) Л.Н. Толстой «Севастополь в декабре месяце».
16. Для заучивания наизусть:
- 1) А.С. Пушкин (3-4 стихотворения), Евгений Онегин (Письмо Татьяны к Онегину или Письмо Онегина к Татьяне);
- 2) М.Ю. Лермонтов (1-2 стихотворения);
- 3) Ф.И. Тютчев (1 стихотворение);
- 4) А.А. Фет (1 стихотворение).

2. Базовое содержание учебного предмета в 11 классе

17. На изучение курса выделено 34 часа, из них на чтение и изучение – 28 часов, внеклассное чтение – 4 часа, развитие речи – 2 часа.

18. Содержание курса включает следующие темы:

1) «Введение. Русская литература начала XX века» – 1 ч. (Серебряный век русской поэзии. Проблема традиции и новаторства в литературе разных направлений начала века; формы ее решений в творчестве реалистов, символистов, акмеистов, футуристов (обзор). Общая характеристика литературного периода. Литературные группировки и журналы);

теория литературы (развитие понятия о литературном направлении, символизм, акмеизм, футуризм);

2) А.М. Горький. Рассказы. «Старуха Изергиль». «На дне» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Романтический пафос революционных пьес. Рассказ «Старуха Изергиль». Два типа морали и общественного поведения (Ларра и Данко). Антитеза как основа композиции рассказа. Новизна тематики и героев. Пьеса «На дне». Критика действительности в пьесе; судьбы людей «дна». Спор о правде (Лука и Сатин). Гуманистический пафос пьесы, ее общественно-политическое значение. А.М. Горький и казахская литература);

теория литературы (романтизм, тематика);

3) «С.А. Есенин» – 2 ч. («Песнь о собаке», «Письмо к матери», «Шаганэ, ты моя, Шаганэ!...», «Собаке Качалова», «Отговорила роща золотая...»). Очерк жизни и творчества. Глубокое чувство любви к родному краю к Родине. Поэтизация родной природы как выражение этого чувства. Мучительное переживание своего разлада с новой жизнью, стремление преодолеть его. Предельная искренность и глубокий лиризм стихотворений. С.А. Есенин и казахская литература. С. А. Есенин и М.Макатаев);

теория литературы (лирика, средства художественной выразительности);

4) «М.И. Цветаева» – 1 ч. (Стихотворения. Поэмы (по выбору). Сложная судьба М.И.Цветаевой. Важнейшие темы творчества: любовь, верность высоким идеалам. Трагичность поэтического мира, определяемая трагичностью эпохи. Поэзия М.И.Цветаевой как напряженный монолог-исповедь. Образ лирического героя. Своеобразие поэтического стиля. М.И. Цветаева и казахская поэзия (Ф.Онгарсынова и др.));

теория литературы (звуковая организация стихотворной речи, лирический герой);

5) «А.А. Ахматова» – 2 ч. (Лирика. Поэма «Реквием». Очерк жизни и творчества. Глубина и яркость переживаний. Тема поэта и поэзии. Тема Родины и гражданского мужества. Своеобразие лирики А.А.Ахматовой. Трагизм поэмы «Реквием». Нравственное звучание произведения. Особенности композиции поэмы. Тема личной ответственности в казахской литературе);

теория литературы (серебряный век, художественная концепция);

6) «Литература военных лет» (обзор) – 2 ч. (Война и духовная жизнь общества. Многообразие жанров литературы периода войны. Патриотическая лирика К.Симонова, М.Исаковского, А.Твардовского, А.А.Ахматовой, М.Джалиля. Драмы Л.Леонова, К.Симонова, А.Корнейчука. Публицистика А.Н.Толстого, М.Шолохова, Л.Леонова и др. Фронтная песня, ее популярность. Казахская литература военных лет (Ж.Жабаев));

теория литературы (пафос, песня, публицистика);

7) «М.А.Шолохов» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Рассказ «Судьба человека». Смысл названия рассказа. Драматизм судьбы Андрея Соколова. Глубина раскрытия характера главного героя. Мужество, храбрость. Своеобразие композиции произведения: «рассказ в рассказе», два повествователя. М.А.Шолохов и Казахстан);

теория литературы (типический образ, гуманизм литературы);

8) «А.П.Платонов» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Своеобразие художественного мира писателя. Рассказ «Песчаная учительница». Душевная неуспокоенность героини, жажда полезной деятельности, широта души. Умение понять обычаи и традиции другого народа, уважительное отношение к кочевникам, несмотря на различия в быту и традиционной культуре. Сложная судьба и взаимоотношения двух народов – кочевников и русских переселенцев);

теория литературы (сюжет, развитие действия);

9) «Б.Л.Пастернак» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Лирика: «Старый парк», «Зима приближается», «Золотая осень», «Во всем мне хочется дойти до сути», «Определение поэзии». Особенности поэтики. Глубина поэтического осмысления окружающего мира, философская насыщенность поэзии. Природа и мир человека – главные темы лирики Б.Л.Пастернака. Метонимичность как важнейший художественный прием Б.Л.Пастернака. Мотивы красоты жизни, радости бытия. Стремление постичь мир, удивление перед чудом бытия. Роман «Доктор Живаго» (обзор). Роль интеллигенции в обществе);

теория литературы (средства художественной выразительности в лирике (метонимия), художественная образность, образ-символ);

10) «А.Т.Твардовский» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. «Василий Теркин», «Теркин на том свете», «По праву памяти». Размышления о настоящем и будущем Родины, чувство сопричастности к истории страны, утверждение нравственных ценностей. «Теркин на том свете» – поэма-сказка, поэма-сатира. Осмеяние уродливости бюрократизма, формализма, казенщины и рутины. «По праву памяти» – поэтическое и гражданское осмысление трагических событий прошлого);

теория литературы (традиции и новаторство, поэма, сатира).

11) «Русская литература второй половины XX века» (обзор) – 1 ч. (Острота социальной проблематики литературы и постановка нравственных вопросов. Многообразие художественных стилей и жанров. Разнообразие социальных, исторических, нравственных проблем и художественных исканий современной русской и казахской литературы);

теория литературы (проблематика, художественный стиль, жанры).

12) «В.Г.Распутин» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. «Живи и помни». Гуманистическое звучание повестей В.Г.Распутина. Роль композиции и сюжета в раскрытии авторского видения проблемы человеческого в человеке. «Судьба народная» в произведении. Художественное мастерство писателя. Связь основных тем романа «Живи и помни» с традициями русской и казахской литературы);

теория литературы (повесть, композиция);

13) «В.М.Шукшин» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. «Космос, нервная система и шмат сала». Тема труда и нравственности в рассказах Шукшина. Неприятие писателем антиобщественной морали, эгоизма, мещанства, бесчеловечности, жестокости. Художественное своеобразие рассказа. Роль художественной детали. В.М.Шукшин и кинематограф);

теория литературы (юмор, художественная деталь, народность);

14) «Ч.Т.Айтматов» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Повесть «Джамиля». Социально-философская направленность произведений Ч.Т.Айтматова. Обобщение народной эстетики и морали. Тема любви в повести «Джамиля». Художественные особенности повести. Мировое значение творчества писателя-гуманиста. Ч.Айтматов и Казахстан);

теория литературы (национальное и интернациональное в литературе и искусстве, социально-философский роман);

15) «О.О.Сулейменов» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. «Красный гонец и черный гонец», «Земля, поклонись человеку!». Пафос гражданственности в поэзии О.О.Сулейменова. Образность, метафоричность лирики поэта. Эмоциональная напряженность музыкальность и глубокий психологизм лирики поэта. Тема высокого предназначения человеческой жизни. Космос и Земля как место обитания человека);

теория литературы (средства художественной выразительности в лирике (метафора), художественная образность);

16) «Заключение» – 1 ч. (Русская литература XX века как художественное отражение жизненных реалий и действительности сурового времени).

19. Для заучивания наизусть:

- 1) Монолог Сатина о человеке (из пьесы М.Горького «На дне»);
- 2) А.А.Блок. 1 стихотворение;
- 3) С.А.Есенин. 1 стихотворение;
- 4) Из поэзии периода Великой Отечественной войны - 1 стихотворение;
- 5) Из современной поэзии - 1 стихотворение.

20. Произведения для внеклассного чтения:

- 1) А.А.Блок. Поэма «Двенадцать». Стихотворения;
- 2) В.В.Маяковский. Пьесы «Клоп», «Баня». Стихотворения;
- 3) А.А.Ахматова. Поэма «Реквием». Стихотворения;
- 4) А.И.Куприн. Повести «Молох», «Олеся», «Поединок», «Гранатовый браслет»;
- 5) И.А.Бунин. Рассказы «Антоновские яблоки», «Господин из Сан-Франциско»;
- 6) В.В.Маяковский. Пьесы «Клоп», «Баня». Стихотворения;
- 7) О.Э.Мандельштам. Стихотворения;
- 8) А.Н.Толстой. Романы «Петр Первый», «Гиперболоид инженера Гарина», «Аэлита»;
- 9) М.А.Булгаков. Роман «Мастер и Маргарита»;
- 10) А.Т.Твардовский. Стихотворения. Поэмы «Василий Теркин», «По праву памяти»;
- 11) А.А.Бек. «Волоколамское шоссе»;
- 12) Б.Л.Пастернак. «Доктор Живаго»;
- 13) Ю.О.Домбровский. Романы «Хранитель древностей», «Факультет ненужных вещей»;
- 14) В.Быков. «Обелиск»;
- 15) Б.Л.Васильев. «В списках не значился»;
- 16) А.Вампилов. Пьесы «Старший сын», «Утиная охота»;
- 17) Н.А.Заболоцкий. «Утро», «Гроза», «Я не ищу гармонии в природе»;
- 18) Е.А.Евтушенко. «О простоте», «Разговор с американским писателем»;
- 19) А.А.Вознесенский. «Параболическая баллада», «Бьют женщину», «Первый лед»;
- 20) Б.А.Ахмадулина. «Свеча», «Сумерки», «Мои товарищи»;
- 21) Б.Ш.Окуджава. «Полночный троллейбус», «Я пишу исторический роман», «Грузинская песня», «Союз друзей»;
- 22) В.С.Высоцкий. «Охота на волков» и др.;
- 23) И.Бродский. «Одиночество», «Воронья песня», «Отрывок»;
- 24) Ж.Жабаев. «Ленинградцы, дети мои» и др.;
- 25) О.О.Сулейменов. «Красный гонец и черный гонец» и др.

3. Требования к уровню подготовки учащихся

21. Уровень подготовки обучающихся оценивается с учетом предметных, личностных, системно-деятельностных результатов.

22. Предметные результаты отражены в двух аспектах: должны уметь и должны знать.

23. Учащиеся 10 класса должны знать:

1) базовые литературоведческие термины (роды, виды и жанры литературы; литературные направления и художественные стили; композиция, образ, лирический герой, портрет, пейзаж, интерьер, рифма, ритмика; изобразительно-выразительные средства языка (эпитет, сравнение, метафора, гипербола, гротеск);

2) наизусть определенное количество программных стихотворных текстов;

24. Учащиеся 10 класса должны уметь:

1) проводить анализ произведения по следующим параметрам: тематическое содержание, форма повествования, композиция, сюжетная организация, система образов, языковые особенности;

2) выявлять роль героя в раскрытии идейного содержания произведения и авторскую оценку героя, также обосновывать свое мнение о произведении и героях;

3) характеризовать сюжет, образы и проблематику изучаемых эпических, драматических произведений;

4) использовать специальную литературу (биографические, справочники, энциклопедии)

5) при изучении художественного произведения;

6) готовить доклад, реферат, презентацию на литературную тему;

7) составлять план устного и письменного высказывания;

8) писать сочинения (в том числе эссе) на литературную или свободную тему;

9) самостоятельно читать рекомендуемые для внеклассного чтения произведения и знать их содержание;

10) – писать рецензию или отзыв на самостоятельно прочитанную книгу, просмотренный фильм, телевизионную передачу, спектакль.

25. Учащиеся 10 класса должны знать:

1) знать и использовать базовые литературоведческие термины: роды, виды и жанры литературы; литературные направления и художественные стили, композицию (экспозицию, завязку, развитие действия, кульминацию, развязку), образ, лирического героя, портрет, пейзаж, интерьер, рифму, рифмовку, изобразительно-выразительные средства (эпитет, сравнение, метафору, метонимию, гиперболу, гротеск, аллитерацию, ассонанс, анафору);

2) знать наизусть определенное количество программных стихотворных и прозаических текстов, читать в соответствии с правилами выразительного чтения;

26. Учащиеся 10 класса должны уметь:

1) проводить развернутый анализ прозаического произведения по следующим параметрам: тематическое содержание, форма повествования, композиция, сюжетная организация, система образов-персонажей, пространственно-временная организация;

2) создать творческие работы и апробировать их в средствах массовой информации (периодическая печать, радио, телевидение, Интернет);

3) использовать специальную литературу (биографические, историко-литературные исследования, литературоведческие словари, справочники, энциклопедии) при изучении художественного произведения;

4) демонстрировать знание сюжета, образы и проблематику изучаемых эпических, драматических произведений при ответе на тестовые вопросы;

5) самостоятельно читать рекомендуемые для внеклассного чтения произведения и знать их содержание;

6) проводить анализ художественного текста с учетом культурных реалий, этнокультурного контекста;

7) писать сочинения на литературную или свободную темы.

27. Личностные результаты. Учащиеся должны проявлять:

1) активную гражданскую позицию, высокие патриотические чувства, готовность к служению своей Родине и защите ее интересов;

2) уважение к государственному и родному языкам, толерантное отношение к русскому языку и языкам других национальностей и этносов, проживающих на территории Казахстана;

3) уважение к истории, культуре, традициям и другим ценностям казахстанского народа;

4) стремление оберегать и приумножать природные богатства страны, родного края;

5) экологическую культуру, активную жизненную позицию в охране окружающей среды;

6) положительное отношение к здоровому образу жизни, стремление к сохранению своей безопасности и безопасности окружающих людей;

7) высокую культуру успешной речевой коммуникации, соблюдение этических норм, принципов и постулатов общения;

8) инициативу, готовность и способность к самообразованию, самореализации, созидательному труду;

9) адекватную оценку особенностей социальной среды, противостояние к антиобщественным явлениям, деструктивным воздействиям идеологического, противоправного, националистического, религиозно-экстремистского характера;

10) заинтересованность и самостоятельную позицию в выборе профессии и специальности.

28. Системно-деятельностные результаты. Учащиеся должны применять:

1) систему полученных знаний по основам наук в учебно-практической деятельности;

2) анализ, обработку, синтез современных достижений науки, техники и технологий, полученную научную информацию в целях прогресса и развития общества;

3) методы познания, прогнозирования, проектирования, конструирования, исследования, эксперимента, креативности;

4) комплекс знаний и умений успешного речевого общения в условиях полиязыковой и межкультурной коммуникации.

«Орыс әдебиеті» пәнінен оқу бағдарламасы (жаратылыстану-математикалық бағыт)

1. Пояснительная записка

20. Учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом среднего образования (начального, основного среднего, общего среднего образования), утвержденным Постановлением Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2012 года №1080.

2. Цель обучения предмету – приобщение учащихся к сокровищницам русской литературы как части мировой культуры путем изучения классических произведений во взаимосвязи с другими видами искусства и раскрытия русско-казахских литературных связей; овладение методикой анализа художественных произведений на русском языке.

3. Задачами обучения предмету в области предметных результатов являются:

1) формирование знаний об общих тенденциях развития русской литературы, связи литературного произведения с эпохой его написания;

2) сообщение биографических данных и сведений о творческой деятельности писателей-классиков русской и казахской литературы;

3) формирование представления о художественном произведении с позиции его идейной, историко-литературоведческой, этической основы;

4) формирование у учащихся комплекса умений и навыков анализа художественного произведения с использованием теоретико-литературных и эстетических понятий;

5) развитие умений соотносить оригинал и перевод художественного произведения, сопоставлять произведения русской, казахской и других национальных литератур, выявлять их взаимосвязь в контексте диалога культур, определять их национально-культурное своеобразие;

6) развитие способности высказывать оценку о прочитанном с использованием философских, культурологических и литературоведческих материалов;

7) совершенствование устной и письменной речи на основе лучших образцов художественного слова;

4. Задачами обучения предмету в области личностных результатов являются:

1) воспитание духовно развитой личности, владеющей эстетическими ценностями культуры и способной воспринимать художественное многообразие литературы разных народов;

2) формирование гуманистического мировоззрения, гражданского патриотизма, уважения и толерантности к литературе и культуре разных этносов Республики Казахстан;

3) формирование читательской культуры, мотивации к чтению, эстетического наслаждения при соприкосновении с миром русской художественной литературы;

4) совершенствование навыков аргументированного суждения с ссылкой на авторитетные источники (монография, научная статья, критическая литература и др.);

5) развитие творческого потенциала учащихся на образцах художественной литературы как искусства слова;

5. Задачами обучения предмету в области системно-деятельностных результатов являются:

1) формирование умений самостоятельного поиска, анализа, обобщения и систематизации знаний в области общественно-гуманитарных предметов;

2) формирование умений находить, обрабатывать и транслировать полученную информацию с применением современных достижений научной мысли;

3) развитие навыков использования различных источников получения информации (справочная и критическая литература, периодика, телевидение, сеть Интернет) при выполнении самостоятельной работы (сообщение, реферат, доклад, презентация).

6. В процессе обучения реализуются межпредметные связи:

1) «Русский язык» (литература выступает одним из основных источников, помогающих учащимся овладеть коммуникативными ресурсами речевой культуры и навыками письменной речи; взаимосвязанное и совместное обучение видам речевой деятельности (аудирование, говорение, чтение, письмо));

2) «Казахский язык», «Родной язык в школах с уйгурским, таджикским, узбекским языками обучения» (изучение русской литературы сквозь призму родного языка обучающихся);

3) «Казахская литература», «Родная литература в школах с уйгурским, таджикским, узбекским языками обучения» (обогащение общего кругозора обучающихся, выработка у них толерантного отношения к культуре и литературе русского, казахского и других народов, формированию умения участия в «диалоге культур»);

4) «История Казахстана», «Всемирная история» (изучение произведений мировой (в том числе русской и казахской) литературы с учетом историко-культурных процессов развития общества);

5) «Человек и общество» (взаимосвязь личности и общества, активная гражданская позиция, проявление патриотизма и интернационализма);

6) «Самопознание» (познание личностных возможностей, своего интеллектуального и духовного потенциала посредством приобщения к великому искусству мысли и слова);

7) «Информатика» (обработка информации, транслирование, создание презентаций, проектов).

7. Содержание предмета «Русская литература» построено с учетом принципов системности, последовательности и преемственности в изложении материала, доступности художественных произведений для восприятия обучающихся, их психолого-возрастных особенностей и знаний о родном языке.

8. Учебный материал включает произведения русской, зарубежной и казахской литературы для обязательного изучения, внеклассного чтения и заучивания наизусть. Для текстуального изучения в курсе русской литературы выделяются лишь отдельные произведения писателей, изучаемых монографически.

9. Программой предусматривается сообщение сведений по теории литературы, которые усваиваются в процессе чтения и анализа художественных произведений. По каждой из программных тем предлагается изучение, повторение и углубление определенных теоретико-литературных понятий.

10. В связи с ориентацией на развитие функциональной грамотности обучающихся необходимо при обучении литературе усилить работу по развитию речи, что, с одной стороны, осуществляется при изучении и анализе художественного произведения (часы не выделены отдельно), с другой, при написании сочинений, эссе и изложений, которые будут проводиться по определенным темам по усмотрению учителя (часы указаны).

11. Объем учебной нагрузки по учебному предмету составляет:

1) 10 класс – 34 часа, 1 раз в неделю;

2) 11 класс – 34 часа, 1 раз в неделю.

12. Результаты обучения представлены в Требованиях к уровню подготовки обучающихся и задают систему итоговых результатов обучения, достижение которых является обязательным условием положительной аттестации ученика за курс основной школы.

2. Базовое содержание учебного предмета в 10 классе

13. На изучение курса «Русская литература» в 10 классе выделено 34 часа, из них на: чтение и изучение – 30 часов, внеклассное чтение – 2 часа, развитие речи – 2 часа.

14. Содержание курса включает следующие темы:

1) «Художественная литература как искусство слова. Краткие сведения о русской литературе до XIX века» – 1 ч. (Искусство как основа художественной

культуры. Значение художественной литературы Основные периоды русской литературы. Древнерусская литература. «Слово о полку Игореве» как вершина поэтического искусства Древней Руси. Литература XVIII века. М.В.Ломоносов, Н.М.Карамзин, Д.И.Фонвизин (обзор));

теория литературы (литературный процесс, литературное направление, роды и виды литературы (жанры), классицизм, сентиментализм, реализм, ода);

2) «Русская литература первой половины XIX века» – 1 ч. (Романтизм в русской литературе начала века. Новое направление - реализм. Понятие о типичных образах. И.А. Крылов, А.С. Грибоедов, В.Г.Белинский);

теория литературы (романтизм, комедия, басня, поэма, типичный образ);

3) «А.С.Пушкин» – 4 ч. (Жизненный и творческий путь поэта. Лирика. «К Чаадаеву», «К морю», «Я помню чудное мгновение ...», «Осень» (отрывок), «Вновь я посетил», «Я памятник себе воздвиг нерукотворный». Проза А.С.Пушкина. Роман в стихах «Евгений Онегин» (в сокращении). Онегин и Татьяна. Общечеловеческое значение нравственных проблем романа (цель и смысл жизни, губительность индивидуализма и эгоизма, стремление к нравственному совершенству). Интерес Пушкина к истории, культуре, творчеству других народов. Мировое значение творчества А.С.Пушкина. А.С.Пушкин и Абай);

теория литературы (литературный тип, стих, роман в стихах, онегинская строфа);

4) «М.Ю.Лермонтов» – 4 ч. (Очерк жизненного и творческого пути. Лермонтов и Пушкин. Лермонтов и Байрон. Декабристские настроения. Лирика Лермонтова. «Смерть поэта». «Поэт». « Родина». Проза М.Ю.Лермонтова. «Герой нашего времени» - социально-психологический роман. Жанровое своеобразие. Роман как цикл повестей. Повести «Бэла», «Тамань». Образ Печорина. Сложность и противоречивость характера. Роль композиции. М.Ю.Лермонтов и казахская литература. М.Ю.Лермонтов и Абай);

теория литературы (социально-психологический роман, средства выразительности, сюжет, композиция);

5) «Н.В.Гоголь» – 3 ч. (Очерк жизненного и творческого пути писателя. Комедия «Ревизор». Основной конфликт в комедии. Разоблачение нравственных и социальных пороков чиновничества. Смех – единственное «честное, благородное лицо в комедии». «Хлестаковщина» как социально-психологическое явление. Значение драматургии Н.В. Гоголя для становления и развития драматургии казахской литературы);

теория литературы (драма как род литературы, основные драматические жанры, конфликт);

6) «Русская классическая литература 2 половины XIX в.» (обзор) – 1 ч. (Политическая и культурная жизнь России во второй половине XIX века. Творчество писателей-шестидесятников (Н.Г.Чернышевский, Н.А.Добролюбов и др.). Журнал «Современник» и его сотрудники. Новое слово в истории мирового театра. Эстетическая теория «искусство для искусства», или «чистое искусство»);

теория литературы (теория «чистого искусства», литературная критика);

7) «И.С. Тургенев» – 4 ч. (Очерк жизни и творчества. «Записки охотника» (отдельные рассказы). Антиклерикальный пафос рассказов. Лиризм и художественное мастерство в обрисовке картин родной природы «Хорь и Калиныч», «Бирюк». Типы народных характеров. Бунтарское начало и рабская покорность в образе мужика. Изображение нищеты крестьянского быта. «Стихотворения в прозе» (два-три по выбору учителя). Их жанровое своеобразие. Лаконизм и емкость формы стихотворений в прозе. Основные мотивы «Стихотворений в прозе». Роман «Отцы и дети» (обзор с чтением глав). Социальная и нравственно- философская проблематика романов. И.С.Тургенев и казахская литература);

теория литературы (роды и жанры художественной литературы, жанр стихотворения в прозе, миниатюра, роман, антитеза);

8) «Ф.И.Тютчев и А.А.Фет» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Человек и природа - главные темы лирики Ф.И. Тютчева. Выражение в его поэзии тончайших человеческих переживаний. Преклонение перед красотой и тайнами природы. «Весенние воды», «Есть в осени первоначальной», «Чародейкою Зимою», «Я встретил вас». Лирика А. Фета. «Я пришел к тебе с приветом», «Шепот, робкое дыханье». Сопоставление основных мотивов и образов);

теория литературы (тропы, звукопись);

9) «Ф.М.Достоевский» – 3 ч. (Жизненный и творческий путь писателя. Роман «Преступление и наказание». Социально-психологические и философские проблемы романа. Добро и зло, социализм и революция, атеизм и религия. Роман «Преступление и наказание» (в сокращении). Главные образы романа. Изображение внутренних противоречий в развитии личности героя. Тема преступления, неотвратимости наказания и духовного воскресения. Роль Ф.М.Достоевского в русской и мировой литературе. Ф.М.Достоевский и Ч. Валиханов);

теория литературы (психологизм, нравственно-психологический роман, философский роман, эпилог);

10) «Л.Н.Толстой» – 4 ч. (Очерк жизненного и творческого пути писателя. «Война и мир» (обзор с чтением глав о Бородинском сражении). Общая характеристика произведения. Жанровые и композиционные особенности произведения. «Война и мир» – «роман-эпопея». Многоплановость и масштабность повествования. Историзм романа. Многозначность заглавия. «Мысль народная» в романе. Героизм и патриотизм русского народа. Мировое значение творчества Л.Н.Толстого. Л.Н.Толстой и литература Востока);

теория литературы (роман-эпопея, развитие действия, гуманизм литературы);

11) «А.П.Чехов» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества писателя. Рассказы А.П. Чехова. Умение писателя увидеть смешное, нелепое в заурядном, обыденном. Темы бездуховности, обывательской трусости и беспомощности

перед жизненными обстоятельствами, отсутствия жизненной позиции и цели у героев рассказов «Человек в футляре», «Ионыч» и др. Пьеса «Вишневый сад». Особенности прозы А.П. Чехова: точность, лаконизм, выразительность);

теория литературы (рассказ, новелла, повесть, пьеса, трагедия);

12) «Заключение» – 1 ч. (Художественное богатство и мировое значение русской классической литературы. Гуманизм, психологизм и народность литературы. Влияние русской классической литературы на развитие национальных литератур).

15. Для внеклассного чтения предлагаются следующие произведения:

- 1) А.С.Пушкин «Станционный смотритель»;
 - 2) Л.Н.Толстой «Севастополь в декабре месяце»;
 - 3) А.А.Грибоедов «Горе от ума»;
 - 4) Н.А.Некрасов «Родина», «Поэт и гражданин», «Размышления у парадного подъезда», «Кому на Руси жить хорошо»;
 - 5) Н.В.Гоголь «Мертвые души», «Шинель»;
 - 6) И.С.Тургенев «Рудин», «Накануне»;
 - 7) А.А.Островский «Гроза», «Бесприданница» (по выбору);
 - 8) М.Е.Салтыков-Щедрин «Дикий помещик», «Премудрый пескарь»;
 - 9) И.А.Гончаров «Обломов»;
 - 10) Ф.М.Достоевский «Униженные и оскорбленные».
16. Для заучивания наизусть:
- 1) А.С.Пушкин (1-2 стихотворения, «Евгений Онегин» (письмо Татьяны к Онегину или письмо Онегина к Татьяне);
 - 2) М.Ю.Лермонтов (1 стихотворение), Ф.И.Тютчев (1 стихотворение).

3. Базовое содержание учебного предмета в 11 классе

17. На изучение курса «Русская литература» в 11 классе выделено 34 часа, из них на: чтение и изучение – 30 часов, внеклассное чтение – 2 часа, развитие речи – 2 часа.

18. Содержание курса включает следующие темы:

1) «Введение. Русская литература XX века» – 1 ч. (Русская литература начала XX века. Серебряный век русской поэзии. Общая характеристика литературного периода. Русская литература второй половины XX века. Острота социальной проблематики литературы и постановка нравственных вопросов. Разнообразие социальных, исторических, нравственных проблем и художественных исканий современной русской и казахской литературы);

теория литературы (литературное направление);

2) «А.М.Горький. Рассказы. «Старуха Изергиль». «На дне» – 3 ч. (Очерк жизни и творчества. Романтический пафос революционных пьес. Рассказ «Старуха Изергиль». Два типа морали и общественного поведения (Ларра и Данко). Антитеза как основа композиции рассказа. Новизна тематики и героев.

Пьеса «На дне». Критика действительности в пьесе; судьбы людей «дна». Спор о правде (Лука и Сатин). Гуманистический пафос пьесы, ее общественно-политическое значение. А.М.Горький и казахская литература);

теория литературы (романтизм, пьеса);

3) «С.А.Есенин» – 2 ч. («Песнь о собаке», «Письмо к матери», «Шаганэ, ты моя, Шаганэ!...», «Собаке Качалова», «Отговорила роща золотая...». Очерк жизни и творчества. Глубокое чувство любви к родному краю к Родине. Поэтизация родной природы как выражение этого чувства. Мучительное переживание своего разлада с новой жизнью, стремление преодолеть его. Предельная искренность и глубокий лиризм стихотворений. С.А.Есенин и казахская литература. С. А. Есенин и М.Макатаев);

теория литературы (лирика, средства художественной выразительности);

4) «М.И. Цветаева» – 1 ч. (Стихотворения. Поэмы (по выбору). Сложная судьба М.И.Цветаевой. Важнейшие темы творчества: любовь, верность высоким идеалам. Трагичность поэтического мира, определяемая трагичностью эпохи. Поэзия М.И.Цветаевой как напряженный монолог-исповедь. Образ лирического героя. Своеобразие поэтического стиля. М.И. Цветаева и казахская поэзия (Ф.Онгарсынова и др.));

теория литературы (звуковая организация стихотворной речи, лирический герой);

5) «А.А. Ахматова» – 2 ч. (Лирика. Поэма «Реквием». Очерк жизни и творчества. Глубина и яркость переживаний. Тема поэта и поэзии. Тема Родины и гражданского мужества. Своеобразие лирики А.А.Ахматовой. Трагизм поэмы «Реквием». Нравственное звучание произведения. Особенности композиции поэмы. Тема личной ответственности в казахской литературе);

теория литературы (серебряный век, художественная концепция);

6) «Литература военных лет» (обзор) – 2 ч. (Война и духовная жизнь общества. Многообразие жанров литературы периода войны. Патриотическая лирика К.Симонова, М.Исаковского, А.Твардовского, А.А.Ахматовой, М.Джалиля. Драмы Л.Леонова, К.Симонова, А.Корнейчука. Публицистика А.Н.Толстого, М.Шолохова, Л.Леонова и др. Фронтная песня, ее популярность. Казахская литература военных лет (Ж.Жабаев));

теория литературы (песня, публицистика);

7) «М.А.Шолохов» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Рассказ «Судьба человека». Смысл названия рассказа. Драматизм судьбы Андрея Соколова. Глубина раскрытия характера главного героя. Мужество, храбрость. Своеобразие композиции произведения: «рассказ в рассказе», два повествователя. М.А.Шолохов и Казахстан);

теория литературы (типический образ);

8) «А.П.Платонов» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Своеобразие художественного мира писателя. Рассказ «Песчаная учительница». Душевная неуспокоенность героини, жажда полезной деятельности, широта души. Умение понять обычаи и традиции другого народа, уважительное отношение к кочевникам, несмотря на различия в быту и традиционной культуре. Сложная

судьба и взаимоотношения двух народов – кочевников и русских переселенцев);

теория литературы (сюжет, развитие действия);

9) «Б.Л.Пастернак» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Лирика: «Старый парк», «Зима приближается», «Золотая осень», «Во всем мне хочется дойти до сути», «Определение поэзии». Особенности поэтики. Глубина поэтического осмысления окружающего мира, философская насыщенность поэзии. Природа и мир человека – главные темы лирики Б.Л.Пастернака. Метонимичность как важнейший художественный прием Б.Л.Пастернака. Мотивы красоты жизни, радости бытия. Стремление постичь мир, удивление перед чудом бытия. Роман «Доктор Живаго» (обзор). Роль интеллигенции в обществе);

теория литературы (средства художественной выразительности в лирике (метонимия), художественная образность, образ-символ);

10) «А.Т.Твардовский» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. «Василий Теркин», «Теркин на том свете», «По праву памяти». Размышления о настоящем и будущем Родины, чувство сопричастности к истории страны, утверждение нравственных ценностей. «Теркин на том свете» – поэма-сказка, поэма-сатира. Осмеяние уродливости бюрократизма, формализма, казенщины и рутины. «По праву памяти» – поэтическое и гражданское осмысление трагических событий прошлого);

теория литературы (традиции и новаторство, сатира);

11) «В.Г.Распутин» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. «Живи и помни». Гуманистическое звучание повестей В.Г.Распутина. Роль композиции и сюжета в раскрытии авторского видения проблемы человеческого в человеке. «Судьба народная» в произведении. Художественное мастерство писателя. Связь основных тем романа «Живи и помни» с традициями русской и казахской литературы);

теория литературы (очерк, проза, монолог, диалог);

12) «В.М.Шукшин» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. «Космос, нервная система и шмат сала». Тема труда и нравственности в рассказах Шукшина. Неприятие писателем антиобщественной морали, эгоизма, мещанства, бесчеловечности, жестокости. Художественное своеобразие рассказа. Роль художественной детали. В.М.Шукшин и кинематограф);

теория литературы (рассказ, сюжет, юмор, художественная деталь);

13) «Ч.Т.Айтматов» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. Повесть «Джамиля». Социально-философская направленность произведений Ч.Т.Айтматова. Обобщение народной эстетики и морали. Тема любви в повести «Джамиля». Художественные особенности повести. Мировое значение творчества писателя-гуманиста. Ч.Айтматов и Казахстан);

теория литературы (национальное и интернациональное в литературе и искусстве, социально-философский роман);

14) «О.О.Сулейменов» – 2 ч. (Очерк жизни и творчества. «Красный гонец и черный гонец», «Земля, поклонись человеку!». Пафос гражданственности в поэзии О.О.Сулейменова. Образность, метафоричность лирики поэта.

Эмоциональная напряженность музыкальность и глубокий психологизм лирики поэта. Тема высокого предназначения человеческой жизни. Космос и Земля как место обитания человека;

теория литературы (средства художественной выразительности в лирике (метафора), образ-символ, перевод, подстрочный и авторизованный перевод);

15) «Заключение» – 1 ч. (Русская литература XX века как художественное отражение жизненных реалий и действительности сурового времени).

19. Произведения для внеклассного чтения:

1) А.А.Блок «Двенадцать», стихотворения;

2) В.В.Маяковский «Клоп», «Баня», стихотворения; А.А.Ахматова «Реквием», стихотворения;

3) А.И.Куприн «Молох», «Олеся», «Поединок», «Гранатовый браслет»;

4) И.А.Бунин «Антоновские яблоки», «Господин из Сан-Франциско»;

5) В.Я.Брюсов, К.Д.Бальмонт, И.Северянин, В.В.Хлебников, Н.С.Гумилев (стихотворения и поэмы);

6) О.Э.Мандельштам (стихотворения);

7) А.Н.Толстой «Петр Первый», «Гиперболоид инженера Гарина», «Аэлита»;

8) М.А.Булгаков «Мастер и Маргарита»;

9) А.Т.Твардовский «Василий Теркин», «По праву памяти», стихотворения;

10) А.А.Бек «Волоколамское шоссе»;

11) Б.Л.Пастернак «Доктор Живаго»;

12) А.П.Платонов «Котлован»;

13) Ю.О.Домбровский «Хранитель древностей», «Факультет ненужных вещей»;

14) В.Быков «Обелиск»;

15) Б.Л.Васильев «В списках не значился»;

16) А.Вампилов «Старший сын», «Утиная охота»;

17) Н.А.Заболоцкий, Е.А.Евтушенко, А.А.Вознесенский, Б.А.Ахмадулина, Б.Ш.Окуджава, В.С.Высоцкий (стихотворения),

18) Ж.Жабаев «Ленинградцы, дети мои» и др.;

19) О.О.Сулейменов. «Красный гонец и черный гонец» и др.

20. Для заучивания наизусть:

1) А.А.Блок (1 стихотворение);

2) С.А.Есенин (1 стихотворение);

3) из поэзии периода Великой Отечественной войны - 1 стихотворение;

4) из современной поэзии - 1 стихотворение.

4. Требования к уровню подготовки учащихся

21. Уровень подготовки обучающихся оценивается с учетом предметных, личностных, системно-деятельностных результатов.

22. Предметные результаты отражены в двух аспектах: должны уметь и должны знать.

23. Учащиеся 10 класса должны знать:

1) базовые литературоведческие термины (роды, виды и жанры литературы; литературные направления и художественные стили; композиция, образ, лирический герой, портрет, пейзаж, интерьер, рифма, ритмика; изобразительно-выразительные средства языка (эпитет, сравнение, метафора, гипербола, гротеск);

2) наизусть определенное количество программных стихотворных текстов;

24. Учащиеся 10 класса должны уметь:

1) проводить анализ произведения по следующим параметрам: тематическое содержание, форма повествования, композиция, сюжетная организация, система образов-персонажей, языковые особенности;

2) выявлять роль героя в раскрытии идейного содержания произведения и авторскую оценку героя, также обосновывать свое мнение о произведении и героях;

3) характеризовать сюжет, образы и проблематику изучаемых эпических, драматических произведений;

4) использовать специальную литературу (справочники, энциклопедии) при изучении художественного произведения;

5) готовить доклад, реферат, презентацию на литературную тему;

6) составлять план устного и письменного высказывания;

7) писать сочинения (в том числе эссе) на литературную или свободную тему;

8) самостоятельно читать рекомендуемые для внеклассного чтения произведения и знать их содержание.

25. Учащиеся 11 класса должны знать:

1) знать и использовать базовые литературоведческие термины: роды, виды и жанры литературы; литературные направления и художественные стили, композицию (экспозицию, завязку, развитие действия, кульминацию, развязку), образ-персонаж, лирического героя, портрет, пейзаж, интерьер, изобразительно-выразительные средства (эпитет, сравнение, метафору, метонимию, гиперболу, гротеск);

2) знать наизусть определенное количество программных стихотворных и прозаических текстов, читать в соответствии с правилами выразительного чтения;

26. Учащиеся 11 класса должны уметь:

1) проводить развернутый анализ прозаического произведения по следующим параметрам: тематическое содержание, форма повествования, композиция, сюжетная организация, система образов, пространственно-временная организация;

2) использовать специальную литературу (биографические, справочники, энциклопедии) при изучении художественного произведения;

3) самостоятельно читать рекомендуемые для внеклассного чтения произведения и знать их содержание;

4) проводить анализ художественного текста с учетом культурных реалий, этнокультурного контекста;

5) писать сочинения на литературную или свободную темы.

27. Личностные результаты. Учащиеся должны проявлять:

1) активную гражданскую позицию, высокие патриотические чувства, готовность к служению своей Родине и защите ее интересов;

2) уважение к государственному и родному языкам, толерантное отношение к русскому языку и языкам других национальностей и этносов, проживающих на территории Казахстана;

3) уважение к истории, культуре, традициям и другим ценностям казахстанского народа;

4) стремление оберегать и приумножать природные богатства страны, родного края;

5) экологическую культуру, активную жизненную позицию в охране окружающей среды;

6) положительное отношение к здоровому образу жизни, стремление к сохранению своей безопасности и безопасности окружающих людей;

7) высокую культуру успешной речевой коммуникации, соблюдение этических норм, принципов и постулатов общения;

8) инициативу, готовность и способность к самообразованию, самореализации, созидательному труду;

9) адекватную оценку особенностей социальной среды, противостояние к антиобщественным явлениям, деструктивным воздействиям идеологического, противоправного, националистического, религиозно-экстремистского характера;

10) заинтересованность и самостоятельную позицию в выборе профессии и специальности.

28. Системно-деятельностные результаты. Учащиеся должны применять:

1) систему полученных знаний по основам наук в учебно-практической деятельности;

2) анализ, обработку, синтез современных достижений науки, техники и технологий, полученную научную информацию в целях прогресса и развития общества;

3) методы познания, прогнозирования, проектирования, конструирования, исследования, эксперимента, креативности;

4) комплекс знаний и умений успешного речевого общения в условиях полиязыковой и межкультурной коммуникации.

**«Шетел тілі» пәнінен оқу бағдарламасы
(қоғамдық-гуманитарлық және жаратылыстану-математикалық
бағыттар)**

1. Пояснительная записка

1. Учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобразовательным стандартом среднего образования (**начального, основного среднего, общего среднего образования**), утверждённым постановлением Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2012 №1080.

2. Курс иностранного языка с естественно-математическим направлением строится на основе знаний, навыков и умений, приобретенных учащимися не только в базовом образовании по иностранному языку, но и по другим предметам.

3. Ориентация на содержание программ предметов естественно-математического цикла, определение точек соприкосновения этих предметов с иностранным языком, а также учет интересов и потребностей учащихся способствует актуализации данного курса, повышению значения иностранного языка в общем образовании школьников.

4. Речевая тематика, тексты, технологии обучения естественно-математического направления формируют у учащихся общее представление о том, как используются материалы по биологии, математике, химии, экологии и т.д. в странах изучаемого языка, знакомят с известными представителями мировой науки, вызывают интерес к этому направлению и тем самым создают необходимую основу для дальнейшего изучения иностранного языка в целях использования его в будущей профессиональной деятельности.

5. К завершению обучения в старшей школе планируется достижение учащимися уровня В 1.

6. Изучение курса иностранного языка направлено на достижение следующих целей:

- 1) формирование полиязычной, поликультурной личности;
- 2) совершенствование коммуникативной компетенции посредством обогащения словарного запаса на основе текстового материала профильной направленности;
- 3) повышение мотивации к изучению иностранного языка, с учетом потребности в практическом использовании иностранного языка в будущей профессии;
- 4) воспитание патриотического отношения к своей Родине, к своему народу и толерантного отношения к представителям другой культуры;
- 5) воспитание этики межличностных отношений в семье, в школе и т.д.

7. В соответствии с указанными целями должны быть решены следующие задачи:

1) соблюдать принцип преемственности и последовательности изученного материала за курс основной школы;

2) развивать и совершенствовать навыки и умения использовать языковой материал для решения конкретных коммуникативных задач;

3) готовить учащихся к составлению устных сообщений, презентации проектов;

4) научить учащихся извлекать, анализировать, обобщать и классифицировать профессионально значимую информацию, представленную в различных источниках;

5) развивать способность воспринимать на слух иноязычную речь, понимать основное содержание аутентичных аудио-, видеотекстов разных жанров, выражать свое отношение к услышанному/увиденному;

6) развивать умение читать и понимать содержание аутентичных текстов разных стилей, выражать свое мнение к прочитанному;

7) совершенствовать навыки ведения личной, деловой переписки, составлять резюме, писать эссе на заданную тему;

8) формировать навыки выполнения тестовых заданий, приближенных к требованиям международных экзаменов IELTS, TOEFL и др.;

9) развивать умение использовать социокультурный материал при общении со сверстниками, учителем, носителем языка;

10) приобщать учащихся к самостоятельной работе с использованием современных информационных технологий, самоконтролю и самооценке.

8. При обучении иностранному языку успешно реализуются межпредметные связи с другими учебными предметами:

1) «Русский язык», «Казахский язык» (наличие данной межпредметной взаимосвязи расширяет лингвистический кругозор, содействует общему речевому развитию учащихся, позволяет формировать и развивать коммуникативную культуру на родном и иностранном языках);

2) «Литература» (чтение произведений зарубежных классиков на языке оригинала, самостоятельный перевод стихотворений, коротких рассказов способствует развитию языковых способностей, мышлению, стимулированию рече-мыслительной деятельности, пробуждает творческий потенциал учащихся);

3) «История Казахстана», «Всемирная история», «Человек. Общество. Право» (обучение иностранному языку на основе текстового материала позволяет знакомиться с историей, культурой и традициями стран изучаемого языка и своей страны);

4) «География», «Биология» (на уроках иностранного языка учащиеся получают основные сведения о географическом положении, природно-климатических особенностях, государственно-административном устройстве стран изучаемого языка и своей страны);

5) «Алгебра и начала анализа», «Геометрия», «Химия», «Физика» (обогащение словарного запаса отдельными математическими, физическими и химическими терминами. Изучение дробных, десятичных числительных);

б) «Информатика» (связь между данными учебными предметами проявляется, прежде всего, в том, что учащиеся умеют извлекать необходимую информацию из иноязычных источников, созданных в различных знаковых системах (текст, таблица, график, диаграмма, аудиовизуальный ряд и др.), переводить информацию из одной знаковой системы в другую (из текста в таблицу, из аудиовизуального ряда в текст и др.), используя прикладной пакет Microsoft Office).

9. Объем учебной нагрузки составляет:

1) в 10 классе – 2 часа в неделю, всего 68 часов в учебном году;

2) в 11 классе – 2 часа в неделю, всего 68 часов в учебном году.

10. В указанное количество часов входят уроки для стартового, промежуточного, итогового контроля, уроки выполнения творческих заданий.

11. Результаты обучения представлены в Требованиях к уровню подготовки обучающихся и задают систему итоговых результатов обучения, достижение которых является обязательным условием положительной аттестации ученика за курс основной школы.

2. Базовое содержание учебного предмета «Английский язык» для 10 класса естественно-математического направления

12. Содержание курса для 10 класса включает темы, охватывающие социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 68 часов:

1) «Путешествие и туризм» (9 часов): «Виды туризма», «Знаменитые путешественники», «Популярные туристические маршруты в Казахстане и странах изучаемого языка»;

2) «Здоровье» (4 часа): «Пропаганда здорового образа жизни», «Спорт в нашей жизни»;

3) «Экология» (5 часов): «Географическое положение Казахстана», «Флора и фауна Казахстана»;

4) «Сотрудничество Казахстана с зарубежными партнерами» (6 часов);

5) «Канада» (8 часов): «Географическое положение, климат, население Канады», «Государственное устройство Канады», «Образование в Канаде»;

6) «Из Истории Канады» (12 часов): «Выдающиеся ученые стран изучаемого языка и Казахстана»;

7) «Культурное наследие Казахстана и стран изучаемого языка» (8 часов);

8) «Трудоустройство» (16 часов): «Выбор будущей профессии», «Профессии будущего».

13. Языковой материал:

1) фонетический аспект речи:

совершенствование произносительных и ритмико-интонационных навыков;

соблюдение правильного интонационного рисунка и звукового оформления речи;

правильное произношение и различение на слух всех звуков английского языка;

соблюдение ударения в слове и фразе;

соблюдение правильной интонации в повелительных, утвердительных, вопросительных (общий, специальный, альтернативный и разделительный вопросы) и восклицательных предложениях);

3) лексический аспект речи:

активизация средств словообразования для расширения потенциального словаря (аффиксация: суффиксы, образующие имена существительные, прилагательные -esque, глаголы;

префиксы, образующие имена прилагательные: -pre, -super, -contra);

способов словообразования (конверсия: глагол-существительное: например: to export-export и т.д.;

словосложение типа: существительное+существительное: a postman, a woman-writer; существительное + прилагательное: breathtaking, groundbreaking и т.д.);

confused words: travel, trip, voyage and journey;

синонимы, антонимы, многозначность слов;

4) грамматический аспект речи:

английская пунктуация и ее функции (смысловая, синтаксическая, коммуникативная), дробные и десятичные числительные;

предлоги места, времени, направления;

активизация и употребление в речи видо-временных форм глаголов в активном и страдательном залогах;

активизация и употребление в речи модальных глаголов;

активизация и употребление в речи степеней сравнения прилагательных и наречий; сравнительных конструкций;

активизация и употребление в речи прямой и косвенной речи;

активизация и употребление в речи условных предложений 0,1,2,3 типов;

совершенствование навыков употребления неличных форм глагола (причастие настоящего и прошедшего времени;

инфинитивные конструкции;

структура сложноподчиненных предложений с придаточными причины, цели и образа действия; служебные слова;

14. Речевой материал:

1) говорение (диалогическая речь):

совершенствование умений вести диалог этикетного характера, диалог-расспрос, диалог-побуждение к действию, диалог-обмен информацией, диалог смешанного типа на основе использования расширенной тематики в ситуациях официального и неофициального повседневного общения;

принимать участие в обсуждении и дискуссии книг, фильмов; высказывать и аргументировать свою точку зрения;

участвовать в диалоге, соблюдая правила речевого этикета и толерантного отношения к собеседникам;

выражать эмоциональное отношение к высказанному, обсуждаемому, прочитанному и увиденному материалу с использованием идиом, речевых клише, риторических вопросов в речи;

диалог этикетного характера (10-12 реплик со стороны каждого учащегося);

диалог-расспрос (до 10-12 реплик со стороны каждого учащегося);

диалог-обмен мнениями (до 12 реплик со стороны каждого учащегося);

монологическая речь:

формирование умений публично выступать в рамках конкретных тематических ситуаций;

выразить эмоционально-оценочное отношение к окружающей действительности;

представить научное обоснование на заданную тему в виде доклада, результаты исследовательской работы по проекту или выступление на конференции;

высказывать и аргументировать свое мнение;

делать выводы;

критически оценивать события современной жизни и культуры (объем 14-16 фраз);

2) письменная речь:

развивать умения аннотировать и реферировать прочитанный материал;

составлять план, тезисы устного или письменного сообщения;

заполнить форму заявки, анкеты для участия в олимпиадах, конференциях, семинарах, дебатах и т.д. с указанием полных личных данных;

кратко излагать результаты проектной деятельности;

писать эссе по заданной тематике (объем 100-120 слов).

3) аудирование:

воспринимать на слух высказывания собеседника, учителя, диктора и адекватно реагировать на данные инструкции к выполнению действий;

понимать основное содержание аутентичных текстов различных жанров, диалогов, монологов по знакомой или частично знакомой тематике;

извлекать из прослушанного текста необходимую или интересующую информацию;

выявлять наиболее значимые факты (даты, место действия, действующие лица и др.);

догадываться о значении незнакомых слов по контексту (время звучания текста до 3 минут, количество предъявлений 2 раза);

4) чтение:

дальнейшее развитие всех основных видов чтения аутентичных текстов различных жанров (публицистических, научно-популярных, художественных, прагматических);

развитие навыков стратегического чтения текстов ознакомительное, изучающее, просмотровое, поисковое;

развивать умения выделять основную и второстепенную информацию, обобщать факты и явления;

прогнозировать ход/результат событий; определять временную и причинно-следственную взаимосвязь событий и явлений;

понимать смысл текста и его проблематику.

15. Социокультурный материал:

1) ознакомление с популярными туристическими маршрутами, особенностями образования и типами школ в Канаде;

с культурным наследием англоговорящих стран и Казахстана известными достопримечательностями Канады, получение сведений о географическом положении, климате и населении Канады, о выдающихся людях Канады и их достижениях, о животном и растительном мире;

изучение государственного устройства Канады.

16. Коммуникативная компетенция:

1) формирование умения связно высказываться о себе и окружающем мире, общаться в условиях непосредственного межкультурного общения, понимать и реагировать на высказывания собеседника/носителя языка (вербально и невербально) в рамках сфер тематики и ситуаций, обозначенных программой.

2) использование стратегий речевого общения с учетом английского речевого этикета и речевых формул, выражающих коммуникативные намерения.

3. Базовое содержание учебного предмета «Английский язык» для 11 класса естественно-математического направления

17. Содержание курса для 11 класса включает темы, охватывающие социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено (68 часов):

1) «Из истории изобретений» (9 часов);

2) «Достижения научно-технического прогресса и их роль в современном обществе» (9 часов);

3) «Окружающая среда» (7 часов):

«Глобальные и региональные экологические проблемы», «Международные экологические организации»;

4) «Содружество Австралии и Новой Зеландии», «Географическое положение» (7 часов):

«Государственное устройство», «Природно-климатические особенности»;

5) «Политические системы» (12 часов):

«Особенности государственно-политического устройства Казахстана и стран изучаемого языка»;

6) «Современная молодежь» (8 часов):

«Межличностные отношения»;

7) «Медицина. Традиционная и нетрадиционная медицина» (8 часов):
«Современные технологии в медицине»;

8) «Роль спорта в жизни человека» (8 часов):

«Лечебная физкультура».

18. Языковой материал:

1) фонетический аспект речи:

совершенствование слухо-произносительных и ритмико-интонационных навыков; соблюдение правильного интонационного рисунка и звукового оформления речи;

правильное произношение и различение на слух всех звуков английского языка;

соблюдение ударения в слове и фразе; соблюдение правильной интонации в повелительных, утвердительных, вопросительных (общий, специальный, альтернативный и разделительный вопросы) и восклицательных предложениях;

2) лексический аспект речи:

добавляются 150 новых слов, продуктивный лексический минимум составляет 1100 лексических единиц, пассивный лексический минимум составляет 2100-2300 лексических единиц;

словообразование конверсия: глагол-существительное: increase – to increase;

прилагательное- существительное: poor – the poor; словосложение типа: существительное + существительное: housework;

прилагательное+ существительное: wildland;

сокращение слов (аббревиатура, акронимы, смешение и т.д.);

confused words (e.g. pain, hurt, damage, injure);

phrasal verbs (get into, work out, point out, pick up, get on with, drop out, see off, drop off, get back, make for, slow down, set off, speed up, take off);

синонимы, антонимы, многозначность слов;

3) грамматический аспект речи:

активизация и употребление артиклей;

всех видовременных форм глагола в действительном и страдательном залогах;

неличных форм глагола (причастие настоящего и прошедшего времени, герундий, инфинитив), сложное дополнение (ComplexObject);

сложное подлежащее (ComplexSubject);

прямая и косвенная речь, согласование времен;

эквиваленты модальных глаголов (be able to, have to, ought to, to be told to do smth);

фразовые глаголы (e.g. get, make, look, go, take, put, come, carry);

конструкции had better и would rather для выражения предпочитаемого действия;

условные предложения всех типов;

сравнительные конструкции типа: as...as, not so as..., the more..., the better..., more and more... .

19. Речевой материал

1) говорение (диалогическая речь):

совершенствование умений вести диалог этикетного характера, диалог-расспрос, диалог-побуждение к действию, диалог-обмен информацией, диалог смешанного типа на основе использования расширенной тематики в ситуациях официального и неофициального повседневного общения;

принимать участие в обсуждении прочитанных книг, просмотренных фильмов;

высказывать и аргументировать свою точку зрения, соблюдая правила речевого этикета и толерантного отношения к собеседникам (13-15 реплик со стороны каждого собеседника);

2) монологическая речь:

развитие и совершенствование умений передать основное содержание прочитанного/увиденного;

выразить эмоционально-оценочное отношение к окружающей действительности;

представить выступление на заданную тему в виде доклада (представление результатов работы по проекту или выступление на конференции);

высказывать и аргументировать свое мнение, делать выводы и предлагать собственные пути решения заданной проблемы (17-20 фраз);

3) аудирование:

понимать основное содержание аутентичных текстов различных жанров, диалогов, монологов по знакомой или частично знакомой тематике;

извлекать из прослушанного текста необходимую или интересующую информацию для заполнения таблиц, диаграмм, схем, пропусков в предложениях;

выявлять наиболее значимые факты (даты, место действия, действующие лица, причины и др.);

сопоставлять и различать услышанную информацию с предложенной в заданиях;

догадываться о значении незнакомых слов по контексту (время звучания текста до 3 минут, количество предъявлений 2 раза);

4) чтение:

дальнейшее развитие всех основных видов чтения аутентичных текстов различных стилей (публицистических, научно-популярных, художественных, прагматических, а также из других областей естественно-математического цикла);

совершенствовать умения работы с текстом (выделять необходимую информацию, основную информацию, обобщать факты и явления);

анализировать и прогнозировать ход/ результат событий;

определять временную и причинно-следственную взаимосвязь событий и явлений;

критически оценивать полученную информацию, понимать смысл текста и его проблематику;

5) письменная речь:

развитие и совершенствование навыков ведения и оформления личной и деловой переписки;

составлять план, тезисы письменного сообщения, делать выписки из текста с целью их использования в собственных высказываниях;

написание эссе по заданной тематике (120-130 слов).

20. Социокультурный материал:

1) ознакомление с достижениями научно-технического прогресса, проблемами окружающей среды;

2) с культурным наследием англоговорящих стран и Казахстана;

3) с всемирно известными достопримечательностями Австралии (Kamay Botany Bay National Park, Lapérouse Museum, Hyde Park Sydney, Opera House in Sydney, Royal Botanic Gardens, The Sydney Aquarium, St. Kilda and Brighton beaches, the Great Barrier Reef, the Gold Coast City Art Gallery);

4) географическое положение Австралии и Новой Зеландии, природно-климатические условия и население, животный и растительный мир Австралии⁴

5) государственное устройство Австралии и Новой Зеландии;

6) выдающиеся люди Австралии и их достижения (Hugh Jackman, Heath Ledger, Nicole Kidman, Liam Hemsworth, Steve Irwin, Bindi Irwin, Mark Philippoussis, Lleyton Hewitt, Cody Simpson, Andrew Barton Paterson/Banjo Paterson, Dame Edna Everage/Barry Humphries, Naomi Watts, Olivia Newton John, Kylie Minogue и др.).

21. Коммуникативная компетенция

1) формирование умения общаться в условиях непосредственного межкультурного общения, понимать и реагировать на высказывания собеседника/ носителя языка (вербально и невербально) в рамках сфер тематики и ситуаций, обозначенных программой. Использование стратегий речевого общения с учетом английского речевого этикета и речевых формул, выражающих коммуникативные намерения.

4. Требования к уровню подготовки учащихся 10 класса

22. Уровень подготовки обучающихся оценивается с учетом предметных, личностных и системно-деятельностных результатов.

23. Предметные результаты отражены в двух аспектах: должны знать и уметь.

24. Учащиеся 10 класса должны знать:

1) основные значения изученных лексических единиц (слов, словосочетаний) в объёме 150 слов; основные способы словообразования (аффиксация, словосложение, конверсия); сложные слова;

2) особенности структуры простых и сложных предложений;

3) интонацию различных коммуникативных типов предложений;

4) признаки изученных грамматических явлений (видовременные формы глаголов активного и пассивного залога; модальные глаголы и их эквиваленты; артикли; степени сравнения прилагательных и наречий; все типы местоимений; числительные (дробные, десятичные); прямая и косвенная речь; условные предложения 3 типов; предлоги;

5) неличные формы глагола (причастие, герундий, инфинитив);

6) основные нормы речевого этикета (реплики-клише, наиболее распространенная оценочная лексика), принятые в стране изучаемого языка.

25. Учащиеся 10 класса должны уметь:

1) сообщать сведения о своей стране и стране изучаемого языка, о своих интересах и увлечениях, о выборе будущей профессии; излагать свое мнение по актуальным вопросам, предлагать собственные пути решения заданных проблем в рамках изученных речевых тем;

2) описывать события/явления, передавать основное содержание, прочитанного или услышанного в объеме 10-12 реплик;

3) уметь вести различные виды диалогов в объёме до 14-16 фраз;

4) понимать основное содержание аутентичных прагматических текстов и выделять для себя значимую информацию;

5) уметь заполнять таблицы, диаграммы или схемы, используя прослушанную информацию;

6) понимать основное содержание аутентичных текстов, относящихся к разным коммуникативным типам речи (сообщение/рассказ), уметь определить тему текста, выделить главные факты в тексте, опуская второстепенные (время звучания текста до 3 минут, количество предъявлений - 2 раза);

7) понимать основное содержание аутентичных текстов (определять тему, выделять основную мысль, выделять главные факты и устанавливать их логическую последовательность);

8) читать текст с выборочным пониманием нужной или интересующей информации;

9) читать аутентичные тексты разных жанров с полным пониманием;

10) предсказывать или предугадывать возможное содержание текста по заглавию или по отрывкам текста, выстраивать логический ход событий, передать основное содержание прочитанного;

11) высказывать свое отношение к прочитанному;

12) писать личное / электронное письмо в объеме до 100-120 слов;

13) делать выписки из текста в соответствии с коммуникативными задачами;

14) вести деловую переписку;

14) формировать навыки написания эссе на проблемные темы в объеме 100- 120 слов.

5. Требования к уровню подготовки учащихся 11 класса

26. Учащиеся 11 класса должны знать:

- 1) значения изученных 150 лексических единиц;
- 2) признаки изученных грамматических явлений;
- 3) конструкции I wish / If only; I would rather / you had better;
- 4) конструкции Complex Object и Complex Subject;
- 5) неличные формы глагола (причастие, герундий, инфинитив).

27. Учащиеся 11 класса должны уметь:

- 1) делать сообщения, описывать события/явления (в рамках пройденных тем), передавать основное содержание прочитанного или услышанного, высказывать свое отношение к прочитанному в объеме 17-20 фраз;
- 2) вести различные виды диалогов в объеме до 13-15 реплик со стороны каждого собеседника;
- 3) правильно выбирать слова/словосочетания в зависимости от контекста;
- 4) вести диалог в ситуациях официального и неофициального общения, используя аргументацию, эмоционально-оценочные средства;
- 5) выражать эмоционально-оценочное отношение к окружающей действительности;
- 6) представлять выступление на заданную тему в виде доклада (представление результатов работы по проекту или выступление на конференции);
- 7) высказывать и аргументировать свое мнение;
- 8) анализировать, сравнивать и делать собственные выводы;
- 9) понимать основное содержание аутентичных прагматических текстов и выделять для себя значимую информацию;
- 10) понимать основное содержание аутентичных текстов, относящихся к разным коммуникативным типам речи (сообщение/рассказ), уметь определить тему текста, выделить главные и второстепенные факты в тексте;
- 11) использовать услышанную информацию для заполнения таблиц, диаграмм, схем, пропусков в предложениях (время звучания текста до 3 минут, количество предъявлений – 2 раза);
- 12) читать аутентичные тексты с пониманием основного содержания (определять тему, выделять основную мысль, выделять главные факты, устанавливать логическую последовательность основных фактов текста);
- 13) читать текст с выборочным пониманием необходимой информации;
- 14) читать аутентичные тексты разных жанров с полным и точным пониманием;
- 15) вести и правильно оформлять личную и деловую переписку;
- 16) составлять план, тезисы письменного сообщения;

17) делать выписки из текста с целью их использования в собственных высказываниях;

18) писать эссе по заданной тематике в объеме 120-130 слов.

28. Личностные результаты. Учащиеся 10-11 классов должны показывать:

1) любовь к Родине и к своему народу;

2) уважение традиций и обычаев народов Казахстана и стран изучаемого языка;

3) знание, уважение и соблюдение законов своей страны и стран изучаемого языка;

4) уважение к старшему поколению и заботу о младших;

5) бережное отношение к окружающей среде;

6) бережное отношение к имуществу (к школьной мебели, школьным принадлежностям, одежде, предметам обихода);

7) соблюдение здорового образа жизни и навыки сохранения своей безопасности и безопасности окружающих людей.

29. Системно-деятельностные результаты. Учащиеся должны использовать:

1) полученные знания, умения и навыки в повседневной жизни и в будущей профессиональной деятельности;

2) современные информационные технологии;

3) навыки монологической и диалогической речи в различных коммуникативных ситуациях;

4) методы познания, проектирования, конструирования и исследования в творческой деятельности (олимпиады, научные проекты, презентации);

5) методы анализа и синтеза при работе с научной информацией.

6. Пояснительная записка

30. Учебная программа для 10-11 классов общественно-гуманитарного направления разработана в соответствии с Государственным общеобразовательным стандартом среднего образования (**начального, основного среднего, общего среднего образования**), утверждённым постановлением Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2012 №1080.

31. Профильная направленность в процессе обучения иностранному языку объясняется факторами, которые отвечают потребностям и интересам учащихся, связанных с выбором будущей профессии. При этом важна роль иностранного языка, как средства получения профессионально значимой информации по выбранному учащимися профилю. Профильная дифференциация отражается в содержании подобранного тематического материала, которая направлена не только на развитие языковых умений и навыков, но и на развитие творческого потенциала и критического мышления.

32. Степень сформированности речевых, учебно-познавательных и общекультурных умений у учащихся 10-11 классов создает реальные

предпосылки использования иностранного языка при изучении других школьных предметов, а также в самообразовании и в различных сферах человеческой деятельности.

33. В соответствии с общеевропейской системой уровней владения языком к завершению обучения в старшей школе планируется достижение учащимися уровня В 1+.

34. Изучение иностранного языка направлено на достижение следующих целей:

- 1) формирование полиязычной, поликультурной личности;
- 2) совершенствование коммуникативной компетенции посредством обогащения словарного запаса на основе текстового материала профильной направленности;
- 3) повышение мотивации к изучению иностранного языка с учетом потребности в практическом использовании иностранного языка в будущей профессии;
- 4) воспитание патриотического отношения к своей Родине, к своему народу и толерантного отношения к представителям другой культуры;
- 5) воспитание этики межличностных отношений в семье, в школе и т.д.

35. В соответствии с указанными целями должны быть решены следующие задачи обучения:

- 1) соблюдать принцип преемственности и последовательности изученного материала за курс основной школы;
- 2) развивать и совершенствовать навыки и умения использовать языковой материал для решения конкретных коммуникативных задач;
- 3) готовить учащихся к составлению устных сообщений, презентации проектов;
- 4) научить учащихся извлекать, анализировать, обобщать и классифицировать профессионально значимую информацию, представленную в различных источниках;
- 5) развивать способности воспринимать на слух иноязычную речь, понимать основное содержание аутентичных текстов разных жанров, выражать свое отношение к услышанному;
- 6) развивать умения читать и понимать содержание аутентичных текстов разных стилей, выражать свое мнение к прочитанному;
- 7) совершенствовать навыки ведения личной, деловой переписки, составлять резюме, писать эссе на заданную тему;
- 8) формировать навыки выполнения тестовых заданий, приближенных к требованиям международных экзаменов IELTS, TOEFL и др.;
- 9) развивать умение использовать социокультурный материал при общении со сверстниками, учителем, носителем языка;
- 10) приобщать учащихся к самостоятельной работе с использованием современных информационно-коммуникационных технологий, самоконтролю и самооценке.

36. В процессе изучения иностранного языка реализуются межпредметные связи со следующими предметами:

1) «Русский язык», «Казахский язык»:

наличие данной межпредметной взаимосвязи расширяет лингвистический кругозор, содействует общему речевому развитию учащихся, позволяет формировать и развивать коммуникативную культуру на родном и иностранном языках;

2) «Литература»:

чтение произведений зарубежных классиков на языке оригинала, самостоятельный перевод стихотворений, коротких рассказов способствует развитию языковых способностей, мышлению, стимулированию речемыслительной деятельности пробуждает творческий потенциал учащихся;

3) «История Казахстана», «Всемирная история», «Человек. Общество. Право»:

обучение иностранному языку на основе текстового материала позволяет знакомиться с историей, культурой и традициями стран изучаемого языка и своей страны;

4) «География», «Биология»:

на уроках иностранного языка учащиеся получают основные сведения о географическом положении, природно-климатических особенностях, государственно-административном устройстве стран изучаемого языка и своей страны;

5) «Алгебра и начала анализа», «Геометрия», «Химия», «Физика»:

обогащение словарного запаса отдельными математическими, физическими и химическими терминами, изучение дробных, десятичных числительных;

6) «Информатика»:

умение извлекать необходимую информацию из иноязычных источников, созданных в различных знаковых системах (текст, таблица, график, диаграмма, аудиовизуальный ряд и др.);

переводить информацию из одной знаковой системы в другую (из текста в таблицу, из аудиовизуального ряда в текст и др.), используя прикладной пакет Microsoft Office).

37. Объем учебной нагрузки составляет:

1) в 10 классе – 4 часа в неделю, всего 136 часов в учебном году;

2) в 11 классе – 4 часа в неделю, всего 136 часов в учебном году.

38. В указанное количество часов входят уроки для стартового, промежуточного и итогового контроля, защита творческих работ.

7. Базовое содержание учебного предмета «Английский язык» для 10 класса общественно-гуманитарного направления

39. Содержание курса для 10 класса включает темы, охватывающие

социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 136 часов:

1) «Путешествие и туризм» (18 часов):

«Виды туризма», «Знаменитые путешественники», «Популярные туристические маршруты в Казахстане и странах изучаемого языка»;

2) «Соединенное Королевство Великобритании и Северной Ирландии» (18 часов):

«Система правления. Королевская семья», «Выдающиеся деятели Великобритании»;

3) «Географическое положение Казахстана» (13 часов):

«Природно-климатические условия», «Население», «Животный и растительный мир», «Государственное устройство Казахстана»;

4) «Канада. Географическое положение, климат, население Канады» (15 часов):

«Государственное устройство Канады», «Образование в Канаде»;

5) «Забота о здоровье» (10 часов):

«Здоровое питание», «Вредные привычки»;

6) «Из Истории Канады» (14 часов):

«Выдающиеся деятели и их вклад в мировую культуру»;

7) «Культурное наследие Казахстана и стран изучаемого языка» (16 часов):

«Обычаи и традиции казахского народа», «Сохранение культурного наследия»;

8) «Современная молодежь» (16 часов):

Молодежные организации и движения»;

9) «Проблемы современной молодежи» (16 часов):

«Трудоустройство», «Выбор будущей профессии».

40. Языковой материал:

1) фонетический аспект речи:

совершенствование слухо-произносительных и ритмико-интонационных навыков;

соблюдение правильного интонационного рисунка и звукового оформления речи;

правильное произношение и различение на слух всех звуков английского языка;

соблюдение ударения в слове и фразе; соблюдение правильной интонации в повелительных, утвердительных, вопросительных (общий, специальный, альтернативный и разделительный вопросы) и восклицательных предложениях, умение использовать в речи риторические вопросы и эмфатические звуки (слоги);

2) лексический аспект речи:

активизация средств словообразования для расширения потенциального словаря (аффиксация: суффиксы, образующие имена существительные, прилагательные -esque, глаголы;

префиксы, образующие имена прилагательные: pre-, super-, contra-, глаголы;

активизация способов словообразования (конверсия: глагол-существительное: например: to export - export и т.д.;

словосложение типа: существительное + существительное: postman, woman-writer;

существительное + прилагательное: breathtaking, groundbreaking и т.д.);

confused words: see, watch, look, listen, hear; job, work, ill, sick;

синонимический ряд, антонимические пары, многозначность слов;

3) грамматический аспект речи:

английская пунктуация и ее функции (смысловая, синтаксическая, коммуникативная);

дробные и десятичные числительные;

предлоги места, времени, направления;

активизация и употребление в речи видовременных форм глаголов в активном и пассивном залогах;

активизация и употребление модальных глаголов;

употребление степеней сравнения прилагательных и наречий;

употребление сравнительных конструкций типа: as...as, not so as..., the more... the better..., more and more...;

употребление прямой и косвенной речи, соблюдение правила согласования косвенной речи;

употребление условных предложений 0,1,2,3 типов;

неличные формы глагола: причастие настоящего и прошедшего времени; инфинитивные конструкции;

сложноподчиненное, сложносочиненное предложение (сложноподчиненные предложения с придаточными причины, цели и образа действия), служебные слова.

41. Речевой материал:

1) говорение (диалогическая речь):

совершенствование умений вести диалог этикетного характера, диалог-расспрос, диалог-побуждение к действию, диалог-обмен информацией, диалог смешанного типа на основе использования расширенной тематики в ситуациях официального и неофициального повседневного общения;

высказывать и аргументировать свою точку зрения по актуальным вопросам, соблюдая правила речевого этикета и поведения;

выражать эмоциональное отношение к обсуждаемому, прочитанному и увиденному материалу с использованием идиом, речевых клише, риторических вопросов и т.д. в объеме 12-14 реплик со стороны каждого собеседника;

2) монологическая речь:

совершенствование умений передать основное содержание прочитанного/увиденного;

выразить эмоционально-оценочное отношение к окружающей действительности;

представить выступление на заданную тему в виде доклада (представление результатов работы по проекту или выступление на конференции);

высказывать и аргументировать свое мнение в объеме 16-18 фраз;

3) чтение:

развитие и совершенствование навыков чтения аутентичных текстов различных стилей (публицистических, научно-популярных, художественных, прагматических с извлечением необходимой/ основной информации, анализа прочитанного текста);

обобщать факты и явления, прогнозировать ход/ результат событий; определять временную и причинно-следственную взаимосвязь событий и явлений;

интерпретировать авторскую позицию и выражать свое отношение к прочитанному;

4) письменная речь:

развитие и совершенствование навыков ведения и оформления личной и деловой переписки;

составлять план, тезисы письменного сообщения, делать выписки из текста с целью их использования в собственных высказываниях;

написание эссе по заданной тематике в объеме 120-130 слов.

42. Социокультурный материал:

1) ознакомление с популярными туристическими маршрутами;

2) особенностями образования и типами школ в Канаде;

3) с культурным наследием англоговорящих стран и Казахстана (известными достопримечательностями Канады);

4) получение сведений о географическом положении, климате и населении Канады;

5) получение сведений о выдающихся людях Канады и их достижениях;

6) получение сведений о животном и растительном мире;

5) изучение государственного устройства Канады.

43. Коммуникативная компетенция:

1) формирование умения общаться в условиях непосредственного межкультурного общения, понимать и реагировать на высказывания собеседника / носителя языка (вербально и невербально) в рамках сфер тематики и ситуаций, обозначенных программой;

2) использование стратегий речевого общения с учетом английского речевого этикета и речевых формул, выражающих коммуникативные намерения.

8. Базовое содержание учебного предмета «Английский язык» для 11 класса общественно-гуманитарного направления

44. Содержание курса для 11 класса включает темы, охватывающие

социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 136 часов:

1) «Средства общения» (18 часов):

«Роль компьютеров и электронных гаджетов в жизни современного человека»;

2) «Роль спорта в нашей жизни» (18 часов):

«Выдающиеся спортсмены Казахстана и стран изучаемого языка»;

3) «Экология. Глобальные и региональные проблемы»

(14 часов):

«Международные организации по защите окружающей среды (в Казахстане и странах изучаемого языка)»;

4) «Научно-технический прогресс» (14 часов):

«Изобретения», «Средства связи»;

5) «Географическое положение Австралии и Новой Зеландии, климат и население. Государственное устройство» (15 часов):

«Выдающиеся люди Австралии и Новой Зеландии и их достижения»;

6) «Из истории Казахстана и стран изучаемого языка» (15 часов);

7) «Деловая переписка на английском языке» (10 часов);

8) «Государственное устройство Казахстана» (15 часов):

«Президент, правительство и парламент»;

9) «Роль английского языка в современном мире» (17 часов):

«Влияние английского языка на выбор будущей профессии».

45. Языковой материал:

1) фонетический аспект речи:

совершенствование умений правильного произношения и различения на слух всех звуков английского языка; соблюдение ударения в слове и фразе;

2) лексический аспект речи:

новая лексика в объеме 150 лексических единиц, активный лексический минимум составляет 1100 лексических единиц, пассивный составляет 2100-2300 лексических единиц;

словообразовательные средства для создания и расширения потенциального словаря (аффиксация):

суффиксы имен существительных: -ist, -ian, -ect, -er (-or), -tion/ -sion, -ment, -ity, -ance, -ence, -cy, -y;

префиксы и суффиксы имен прилагательных: un-, in-, im-, ir-, -al/ -il, -able / -ible, -ous, -ly, -y, -ic, -(i)an, -ing, -al, -esque, -ish;

префиксы и суффиксы глаголов: un-, re-, mis-, dis-, -en;

префиксы и суффиксы наречий: un-, -ly;

способы словообразования:

конверсия (глагол-существительное: to import – import; to increase – increase; прилагательное - существительное: poor – the poor);

словосложение (существительное + существительное: housework; прилагательное + существительное: wildland);

сокращение слов (аббревиатуры, акронимы, смешение и т.д.);

confused words: degree, certificate;

pass, take; tutor, instructor, pupil, student; subject, lesson, course; read, revise, review;

Phrasal verbs (get into, work out, point out, pickup, get on with, drop out, see off, drop off, get back, make for, slow down, set off, speed up, take off);

синонимический ряд, антонимические пары, многозначность слов;

3) грамматический аспект речи:

активизация навыков употребления определенного, неопределенного и нулевого артиклей;

глаголов в действительном и страдательном залогах;

неличные формы глагола (причастие, герундий, инфинитив), инфинитивные конструкции (Complex Object, Complex Subject); функции инфинитива в предложении, инфинитивные обороты с предлогом for, употребление инфинитива с частицей to; функции герундия в предложении; независимый причастный оборот;

активизация навыка перевода прямой речи в косвенную речь, соблюдение согласования времен;

употребление в речи модальных глаголов и их эквивалентов (be able to, have to, ought to, to be to);

фразовые глаголы (например, get, make, look, go, take, put, come, carry);

конструкция to be going to для выражения будущего действия;

конструкция had better и would rather для выражения предпочитаемого действия;

употребление в речи всех типов местоимений;

активизация и употребление в речи сравнительных конструкций прилагательных и наречий;

дробные и десятичные числительные;

предлоги места, времени, направления;

структура повествовательного, отрицательного вопросительного предложений;

простые распространенные предложения с несколькими обстоятельствами, с несколькими прилагательными;

типы вопросительных предложений;

условные предложения 0, 1, 2, 3 и смешанного типов;

структура сложноподчиненных предложений с придаточными цели и образа действия. Конструкция I wish / If only;

слова-заместители, переходные и непереходные глаголы;

наиболее употребляемые составные предлоги;

основные подчинительные союзы;

предложное дополнение;

местоимение it в функции дополнения; дополнение с предлогом to, for обозначающее адресат действия;

определение;

однородные члены предложения.

46. Речевой материал:

1) говорение (диалогическая речь):

совершенствование умений вести диалог этикетного характера, диалог-расспрос, диалог-побуждение к действию, диалог-обмен информацией, диалог смешанного типа на основе использования расширенной тематики, в ситуациях официального и неофициального повседневного общения;

совершенствование умения выражать эмоционально-оценочное отношение к прочитанным книгам и просмотренным фильмам;

высказывать и аргументировать свою точку зрения;

участвовать в диалоге, соблюдая правила речевого этикета и толерантного отношения к собеседникам (диалог этикетного характера в объеме 9-10 реплик со стороны каждого учащегося, диалог-расспрос в объеме 16-18 реплик со стороны каждого учащегося, диалог-обмен мнениями в объеме 16-18 реплик со стороны каждого учащегося);

монологическая речь:

совершенствование умений выразить эмоционально-оценочное отношение к окружающей действительности;

высказывать и аргументировать свое мнение;

представить научное обоснование темы доклада (представление результатов работы по проекту или выступление на конференции), дискуссировать по теме научного исследования;

делать анализ и выводы;

критически оценивать события современной жизни и культуры;

создавать словесный социокультурный портрет своей страны и стран/страны изучаемого языка на основе страноведческой и культуроведческой информации (объем монологического высказывания в объеме 20-22 фраз);

2) письменная речь:

совершенствовать навыки и умения аннотирования и реферирования текста;

ведение официальной и неофициальной переписки;

изложение собственного мнения по поводу прочитанного или услышанного;

писать эссе на заданную тему в объеме 130-150 слов;

3) аудирование:

понимание основного содержания аутентичных текстов различных жанров, диалогов, монологов по знакомой или частично знакомой тематике, догадываться о значении незнакомых слов по контексту;

извлечение из прослушанного текста необходимой информации;

выявление наиболее значимых и важных фактов (время звучания текста до 3-4 минут);

4) чтение:

дальнейшее развитие всех основных видов чтения аутентичных текстов различных стилей (публицистических, научно-популярных, художественных, прагматических, а также из других областей гуманитарного цикла);

совершенствование умения выделять необходимую, основную и второстепенную информацию;

обобщать факты и явления, сравнивать, анализировать и прогнозировать ход/ результат событий;

определять временную и причинно-следственную взаимосвязь событий и явлений;

критически оценивать полученную информацию, понимать смысл текста и его проблематику).

47. Социокультурный материал:

1) ознакомление с социокультурным портретом англоговорящих стран, с праздниками; с культурным наследием англоговорящих стран и Казахстана;

2) изучение особенностей государственного устройства Великобритании; США, Австралии и Новой Зеландии;

3) географическое положение Австралии и Новой Зеландии, климат и население, животный и растительный мир Австралии, Новой Зеландии;

4) знаменитые люди Австралии и Новой Зеландии и их достижения (Hugh Jackman, Heath Ledger, Nicole Kidman, Liam Hemsworth, Steve Irwin, Bindi Irwin, Mark Philippoussis, Lleyton Hewitt, Cody Simpson, Andrew Barton Paterson/Banjo Paterson, Dame Edna Everage/ Barry Humphries, Naomi Watts, Olivia Newton John, Kylie Minogue и др.);

5) основные факты из истории Казахстана и стран изучаемого языка.

48. Коммуникативная компетенция:

1) формирование умения связно высказываться о себе и окружающем мире, общаться в условиях непосредственного межкультурного общения, понимать и реагировать на высказывания собеседника / носителя языка (вербально и невербально) в рамках сфер тематики и ситуаций, обозначенных программой;

2) использование стратегий речевого общения с учетом английского речевого этикета и речевых формул, выражающих коммуникативные намерения.

9. Требования к уровню подготовки учащихся 10 класса

49. Уровень подготовки обучающихся оценивается с учетом предметных, личностных и системно-деятельностных результатов.

50. Предметные результаты отражены в двух аспектах: должны знать и уметь.

51. Учащиеся 10 класса должны знать:

1) основные значения изученных лексических единиц (слов, словосочетаний) в объёме 150 слов; основные способы словообразования

(аффиксация, словосложение, конверсия);

сложные слова;

2) особенности структуры простых и сложных предложений;

3) интонацию различных коммуникативных типов предложений;

4) признаки изученных грамматических явлений (видо-временные формы глаголов активного и пассивного залога, модальные глаголы и их эквиваленты, артикли;

степени сравнения прилагательных и наречий, все типы местоимений, числительные (дробные, десятичные), прямая и косвенная речь; условные предложения 3 типов; предлоги;

5) неличные формы глагола (причастие, герундий, инфинитив);

6) основные нормы речевого этикета (реплики-клише, наиболее распространенная оценочная лексика), принятые в стране изучаемого языка.

52. Учащиеся 10 класса должны уметь:

1) сообщать сведения о своей стране и стране изучаемого языка, о своих интересах и увлечениях, о выборе будущей профессии; высказывать свое отношение к актуальным вопросам в рамках изученных речевых тем;

2) описывать события/явления, передавать основное содержание, прочитанного или услышанного в объеме 12-14 реплик;

3) уметь вести различные виды диалогов в объеме до 16-18 фраз;

4) понимать основное содержание аутентичных прагматических текстов и выделять для себя значимую информацию;

5) уметь заполнять таблицы, диаграммы, схемы, пропуски в предложениях, используя прослушанную информацию;

6) понимать основное содержание аутентичных текстов, относящихся к разным коммуникативным типам речи (сообщение/ рассказ), уметь определить тему текста, выделить главные и второстепенные факты в тексте (время звучания текста до 3 минут, количество предъявлений - 2 раза);

7) понимать основное содержание аутентичных текстов (определять тему, выделять основную мысль, выделять главные факты и устанавливать их логическую последовательность);

8) читать текст с выборочным пониманием нужной или интересующей информации;

9) читать аутентичные тексты разных жанров с полным пониманием;

10) предсказывать или предугадывать возможное содержание текста по заглавию или по отрывкам текста, выстраивать логический ход событий, передать основное содержание прочитанного;

11) писать личное / электронное письмо в объеме до 100-120 слов;

12) делать выписки из текста в соответствии с коммуникативными задачами;

13) вести деловую переписку;

14) писать эссе на заданную тему в объеме 120-130 слов.

10. Требования к уровню подготовки учащихся 11 класса

53. Учащиеся 11 класса должны знать:

- 1) основные значения изученных лексических единиц (слов, словосочетаний); основные способы словообразования (аффиксация, словосложение, конверсия, сокращение слов);
- 2) интонацию различных коммуникативных типов предложений;
- 3) (видо-временные формы глаголов в действительном и пассивном залогах;
- 4) модальные глаголы и их эквиваленты;
- 5) артикли (неопределенный, определенный и нулевой);
- 6) сравнительные конструкции прилагательных и наречий;
- 7) все типы местоимений;
- 8) числительные (количественные, порядковые, дробные и десятичные, хронологические даты);
- 9) предлоги места, времени, направления;
- 4) правила перевода прямой речи в косвенную, согласования времен;
- 5) структуру сложноподчиненных предложений с придаточными цели и образа действия;
- 6) конструкции I wish / If only; I would rather / you had better;
- 7) неличные формы глагола (причастие, герундий, инфинитив), инфинитивные конструкции;
- 8) инверсионные конструкции;
- 9) основные нормы речевого этикета (реплики-клише, наиболее распространенная оценочная лексика), принятые в стране изучаемого языка.

54. Учащиеся 11 класса должны уметь:

- 1) делать сообщения, описывать события/явления (в рамках пройденных тем), передавать основное содержание, основную мысль прочитанного или услышанного, высказывать свое отношение к прочитанному в объёме – 20-22 фразы;
- 2) вести различные виды диалогов в объёме 16-18 реплик со стороны каждого учащегося;
- 3) правильно интонировать различные коммуникативные типы предложения;
- 4) правильно выбирать слова/ словосочетания в зависимости от контекста;
- 5) вести диалог в ситуациях официального и неофициального общения, используя аргументацию, эмоционально-оценочные средства;
- 6) подробно/кратко излагать в виде сообщения о прочитанном/ прослушанном/ увиденном;
- 7) выражать эмоционально-оценочное отношение к окружающей действительности;
- 8) представлять выступление на заданную тему в виде доклада (представление результатов работы по проекту или выступление на конференции);

- 9) излагать и обосновывать свое мнение;
 - 10) делать выводы;
 - 11) понимать основное содержание аутентичных прагматических текстов и выделять для себя значимую информацию;
 - 12) понимать основное содержание аутентичных текстов, относящихся к разным коммуникативным типам речи (сообщение/ рассказ), определить тему текста, выделить главные и второстепенные факты в тексте (время звучания текста до 3-4 минут, количество предъявлений – 2 раза);
 - 13) читать аутентичные тексты с пониманием основного содержания (определять тему, выделять основную мысль, выделять главные факты, устанавливать логическую последовательность основных фактов текста);
 - 14) читать текст с выборочным пониманием нужной или интересующей информации;
 - 15) читать аутентичные тексты разных жанров с полным и точным пониманием;
 - 16) писать поздравления, личное, деловое/ электронное письма с опорой/ без опоры на образец в объеме 130-150 слов;
 - 17) письменно представить связное сообщение на заданные и интересующие темы;
 - 18) писать эссе в рамках предложенной тематики в объеме 130-150 слов.
55. Личностные результаты. Учащиеся должны показывать:
- 1) любовь к Родине и к своему народу;
 - 2) уважение традиций и обычаев народов Казахстана и стран изучаемого языка;
 - 3) знание, уважение и соблюдение законов своей страны и стран изучаемого языка;
 - 4) уважение к старшему поколению и заботу о младших;
 - 5) бережное отношение к окружающей среде;
 - 6) бережное отношение к имуществу (к школьной мебели, школьным принадлежностям, одежде, предметам обихода);
 - 7) соблюдение здорового образа жизни и навыки сохранения своей безопасности и безопасности окружающих людей.
56. Системно-деятельностные результаты. Учащиеся должны использовать:
- 1) систему знаний, умений и навыков в повседневной и будущей профессиональной жизни;
 - 2) современные информационные технологии;
 - 3) навыки монологической и диалогической речи в различных коммуникативных ситуациях;
 - 4) методы познания, проектирования, конструирования и исследования в творческой деятельности (олимпиады, научные проекты, презентации, дебаты);
 - 5) методы анализа и синтеза при работе с научной информацией.

11. Базовое содержание учебного предмета «Немецкий язык» для 10 класса естественно-математического направления

57. Содержание курса для 10 класса включает темы, охватывающие социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 68 часов:

1) «Добро пожаловать в страну изучаемого языка (заграничные поездки, встреча в международном аэропорту, вокзале, устройство в гостинице, молодежные рестораны, кафе)» (5 часов);

2) «Жизнь в деревне/ городе» (5 часов);

3) «Охрана окружающей среды» (8 часов);

4) «Молодежная мода (направление моды, современная одежда)» (7 часов);

5) «Будущее начинается уже сегодня» (7 часов):

«Выбор профессии»;

6) «Повседневная жизнь: учёба, распорядок дня, работа на каникулах, досуг; работа, карьера» (7 часов);

7) «Мир коммуникаций (почта, мобильная связь, компьютер, транспорт, метро и др.)» (7 часов);

8) «Германия – страна науки» (6 часов);

9) «Мировое образовательное пространство» (8 часов):

«Система образования в стране изучаемого языка и в РК»: ведущие университеты РК (правила приема, внутренний распорядок, международные экзамены и сертификация по иностранным языкам);

10) «Система ценностей: менталитет, традиции, обычаи; молодёжная культура» (8 часов).

58. Языковой материал:

1) фонетический аспект речи (совершенствование слухо-произносительных и ритмико-интонационных навыков; соблюдение правильного интонационного рисунка и звукового оформления речи);

2) лексический аспект речи (дополнительно 150 лексических единиц, обслуживающих новые сферы и ситуации общения в рамках тематики данного этапа обучения; оценочная лексика, фразеологические выражения и обороты, отражающие особенности культуры народа страны изучаемого языка; невербальные средства);

3) грамматический аспект речи:

грамматические конструкции в зависимости от ситуации общения;

грамматическое оформление высказывания при изменении коммуникативного намерения;

грамматическое оформление устных и письменных текстов;

структура сложного предложения, граница придаточных предложений и оборотов с использованием соответствующих служебных слов;

придаточные предложения причины, классификация имен прилагательных, Partizip 1, 2 в роли определения;

спряжение модальных глаголов в Indikativ, Konjunktiv;
конструкция haben/ sein + zu + Infinitiv.

59. Речевой материал:

1) говорение (диалогическая речь):

ведение комбинированного диалога (сочетание разных типов диалога) на основе новой тематики и расширенной лексики в ситуациях формального и неформального общения, используя аргументацию, эмоционально-оценочные средства;

участие в разговоре, беседе в ситуациях повседневного общения, обмен информацией, уточнение, обращение за разъяснениями, выражение своего отношения к высказываемому и обсуждаемому;

беседа при обсуждении книг, фильмов, теле- и радиопередач; учет индивидуальных, в том числе культурно-специфических особенностей партнера по общению; соотнесение невербальных средств (жесты, мимику, позу и др.) с ситуацией общения в объеме диалогов 12-14 реплик со стороны каждого собеседника;

2) монологическая речь:

осуществляют публичные выступления (в связи с увиденным /прочитанным);

последовательно развивают мысль, строят высказывание с учетом его прагматической ценности;

делают сообщения, рассказывают, рассуждают в связи с пройденной тематикой и проблематикой прочитанных/прослушанных текстов, описывают события, излагают факты, делают сообщения;

выступают публично, в частности, по результатам выполнения проекта в объеме монологического высказывания 16-18 фраз;

3) аудирование:

понимание основного содержания аутентичных высказываний в распространенных ситуациях повседневного общения;

извлечение выборочной информации из аудио/ видеотекстов различных жанров (функциональных, ситуативно-тематических) в пределах указанной тематики; дают оценку прослушанному и используют полученную информацию в целях общения;

понимание основного содержания устных диалогов, монологов и полилогов, теле- и радиопередач по знакомой и частично незнакомой тематике; относительно полно понимают высказывания носителей языка в наиболее типичных ситуациях повседневного общения и элементарного профессионального общения (время звучания аудиотекста до 3 мин);

4) письменная речь:

делать выписки из текста, составлять тезисы как основу для устного и письменного сообщения;

написание личного и делового письма с опорой на образец, заполнение анкеты, письменно излагают сведения о себе в форме, принятой в стране изучаемого языка в объеме 100-120 слов.

12. Базовое содержание учебного предмета «Немецкий язык» для 11 класса естественно-математического направления

60. Содержание курса для 11 класса включает темы, охватывающие социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 68 часов:

- 1) «Здоровье и забота о нем» (5 часов):
«Медицинские услуги (у врача, в аптеке)»;
- 2) «Стресс в нашей жизни: советы и предостережения» (5 часов);
- 3) «Современная семья. Проблема отцов и детей» (4 часа);
- 4) «Загородный дом (аренда, покупка)» (4 часа);
- 5) «Молодежная субкультура (кумиры, культура организации досуга)» (5 часов);
- 6) «Средства массовой информации» (4 часа);
- 7) «Киноискусство. Киноартисты в Германии и в Казахстане» (5 часов):
«Театр вчера и сегодня»;
- 8) «Чтение - вот лучшее учение и познание мира!» (7 часов):
«Библиотеки мира»;
- 9) «Известные писатели и поэты Казахстана» (5 часов);
- 10) «Выдающиеся деятели науки и культуры» (8 часов);
- 11) «Вклад стран изучаемого языка и своей страны в мировую культуру» (8 часов);
- 12) «Выдающиеся личности Казахстана в области науки» (8 часов).

61. Языковой материал:

1) *фонетический аспект речи*:

совершенствование слухо-произносительных и ритмико-интонационных навыков, соблюдение правильного интонационного рисунка и звукового оформления речи;

2) *лексический аспект речи*:

активный лексический минимум на данном этапе составляет 1100 лексических единиц; из них 150 лексических единиц, обслуживающих новые темы, проблемы и ситуации устного и письменного общения (общий лексический минимум для чтения и аудирования 2100 - 2300 лексических единиц);

3) *грамматический аспект речи*:

функции немецкой пунктуации (смысловая, синтаксическая, коммуникативная);

употребление в речи изученных ранее коммуникативных и структурных типов предложения (сложноподчиненные и сложносочиненные предложения), сложноподчиненные предложения с придаточными уступительными (obwohl, obgleich).

62. Речевой материал:

1) говорение (*диалогическая речь*):

умения вести дискуссию в рамках обсуждаемых проблем или на основе прочитанного/ прослушанного текста, соблюдая правила речевого этикета;

участие в полилоге, в том числе в форме дискуссии с соблюдением речевых норм и правил поведения, принятых в странах изучаемого языка, запрашивая и обмениваясь информацией, высказывая и аргументируя свою точку зрения, расспрашивая собеседника и уточняя его мнения и точки зрения, беря на себя инициативу в разговоре, внося пояснения/ дополнения, выражая эмоциональное отношение к высказанному/ обсуждаемому/ прочитанному/ увиденному (составление диалогов в объеме 16-18 реплик со стороны каждого собеседника);

2) монологическая речь:

демонстрируют умения: подробно/ кратко излагать прочитанное/ прослушанное/ увиденное;

представлять свою страну и ее культуру в иноязычной среде, выражать свои впечатления о странах изучаемого языка и их культуре;

высказывать и аргументировать свою точку зрения;

делать выводы; оценивать факты/ события современной жизни и культуры (составление монологического высказывания в объеме до 20-22 фраз);

3) аудирование:

понимание основного содержания аутентичных высказываний в распространенных ситуациях повседневного общения;

извлечение выборочной информации из аудио/ видеотекстов различных жанров (функциональных, ситуативно-тематических) в пределах указанной тематики;

оценка прослушанного и использование полученной информации в целях общения;

определение темы/проблемы в радио/ телепередаче филологической направленности, выделять факты /примеры/ аргументы в соответствии с поставленным вопросом / проблемой, обобщать содержащуюся в аудиотексте фактическую и оценочную информацию, определяя свое отношение к ней (время звучания аудиотекста – до 3 мин);

4) чтение:

умение владеть основами анализа текста, интерпретации хода авторских рассуждений, выводов;

оценивать и выражать свое отношение к прочитанному (актуальность, личностная значимость, отношение к проблемам, затронутым в тексте), используя полученную информацию в целях общения; ставить вопросы к основной и второстепенной информации; отделять объективную информацию от субъективной, т.е. факты от рассуждений; выявлять имплицитную информацию;

понимать содержание, опираясь на фоновые знания, широкий контекст, на экстралингвистический аппарат текста и шрифтовые выделения; переводить текст полностью или выборочно (устно или письменно);

5) *письменная речь*:

умения аннотировать и реферировать профильные тексты;
описывать результаты проектной работы (отчет, доклад);
описывать события/ факты/ явления;
сообщать/запрашивать информацию, выражая собственное мнение/
суждение в объеме 120 - 130 слов.

13. Требования к уровню подготовки учащихся 10 класса

63. Уровень подготовки обучающихся оценивается с учетом предметных, личностных и системно-деятельностных результатов.

64. Предметные результаты отражены в двух аспектах: должны знать и уметь.

65. Учащиеся 10 класса должны знать:

1) лексические единицы, обслуживающие новые темы, проблемы и ситуации устного и письменного общения (150 лексических единиц);

2) функции немецкой пунктуации (смысловая, синтаксическая, коммуникативная);

3) основы анализа текста, интерпретации хода авторских рассуждений, выводов;

4) о культурном наследии страны/стран изучаемого языка, об условиях жизни разных слоев общества; возможностях получения качественного образования; ценностных ориентирах; об особенностях жизни в поликультурном обществе.

66. Учащиеся 10 класса должны уметь:

1) соблюдать правильный интонационный рисунок и звуковое оформление речи;

2) вести дискуссию в рамках обсуждаемых проблем или на основе прочитанного/ прослушанного текста соблюдая правила речевого этикета;

3) участвовать в диалоге, в том числе в форме дискуссии с соблюдением речевых норм и правил поведения, принятых в странах изучаемого языка, запрашивая и обмениваясь информацией, высказывая и аргументируя свою точку зрения, возражая, расспрашивая собеседника и уточняя его мнение и точку зрения, беря на себя инициативу в разговоре, внося пояснения/ дополнения, выражая эмоциональное отношение к высказанному/ обсуждаемому/ прочитанному/ увиденному (составление диалога в объеме 10-12 реплик со стороны каждого собеседника);

4) подробно/ кратко излагать прочитанное/ прослушанное/ увиденное;

5) представлять свою страну и ее культуру в иноязычной среде, выражать свои впечатления о странах изучаемого языка и их культуре;

6) высказывать и аргументировать свою точку зрения;

7) делать выводы;

8) оценивать факты/ события современной жизни и культуры (составление монологического высказывания в объеме 14-16 фраз);

9) понимать основное содержание аутентичных высказываний в распространенных ситуациях повседневного общения;

10) извлекать выборочную информацию из аудио/ видеотекстов различных жанров (функциональных, ситуативно-тематических) в пределах указанной тематики;

11) давать оценку прослушанному и использовать полученную информацию в целях общения;

12) определять тему/ проблему в радио/ телепередачах филологической направленности, выделять факты/ примеры/ аргументы в соответствии с поставленным вопросом/ проблемой, обобщать содержащуюся в аудио/ телетексте фактическую и оценочную информацию, определяя свое отношение к ней (время звучания аудиотекста – до 3 минут);

13) оценивать и выражать свое отношение к прочитанному (актуальность, личностная значимость, отношение к проблемам, затронутым в тексте), используя полученную информацию в целях общения; ставить вопросы к основной и второстепенной информации;

14) отделять объективную информацию от субъективной, т.е. факты от рассуждений;

15) выявлять имплицитную информацию;

16) понимать содержание, опираясь на фоновые знания и широкий контекст, на экстралингвистический аппарат текста и шрифтовые выделения; переводить текст полностью или выборочно (устно или письменно);

17) аннотировать и реферировать профильные тексты;

18) описывать результаты проектной работы (отчет, доклад); описывать события/ факты/ явления; сообщать/ запрашивать информацию, выражая собственное мнение/ суждение;

19) использовать языковые средства для описания социокультурного портрета страны изучаемого языка и своей для представления ее зарубежным сверстникам.

14. Требования к уровню подготовки учащихся 11 класса

67. Учащиеся 11 класса должны знать:

1) лексические единицы, обслуживающие новые темы, проблемы и ситуации устного и письменного общения (150 лексических единиц), общий лексический минимум для чтения и аудирования – 2100-2300 лексических единиц;

2) функции немецкой пунктуации (смысловая, синтаксическая, коммуникативная);

3) о культурном наследии страны/ стран изучаемого языка, об условиях жизни разных слоев общества; возможностях получения качественного

образования; ценностных ориентирах; об особенностях жизни в поликультурном обществе.

68. Учащиеся 11 класса должны уметь:

1) в процессе межкультурного общения в диалогической форме: вести дискуссию в рамках обсуждаемых проблем или на основе прочитанного/ прослушанного текста соблюдая правила речевого этикета; участвовать в полилоге, в том числе в форме дискуссии с соблюдением речевых норм и правил поведения, принятых в странах изучаемого языка;

2) запрашивать и обмениваться информацией, высказывая и аргументируя свою точку зрения, возражая, расспрашивая собеседника и уточняя его мнения и точки зрения, беря на себя инициативу в разговоре, внося пояснения/ дополнения, выражая эмоциональное отношение к высказанному/ обсуждаемому/ прочитанному/ увиденному (составление диалогов в объеме 13-15 реплик со стороны каждого собеседника);

3) подробно/ кратко излагать прочитанное/ прослушанное/ увиденное, представлять свою страну и ее культуру в иноязычной среде, выражать свои впечатления о странах изучаемого языка и их культуре;

4) высказывать и аргументировать свою точку зрения;

5) делать выводы;

6) оценивать факты/ события современной жизни и культуры (составление монологического высказывания в объеме 17-20 фраз);

7) понимать основное содержание аутентичных высказываний в распространенных ситуациях повседневного общения;

8) извлекать выборочную информацию из аудио/ видеотекстов различных жанров (функциональных, ситуативно-тематических) в пределах указанной тематики, давать оценку прослушанному и использовать полученную информацию в целях общения;

9) определять тему/ проблему в радио/ телепередачах филологической направленности, выделять факты/ примеры/ аргументы в соответствии с поставленным вопросом/ проблемой, обобщать содержащуюся в аудио/ телетексте фактическую и оценочную информацию, определяя свое отношение к ней (время звучания аудиотекста – до 3 минут);

10) владеть основами анализа текста, интерпретации хода авторских рассуждений, выводов;

11) оценивать и выражать свое отношение к прочитанному (актуальность, личностная значимость, отношение к проблемам, затронутым в тексте), используя полученную информацию в целях общения;

12) ставить вопросы к основной и второстепенной информации;

13) отделять объективную информацию от субъективной, т.е. факты от рассуждений; выявлять информацию; понимать содержание, опираясь на фоновые знания и широкий контекст, на экстралингвистический аппарат текста и шрифтовые выделения;

14) переводить текст полностью или выборочно (устно или письменно);

15) аннотировать и реферировать профильные тексты;

16) описывать результаты проектной работы (отчет, доклад);

17) описывать события/ факты/ явления; сообщать/ запрашивать информацию, выражая собственное мнение/ суждение в объеме 120-130 слов;

18) использовать языковые средства для описания социокультурного портрета страны изучаемого языка и своей страны для представления ее зарубежным сверстникам.

69. Личностные результаты. Учащиеся должны показывать:

1) любовь к Родине и к своему народу;

2) уважение традиций и обычаев народов Казахстана и стран изучаемого языка;

3) знание, уважение и соблюдение законов своей страны и стран изучаемого языка;

4) уважение к старшему поколению и заботу о младших;

5) бережное отношение к окружающей среде;

6) бережное отношение к имуществу (к школьной мебели, школьным принадлежностям, одежде, предметам обихода);

7) соблюдение здорового образа жизни и навыки сохранения своей безопасности и безопасности окружающих людей.

70. Системно-деятельностные результаты. Учащиеся должны использовать:

1) систему знаний, умений и навыков в повседневной и будущей профессиональной жизни;

2) современные информационные технологии;

3) навыки монологической и диалогической речи в различных коммуникативных ситуациях;

4) методы познания, проектирования, конструирования и исследования в творческой деятельности (олимпиады, научные проекты, презентации, дебаты);

5) методы анализа и синтеза при работе с научной информацией.

15. Базовое содержание учебного предмета «Немецкий язык» для 10 класса общественно-гуманитарного направления

71. Содержание курса для 10 класса включает темы, охватывающие социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 136 часов:

1) «Добро пожаловать в страну изучаемого языка (9 часов):

«Заграничные поездки», « Встреча в международном аэропорту, вокзале», «Устройство в гостинице», «Молодежные рестораны, кафе»;

2) «Достопримечательности Германии» (9 часов);

3) «Берлин – столица Германии» (10 часов);

4) «Жизнь в деревне/ городе» (8 часов);

5) «Молодежная мода (9 часов):

«Направление моды, современная одежда»;

- 6) «Природа и экология, научно-технический прогресс» (9 часов);
 - 7) «Молодежь сегодня и завтра» (10 часов);
 - 8) «Мир коммуникаций (10 часов):
«Почта, мобильная связь, компьютер, транспорт, метро и др.»;
 - 9) «Мировое образовательное пространство (10 часов):
«Система образования в стране изучаемого языка и в РК», «Ведущие университеты РК (правила приема, внутренний распорядок», «Международные экзамены и сертификация по иностранным языкам»;
 - 10) «Выбор профессии» (10 часов);
 - 11) «Профессии будущего» (10 часов);
 - 12) «Языки международного общения и их роль при выборе профессии в современном мире» (10 часов);
 - 13) «Обмен школьниками» (11 часов);
 - 14) «Путешествовать - значит учиться» (11 часов).
72. Языковой материал:
- 1) фонетический аспект речи:
совершенствование слухо-произносительных и ритмико-интонационных навыков; соблюдение правильного интонационного рисунка и звукового оформления речи;
 - 2) лексический аспект речи:
изучение дополнительно 150 лексических единиц, обслуживающих новые сферы и ситуации общения в рамках тематики данного этапа обучения;
оценочная лексика, фразеологические выражения и обороты, отражающие особенности культуры народа страны изучаемого языка;
невербальные средства;
 - 3) грамматический аспект речи:
грамматические конструкции в зависимости от ситуации общения;
грамматическое оформление высказывания при изменении коммуникативного намерения;
грамматическое оформление устных и письменных текстов;
структура сложного предложения, граница придаточных предложений и оборотов с использованием соответствующих служебных слов, придаточные предложения причины, классификация имен прилагательных, PartizipI, II в роли определения;
спряжение модальных глаголов в Indikativ, Konjunktiv;
конструкция haben/sein +zu +Infinitiv).
73. Речевой материал:
- 1) говорение (диалогическая речь):
составление комбинированного диалога (сочетание разных типов диалога) на основе новой тематики и расширенной лексики в ситуациях формального и неформального общения, используя аргументацию, эмоционально-оценочные средства;

участие в разговоре, беседе в ситуациях повседневного общения, обмениваясь информацией, уточняя ее, обращаясь за разъяснениями, выражая свое отношение к высказываемому и обсуждаемому;

беседа при обсуждении книг, фильмов, теле- и радиопередач;

адаптация к индивидуальным, в том числе культурно-специфическим особенностям партнера по общению;

соотнесение невербальных средств (жесты, мимику, позу и др.) с ситуацией общения (составление диалогов в объеме до 10-12 реплик со стороны каждого собеседника);

2) монологическая речь:

осуществление публичных выступлений (в связи с увиденным /прочитанным);

последовательное развитие мысли, построение высказывания с учетом его прагматической ценности;

подготовка сообщения, рассказа, рассуждения в связи с пройденной тематикой и проблематикой прочитанных / прослушанных текстов;

описание события, изложение фактов, подготовка сообщения;

публичное выступление по результатам выполнения проекта в объеме 14-16 фраз;

3) аудирование:

понимание основного содержания аутентичных высказываний в распространенных ситуациях повседневного общения;

извлечение выборочной информации из аудио / видеотекстов различных жанров (функциональных, ситуативно-тематических) в пределах указанной тематики;

оценка прослушанного и использование полученной информации в целях общения;

понимание основного содержания устных диалогов, монологов и полилогов, теле- и радиопередач по знакомой и частично незнакомой тематике;

относительно полное понимание высказывания носителей языка в наиболее типичных ситуациях повседневного общения и элементарного профессионального общения (время звучания аудиотекста - до 3 мин);

4) письменная речь:

делать выписки из текста, составлять тезисы как основу для устного и письменного сообщения;

написание личного и делового письма с опорой на образец, заполнение анкеты, письменное изложение сведений о себе в форме, принятой в стране изучаемого языка (письмо в объеме 120 – 130 слов).

16. Базовое содержание учебного предмета «Немецкий язык» для 11 класса общественно-гуманитарного направления

74. Содержание курса для 11 класса включает темы, охватывающие

социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 136 часов:

- 1) «Здоровье и забота о нем» (9 часов):
«Медицинские услуги (у врача, в аптеке)»;
- 2) «Загородный дом» (аренда, покупка) (9 часов);
- 3) «Научно-технический прогресс, его перспективы и последствия» (9 часов);
- 4) «Проблемы современного общества» (9 часов):
«Проблемы экологии и здоровья»;
- 5) «Молодежная субкультура» (9 часов):
«Кумиры», «Культура проведения досуга»;
- 6) «Культура страны изучаемого языка» (10 часов):
«Театр», «Кино, их влияние на нашу жизнь»;
- 7) «Любимый актер» (9 часов);
- 8) «Чтение – вот лучшее учение и познание мира!» (15 часов):
«Библиотеки мира», «Выдающиеся деятели науки и культуры»;
- 9) «Вклад стран изучаемого языка и своей страны в мировую культуру» (15 часов);
- 10) «Любимая книга» (10 часов);
- 11) «Из истории Германии (11 часов);
- 12) «ФРГ и ГДР» (11 часов);
- 13) «Берлинская стена» (10 часов).

75. Языковой материал

- 1) фонетический аспект речи:

совершенствование слухо-произносительных и ритмико-интонационных навыков, соблюдение правильного интонационного рисунка и звукового оформления речи;

- 2) лексический аспект речи:

активный лексический минимум на данном этапе составляет 1100 лексических единиц, из них 150 лексических единиц, обслуживающих новые темы, проблемы и ситуации устного и письменного общения;

общий лексический минимум для чтения и аудирования 2100 - 2300 лексических единиц;

- 3) грамматический аспект речи:

функции немецкой пунктуации (смысловая, синтаксическая, коммуникативная);

употребление в речи изученных ранее коммуникативных и структурных типов предложения (сложноподчиненные и сложносочиненные предложения), сложноподчиненные предложения с придаточными уступительными (obwohl, obgleich).

76. Речевой материал

- 1) говорение (диалогическая речь):

умения вести дискуссию в рамках обсуждаемых проблем или на основе прочитанного/ прослушанного текста соблюдая правила речевого этикета;

участвовать в полилоге, в том числе в форме дискуссии с соблюдением речевых норм и правил поведения, принятых в странах изучаемого языка, запрашивая и обмениваясь информацией, высказывая и аргументируя свою точку зрения, расспрашивая собеседника и уточняя его мнения и точки зрения, беря на себя инициативу в разговоре, внося пояснения/дополнения, выражая эмоциональное отношение к высказанному/ обсуждаемому/ прочитанному/ увиденному (составление диалогов в объеме до 13-15 реплик со стороны каждого собеседника);

2) монологическая речь:

умения подробно/ кратко излагать прочитанное/ прослушанное/ увиденное;

представлять свою страну и ее культуру в иноязычной среде, выражать свои впечатления о странах изучаемого языка и их культуре;

высказывать и аргументировать свою точку зрения;

делать выводы;

оценивать факты/ события современной жизни и культуры (составление монологического высказывания в объеме до 17-20 фраз);

3) аудирование:

умения понимать основное содержание аутентичных высказываний в распространенных ситуациях повседневного общения;

извлекать выборочную информацию из аудио / видеотекстов различных жанров (функциональных, ситуативно-тематических) в пределах указанной тематики;

давать оценку прослушанному и использовать полученную информацию в целях общения;

определять тему/ проблему в радио/телепередач филологической направленности выделять факты /примеры/аргументы в соответствии с поставленным вопросом/ проблемой;

обобщать содержащуюся в аудио-телетексте фактическую и оценочную информацию, определяя свое отношение к ней (время звучания аудиотекста – до 3 минут);

4) чтение:

умение владеть основами анализа текста, интерпретации хода авторских рассуждений, выводов;

оценивать и выражать свое отношение к прочитанному (актуальность, личностная значимость, отношение к проблемам, затронутым в тексте), используя полученную информацию в целях общения;

ставить вопросы к основной и второстепенной информации;

отделять объективную информацию от субъективной, т.е. факты от рассуждений;

выявлять имплицитную информацию;

понимать содержание, опираясь на фоновые знания, широкий контекст, на экстралингвистический аппарат текста и шрифтовые выделения;

переводить текст полностью или выборочно (устно или письменно);

5) письменная речь:

умения аннотировать и реферировать профильные тексты;

описывать результаты проектной работы (отчет, доклад);

описывать события /факты/ явления;

сообщать /запрашивать информацию, выражая собственное мнение/ суждение (в объеме 120-130 слов).

17. Требования к уровню подготовки учащихся 10 класса

77. Уровень подготовки обучающихся оценивается с учетом предметных, личностных и системно-деятельностных результатов.

78. Предметные результаты отражены в двух аспектах: должны знать и уметь.

79. Учащиеся 10 класса должны знать:

1) лексические единицы, обслуживающие новые темы, проблемы и ситуации устного и письменного общения (150 лексических единиц).

2) знает функции немецкой пунктуации (смысловая, синтаксическая, коммуникативная);

3) основами анализа текста, интерпретации хода авторских рассуждений, выводов;

4) о культурном наследии страны/стран изучаемого языка, об условиях жизни разных слоев общества; возможностях получения качественного образования; ценностных ориентирах; об особенностях жизни в поликультурном обществе.

80. Учащиеся 10 класса должны уметь:

1) соблюдать правильный интонационный рисунок и звуковое оформление речи;

2) межкультурного общения в диалогической форме: вести дискуссию в рамках обсуждаемых проблем или на основе прочитанного/прослушанного текста соблюдая правила речевого этикета; участвовать в полилоге, в том числе в форме дискуссии с соблюдением речевых норм и правил поведения, принятых в странах изучаемого языка, запрашивая и обмениваясь информацией, высказывая и аргументируя свою точку зрения, возражая, расспрашивая собеседника и уточняя его мнения и точки зрения, беря на себя инициативу в разговоре, внося пояснения/дополнения, выражая эмоциональное отношение к высказанному/обсуждаемому/прочитанному/увиденному (составление диалогов в объеме 10-12 реплик со стороны каждого собеседника);

3) подробно/ кратко излагать прочитанное/ прослушанное/ увиденное; представлять свою страну и ее культуру в иноязычной среде, выражать свои впечатления о странах изучаемого языка и их культуре; высказывать и аргументировать свою точку зрения; делать выводы;

4)оценивать факты/ события современной жизни и культуры (составление монологического высказывания в объеме 14-16 фраз);

5)понимать основное содержание аутентичных высказываний в распространенных ситуациях повседневного общения;

6)извлекать выборочную информацию из аудио / видеотекстов различных жанров (функциональных, ситуативно-тематических) в пределах указанной тематики;

давать оценку прослушанному и использовать полученную информацию в целях общения;

7)определять тему/ проблему в радио/ телепередач филологической направленности выделять факты/ примеры/ аргументы в соответствии с поставленным вопросом/ проблемой, обобщать содержащуюся в аудио /телетексте фактическую и оценочную информацию, определяя свое отношение к ней (время звучания аудиотекста - до 3 минут);

8) оценивать и выражать свое отношение к прочитанному (актуальность, личностная значимость, отношение к проблемам, затронутым в тексте), используя полученную информацию в целях общения;

9) ставить вопросы к основной и второстепенной информации;

10) отделять объективную информацию от субъективной, т.е. факты от рассуждений;

11) выявлять имплицитную информацию;

12) понимать содержание, опираясь на фоновые знания и широкий контекст, на экстралингвистический аппарат текста и шрифтовые выделения;

13) переводить текст полностью или выборочно (устно или письменно);

14) аннотировать и реферировать профильные тексты;

15) описывать результаты проектной работы (отчет, доклад);

16)описывать события/ факты/ явления; сообщать/ запрашивать информацию, выражая собственное мнение/ суждение;

17) использовать языковые средства для описания социокультурного портрета страны изучаемого языка и своей для представления ее зарубежным сверстникам.

18. Требования к уровню подготовки учащихся 11 класса

81. Учащиеся 11 класса должны знать:

1)лексические единицы, обслуживающие новые темы, проблемы и ситуации устного и письменного общения в объеме 150 лексических единиц, общий лексический минимум для чтения и аудирования составляет 2100-2300 лексических единиц;

2)функции немецкой пунктуации (смысловая, синтаксическая, коммуникативная);

3) о культурном наследии страны/ стран изучаемого языка, об условиях жизни разных слоев общества;

- 4) возможностях получения качественного образования;
 - 5) ценностных ориентирах;
 - 6) об особенностях жизни в поликультурном обществе;
82. Учащиеся 11 класса должны уметь:

1) вести дискуссию в рамках обсуждаемых проблем или на основе прочитанного/ прослушанного текста соблюдая правила речевого этикета; участвовать в полилоге, в том числе в форме дискуссии с соблюдением речевых норм и правил поведения, принятых в странах изучаемого языка;

2) запрашивать и обмениваться информацией, высказывая и аргументируя свою точку зрения, возражая, расспрашивая собеседника и уточняя его мнения и точки зрения, беря на себя инициативу в разговоре, внося пояснения/ дополнения, выражая эмоциональное отношение к высказанному/ обсуждаемому/ прочитанному/ увиденному (составление диалогов в объеме 13-15 реплик со стороны каждого собеседника);

3) подробно/ кратко излагать прочитанное/ прослушанное/ увиденное;

4) представлять свою страну и ее культуру в иноязычной среде, выражать свои впечатления о странах изучаемого языка и их культуре;

5) высказывать и аргументировать свою точку зрения;

6) делать выводы;

7) оценивать факты/ события современной жизни и культуры (составление монологического высказывания в объеме 17-20 фраз);

8) понимать основное содержание аутентичных высказываний в распространенных ситуациях повседневного общения;

9) извлекать выборочную информацию из аудио / видеотекстов различных жанров (функциональных, ситуативно-тематических) в пределах указанной тематики;

10) давать оценку прослушанному и использовать полученную информацию в целях общения;

11) определять тему /проблему в радио/ телепередач филологической направленности выделять факты /примеры/ аргументы в соответствии с поставленным вопросом /проблемой, обобщать содержащуюся в аудио /телетексте фактическую и оценочную информацию, определяя свое отношение к ней (время звучания аудиотекста до 3 минут);

12) оценивать и выражать свое отношение к прочитанному (актуальность, личностная значимость, отношение к проблемам, затронутым в тексте), используя полученную информацию в целях общения;

13) ставить вопросы к основной и второстепенной информации;

14) отделять объективную информацию от субъективной, т.е. факты от рассуждений;

15) выявлять информацию; понимать содержание, опираясь на фоновые знания и широкий контекст, на экстралингвистический аппарат текста и шрифтовые выделения;

16) переводить текст полностью или выборочно (устно или письменно);

17) аннотировать и реферировать профильные тексты;

18) описывать результаты проектной работы (отчет, доклад);

19) описывать события/ факты/ явления; сообщать/ запрашивать информацию, выражая собственное мнение/ суждение (письмо в объеме 130-150 слов);

20) использовать языковые средства для описания социокультурного портрета страны изучаемого языка и своей для представления ее зарубежным сверстникам.

83. Личностные результаты. Учащиеся должны показывать:

1) любовь к Родине и к своему народу;

2) уважение традиций и обычаев народов Казахстана и стран изучаемого языка;

3) знание, уважение и соблюдение законов своей страны и стран изучаемого языка;

4) уважение к старшему поколению и заботу о младших;

5) бережное отношение к окружающей среде;

6) бережное отношение к имуществу (к школьной мебели, школьным принадлежностям, одежде, предметам обихода);

7) соблюдение здорового образа жизни и навыки сохранения своей безопасности и безопасности окружающих людей.

84. Системно-деятельностные результаты. Учащиеся должны использовать:

1) систему знаний, умений и навыков в повседневной и будущей профессиональной жизни;

2) современные информационные технологии;

3) навыки монологической и диалогической речи в различных коммуникативных ситуациях;

4) методы познания, проектирования, конструирования и исследования в творческой деятельности (олимпиады, научные проекты, презентации, дебаты);

5) методы анализа и синтеза при работе с научной информацией.

19. Базовое содержание учебного предмета «Французский язык» для 10 класса естественно-математического направления

85. Содержание курса для 10 класса включает темы, охватывающие социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 68 часов:

1) «Добро пожаловать во Францию» (1 час);

2) «Французский язык и французская культура в современном мире» (5 часов);

3) «Французы глазами других» (5 часов);

4) «Французский язык в Казахстане» (7 часов);

5) «Наука и техника» (5 часов);

6) «Великие французские/ казахские учёные» (5 часов);

- 7) «Новые открытия и изобретения» (4 часа);
- 8) «Профессиональное и техническое обучение во Франции и Казахстане» (5 часов);
- 9) «Школа вчера, сегодня, завтра» (5 часов);
- 10) «Новые технологии»(5 часов);
- 11) «Роль интернета в жизни подростка» (5 часов);
- 12) «Средства массовой информации» (5 часов);
- 13) «Радио и телевидение» (5 часов);
- 14) «Пресса» (6 часов).
86. Языковой материал
- 1) фонетический аспект речи:
совершенствование слухо-произносительных и ритмико-интонационных навыков; соблюдение правильного интонационного рисунка и звукового оформления речи;
- 2) лексический аспект речи:
фразеология, устойчивые сочетания слов, пословицы и поговорки
синонимы, антонимы;
словообразование, использование способов словообразования для потенциального увеличения словарного запаса (суффиксы, аффиксы, словосложение), пассивный словарь включает 2100-2300 слов, из них 1100 слов для активного усвоения;
- 3) грамматический аспект речи:
структура повелительного, вопросительного предложений, структура отрицательного предложения, типы вопросительных предложений и их интонирование;
образование глагольных форм Présent/ Passé / Futur;
употребление действительного и страдательного залогов;
особые случаи образования множественного числа существительных;
употребление неопределенного и определенного артиклей в соответствии с контекстом;
отсутствие артикля;
активизация в речи модальных глаголов;
структура сложноподчиненных предложений с придаточными цели, условия, образа действия;
управление глаголов;
условные предложения с si;
активизация в процессе общения форм изъявительного и сослагательного наклонения глагола;
прямая и косвенная речь, согласование времен;
неличные формы глагола (инфинитив, герундий, причастие);
инфинитивные конструкции (сложное дополнение, сложное подлежащее);
причастные конструкции;
безличные конструкции.
87. Речевой материал:

1) составление диалога в 10 классе в объеме 10-12 реплик, в 11 классе – 13-15 реплик, составление текста в объеме 14-16 фраз (10 класс), 17-20 фраз (11 класс).

88. Коммуникативная компетенция:

1) особенности использования формул французского речевого этикета и речевых формул, выражающих коммуникативные намерения.

89. Социокультурная компетенция:

1) основные сведения из истории, культуры страны изучаемого языка и своей страны и, географические, природно-климатические условия, государственное устройство страны изучаемого языка и своей страны.

20. Базовое содержание учебного предмета «Французский язык» для 11 класса естественно-математического направления

90. Содержание курса для 11 класса включает темы, охватывающие социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 68 часов:

- 1) «Диагностический тест» (1 час);
- 2) «Мир профессий» (5 часов);
- 3) «Профессии будущего» (5 часов);
- 4) «Проблемы трудоустройства молодежи» (7 часов);
- 5) «Молодежь и время» (5 часов);
- 6) «Досуг и молодежная культура» (5 часов);
- 7) «Высокая мода» (4 часа);
- 8) «Мир коммуникаций» (5 часов);
- 9) «Телевидение» – это весь мир (5 часов);
- 10) «Современная сотовая связь» (5 часов);
- 11) «ИТ- технологии» (5 часов);
- 12) «Планета – наш общий дом» (5 часов);
- 13) «Охрана окружающей среды во Франции и Казахстане» (5 часов);
- 14) «Экологические проблемы и их решения» (6 часов).

91. Языковой материал:

1) фонетический аспект речи

совершенствование слухо-произносительных и ритмико-интонационных навыков;

соблюдение правильного интонационного рисунка и звукового оформления речи);

2) лексический аспект речи:

фразеология; устойчивые сочетания слов; пословицы и поговорки;

синонимы, антонимы;

словообразование (использование способов словообразования для потенциального увеличения словарного запаса: суффиксы, аффиксы, словосложение);

пассивный словарь включает 2100-2300 слов, из них 1100 слов для активного усвоения;

3) грамматический аспект речи:

структура повелительного, вопросительного и отрицательного предложений;

типы вопросительных предложений и их интонирование;

образование глагольных форм Présent/ Passé/ Futur;

употребление действительного и страдательного залогов;

особые случаи образования множественного числа существительных;

употребление неопределенного и определенного артиклей в соответствии с контекстом, отсутствие артикля;

активизация в речи модальных глаголов;

структура сложноподчиненных предложений с придаточными цели, условия, образа действия;

управление глаголов;

условные предложения с si;

активизация в процессе общения форм изъявительного и сослагательного наклонения глагола;

прямая и косвенная речь, согласование времен;

неличные формы глагола: инфинитив, герундий, причастие;

инфинитивные конструкции (сложное дополнение, сложное подлежащее);

причастные конструкции;

безличные конструкции;

92. Речевая компетенция:

1) говорение:

составление диалога в объеме 10-12 реплик, в 11 классе – 13-15 реплик;

составление текста в объеме 14-16 фраз (10 класс), 17-20 фраз (11 класс).

93. Социокультурная компетенция

1) Основные сведения из истории, культуры страны изучаемого языка и своей страны и географические, природно-климатические условия, государственное устройство страны изучаемого языка и своей страны.

21. Требования к уровню подготовки учащихся 10 класса

94. Уровень подготовки обучающихся оценивается с учетом предметных, личностных и системно-деятельностных результатов.

95. Предметные результаты отражены в двух аспектах: должны знать и уметь.

96. Учащиеся 10 класса должны знать:

1) значение новых лексических единиц, связанных с тематикой данного этапа и с соответствующими ситуациями общения в пределах изученной тематики;

2) структуру повелительного, вопросительного и отрицательного предложений;

3) типы вопросительных предложений и их интонирование;

4) употребление в речи различных видов наклонений *Indicatif, Impératif, Subjonctif, Conditionnel*.

5) употребление в речи временных форм глаголов *Présent/ Passé/ Futur*.

6) управление глаголов;

7) способы образования активной, страдательной и местоименной форм глаголов;

8) употребление в тексте сложноподчиненных и сложносочиненных предложений;

9) употребление причинно-следственных, временных союзов;

10) стилистическое функционирование действительного и страдательного залога и их употребление в продуктивной речи;

11) различие в контексте безличной формы глагола.

97. Учащиеся 10 класса должны уметь:

1) правильно интонировать различные коммуникативные типы предложения (утвердительные, отрицательные, вопросительные);

2) правильно выбирать слова/ словосочетания в зависимости от контекста;

3) рассказывать, рассуждать в рамках объема изученной тематики, проблематики прослушанного текста на заданном уровне;

4) вести диалог в ситуациях официального и неофициального общения, используя аргументацию, эмоционально-оценочные средства в объеме заданного уровня;

5) излагать в виде сообщения прочитанное/ прослушанное/ увиденное;

6) выражать эмоционально-оценочное отношение к окружающей действительности;

7) представлять выступление на заданную тему (презентация результатов работы по проекту, выступление с докладом на конференции);

8) высказывать и аргументировать свое мнение к прослушанному/ прочитанному;

9) анализировать, делать выводы;

10) создавать словесный социокультурный портрет страны изучаемого языка и своей страны на основе страноведческой и культуроведческой информации;

11) оценивать события современной жизни и культуры.

12) воспринимать на слух и понимать содержание учебных, аутентичных аудио и видеотекстов в объеме заданного уровня;

13) извлекать из прослушанного/ прочитанного текста необходимую или интересующую информацию;

14) относительно полно понимать высказывания носителей языка в наиболее типичных ситуациях повседневного и профессионального общения;

15) выявлять наиболее значимые и важные факты;

- 16) анализировать адаптированные и аутентичные тексты различных жанров;
- 17) различать основную и второстепенную информацию, обобщать факты и явления;
- 18) прогнозировать ход/ результат событий;
- 19) определять временную и причинно-следственную взаимосвязь событий и явлений;
- 20) оценивать важность, новизну информации;
- 21) понимать смысл текста и его проблематику, используя элементы анализа;
- 22) переводить текст;
- 23) писать личное и деловое письмо;
- 24) излагать необходимую информацию о себе в форме автобиографии, резюме, анкеты;
- 25) фиксировать и обобщать необходимую информацию, полученную из разных источников;
- 26) составлять тезисы, рефераты, обзоры;
- 27) резюмировать основное содержание текста;
- 28) сообщать и запрашивать информацию;
- 29) выражать собственную мысль/ идеи/ суждение.

22. Требования к уровню подготовки учащихся 11 класса

98. Учащиеся 11 класса должны знать:

- 1) все временные формы изъявительного, сослагательного, условного наклонений глаголов;
- 2) структуру сложноподчиненных предложений с придаточными (цели условия, образа действия);
- 3) употребление определенных предлогов с глаголами;
- 4) фразовые глаголы;
- 5) конструкцию *faire + infinitif, laisser + infinitif*;
- 6) условные предложения (*с si*);
- 7) согласование времен, употребление прямой и косвенной речи;
- 8) неличные формы глагола: инфинитив, причастие настоящего и прошедшего времен, деепричастие;
- 9) употребление глаголов, требующих определенных предлогов;
- 10) употребление прилагательных в функции наречия;
- 11) употребление союзов.

99. Учащиеся 11 класса должны уметь:

- 1) вести беседу на заданную тему, соблюдая правила этикета и поведения;
- 2) вести дискуссию на основе использования расширенной тематики, в ситуациях официального и неофициального общения;

3) высказывать свое мнение, согласие/ несогласие, аргументировать собственную точку зрения;

4) выражать собственное эмоциональное отношение к высказанному, обсуждаемому, прочитанному, увиденному;

5) подробно/ кратко излагать, обобщать в виде сообщения прочитанное/ прослушанное/ увиденное;

6) выражать эмоционально-оценочное отношение к окружающей действительности;

7) представлять выступление на заданную тему в виде доклада, сообщения (представление результатов работы по проекту или выступление на конференции);

8) представлять свою страну и страну изучаемого языка;

9) оценивать события жизни современного общества;

10) воспринимать на слух и понимать основное содержание учебных/ аутентичных аудио и видеотекстов различных жанров;

11) извлекать из прослушанного/ прочитанного текста необходимую или интересующую информацию;

12) относительно полно понимать высказывания носителей языка в наиболее типичных ситуациях повседневного и профессионального общения; выявлять наиболее значимые и важные факты;

13) анализировать учебные или аутентичные тексты различных жанров;

14) выделять необходимую информацию;

15) различать основную и второстепенную информацию;

16) обобщать факты и явления;

17) отделять объективную информацию от субъективной;

18) прогнозировать ход/ результат событий;

19) определять временную и причинно-следственную взаимосвязь событий и явлений;

20) оценивать важность, новизну информации;

21) понимать смысл текста и его проблематику, используя элементы анализа;

22) высказывать свое отношение к прочитанному;

23) переводить текст;

24) писать личное и деловое письмо;

25) излагать необходимую информацию о себе в форме автобиографии, резюме, анкеты;

26) фиксировать и обобщать необходимую информацию, полученную из разных источников;

27) составлять тезисы, рефераты, обзоры;

28) делать краткие записи основного содержания лекции учителя;

29) сообщать и запрашивать информацию;

30) выражать свою мысль/ идеи/ суждение.

99. Личностные результаты. Учащиеся должны показывать:

1) любовь и уважение к Родине, к своему городу и народу;

2) уважение и соблюдение традиций и обычаев народов Казахстана и стран изучаемого языка;

3) знание, уважение и соблюдение законов своей страны и стран изучаемого языка;

4) уважение к старшему поколению и заботу о младших;

5) умение адекватно анализировать и оценивать окружающую действительность;

6) бережное отношение к окружающей среде;

7) соблюдение и пропаганду здорового образа жизни;

8) высокую культуру человеческого общения и соблюдение этических норм, принятых в своей стране и стране изучаемого языка;

9) готовность к самообразованию, самореализации и созидательному труду.

100. Системно-деятельностные результаты. Учащиеся должны использовать:

1) лексико-грамматические структуры в заданных ситуациях общения;

2) метод проектирования, исследования, познания;

3) умение анализировать, обрабатывать, синтезировать необходимую информацию, полученную из разных источников;

4) современные информационно-коммуникативные технологии.

23. Базовое содержание учебного предмета «Французский язык» для 10 класса общественно-гуманитарного направления

101. Содержание курса для 10 класса включает темы, охватывающие социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 136 часов:

1) Франция (рельеф, климат, флора, фауна) (5 часов);

2) Немного из истории Франции (5 часов);

3) Современная организация власти (5 часов);

4) Регионы Франции (5 часов);

5) Экономическая политика (5 часов);

6) Промышленность и сельское хозяйство (5 часов);

7) Домашнее чтение (6 часов);

8) Искусство. Великие художники Франции (5 часов);

9) Живопись и искусство (5 часов);

10) Звёзды театра и кино (5 часов);

11) Французская песня (3 часа);

12) Музеи изобразительных искусств Франции (5 часов);

13) Домашнее чтение (5 часов);

14) Казахстан. Страна кочевников (5 часов);

15) Современный Казахстан (5 часов);

16) Флора и фауна степей (5 часов);

- 17) Города-индустриальные центры Казахстана (5 часов);
- 18) Экономика Казахстана (5 часов);
- 19) Прикладное искусство (5 часов);
- 20) Молодёжь Казахстана, её интересы и увлечения (5 часов);
- 21) Домашнее чтение (5 часов):

Экология;

- 22) Земля в опасности (5 часов);
- 23) Глобальное потепление (3 часа);
- 24) Вода богатство, которое надо беречь (3 часа);
- 25) Спорт. Индивидуальный и коллективный спорт (3 часа);
- 26) Развитие спорта во Франции и Казахстане (5 часов);
- 27) Здоровье. Здоровый образ жизни (5 часов);
- 28) Медицинское обслуживание во Франции и Казахстане (5 часов);
- 29) Домашнее чтение (3 часа).

102. Языковой материал

1) лексический аспект речи:

пассивный словарь включает 2100-2300 слов, из них 1100 слов для активного усвоения;

активизация в речи и ситуациях общения изученных языковых средств;

словообразование: обогащение потенциального словарного запаса посредством использования способов словообразования (аффиксации, словосложения, конверсии);

2) грамматический аспект речи:

интонирование сложноподчиненных и сложносочиненных предложений;

разграничение и употребление в тексте сложноподчиненных и сложносочиненных предложений;

ситуативное употребление причинно-следственных, временных союзов;

активное употребление в речи глагольных форм Présent/ Passé/ Futur;

стилистическое функционирование действительного и страдательного залога и их употребление в продуктивной речи;

функционирование в тексте дробных и десятичных числительных;

активизация условного и сослагательного наклонений;

продуцирование текста с прямой и косвенной речью, согласование времен в частях сложного предложения;

стилистическое функционирование неличных форм глагола: инфинитива, герундия, причастия;

употребление причастных конструкций;

введение и употребление в речи инверсионных грамматических конструкций.

103. Речевая компетенция:

1) составление диалога в объеме 13-15 реплик, составление текста в объеме 17-20 фраз;

104. Коммуникативная компетенция:

1) особенности использования формул французского речевого этикета и речевых формул, выражающих коммуникативные намерения.

105. Социокультурная компетенция:

1) основные сведения из истории, культуры своей страны и страны/ стран изучаемого языка, географические, природно-климатические, политические особенности своей страны и страны/ стран изучаемого языка.

24. Базовое содержание учебного предмета «Французский язык» для 11 класса общественно-гуманитарного направления

106. Содержание курса для 11 класса включает темы, охватывающие социально-бытовую, учебно-трудовую и социально-культурную сферы, на изучение которых выделено 136 часов:

1) Добро пожаловать во Францию (1 час);

2) Франция в Евросоюзе (5 часов):

Карта Евросоюза. Страны Евросоюза ;

3) Важнейшие этапы становления Евросоюза (5 часов);

4) Еврокомиссия, Европарламент, символы Евросоюза (5 часов):

5) Евросоюз – лингвистический аспект (5 часов):

6) Видные политические деятели Евросоюза (5 часов):

7) Казахстан – союз народов Центральной Азии (5 часов):

8) Домашнее чтение (5 часов):

9) Масс-медиа (обзор) (5 часов);

10) Пресса. Молодежная пресса (5 часов):

11) Радио и телевидение (5 часов):

12) Мир журналистики (5 часов):

12) Журналист – это призвание (5 часов):

13) Домашнее чтение (3 часа);

14) Образ жизни (5 часов):

Особенности французской семьи;

15) Французская кухня (5 часов);

16) История французской гастрономии (5 часов);

17) Этикет поведения за столом (5 часов);

18) Франция – рай парфюмерии (5 часов);

19) Возникновение и развитие высокой моды (5 часов);

20) Знаменитые кутюрье Франции (5 часов);

21) Домашнее чтение (5 часов);

22) . Художественная литература (5 часов):

Великие деятели французской литературы;

23) Знаменитые поэты, писатели Казахстана (5 часов);

24) Наследие мировой литературы (5 часов);

25) . Система высшего образования (3 часа) Мировое образовательное пространство;

- 26) Высшее образование во Франции и в Казахстане (5 часов);
27) Современный учитель – залог успешного будущего (5 часов);
28) Домашнее чтение (4 часа)

107. Языковой материал:

1) лексический аспект речи:

пассивный словарь включает 2100-2300 слов, из них 1100 слов для активного усвоения;

активизация в речи и ситуациях общения изученных языковых средств;

словообразование, обогащение потенциального словарного запаса посредством использования способов словообразования (аффиксации, словосложения, конверсии);

2) грамматический аспект речи:

интонирование сложноподчиненных и сложносочиненных предложений;

разграничение и употребление в тексте сложноподчиненных и сложносочиненных предложений;

ситуативное употребление причинно-следственных, временных союзов;

активное употребление в речи глагольных форм Présent/ Passé/ Futur;

стилистическое функционирование действительного и страдательного залога и их употребление в продуктивной речи;

функционирование в тексте дробных и десятичных числительных;

активизация условного и сослагательного наклонений;

продуцирование текста с прямой и косвенной речью, согласование времен в частях сложного предложения;

стилистическое функционирование неличных форм глагола: инфинитива, герундия, причастия;

употребление причастных конструкций;

введение и употребление в речи инверсионных грамматических конструкций.

108. Речевой материал:

1) говорение:

составление диалога в объеме 16-18 реплик, составление текста в объеме 20-22 фраз.

109. Коммуникативная компетенция:

1) особенности использования формул французского речевого этикета и речевых формул, выражающих коммуникативные намерения.

110. Социокультурная компетенция:

1) основные сведения из истории, культуры своей страны и страны/ стран изучаемого языка, географические, природно-климатические, политические особенности своей страны и страны изучаемого языка.

25. Требования к уровню подготовки учащихся 10- 11 классов

111. Уровень подготовки обучающихся оценивается с учетом предметных,

личностных и системно-деятельностных результатов.

112. Предметные результаты отражены в двух аспектах: должны знать и уметь.

113. Учащиеся 11 класса должны знать:

- 1) все временные формы изъявительного, сослагательного, условного наклонений глаголов;
- 2) структуру сложноподчиненных предложений с придаточными (цели условия, образа действия);
- 3) употребление определенных предлогов с глаголами;
- 4) конструкцию *faire + infinitif*, *laisser + infinitif*, инфинитивное предложение;
- 5) условные предложения (*с si*);
- 6) согласование времен, употребление прямой и косвенной речи;
- 7) неличные формы глагола: инфинитив, причастие настоящего и прошедшего времен, деепричастие;
- 8) употребление глаголов, требующих определенных предлогов;
- 9) употребление прилагательных в функции наречия;
- 10) употребление союзов;
- 11) причастные конструкции;
- 12) инверсионные грамматические конструкции;
- 13) лингвострановедческий материал в рамках выбранного профиля.

114. Учащиеся 10 класса должны уметь:

- 1) вести беседу на заданную тему, соблюдая правила речевого этикета, принятого в странах изучаемого языка;
- 2) вести дискуссию на основе использования расширенной тематики, в ситуациях официального и неофициального повседневного общения;
- 3) высказывать свое мнение, согласие/ несогласие и аргументировать свою точку зрения;
- 4) выражать свое эмоциональное отношение к высказанному, обсуждаемому, прочитанному и увиденному;
- 5) подробно/ кратко излагать в виде сообщения прочитанное/ прослушанное/ увиденное;
- 6) выразить эмоционально-оценочное отношение к окружающей действительности;
- 7) представлять выступление на заданную тему (презентация результатов работы по проекту, выступление с докладом на конференции);
- 8) высказывать и аргументировать свое мнение к прослушанному/ прочитанному;
- 9) высказывать и аргументировать свое мнение, делать выводы;
- 10) представлять свою страну и страну изучаемого языка;
- 11) оценивать события современного общества;
- 12) воспринимать на слух и понимать основное содержание аутентичных аудио и видеотекстов различных жанров;

13) извлекать из прослушанного текста необходимую или интересующую информацию;

14) относительно полно понимать высказывания носителей языка в наиболее типичных ситуациях повседневного и профессионального общения; выявлять наиболее значимые и важные факты;

15) анализировать аутентичные тексты различных жанров;

16) выделять необходимую информацию;

17) различать основную и второстепенную информацию;

18) обобщать факты и явления;

19) отделять объективную информацию от субъективной;

20) прогнозировать ход/ результат событий;

21) определять временную и причинно-следственную взаимосвязь событий и явлений;

22) оценивать важность, новизну информации;

23) читать аутентичные тексты разных стилей (публицистические, художественные, научно-популярные, прагматические, а также несложные специальные тексты, связанные с тематикой выбранного профиля), используя основные виды чтения (ознакомительное, изучающее, просмотровое, поисковое) в зависимости от коммуникативной задачи;

24) понимать смысл текста и его проблематику, используя элементы анализа;

25) высказывать свое отношение к прочитанному;

26) переводить текст (в устной или письменной форме);

27) писать личное и деловое письмо;

28) излагать необходимую информацию о себе в форме автобиографии, резюме, анкеты;

29) использовать письменную речь в ходе проектно-исследовательской деятельности;

30) фиксировать и обобщать необходимую информацию, полученную из разных источников;

31) составлять тезисы, рефераты, обзоры;

32) делать краткие записи основного содержания лекции учителя;

33) сообщать и запрашивать информацию;

34) выражать свою мысль/ идеи/ суждение.

115. Личностные результаты. Учащиеся должны показывать:

1) любовь и уважение к Родине, своему народу;

2) уважение и соблюдение традиций и обычаев народов Казахстана и стран изучаемого языка;

3) знание, уважение и соблюдение законов своей страны и страны изучаемого языка;

4) уважение и заботу к старшему/ младшему поколениям;

5) умение адекватно анализировать и оценивать окружающую действительность;

6) бережное отношение к окружающей среде;

- 7) пропаганду здорового образа жизни;
 - 8) высокую культуру человеческого общения и соблюдение этических норм;
 - 9) готовность к самообразованию, самореализации, созидательному труду.
116. Системно-деятельностные результаты. Учащиеся должны применять:
- 1) лексико-грамматические структуры в заданных ситуациях общения;
 - 2) методы проектирования, исследования, познания;
 - 3) умение анализировать, обрабатывать, синтезировать необходимую информацию, полученную из разных источников;
 - 4) современные информационно-коммуникативные технологии.